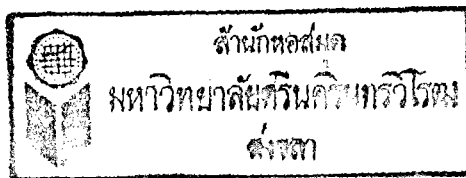

10 ส.ย 2531

0

495.917

จ 153๕1

ภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดพิจิตร

ปริญาณิพนธ์

ของ

จระพันธ์ แก้วระนะ

27 ส.ค. 2532

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

มกราคม 2531

ลิขสิทธิ์ เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หนังสือนี้เป็นสมบัติของสำนัก

หอสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา

หากตกอยู่กับผู้ใดโดยไม่ชอบธรรมผู้พบเห็น

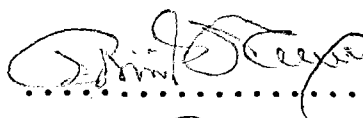
โปรดนำส่งคืนหอสมุดด้วย จักเป็นกตัญญูยิ่ง

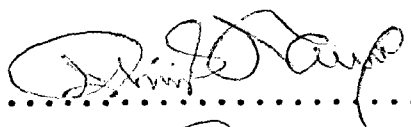
320383

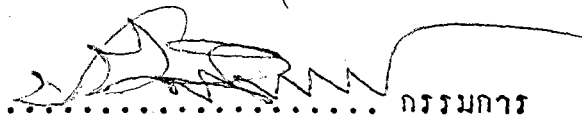
คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำคณิศรและคณะกรรมการการสอบ ได้พิจารณา
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

..... ประธาน

..... กรรมการ

..... กรรมการ

..... กรรมการ

ประกาศอุดหนุนการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับคำแนะนำ และความช่วยเหลือเป็นอย่างดี จาก
ดร.กันตัส ทองช่วย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปรีชา ทิธิพนธ์ ซึ่งเป็นประธานและ
กรรมการที่ปรึกษา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของทั้งสองท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบ
ขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ อุดม หนูทอง อาจารย์จำเริญ แฉ่งทองแข
อาจารย์สมใจ ศรีนวล และ อาจารย์ประพันธ์ จันทโรชิต อาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดแม่ติยะ
ที่กรุณาให้กำลังใจและมีเมตตาต่อผู้วิจัยตลอดมา

ขอขอบคุณ คุณสุภาพ ขวัญฤทธิ์ ที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล และติดต่อ
ประสานงานต่าง ๆ นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับความอนุเคราะห์จากผู้ออกกานา กำนัน
ผู้ใหญ่บ้าน ในทุกจุดเก็บข้อมูล ผู้วิจัยรู้สึกประทับใจในความมีน้ำใจของชาวพืตองเป็นอย่าง
ยิ่ง

สุดท้ายขอขอบคุณ คุณเกรรชิต แก้วชนะ และขอใจ คุณชาตินี้ แก้วชนะ ที่ให้การ
สนับสนุน และความร่วมมือในการทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้เป็นอย่างดี

จระพันธ์ แก้วชนะ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	บทนำ..... 1
	ภูมิหลัง..... 1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า..... 5
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า..... 5
	ข้อตกลงเบื้องต้น..... 6
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า..... 6
	คำจำกัดความของศัพท์เฉพาะ..... 7
	สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า..... 7
2	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า..... 8
	เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ..... 8
	เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับภาษาไทยถิ่นใต้..... 11
	เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับภาษาไทยถิ่นพัทลุง..... 28
3	วิธีดำเนินการ..... 34
	แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง..... 35
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล..... 41
	วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล..... 50
	วิธีจัดการกับข้อมูล..... 51
4	ผลการศึกษาค้นคว้า..... 54
	ตอนที่ 1 ระบบเสียง..... 54
	ระบบเสียงวรรณยุกต์..... 54
	ระบบเสียงพยัญชนะ..... 110

	ระบบเสียงสระ.....	139
	การแจกแจงของหน่วยเสียงพยัญชนะและสระ.....	156
	โครงสร้างของพยางค์.....	180
	การแจกแจงของพยัญชนะและวรรณยุกต์ในพยางค์ที่มีโครงสร้าง แบบต่าง ๆ	204
ตอนที่ 2	ระบบไวยากรณ์.....	209
	โครงสร้างของคำ.....	209
	การสร้างคำ.....	214
	หมวดคำที่เน้นใจบางหมวด.....	222
	การเรียงลำดับของคำ.....	240
ตอนที่ 3	ความหมายของคำบางคำที่น่าสนใจ.....	243
	คำที่มีรูปคำเหมือนกันกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แต่ความหมาย ต่างกัน.....	243
	คำที่มีรูปคำต่างกันกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แต่ความหมาย เหมือนกัน.....	248
	คำที่ไกร้อิทธิพลจากภาษาอื่น.....	251
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	264
	ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า.....	264
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	264
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	265
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	266
	อภิปรายผล.....	283
	ข้อเสนอแนะ.....	283

บทที่

หน้า

การนำผลการวิจัยไปใช้ในการเรียนการสอน.....	296
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป.....	303
บรรณานุกรม.....	305
ภาคผนวก ก	311
ภาคผนวก ข	328
ภาคผนวก ค	333

บัญชีตารางประกอบ

ตาราง		หน้า
1	แสดงทดลองทดสอบเสียงวรรณยุกต์ตามทฤษฎีของ วิลเลียม เจ. เกกซ์.....	57
2	แสดงรายการคำที่ใช้ทดสอบเสียงวรรณยุกต์.....	59
3	แสดงรายการคำที่ใช้ทำแผนภาพคลื่นเสียง.....	60
4	แสดงการเปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ของคำที่ใช้ทดสอบเสียง วรรณยุกต์ 20 คำ.....	87
5	แสดงสัทลักษณะของหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต....	111
6	แสดงพยัญชนะประสมในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต.....	123
7	แสดงพยัญชนะท้ายในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต.....	127
8	แสดงหน่วยเสียงสระเดี่ยวในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต.....	140
9	แสดงการปรากฏร่วมกันไค้ของหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวกับหน่วยเสียงสระ ในภาษาไทยถิ่นพัทลุง เขต พท 1 และ พท 2	169
10	แสดงการปรากฏร่วมกันไค้ของหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวกับหน่วยเสียงสระ ในภาษาไทยถิ่นพัทลุง เขต พท 3 และ พท 4	170
11	แสดงการปรากฏร่วมกันไค้ของหน่วยเสียงพยัญชนะประสมกับหน่วยเสียงสระ ในภาษาไทยถิ่นพัทลุง เขต พท 1 และ พท 2	171
12	แสดงการปรากฏร่วมกันไค้ของหน่วยเสียงพยัญชนะประสมกับหน่วยเสียงสระ ในภาษาไทยถิ่นพัทลุง เขต พท 3 และ พท 4	172
13	แสดงการปรากฏร่วมกันของหน่วยเสียงสระกับพยัญชนะท้ายในภาษาไทยถิ่น พัทลุงทั้ง 4 เขต.....	173

14	แสดงการปรากฏของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นพัทลุง เขต พท 1 ในโครงสร้างแบบต่าง ๆ	182
15	แสดงการปรากฏของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นพัทลุง เขต พท 2 ในโครงสร้างแบบต่าง ๆ	189
16	การแสดงผลการปรากฏของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นพัทลุง เขต พท 3 และ พท 4 ในโครงสร้างแบบต่าง ๆ	197
17	เปรียบเทียบการเลือกใช้เสียงหรือหน่วยเสียงพยัญชนะที่แตกต่างกับในภาษาไทยถิ่นพัทลุงกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ	275
18	เปรียบเทียบการเลือกใช้หน่วยเสียงสระที่แตกต่างกับใน คำบางคำในภาษาไทยถิ่นพัทลุงกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ	277

บัญชีแนบท้ายประกอบ

แนบท้าย	หน้า
1 แสดงวิวัฒนาการของภาษาถิ่นย่อยในกลุ่มภาษาไทยถิ่นใต้.....	12
2 แสดงวิวัฒนาการของภาษาถิ่นย่อยในกลุ่มภาษาไทยถิ่นใต้ สายบนนครศรีธรรมราช	30
3 แสดงสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นพัทลุง เขต พท 1	61
4 แสดงสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นพัทลุง เขต พท 2	67
5 แสดงสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นพัทลุง เขต พท 3	73
6 แสดงสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นพัทลุง เขต พท 4	80
7 แสดงการ เปรียบเทียบการแยกเสียงวรรณยุกต์ระหว่างภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ กับภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต.....	98
8 แสดงการแยกเสียงวรรณยุกต์แถว A ของภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ กับภาษาไทย ถิ่นพัทลุง.....	100
9 แสดงการแยกเสียงวรรณยุกต์แถว B ของภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ กับภาษาไทย ถิ่นพัทลุง.....	101
10 แสดงการแยกเสียงวรรณยุกต์แถว C ของภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ กับภาษาไทย ถิ่นพัทลุง.....	102
11 แสดงการแยกเสียงวรรณยุกต์แถว D ของภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ กับภาษาไทย ถิ่นพัทลุง.....	103
12 แสดงการแยกเสียงวรรณยุกต์แถว DS ของภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ กับภาษาไทย ถิ่นพัทลุง.....	104

13	แสดงรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นใต้ กลุ่ม นครศรีธรรมราช สายโซนา.....	288
14	แสดงรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นใต้ กลุ่ม นครศรีธรรมราช สายนครศรีธรรมราช.....	289
15	แสดงรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นใต้ สาย นครศรีธรรมราช กลุ่มภาษาสงขลา.....	290
16	แสดงรูปแบบการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นใต้ กลุ่มตากใบ.....	291
17	แสดงรูปแบบการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นย่อยของจังหวัด นครศรีธรรมราช.....	292
18	แสดงรูปแบบการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นสงขลา.....	293
19	แสดงรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต...	294

บัญชีแผนที่ประกอบ

แผนที่		หน้า
1	แสดงการแบ่งเขตภาษาย่อยในภาษาถิ่นใต้ของ กิลเลอร์.....	15
2	แสดงการแบ่งเขตพื้นที่ของการวิจัยและจุดเก็บข้อมูล.....	36

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พัทลุง เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคใต้ของประเทศไทย ตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 7 องศา 6 ลิปดา ถึง 7 องศา 53 ลิปดาเหนือ และเส้นแวงที่ 99 องศา 45 ลิปดา ถึง 100 องศา 26 ลิปดาตะวันออก มีรูปร่างคล้ายสี่เหลี่ยมผืนผ้าทอดยาวอยู่ในแนวเหนือ-ใต้ โดยมีความยาวประมาณ 78 กิโลเมตร กว้างประมาณ 53 กิโลเมตร รวมเนื้อที่ทั้งหมด 3,530.06 กิโลเมตร อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครเส้นทางหลวงสายเอเชียหมายเลข 41 เท่ากับ 858 กิโลเมตร และตามเส้นทางรถไฟสายใต้ประมาณ 846 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ	จกเขตอำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช และอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา
ทิศใต้	จกเขตอำเภอรักขמי จังหวัดสงขลา
ทิศตะวันออก	จกทะเลสาบสงขลา ติดต่อกับอำเภอระโนด กิ่งอำเภอกระแสสินธุ์ อำเภอสทิงพระ และอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา
ทิศตะวันตก	จกเขตอำเภอปะเหลียน อำเภอย่านตาขาว อำเภอห้วยยอด และเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง โดยมีเทือกเขาบรรทัดเป็นแนวแบ่งเขต ²

ลักษณะทางภูมิศาสตร์โดยทั่วไปคือ ทางทิศตะวันตกเป็นภูเขาสลับซับซ้อนแล้วค่อยลาดต่ำลงมาทางทิศตะวันออกจนจรดทะเลสาบ อาจแบ่งพื้นที่เป็นเขต ๆ ได้ดังนี้ คือ เขตเทือกเขาและที่ราบสูงทางทิศตะวันตก เขตที่ราบสลับเนินเขาคอนกลาง เขตที่ราบชายฝั่ง

¹ ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพัทลุง โรงเรียนพัทลุง โบราณวิทยาเมืองพัทลุง หน้า 1

² สำนักงานจังหวัดพัทลุง บรรยายสรุปข้อมูลราชการจังหวัดพัทลุง 2529 หน้า 4

ทะเลสาบและเขตหมู่เกาะในทะเลสาบ

จังหวัดพัทลุงแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 5 อำเภอ 3 กิ่งอำเภอ 60 ตำบล 503 หมู่บ้าน จำนวนประชากรเมื่อธันวาคม 2528 มีจำนวนทั้งสิ้น 430,412 คน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. อำเภอกันตัง มีพื้นที่ 970 ตารางกิโลเมตร ตั้งเมื่อ พ.ศ. 2439 แบ่งการปกครองออกเป็น 1 กิ่งอำเภอ 16 ตำบล 131 หมู่บ้าน มีประชากร 107,096 คน
2. อำเภอเมืองพัทลุง มีพื้นที่ 648.25 ตารางกิโลเมตร ตั้งเมื่อ พ.ศ. 2439 แบ่งการปกครองออกเป็น 18 ตำบล 149 หมู่บ้าน มีประชากร 127,927 คน
3. อำเภอเขาชัยสน มีพื้นที่ 480 ตารางกิโลเมตร ตั้งเมื่อ พ.ศ. 2496 แบ่งการปกครองออกเป็น 8 ตำบล 62 หมู่บ้าน มีประชากร 62,933 คน
4. อำเภอปากพะยูนย์ มีพื้นที่ 845 ตารางกิโลเมตร ตั้งเมื่อ พ.ศ. 2430 แบ่งการปกครองออกเป็น 6 ตำบล 53 หมู่บ้าน มีประชากร 43,286 คน
5. อำเภอกงหรา มีพื้นที่ 273 ตารางกิโลเมตร ตั้งเมื่อ พ.ศ. 2524 แบ่งการปกครองออกเป็น 3 ตำบล 31 หมู่บ้าน มีประชากร 24,908 คน
6. กิ่งอำเภอศรีบรรพต มีพื้นที่ 234 ตารางกิโลเมตร ตั้งเมื่อ พ.ศ. 2520 แบ่งการปกครองออกเป็น 3 ตำบล 22 หมู่บ้าน มีประชากร 12,628 คน
7. อำเภอตะโหมด มีพื้นที่ 210 ตารางกิโลเมตร ตั้งเมื่อ พ.ศ. 2520 แบ่งการปกครองออกเป็น 3 ตำบล 20 หมู่บ้าน มีประชากร 19,228 คน
8. กิ่งอำเภอป่าบอน มีพื้นที่ 474 ตารางกิโลเมตร ตั้งเมื่อ พ.ศ. 2526 แบ่งการปกครองออกเป็น 3 ตำบล 25 หมู่บ้าน มีประชากร 32,406 คน¹

ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คือ ประมาณร้อยละ 92.8 นับถือศาสนาอิสลามประมาณร้อยละ 7 และศาสนาคริสต์ร้อยละ 0.2 ของประชากรทั้งหมด² ประชากรประกอบอาชีพทำนา ทำสวน เลี้ยงสัตว์ และทำการประมงตามลำคับ สำหรับการอุตสาหกรรม

¹สำนักงานจังหวัดพัทลุง บรรยายสรุปประชากรการจังหวัดพัทลุง 2529 หน้า 5

²ดู หน้า 30

นั้นยังมีน้อยมาก¹

ลักษณะทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของจังหวัดพัทลุง มีความคล้ายคลึงกับท้องถิ่นอื่น ๆ ในภาคใต้ เช่น การทำบุญเดือนสิบ ประเพณีชักพระ ประเพณีการบวช ประเพณีการแต่งงาน ประเพณีการทำศพ เป็นต้น วัฒนธรรมเหล่านี้ส่วนใหญ่ยังคงรักษาเอกลักษณ์ของท้องถิ่นไว้อย่างมั่นคง เช่น เกี่ยวกับวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่จะใช้ภาษาไทยถิ่นในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน ส่วนภาษาไทยมาตรฐานยังใช้กันเป็นจำนวนน้อย

ปัจจุบันพัทลุง เป็นจังหวัดที่อยู่ในเป้าหมายของการพัฒนาชนบทพื้นที่ปากจนซึ่งรัฐบาลได้เน้นหนักในการพัฒนาเพื่อให้จังหวัดนี้มีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับจังหวัดอื่น ๆ ในภาคใต้² การพัฒนาจังหวัดพัทลุงไม่ว่าด้านใดก็ตามย่อมส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ ตลอดจนวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของประชาชนในจังหวัดได้อย่างแน่นอน โดยเฉพาะภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในชีวิตประจำวันอาจจะเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและความเจริญของบ้านเมืองในเวลาอันใกล้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าควรจะได้มีการศึกษาภาษาไทยถิ่นนี้ไว้เป็นหลักฐานทางวัฒนธรรม โดยเร็วที่สุด

ข้อนี้ รายงานสัมมนานโยบายและการพัฒนาการสอนภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษา ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาษาไทยถิ่นดังนี้

ภาษาถิ่น เป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมของชาติช่วยให้รู้ความเป็นมาของภาษาไทย ช่วยในการวิจัยวรรณกรรมไทย โบราณคดี และประวัติศาสตร์ ช่วยรักษาวัฒนธรรมและค่านิยมความเป็นไทยไว้ และนอกจากนี้ยังอำนวยความสะดวกในการปกครองอีกด้วย ดังนั้น จึงควรให้มีการเรียนการสอนภาษาถิ่นในระดับต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและมีทัศนคติที่ถูกต้องและให้สามารถใช้ภาษาถิ่นให้เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต³

¹สำนักงานจังหวัดพัทลุง บรรยายสรุปของการจังหวัดพัทลุง 2529 หน้า 17-22

²สำนักงานจังหวัดพัทลุง บรรยายสรุปของการจังหวัดพัทลุง 2527 หน้า 94

³ประเสริฐ ณ นคร และฐะปะนีย์ นาครทรรพ "เป้าหมายประสงค์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการสอนภาษาไทยรวมถึงภาษาถิ่นในระดับต่าง ๆ" ในรายงานการสัมมนานโยบายและการพัฒนาการสอนภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษา หน้า 57 - 59

การศึกษาเกี่ยวกับภาษาไทยถิ่นพัทลุง ได้มีผู้ศึกษาไว้มากแล้ว คือ เจ มาร์วิน บราวน์ (J. Marvin Brown) โดยกล่าวถึงภาษาไทยถิ่นพัทลุง (ควนขนุน) ว่ามีลักษณะคล้ายคลึงกันกับภาษาไทยถิ่นตรัง ภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราช และภาษาไทยถิ่นกระบี่¹ แอนโทนี แวน นอสตรอนด์ คิลเลอร์ (Anthony Van Nostrand Diller) ได้กล่าวถึงภาษาไทยถิ่นพัทลุงว่า มีลักษณะทางภาษาเป็นภาษากลุ่มเดียวกับภาษาไทยถิ่นสงขลา ภาษาไทยถิ่นตรังบางส่วน และภาษาไทยถิ่นสตูลบางส่วน² ส่วน ฉันทส ทองช่วย มีความเห็นว่า ภาษาไทยถิ่นพัทลุงมีระบบเสียง ระบบไวยากรณ์ ความหมายของคำบางคำ ตลอดจนวัฒนธรรมการใช้ภาษา คล้ายคลึงกับภาษาไทยถิ่นในกลุ่มเดียวกัน คือ ภาษาไทยถิ่นตรัง ภาษาไทยถิ่นกระบี่ ภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราช และภาษาไทยถิ่นสงขลาบางอำเภอ (ระโนด สทิงพระ กระแสสินธุ์) และผู้เขียนคนเดียวกันนี้ยังได้เขียนบทความเรื่อง "ภาษาไทยถิ่นพัทลุง" โดยกล่าวถึงลักษณะเฉพาะของภาษาไทยถิ่นพัทลุงในเรื่องระบบเสียงวรรณยุกต์ ระบบเสียงพยัญชนะ ระบบเสียง การสร้างคำ การเรียงลำดับ และข้อสังเกตเกี่ยวกับวัฒนธรรมของการใช้ภาษา⁴

นอกจากนี้ อธิมา วิไลรัตน์ ได้ทำวิจัยเรื่อง "ถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวนในภาษาพัทลุง" โดยเน้นเฉพาะข้อมูลจากอำเภอปากพะยูนเท่านั้น⁵

จากการที่วิจัยได้ศึกษาบทความและงานเขียนดังกล่าวแล้วพบว่า งานเขียนเหล่านั้นยังไม่สมบูรณ์และยังไม่ครอบคลุมเขตพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัดพัทลุง ทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจภาษาไทยถิ่นนี้ โดยต้องการศึกษาภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดพัทลุงให้เป็นระบบและครอบคลุมพื้นที่ของจังหวัด และผู้วิจัยมั่นใจว่างานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยให้แก่แก่นักเรียนที่ใช้ภาษาไทยถิ่นนี้เป็นภาษาแรกด้วย

¹ J. Marvin Brown, From ancient Thai to Modern Dialects p. 180

² Anthony Van Nostrand Diller Toward a Model of Southern Thai Diglossic Speech Variation p. 176

³ ฉันทส ทองช่วย "การแบ่งกลุ่มภาษาไทยถิ่นใต้" ใน วัฒนธรรมปากใต้ 27 หน้า 106-108

⁴ ฉันทส ทองช่วย "ภาษาไทยถิ่นพัทลุง" ใน 80 ปี โรงเรียนพัทลุง หน้า 110

⁵ อธิมา วิไลรัตน์ ถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวนในภาษาพัทลุง หน้า 389

ความหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาลักษณะเฉพาะของภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดพัทลุง โดยเปรียบเทียบภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ระบบเสียง
 - 1.1 ระบบเสียงวรรณยุกต์
 - 1.2 ระบบเสียงพยัญชนะ
 - 1.3 ระบบเสียงสระ
 - 1.4 การแจกแจงของหน่วยเสียงพยัญชนะและสระ
 - 1.5 โครงสร้างของพยางค์
2. ระบบไวยากรณ์
 - 2.1 โครงสร้างของคำ
 - 2.2 การสร้างคำ
 - 2.3 หมวดคำที่น่าสนใจบางหมวด
 - 2.4 การเรียงลำดับของคำ
3. ความหมายของคำบางคำที่น่าสนใจ
 - 3.1 คำที่มีรูปคำเหมือนกันกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แต่ความหมายต่างกัน
 - 3.2 คำที่มีรูปแตกต่างกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แต่ความหมายเหมือนกัน
 - 3.3 คำที่ได้รับอิทธิพลจากภาษาอื่น

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ช่วยให้มีความรู้เรื่องระบบเสียง ระบบไวยากรณ์ และความหมายของคำบางคำที่น่าสนใจของภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดพัทลุง
2. ช่วยให้เห็นลักษณะรวมและลักษณะแตกต่างกันระหว่างภาษาไทยถิ่นพัทลุงกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ
3. ผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในเขตจังหวัดพัทลุง

4. เป็นหลักฐานทางวัฒนธรรมด้านภาษาไทยถิ่น จังหวัดพัทลุง
5. เป็นแนวทางในการวิจัยภาษาไทยถิ่นอื่น ๆ ต่อไป

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาเรื่องระบบเสียง ระบบไวยากรณ์ และความหมายของคำบางคำที่น่าสนใจของภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดพัทลุง โดยเปรียบเทียบกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ
2. ภาษาที่ใช้เป็นข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นภาษาพูดของภาษาไทยถิ่น จังหวัดพัทลุง ในช่วงปี พ.ศ. 2528 - 2529
3. ผู้บอกภาษาที่คัดเลือกมาให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ถือเป็นตัวแทนของผู้ที่ใช้ภาษาไทยถิ่นจังหวัดพัทลุง
4. เขตพื้นที่แต่ละเขตที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จะใช้อักษร ย่อ พท 1 พท 2 พท 3 และ พท 4 เป็นชื่อพื้นที่แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งหมายถึง พัทลุงเขตที่หนึ่ง พัทลุงเขตที่สอง พัทลุงเขตที่สาม และพัทลุงเขตที่สี่ ตามลำดับ
5. การพิจารณาเกี่ยวกับความหมายของคำบางคำที่น่าสนใจ จะพิจารณาจากความหมายของคำประมาณ 3,000 คำ ที่ปรากฏในแบบตรวจสอบข้อมูลเท่านั้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษา ระบบเสียง ระบบไวยากรณ์ และความหมายของคำบางคำที่น่าสนใจของภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดพัทลุง โดยแบ่งเขตการวิจัยออกเป็น 4 เขต ดังนี้

1. พท 1 เขตพื้นที่อำเภอควนขนุนและกิ่งอำเภอศรีบรรพต ศึกษาที่บ้านชา-คลอง ตำบลชะมวง อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง
2. พท 2 เขตพื้นที่อำเภอเมืองพัทลุง และอำเภอกงหรา ศึกษาที่บ้านนา ตำบลบ้านนา อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง

3. พท 3 เขตพื้นที่อำเภอเขาชัยสน และกิ่งอำเภอตะโหมด ศึกษาที่ท่ามะเค็ด ตำบลท่ามะเค็ด อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง

4. พท 4 เขตอำเภอปากพะยูน และกิ่งอำเภอบำบอน ศึกษาที่บ้านป่าบอน ตำบลป่าบอน กิ่งอำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง

คำจำกัดความของศัพท์เฉพาะ

ภาษาไทยถิ่นพัทลุง : หมายถึง ภาษาย่อยของภาษาไทยที่ใช้พูดกันในท้องถิ่นต่าง ๆ ของจังหวัดพัทลุง

ระบบเสียง : หมายถึง การศึกษาเกี่ยวกับหน่วยเสียงและหน้าที่ของหน่วยเสียง ประเภทต่าง ๆ

ระบบไวยากรณ์ : หมายถึง การศึกษาเกี่ยวกับคำและการเรียงลำดับคำ

ความหมายของคำบางคำที่น่าสนใจ : หมายถึง การศึกษาความหมายของคำบางคำในภาษาไทยถิ่นพัทลุง ซึ่งจำแนกออกเป็นประเภทต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คำที่มีรูปคำเหมือนกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แต่ความหมายต่างกัน คำที่มีรูปคำต่างกันกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แต่ความหมายเหมือนกัน และคำที่ได้รับอิทธิพลจากภาษาอื่น

รูปคำ : หมายถึง รูปคำภาษาเขียนตามระบบอักษรวิธีในภาษาไทยมาตรฐาน

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดพัทลุง มีลักษณะบางประการที่เป็นลักษณะเฉพาะถิ่นทั้งในเรื่องของระบบเสียง ระบบไวยากรณ์ และความหมายของคำบางคำ

2. ภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดพัทลุง มีทั้งลักษณะร่วมและลักษณะที่แตกต่างจากภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ

3. ภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดพัทลุง อาจจะได้รับอิทธิพลมาจากภาษาอื่น ๆ บาง

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าภาษาไทยถิ่นพัทลุง ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เป็นความ
รู้พื้นฐาน แบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ
 2. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับภาษาไทยถิ่นใต้
 3. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับภาษาไทยถิ่นพัทลุง
- โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ต่อไปนี้ ช่วยให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับ
กับระบบเสียงและระบบไวยากรณ์ในภาษาไทย คือ

กาญจนา นาคสกุล ได้วิเคราะห์ระบบเสียงในภาษาไทยและลักษณะพยางค์ของคำ
ในภาษาไทย สรุปได้ดังนี้

1. ระบบเสียงภาษาไทย

1.1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์มี 5 หน่วยเสียง คือ

- / \ / หน่วยเสียงวรรณยุกต์ระดับต่ำ คือ วรรณยุกต์เอก
- / / หน่วยเสียงวรรณยุกต์ระดับกลาง คือ วรรณยุกต์สามัญ (ไม่
ต้องแสดงสัญลักษณ์)
- / / หน่วยเสียงวรรณยุกต์ระดับสูง คือ วรรณยุกต์ตรี
- / ^ / หน่วยเสียงวรรณยุกต์เปลี่ยนตก คือ วรรณยุกต์โท
- / v / หน่วยเสียงวรรณยุกต์เปลี่ยนขึ้น คือ วรรณยุกต์จัตวา

1.2 หน่วยเสียงพยัญชนะ มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว 21 หน่วยเสียง คือ

/p, ph, b, t, th, d, k, kh, ʔ, c, ch, f, s, h, m, n, ŋ, r, l, w, j / มี
เสียงพยัญชนะควบ 11 แบบ คือ [pl, pr, phl, phr, tr, kr, khl, kl, khl, kw, khw]

และมีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย 9 หน่วยเสียง คือ / -p, -t, -k, -ʔ, -m, -n, -ŋ, -w, -j/

1.3 หน่วยเสียงสระมี 21 หน่วยเสียง แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ หน่วยเสียงสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง ซึ่งมีทั้งหน่วยเสียงสระเดี่ยวสั้นและหน่วยเสียงสระเดี่ยวยาว ได้แก่ /i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:, ɤ, ɤ:, ɔ, ɔ:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:/ และหน่วยเสียงสระประสม 3 หน่วยเสียง ได้แก่ /ia, ɤa, ua/

2. ลักษณะพยางค์ในภาษาไทยแบ่งเป็น 3 แบบ คือ

2.1 คำพยางค์เดี่ยว แบ่งเป็น

คำพยางค์เดี่ยวแบบ c(c)v⁰⁻⁴

คำพยางค์เดี่ยวแบบ c(c)v⁰⁻⁴

คำพยางค์เดี่ยวแบบ c(c)vs^{1, 5}

คำพยางค์เดี่ยวแบบ c(c)vvn⁰⁻⁴

คำพยางค์เดี่ยวแบบ c(c)vvs^{1, 2}

2.2 คำสองพยางค์ แบ่งเป็น 2 แบบ คือ คำสองพยางค์แท้ มีโครงสร้างดังนี้ c(r)v'c(c)v(v)(c)¹⁻⁴ กับคำสองพยางค์เทียม ซึ่งเป็นคำสองพยางค์ที่มีโครงสร้างเช่นเดียวกับคำพยางค์เดี่ยว 2 คำเรียงกัน

2.3 คำหลายพยางค์ มี 2 แบบ คือ คำมีพยางค์แน่นอน กับคำที่บางพยางค์แน่นอนไม่ได้¹

วจินตน์ ภานุพงศ์ ได้วิจัยระบบไวยากรณ์ในภาษาไทยและได้เรียบเรียงขึ้นเป็นคำรื้อชื่อ "โครงสร้างภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์" โดยมีเนื้อหาสรุปได้ดังนี้

โครงสร้างของคำในภาษาไทย แบ่งชนิดของหน่วยคำออกเป็น 2 ชนิด คือ หน่วยคำอิสระและหน่วยคำไม่อิสระ

โครงสร้างของประโยคแบ่งชนิดของประโยคออกเป็น 2 วิธีดังนี้ คือ

วิธีที่ 1 แบ่งประโยคออกเป็น 2 ชนิด คือ ประโยคเริ่ม และประโยคไม่เริ่ม

ประโยคเริ่มมี 12 แบบ คือ แบบ อ แบบ ป อ แบบ อ ป แบบ ส ต แบบ

¹กาญจนา นาคสกุล ระบบเสียงภาษาไทย หน้า 121

ป ส ค แบบ ค ป ส แบบ ท ต ร แบบ ป ท ค ว แบบ ค ป ท ร แบบ ร ป ท ค
แบบ นค. แบบ นค. นค. ประโยคไม่เริ่ม มีโครงสร้าง 23 แบบ ประกอบด้วยโครง
สร้างที่เป็นแบบเดียวกับประโยคเริ่ม 12 แบบ และมีโครงสร้างที่เป็นแบบเฉพาะอีก 11
แบบ คือ แบบ ส แบบ ป ส แบบ ท แบบ ป ท แบบ ท ร แบบ ป ท ร แบบ ทค
แบบ ป ท ค แบบ ถ แบบ ว และ แบบ ล

วิธีที่ 2 แบ่งประโยคออกเป็น 4 ชนิด คือ ประโยคสามัญ ประโยคซับซ้อน
ประโยคประสม และประโยคเชื่อม

1. ประโยคสามัญ คือ ประโยคที่มีส่วนประกอบเพียงส่วนเดียวหรือหลายส่วน
เรียงกัน และอาจเป็นประโยคเริ่มหรือไม่เริ่มก็ได้
2. ประโยคซับซ้อน คือ ประโยคที่ประกอบด้วยอนุพากย์ต่างชนิดกัน ตั้งแต่ 2
อนุพากย์ขึ้นไป และอาจจะเป็นประโยคเริ่มหรือไม่เริ่มก็ได้
3. ประโยคประสม คือ ประโยคที่ประกอบด้วย อนุพากย์หลักตั้งแต่ 2 ประโยค
ขึ้นไป โดยมีคำเชื่อมและอาจเป็นประโยคเริ่มหรือไม่เริ่มก็ได้
4. ประโยคเชื่อม คือ ประโยคสามัญชนิดประโยคไม่เริ่ม ที่ขึ้นต้นประโยคด้วย
คำเชื่อม

ส่วนของประโยคประกอบด้วยส่วนสำคัญสองส่วนคือ ส่วนมูลฐานและส่วนเสริม
หมวดคำในภาษาไทย แบ่งออกได้ 26 หมวด คือ คำนาม คำกริยาอาการ คำ-
กริยากรรม คำกริยาทวิกรรม คำกริยากรรมยอย คำช่วยหน้ากริยา คำช่วยหลังกริยา
คำปฏิเสธ คำหน้ากริยา คำหลังกริยา คำลงท้าย คำกริยาวิเศษณ์ คำพิเศษ คำสรรพนาม
คำลักษณนาม คำจำนวนนับ คำหลังจำนวน คำบอกกำหนดเสียงตรีและจัตวา คำบอกกำหนด
เสียงโท คำบอกเวลาประเภทที่ 1 คำบอกเวลาประเภทที่ 2 คำบุพบท คำเชื่อม และคำ-
เชื่อมอนุพากย์

วลี แบ่งออกเป็น 5 ชนิด คือ นามวลี กริยาวลี พิเศษวลี สถานวลี และกาลวลี¹

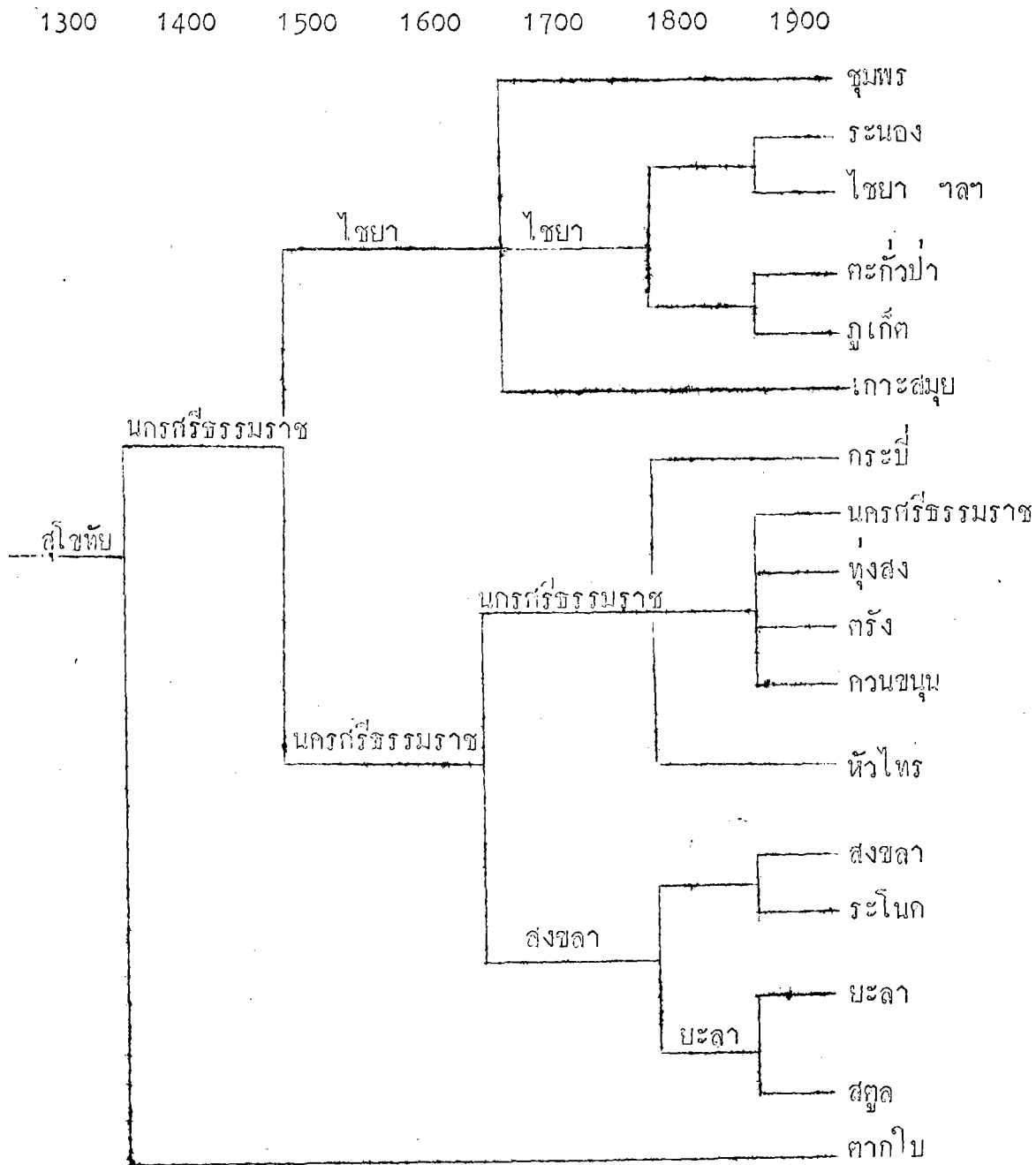
¹วิจิตร ภาณุพงศ์ โครงสร้างภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์ หน้า 103

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับภาษาไทยถิ่นใต้

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับภาษาไทยถิ่นใต้ เท่าที่ผู้วิจัยค้นพบสามารถแบ่งเอกสารและงานวิจัยเหล่านั้นออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 มุ่งศึกษาวิจัยเพื่อแบ่งกลุ่มภาษาไทยถิ่นใต้ ส่วนกลุ่มที่ 2 ศึกษาเฉพาะระบบเสียงวรรณยุกต์หรือระบบหน่วยเสียงของภาษาไทยถิ่นใต้ จังหวัดใดจังหวัดหนึ่งโดยเฉพาะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เจ. มาร์วิน บราวน์ (J. Marvin Brown) ได้แสดงวิวัฒนาการของภาษาถิ่นย่อยในกลุ่มภาษาไทยถิ่นใต้ไว้ในงานวิจัยเรื่อง *From Ancient Thai to Modern Dialects* ดังนี้

แผนภูมิ 1 แสดงวิวัฒนาการของภาษาถิ่นย่อยในกลุ่มภาษาไทยถิ่นใต้ (ดัดแปลงจาก บรรานันท์ หน้า 69)

1.2.2.2.1 ภาษายะลา

1.2.2.2.2 ภาษาสตูล

2. กลุ่มตากใบ

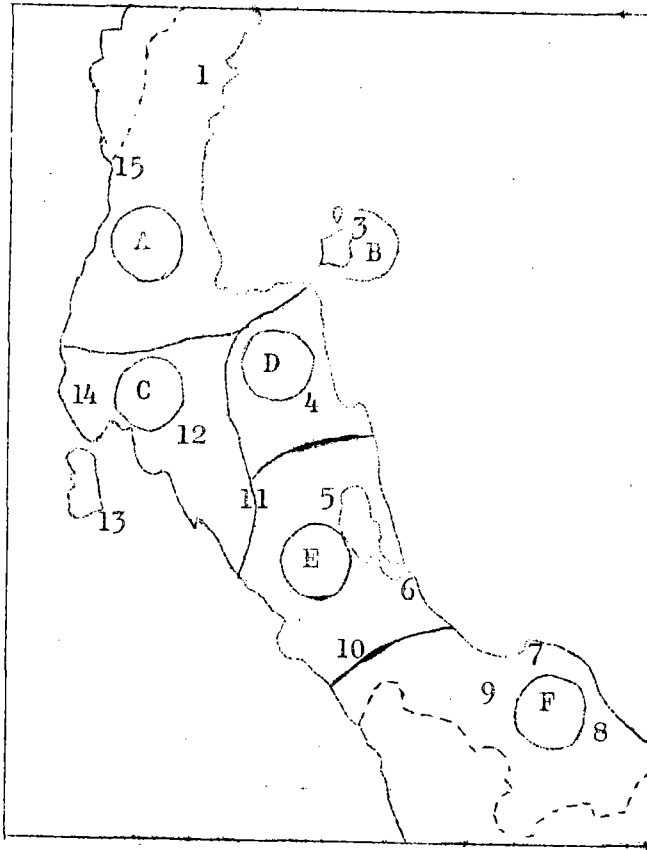
กลุ่มตากใบเป็นกลุ่มภาษาที่วิวัฒนาการมาจากภาษาสุโขทัยโดยตรง (ประมาณ ค.ศ. 1400)¹

แอนโทนี แวน นอสตรนด์ คิลเลอร์ (Anthony Van Nostrand Diller) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง Toward a Model of Southern Thai Diglossic Speech Variation งานวิจัยนี้ได้ศึกษาภาษาไทยถิ่นใต้ทุกจังหวัด โดยสุ่มตัวอย่างจากพื้นที่ต่าง ๆ ในจังหวัดภาคใต้ ประมาณ 100 ตัวอย่าง ข้อมูลเหล่านี้นำมาเปรียบเทียบวรรณยุกต์ของคำซึ่งเป็นคำชนิด คำเป็น เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งเขตภาษา ผลการวิจัยครั้งนี้ คิลเลอร์ ได้แบ่งเขตภาษาไทยถิ่นใต้ ออกเป็น 6 กลุ่ม คือ

1. กลุ่ม A ไคแก ภาษาชุมพร ระนอง และสุราษฎร์ธานี
 2. กลุ่ม B ไคแก ภาษาเกาะสมุย
 3. กลุ่ม C ไคแก ภาษาพังงา กระบี่ ภูเก็ต และตรังบางส่วน
 4. กลุ่ม D ไคแก ภาษานครศรีธรรมราช
 5. กลุ่ม E ไคแก ภาษาพัทลุง สงขลา ตรังบางส่วน และสตูลบางส่วน
 6. กลุ่ม F ไคแก ภาษาสตูลบางส่วน ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส
- คิลเลอร์ ได้แสดงการแบ่งเขตภาษาย่อยในภาษาไทยถิ่นใต้ตามแผนที่ต่อไปนี้

¹ J. Marvin Brown From Ancient Thai to Modern Dialects p. 69

แผนที่ 1 แสดงการแบ่งเขตภาษาย่อยในภาษาไทยถิ่นใต้ ของ คิลเลอร์

1. ชุมพร
2. สุราษฎร์ธานี
3. เกาะสมุย
4. นครศรีธรรมราช
5. พัทลุง
6. สงขลา
7. ปัตตานี
8. นราธิวาส
9. ยะลา
10. สตูล
11. ตรัง
12. กระบี่
13. ภูเก็ต
14. พังงา
15. ระนอง¹

¹Anthony Van Nostrand Diller Toward a Model of Southern Thai

อันตัส ทองช่วย ได้แบ่งกลุ่มภาษาไทยถิ่นใต้ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มภาคใต้ตอนเหนือและเขตพื้นที่ฝั่งทะเลตะวันออก ได้แก่ ภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ ที่พูดกันในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตอนล่าง ชุมพร สุราษฎร์ธานี ระนอง พังงา และภูเก็ต
2. กลุ่มภาคใต้ตอนกลางและเขตพื้นที่ฝั่งตะวันออก ได้แก่ ภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ ที่พูดกันในจังหวัดกระบี่ ตรัง พัทลุง นครศรีธรรมราช และสงขลาบางอำเภอ (ระโนด สทิงพระ กระแสสินธุ์)
3. กลุ่มภาคใต้ - มาเลเซีย ได้แก่ ภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ ที่พูดกันในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ สงขลาบางส่วน (ยกเว้นระโนด สทิงพระ กระแสสินธุ์) สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ตลอดจนไปจนถึงภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ ที่พูดกันในมาเลเซีย ภาษาไทยถิ่นใต้กลุ่มนี้ อาจแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มย่อย คือ

3.1 กลุ่ม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ไทรบุรี และปาลิส

3.2 กลุ่มตากใบ - กลันตัน¹

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับภาษาไทยถิ่นใต้ในกลุ่มที่เป็นการวิจัยเฉพาะภาษาไทยถิ่นใดถิ่นหนึ่ง มีดังนี้

วิจินตน์ ฉันทะวิบูลย์ ได้ศึกษาความแตกต่างระหว่างภาษากงเทพฯ และภาษาสงขลา มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับงานวิจัยพอสรูปไคดังนี้

ความแตกต่างทางด้านเสียงวรรณยุกต์ในคำพยางค์เดียวในภาษาไทยถิ่นสงขลา มี 7 เสียงสามัญ เสียงสามัญเพี้ยน เสียงเอก เสียงเอกเพี้ยน เสียงตรี เสียงตรีเพี้ยน และเสียงจัตวา เสียงวรรณยุกต์เหล่านี้มีเสียงที่ตรงกันกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ 4 เสียง คือ สามัญ เอก ตรี และจัตวา

เสียงสระ ในภาษาไทยกรุงเทพฯ และภาษาไทยถิ่นสงขลาที่มีส่วนที่แตกต่างกัน คือ เสียงสระสั้นในแม่ ก กา ในสงขลาจะไม่ออกเสียงสั้นเหมือนในกรุงเทพฯ โดยออกเสียงครึ่งสั้นครึ่งยาว นอกจากนี้ยังพบว่า เสียงสระหนึ่งในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ จะเป็นอีกเสียงสระหนึ่งในภาษาไทยถิ่นสงขลาอย่างมีระบบ เช่น อะ เป็น แอ อี เป็น เอ และ อุ เป็น โอ

¹อันตัส ทองช่วย "การแบ่งกลุ่มภาษาไทยถิ่นใต้" ใน วัฒนธรรมทักษิณ 27

ในสระประสมก็เช่นเดียวกัน คือ เอ็บ เป็น ถิ เอือ เป็น เอะ อัว เป็น โอ เอียบ เป็น เอือ และเอือ เป็น เอียบ เป็นต้น

เสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวในภาษาไทยถิ่นสงขลาไม่มีเสียง ง กับ ร แต่มีเสียง ญ นาสิก ส่วนในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ไม่มี นอกจากนี้ยังแตกต่างกันในลักษณะของเสียงหนึ่งเป็นอีกเสียงหนึ่ง เช่น ฟ เป็น กว ส เป็น ห เป็นต้น

พยัญชนะควบกล้ำในภาษาไทยถิ่นสงขลาไม่มีคำควบกล้ำด้วย ร แต่มี มล แต่ภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ไม่มี ส่วนพยัญชนะท้ายในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ กับภาษาไทยถิ่นสงขลาต่างกันในเรื่องภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ เป็นพยัญชนะท้ายตัวหนึ่ง แต่ในภาษาไทยถิ่นสงขลาเป็นอีกตัวหนึ่ง

เรื่องของคำ คำในภาษาไทยถิ่นสงขลาส่วนมากจะมีพยางค์น้อยกว่าคำในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ เนื่องจากภาษาไทยถิ่นสงขลาไม่มีการนำของคำในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ออก การสร้างคำมีการซ้อนคำ ซ้ำคำ คำกลัดหน้ากลัดหลัง และคำประสม ส่วนความหมายของคำมีทั้ง คำเดียวกันใช้ในความหมายต่างกันกับความหมายเดียวกันแต่ใช้รูปคำต่างกัน¹

ต่อมา วิจิตร ภาณุพงศ์ ได้ศึกษาลักษณะการออกเสียงของคำพูดในภาษาสงขลาอีกครั้งหนึ่ง โดยกล่าวถึงการออกเสียงพูดในคำพยางค์เดี่ยวใน 4 หัวข้อ ต่อไปนี้

1. การออกเสียงต้นคำ มีเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว 22 เสียง คือ [p, ph, b, t, th, d, k, kh, ʔ, c, f, ɕ, s, ʃ, h, r, n, ɲ, l, w, j] มีเสียงพยัญชนะประสม 7 แบบ คือ [pʰ, phʰ, kʰ, khʰ, kw, khw, mʰ] และเสียงพยัญชนะต้นที่เป็นพยางค์เกิดจากพยัญชนะนาสิกประกอบกับสระหรือริมฝีปาก เมื่อออกเสียงเร็ว ๆ พยางค์นั้นจะมีแต่เสียงพยัญชนะที่เป็นพยางค์เท่านั้น และเสียงพยัญชนะนั้นจะหรือริมฝีปาก หรือเมื่อพยัญชนะนาสิกประกอบกับสระคำ เมื่อออกเสียงเร็ว ๆ พยางค์นั้นจะมีแต่พยัญชนะที่เป็นพยางค์และเสียงพยัญชนะนั้นไม่หรือริมฝีปาก

2. การออกเสียงท้ายคำ มีพยัญชนะท้าย 7 เสียง คือ [-p, -t, -k, -ʔ, -x, -n, -ŋ] เสียงท้ายที่เป็นสระมี 3 ชนิด คือ สระเดี่ยวในพยางค์หนัก 13 เสียง ไก่แก่

¹ วิจิตร ฉันทะวิบูลย์ ความแตกต่างระหว่างภาษากรุงเทพฯ และภาษาสงขลา
หน้า 204

[i, i:, e:, ɛ:, ə, ɔ:, ɒ:, o:, u, u: ʊ:, r, r:] พยางค์เบา มี 3 เสียง ได้แก่
 [i, ɛ, ə] สระประสมสองส่วนในพยางค์หนัก มี 12 เสียง ได้แก่ [i:ə, u:ə, ʊə, əi, əu, ə:u, ɛ:u, ɔ:i, ɒ:i, ɔ:i, ʊ:i] พยางค์เบา มี 4 เสียง ได้แก่ [iə, eɪ, əu, ɛu] และสระประสมสามส่วน มี 3 เสียง ได้แก่ [u:əi, ʊəi, i:əu]

3. การออกเสียงสระกลางคำ มีสระเกี้ยว 18 เสียง คือ [i, i:, ə, e:, ɛ, ɛ:, ə, ɔ:, ɒ:, o:, u, u:, ʊ, ʊ:, ʊ, ʊ:, ʊ, ʊ:] และมีสระประสม 3 เสียง คือ [iə, ʊə, u:ə]

4. การออกเสียงวรรณยุกต์

พยางค์หนักของภาษาสงขลา มีวรรณยุกต์ 7 เสียง คือ

1. สูง - ขึ้น
2. สูง - ตก
3. กลาง - ราบ
4. คำ - ขึ้น
5. กลาง - คำ
6. คำ - ราบ
7. คำ - ตก

ในพยางค์เบา จะมีเสียงวรรณยุกต์ต่างออกไป 2 เสียง คือ

8. คำ - ตก อย่างรวดเร็ว
9. กลาง - ตก อย่างรวดเร็ว¹

ข้อสังเกต พิเศษสกลกิจ ได้ศึกษาหน่วยเสียงในภาษาสงขลา เสียงใหม่ และสงขลาโดยมีความมุ่งหมายที่จะศึกษาเฉพาะเสียง คือ เสียงพยัญชนะ เสียงสระและเสียงวรรณยุกต์ ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงเฉพาะภาษาไทยถิ่นใต้ คือ ภาษาสงขลาเท่านั้น ซึ่งสรุปได้ดังนี้

¹ วิจารณ์ ภาคพงศ์ "ลักษณะการออกเสียงของคำพูดในภาษาสงขลา" ใน

1. หน่วยเสียงพยัญชนะ มีหน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยว 20 หน่วยเสียง ได้แก่ /p, ph, b, t, th, d, k, kh, ʔ, c, ch, f, s, h, m, n, ñ, l, w, j/ เสียงพยัญชนะประสมมี 9 แบบ ได้แก่ [pl, phl, tl, ts, kl, khl, kw, khw, rl] และหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายมี 9 หน่วยเสียง คือ /-p, -t, -k, -ʔ, -m, -n, -ɲ, -w, -j/

2. หน่วยเสียงสระ มีหน่วยเสียงสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง คือ /i, i:, e, e:, x, x:, ɛ, ɛ:, ə, ə:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:/ หน่วยเสียงสระประสม 3 หน่วยเสียง คือ

3. หน่วยเสียงวรรณยุกต์มี 7 หน่วยเสียง ได้แก่ หน่วยเสียงสามัญ หน่วยเสียงสามัญเพี้ยน หน่วยเสียงเอก หน่วยเสียงเอกเพี้ยน หน่วยเสียงกริ หน่วยเสียงกริเพี้ยน และหน่วยเสียงจัตวา

เมื่อนำหน่วยเสียงเหล่านี้ไปเปรียบเทียบกับภาษากรุงเทพฯ ปรากฏว่า มีทั้งส่วนที่เหมือนกันและแตกต่างกัน¹

เฉลิม มากนวล ได้เสนองานวิจัยเรื่อง ภาษาสะกอม ซึ่งเป็นภาษาถิ่นย่อยในภาษาไทยถิ่นสงขลา สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. หน่วยเสียงวรรณยุกต์ มี 6 หน่วยเสียง คือ

/1/ คำ - ระกั - ขึ้น

/2/ สูง - ระกั

/3/ คำ - ระกั

/4/ กลาง - ระกั - ขึ้น

/5/ คำ - ระกั - ตก

/6/ กลาง - ขึ้น - ตก

2. หน่วยเสียงพยัญชนะ มีพยัญชนะเดี่ยว 22 หน่วยเสียง คือ /p, ph, b, t, th, d, k, kh, ʔ, s, f, h, c, ch, m, n, ŋ, l, r, w, y, yh/ มีพยัญชนะประสม

¹ ขอนกลิ่น พิเศษสกุลกิจ หน่วยเสียงภาษาอบลา เชียงใหม่ และสงขลา เปรียบกับภาษากรุงเทพฯ หน้า 210

12 แบบ คือ [kr, kl, kw, khr, khl, khw, pr, pl, phr, phl, tr, ʔr] และมีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย 9 หน่วยเสียง /-p, -t, -k, -m, -n, -ŋ, -w, -ʔ, -y/

3. หน่วยเสียงสระ มีหน่วยเสียงสระเดี่ยวสั้นและยาว รวม 18 หน่วยเสียง คือ /i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:, ɜ, ɜ:, a, a:, u, u:, ɔ, ɔ:, ɔ:, ɔ:/ และมีหน่วยเสียงสระประสม 3 หน่วยเสียง คือ /ia, ia, ua/

4. ระบบพยางค์ มีระบบพยางค์ 8 แบบ คือ พสว พสพว พทสว พทสพว พสสพว พพสพว และ พพสสพว มีคำสองพยางค์ 2 แบบ คือ คำสองพยางค์แท้กับคำสองพยางค์เทียม และมีคำแบบหลายพยางค์ด้วย

5. ประโยก ภาษาสะกอมมีโครงสร้างไม่แตกต่างไปจากภาษาไทยถิ่นใต้ทั่วไป และภาษาไทยกรุงเทพฯ นัก แต่ในเรื่องของสำนวนภาษาสะกอมมีสำนวนใช้มากมาย และมีลักษณะเป็นแบบเฉพาะของตนเอง¹

ในภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราช วิไลวรรณ คำรักษ์ ได้เสนอผลการวิจัยเรื่องระบบหน่วยเสียงในภาษากินนครศรีธรรมราช สรุปผลของการวิจัยได้ดังนี้

1. หน่วยเสียงวรรณยุกต์ มี 7 หน่วยเสียง คือ

/1/ สูง - ขึ้น - ตก

/2/ สูง - ระกิบ

/3/ กลาง - ขึ้น

/4/ กลาง - ระกิบ

/5/ ต่ำ - ตก

/6/ ต่ำ - ขึ้น

/7/ ต่ำ - ระกิบ

2. หน่วยเสียงพยัญชนะ มีหน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยว 22 หน่วยเสียง คือ /p, ph, b, t, th, d, k, kh, ʔ, c, ch, f, s, h, m, n, ŋ, l, r, w, j/ มีเสียงพยัญชนะประสม 13 แบบ คือ [pl, pr, phl, phr, tr, kl, kr, kw, khl, khr, khw,

¹ เวลิม มากนวล ภาษาสะกอม หน้า 172

ml, nr] และมีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย 9 หน่วยเสียง คือ /-p, -t, -k, -ʔ, -m, -n, -ŋ, -w, -j/

3. หน่วยเสียงสระ มีหน่วยเสียงสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง คือ /i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:, ʌ, ʌ:, ɔ, ɔ:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:/ และมีหน่วยเสียงสระประสม 3 หน่วยเสียง คือ

นอกจากนี้ยังได้ศึกษาลักษณะโครงสร้างของพยางค์และศึกษาเปรียบเทียบคำและความหมายของภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ อีกด้วย¹

ในลำดับต่อมา จริยา สมนึก ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่อง ระบบเสียงภาษาถิ่นย่อยของจังหวัดนครศรีธรรมราช 16 อำเภอ สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. ระบบเสียงวรรณยุกต์ ภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชทั้ง 16 อำเภอ มีระบบเสียงวรรณยุกต์แตกต่างกัน 2 แบบ คือ

แบบที่ 1 มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 7 หน่วยเสียง ได้แก่ ภาษาที่พูดในอำเภอสีชล ท่าศาลา พรหมคีรี เมือง ปากพนัง เขียวใหญ่ หัวไทร ชะอวด ร่อนพิบูลย์ ตามตะกั่วทุ่งสูง ถึงอำเภอนาบอน ทุ่งใหญ่ ฉวางและสิปนุญ มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ดังนี้

/1/ สูง - ขึ้น - ตก

/2/ มี 2 เสียงย่อย คือ

{ สูง - ระคับ
สูง - ขึ้น

/3/ กลาง - ขึ้น - ตก

/4/ มี 2 เสียงย่อย คือ

{ กลาง - ระคับ
กลาง - ขึ้น

/5/ ต่ำ - ขึ้น - ตก

¹ วิไลวรรณ คำรักษ์ ระบบหน่วยเสียงในภาษาถิ่นนครศรีธรรมราช หน้า 274

/6/ คำ - ขึ้น

/7/ คำ - เลื่อนลง

แบบที่ 2 มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง ได้แก่ ภาษาที่พูดใน
อำเภอหนอง มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ดังนี้

/1/ สูง - ขึ้น - ตก

/2/ มี 2 เสียงย่อย คือ

{ สูง - ะกั๊บ
สูง - ขึ้น

/3/ กลาง - ขึ้น - ตก

/4/ มี 2 เสียงย่อย คือ

{ คำ - ขึ้น
กลาง - ขึ้น

/5/ คำ - ขึ้น - ตก

/6/ คำ - เลื่อนลง

2. ระบบเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยวทั้ง 16 อำเภอ เหมือนกัน
21 หน่วยเสียง คือ /p, ph, b, t, th, d, k, kh, ʔ, c, ch, s, h, m, n, ŋ, ʎ,
l, r, w, j/ เป็นพยัญชนะต้นได้ 20 เสียง คือ ไม่มี /n/ หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายมี 7
หน่วยเสียง คือ /-p, -t, -k, -ʔ, -r, -n, -ŋ/ พยัญชนะประสมใน 14 อำเภอ
(ยกเว้น อำเภอหนองและอำเภอสิดล) มี 13 แบบ คือ [pr, phr, pl, ppl, tr, kr,
khr, khl, kw, khw, mr, ml] และอำเภอหนองและอำเภอสิดลมี 11 แบบ คือ ไม่มี
[rl, rr]

3. ระบบเสียงสระ ทั้ง 16 อำเภอ มีสระเดี่ยว 16 หน่วยเสียง แบ่งเป็นสระ
สั้น 7 หน่วยเสียง เสียงสระยาว 9 หน่วยเสียง คือ /i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:, u,
u:, ɤ, ɤ:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ:/ มีเสียงสระประสมสองเสียง 14 แบบ ได้แก่
[ia (i:a), iu, eu (e:u), ɛu (ɛ:u), ai, a:i, au, a:u, ua (u:a), ɤ i
(ɤ:i), ui, ua (u:a), oi (o:i), ɔ i (ɔ:i)] เสียงสระประสมสามเสียง 3 แบบ

ไค้แก [iau, uai, uai]

จากนั้นได้นำผลการวิเคราะห์เสียงและระบบเสียงนี้ไปประยุกต์ใช้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งเขตย่อยของภาษาถิ่นจังหวัดนครราชสีมา¹

ในภาษาไทยถิ่นสุราษฎร์ธานี วีระพันธ์ ด. ทองคำ และคณะ ได้วิจัยเรื่องเสียงและระบบเสียงในภาษาไทยถิ่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี 16 อำเภอ สรุปผลการวิจัยไค้ดังนี้

1. หน่วยเสียงพยัญชนะ มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว 21 หน่วยเสียง คือ /p, ph, t, th, b, d, k, kh, ʔ, c, ch, f, s, h, m, n, ŋ, l, r, w, j/ มีพยัญชนะประสม 14 แบบ คือ [pr, phr, pl, phl, tr, thr, kr, kl, kw, khr, khl, khw, ʔr, ʔl]

2. หน่วยเสียงสระ ประกอบด้วยสระเดี่ยว 16 หน่วยเสียง คือ /i, i:, e, e:, ɛ:, u, u:, ɜ, ɜ:, a, a:, u, u:, ɔ, ɔ:, ɔ:/ มีเสียงสระประสมสองส่วน 14 เสียง คือ [ie, ua, ui, iu, ua, eu, ɛi, oi, ɛu, ɔi, ai, a:i, au, a:u] และมีเสียงสระประสมสามส่วน 3 เสียง คือ [iau, uai, uai]

3. ระบบเสียงวรรณยุกต์ แบ่งได้ 3 กลุ่ม คือ ระบบวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง มี 2 กลุ่ม และระบบวรรณยุกต์ 7 หน่วยเสียง มี 1 กลุ่ม

เมื่อนำเสียงและระบบเสียงภาษาไทยถิ่นสุราษฎร์ธานีไปเปรียบเทียบกับเสียงและระบบเสียงภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ปรากฏว่ามีทั้งเหมือนกันและแตกต่างกัน²

การศึกษาเกี่ยวกับภาษาไทยถิ่นภูเก็ต ไสว เรื่องวิเศษ ได้ศึกษาเรื่อง ระบบหน่วยเสียงในภาษาถิ่น ตำบลเทพศิรินทร์ อำเภอดาโต๊ะ จังหวัดภูเก็ต สรุปผลของการศึกษาไค้ดังนี้

¹จริบา สมนึก ระบบเสียงภาษาถิ่นย่อยจังหวัดนครราชสีมา หน้า 193

²วีระพันธ์ ด. ทองคำ และคณะ เสียงและระบบเสียงในภาษาไทยถิ่นใต้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี 16 อำเภอ หน้า 63

1. หน่วยเสียงวรรณยุกต์ มี 7 หน่วยเสียง คือ

/1/ ต่ำ - ระดับ

/2/ ต่ำ - ขึ้น

/3/ กลาง - ระดับ

/4/ กลาง - ขึ้น

/5/ สูง - ตก

/6/ สูง - ระดับ

/7/ สูง - ขึ้น

2. หน่วยเสียงพยัญชนะ มีหน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยว 22 หน่วยเสียง ได้แก่ /p, ph, t, th, b, d, k, kh, ʔ, c, ch, f, s, h, m, n, ñ, ŋ, l, r, w, y/ มี

เสียงพยัญชนะประสม 12 แบบ ได้แก่ [pl, pr, phl, phr, kr, kl, kw, khl, khr, hkw, ɾl, rr]

3. หน่วยเสียงสระ มีหน่วยเสียงสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง ได้แก่ /i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:, ɨ, ɨ:, ɔ, ɔ:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:/ หน่วยเสียงสระประสม 6 หน่วยเสียง ได้แก่ /ia, -i:a, ɨa, ɨ:a, ua, u:a/

4. รูปแบบของพยางค์ มี 7 แบบ cv, cvv, cvg, cvs, cvn, cvvs, cvvn

5. ความหมายของคำ เมื่อเปรียบเทียบกับภาษาไทยกรุงเทพฯ แล้วแยกได้เป็น 4 ประเภท คือ ออกเสียงตรงกันความหมายตรงกัน ออกเสียงตรงกันความหมายต่างกัน ออกเสียงเพี้ยนกันความหมายตรงกันและต่างกัน และออกเสียงต่างกันความหมายต่างกัน¹

เจริญขวัญ ธรรมประสิทธิ์ ได้วิจัยเรื่อง การใช้ลักษณะทางสัทศาสตร์ของสระสูง ในการแบ่งเขตภาษาไทยถิ่นในจังหวัดตรัง กระบี่ พังงา และภูเก็ต โดยศึกษาและเปรียบเทียบลักษณะทางสัทศาสตร์ของสระสูง /i:/ และ /u:/ เพื่อนำมาแบ่งเขตภาษาไทยถิ่นได้ในจังหวัดตรัง กระบี่ พังงา และภูเก็ต และใช้รายการคำที่สามารถสำรวจลักษณะทาง

¹ ใสว เรื่องวิเทศ ระบบหน่วยเสียงในภาษามลายู ตำบลเทพนรินทร์ อำเภอดง จังหวัดภูเก็ต หน้า 267

ศัพท์ศาสตร์ของวรรณยุกต์ได้พร้อมกันไปด้วย และผลที่ได้สามารถนำมาแบ่งเขตภาษากว้าง และการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การใช้ลักษณะทางศัพท์ศาสตร์ของสระสูง /i:/ และ /u:/ แบ่งเขตและสามารถแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

1.1 ภาษาไทยถิ่นกระบี่ ออกเสียงสระสูง /i:/ และ /u:/ เป็น [i:] และ [u:] เสมอ

1.2 ภาษาไทยถิ่นภูเก็ตและพังงา ออกเสียงสูง /i:/ และ /u:/ เป็น [ei] และ [ou] อย่างมีระบบ

1.3 ภาษาไทยถิ่นตรัง ออกเสียงสระสูง /i:/ และ /u:/ เป็น [e:] และ [o:] ในบางคำ

2. การใช้ลักษณะทางศัพท์ศาสตร์ของวรรณยุกต์เป็นเกณฑ์ในการแบ่งเขตสามารถแบ่งได้ 2 กลุ่ม คือ

2.1 ภาษาภูเก็ตและพังงา มีวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง คือ

/1/ สูง - ขึ้น - ตก

/2/ กลาง - ขึ้น - ตก

/3/ ต่ำ - ตก

/4/ ต่ำ - ขึ้น

/5/ สูง - รั้ง

/6/ ต่ำ - รั้ง

2.2 ภาษาตรัง กระบี่ มีวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง ดังนี้

/1/ สูง - ขึ้น - ตก

/2/ กลาง - ขึ้น - ตก

/3/ ต่ำ - ตก

/4/ ต่ำ - ขึ้น

/5/ มี 2 เสียงย่อย คือ

สูง - ระเบิด

กลาง - ระเบิด

/6/ คำ - ระเบิด¹

ต่อมา คณะนิสิตบัณฑิตศึกษา วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สงขลา รุ่นปี 2527 ได้วิจัย ภาษาไทยถิ่นที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน จังหวัดภูเก็ต สรุปผลการวิจัยได้
ดังนี้

1. หน่วยเสียงวรรณยุกต์ มี 7 หน่วยเสียง คือ

/1/ สูง - ระเบิด - ตกตอนท้าย

/2/ สูง - ระเบิด

/3/ กลาง - ขึ้น - ตก

/4/ กลาง - ระเบิด

/5/ คำ - เลื่อนลง

/6/ มี 2 เสียงย่อย คือ

{ คำ - ขึ้น
คำ - เลื่อนขึ้น

/7/ คำ - ระเบิด

2. หน่วยเสียงพยัญชนะ มีหน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยว 22 หน่วยเสียง คือ /p, ph, t, th, b, d, k, ʔ, c, ch, f, s, h, r, n, ñ, ɲ, l, r, w, j/ มีเสียง
พยัญชนะประสม 12 แบบ คือ [pl, phl, pr, phr, kl, khl, kr, khr, kw, khw, ml, mr] และมีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย 8 หน่วยเสียง คือ /-p, -t, -k, -ʔ, -m, -ɲ, -w, j/

3. หน่วยเสียงสระ มีหน่วยเสียงสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง คือ /i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:, ɨ, ɨ:, ə, ə:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:/ และมีหน่วยเสียงสระ

¹เจริญขวัญ ธรรมประสิทธิ์ การใช้ลักษณะทางคัทศาสตร์ของสระสูงในการแบ่ง
เขตภาษาถิ่นใน จังหวัดตรัง กระบี่ พังงา และภูเก็ต หน้า 187

ประสม 3 หน่วยเสียง คือ /ia, ɛa, ua/

4. โครงสร้างของพยางค์ มี 6 แบบ คือ CT^T , $c(c)VV^T$, $c(c)VT^T$, $c(c)VS^T$, $c(c)VVT^T$ และ $c(c)VVS^T$

5. การเรียงลำดับของคำ ภาษาไทยถิ่นภูเก็ตส่วนใหญ่ไม่แตกต่างจากภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ นัก

6. ความหมายของคำบางคำที่น่าสนใจ แบ่งเป็น 4 ประการ คือ คำที่ใช้เฉพาะถิ่น คำที่มีรูปคำเหมือนกันแต่ความหมายต่างกันกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ คำที่มีรูปคำต่างกันแต่ความหมายเหมือนกันกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ และคำที่ได้รับอิทธิพลจากภาษาอื่น¹

งานวิจัยในภาษาไทยถิ่นนราธิวาส ผู้วิจัย คือ วิจิตร ศรีสุวิธานนท์ ท่านผู้นี้ได้ศึกษาหน่วยเสียงภาษาตากใบ ซึ่งเป็นภาษาถิ่นย่อยของภาษาไทยถิ่นนราธิวาส ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. หน่วยเสียงวรรณยุกต์ มี 6 หน่วยเสียง คือ

/1/ คำ - ระดับ - ขึ้น

/2/ สูง - ระดับ

/3/ คำ - ระดับ

/4/ กลาง - ระดับ - ขึ้น

/5/ คำ - ระดับ - ตก

/6/ กลาง - ขึ้น - ตก

2. หน่วยเสียงพยัญชนะ มีหน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยว 23 หน่วยเสียง คือ /p, ph, b, t, th, d, k, kb, ʔ, ʔʰ, c, ch, f, s, h, m, n, ŋ, ɲ, l, r, w, j / มีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย 6 หน่วยเสียง คือ /-p, -t, -r, -n, -ŋ, -ʔ/ และมีเสียงพยัญชนะควบกล้ำ 17 แบบ คือ [kr, kl, kw, khr, khl, khw, tsr, tr, thr, br,

¹ คณะนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา ภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดภูเก็ต หน้า 185

bl, pr, pl, phr, phl, mr, ml]

3. หน่วยเสียงสระ มีหน่วยเสียงสระเดี่ยวสั้นและเดี่ยวยาว 18 หน่วยเสียง คือ /i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:, ɨ, ɨ:, ʌ, ʌ:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:, ɯ, ɯ:, ʊ, ʊ:/ มีเสียงสระประสมสองส่วน 14 แบบ คือ [ia, iu, ew, u, ai, a:i, au, a:u, əi, ɔi, ua, ui, ɨa, ɨi] และมีเสียงสระประสมสามส่วน 3 เสียง คือ [iau, ɨai, uai]¹

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดพัทลุง ในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. วิธีดำเนินการวิจัยภาษาไทยถิ่น
2. เครื่องมือที่ใช้ประกอบการวิจัย
3. การวิเคราะห์และจัดกระทำกับข้อมูล
4. ข้อสรุปเกี่ยวกับระบบของภาษาไทยถิ่นใต้
5. การเปรียบเทียบภาษา

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับภาษาไทยถิ่นพัทลุง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับภาษาไทยถิ่นพัทลุง ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำกล่าวถึงต่อไปนี้เป็นเอกสารและงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยมาก เนื่องจากสามารถใช้เป็นความรู้พื้นฐาน และใช้เป็นแนวทางในการวิจัยภาษาไทยถิ่นใต้ จังหวัดพัทลุง เท่าที่รวบรวมได้มีดังนี้

ประมาณ ปี พ.ศ. 2508 เจ มาร์วิน บราวน์ (J. Marvin Brown) ได้เสนองานวิจัยเรื่อง จากภาษาไทยโบราณสู่ภาษาไทยถิ่นปัจจุบัน (From Ancient Thai to Modern dialects) ผลการศึกษาทำให้ทราบความเป็นมาของภาษาไทยแต่ละถิ่น โดยแบ่งภาษาไทยถิ่นออกเป็น 7 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

1. ภาษาชาน
2. ภาษาถิ่นเหนือ
3. ภาษาพวน

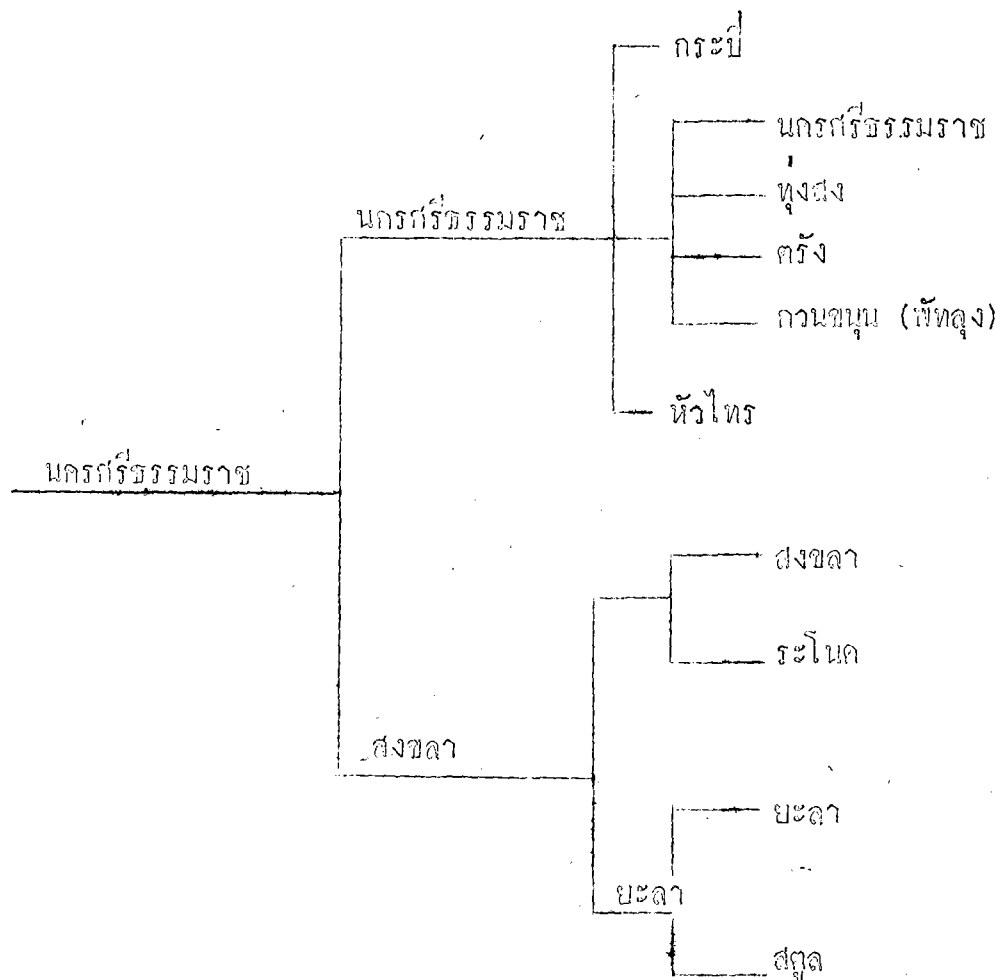
¹ วิจิตร ศรีสุวิธานนท์ หน่วยเสียงตากใบ หน้า 45

4. ภาษาไทยกลาง
5. ภาษาไทย
6. ภาษาลาว
7. ภาษาถิ่นใต้

ในกลุ่มของภาษาไทยถิ่นใต้ เขากล่าวถึงภาษาไทยถิ่นพัทลุงว่า เป็นภาษาถิ่นใต้ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับภาษาไทยถิ่นตรัง และภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราช ทั้งยังมีลักษณะร่วมกับภาษาไทยถิ่นกระบี่อยู่บ้าง¹ ถึงแผนภูมิต่อไปนี้

¹ J. Marvin Brown From Ancient Thai to Modern Dialects p. 130

แผนภูมิ 2 แสดงวิวัฒนาการของภาษาดินยอโยในกลุ่มภาษาไทยดิงใต้ สายนกรธีธรรมราช
(คัดลอกจาก บรรานันท์ หน้า 69)

ต่อมา ในปี พ.ศ. 2519 แอนโทนี แวน นอสแทรนค์ คิลเลอร์ (Anthony Van Nostrand Diller) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง *Toward a Model of Southern Thai Diglossic Speech Variation* งานวิจัยนี้ได้ศึกษาภาษาไทยถิ่นใต้ในจังหวัดต่าง ๆ โดยสุ่มตัวอย่างจำนวนประมาณ 100 ตัวอย่าง ข้อมูลที่ศึกษามีทั้งข้อมูลทางเสียง คำศัพท์ และการเรียงคำ คิลเลอร์ ได้เปรียบเทียบวรรคของคำซึ่งมีลักษณะพยางค์เป็นคำเป็น เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งเขตภาษา โดยกล่าวถึงภาษาไทยถิ่นพัทลุงว่า เป็นภาษาถิ่นเขตเดียว กับภาษาไทยถิ่นสงขลา ตรังบางส่วนของสตูลบางส่วนของ

ในปี พ.ศ. 2525 ธิติมา วิไลรัตน์ ได้ทำงานวิจัยเรื่อง อ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวนในภาษาพัทลุง ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากท้องถิ่นในเขตอำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยสรุปว่า อ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวนในภาษาพัทลุง อาจมีลักษณะส่วนประกอบเป็นคำคำเดียว หรือเป็นวลี หรือเป็นประโยค หรือเป็นแบบการเสริมสร้อยก็ได้ เมื่อนำสำนวนเหล่านี้มาใช้ในประโยค พบว่า สามารถทำหน้าที่ได้เหมือนคำคำเดียว และเมื่อแบ่งประเภทของสำนวนเหล่านี้ตามหน้าที่ที่ปรากฏในประโยค จะได้เป็น 4 ประเภท คือ ประเภทที่ทำหน้าที่อย่างเดียว ประเภทที่ทำหน้าที่ 2 อย่าง ประเภทที่ทำหน้าที่ 3 อย่าง และประเภทที่ทำหน้าที่ 4 อย่าง

ส่วนผลการวิเคราะห์ที่มาของอ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวนพบว่า มีที่มาจากลักษณะต่าง ๆ 5 ลักษณะ คือ สำนวนที่มาจากการเปรียบเทียบ สำนวนที่มาจากการเทียบเสียงและความหมายของคำ สำนวนที่มาจากขนบธรรมเนียมประเพณีและสภาพความเป็นอยู่ สำนวนที่มาจากความเชื่อ และสำนวนที่มาจากอิทธิพลของศาสนา²

ต่อมา เมื่อปี พ.ศ. 2527 จันทิส ทองช่วย ได้เขียนบทความเรื่อง การแบ่งกลุ่มภาษาไทยถิ่นใต้ บทความนี้กล่าวถึงภาษาไทยถิ่นพัทลุงว่า เป็นภาษาถิ่นที่จัดอยู่ในกลุ่มภาคใต้ตอนกลาง และเขตพื้นที่ฝั่งทะเลตะวันออก ภาษาไทยถิ่นใต้กลุ่มนี้ได้แก่ ภาษาไทยถิ่นที่ไร้พุง

¹ Anthony Van Nostrand Diller Toward a Model of Southern Thai Diglossic Speech Variation. p. 176

² ธิติมา วิไลรัตน์ อ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวนในภาษาพัทลุง หน้า 398

กันในจังหวัดกระบี่ ตรัง พัทลุง นครศรีธรรมราช และสงขลาบางอำเภอ (ระโนด สทิงพระ กระแสสินธุ์)¹

ในปีต่อมา (พ.ศ. 2528) ฉันทส ทองช่วย ก็ได้เขียนบทความเรื่อง ภาษาไทยถิ่นพัทลุง ลงในหนังสือ 80 ปี โรงเรียนพัทลุง บทความนี้กล่าวถึงลักษณะของภาษาไทยถิ่นพัทลุง พอสรุปได้ดังนี้

1. ระบบเสียงวรรณยุกต์ มี 7 หน่วยเสียง คือ

/1/ มี 2 เสียงย่อย คือ

{ สูง - ะคับ (ตกตอนท้าย)
สูง - ะคับ

/2/ มี 2 เสียงย่อย คือ

{ สูง - เลื่อนลง
สูง - ตก

/3/ มี 2 เสียงย่อย คือ

{ กลาง - ขึ้น - ตก
กลาง - ขึ้น

/4/ กลาง - ะคับ

/5/ กลาง - เลื่อนลง

/6/ คำ - ะคับ

/7/ มี 2 เสียงย่อย คือ

{ คำ - เลื่อนลง
คำ - ตก

¹ฉันทส ทองช่วย "การแบ่งกลุ่มภาษาไทยถิ่นใต้" ใน วัฒนธรรมปากใต้ 27

2. ระบบเสียงพยัญชนะ มีหน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยว 21 หน่วยเสียง คือ /p, ph, b, t, th, d, k, kh, ʔ, c, ch, s, h, ɕ, n, ñ, l, r, w, ʔj, j/ มีเสียงพยัญชนะประสม 13 แบบ คือ [pl, pr, phl, phr, tr, kl, kr, kw, khl, khr, khw, ɱl, ɱr] และมีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย 9 หน่วยเสียง คือ /-p, -t, -k, -ʔ, -ɱ, -n, -ŋ, -w, -j/

3. ระบบเสียงสระ มีหน่วยเสียงสระเดี่ยวสั้นและยาว 18 หน่วยเสียง คือ /i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:, ɨ, ɨ:, ɔ, ɔ:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:/ และมีหน่วยเสียงสระประสม 3 หน่วยเสียง คือ /ia, ɨa, ua/

4. การสร้างคำในภาษาไทยถิ่นพัทลุง มีการสร้างคำ 3 วิธี คือ การซ้ำคำ การซ้อนคำ และการประสมคำ

5. การเรียงลำดับคำ ภาษาไทยถิ่นพัทลุงมีการเรียงลำดับคำ ซึ่งได้แก่ วลี และประโยค ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างจากภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ มีบางลักษณะที่แตกต่างกัน คือ การเรียงลำดับคำเดียวกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ

6. ข้อสังเกตเกี่ยวกับวัฒนธรรมการใช้ภาษา เช่น การตั้งชื่อบุคคล การใช้คำบอกลำดับเครือญาติ คำสรรพนามที่ใช้กันทั่วไป คำนำหน้านาม คำที่ใช้เฉพาะถิ่นและจำนวนที่น่าสนใจ¹

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับภาษาไทยถิ่นพัทลุงดังกล่าว ช่วยให้ไขข้อสรุปเกี่ยวกับระบบเสียง และแนวการพิจารณาโครงสร้างของภาษาไทยถิ่นพัทลุง ซึ่งจะใช้เป็นพื้นฐานในการวิจัยต่อไป

¹ ฉันทย์ ทองช่วย "ภาษาไทยถิ่นพัทลุง" ใน 80 ปี โรงเรียนพัทลุง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

การวิจัยเรื่อง ภาษาไทยถิ่นที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน จังหวัดพัทลุง ครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากผู้บอกภาษา โดยการออกเก็บข้อมูล และได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนก่อนจะออกเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ศึกษาความรู้เกี่ยวกับจังหวัดพัทลุง

ผู้วิจัยได้ศึกษาความรู้และความคิดพื้นฐานเกี่ยวกับจังหวัดพัทลุงจากเอกสารต่าง ๆ รวมทั้งสอบถามจากผู้รู้ เพื่อจะได้ทราบประวัติความเป็นมา สภาพความเป็นอยู่ ตลอดจนความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับภาษาของชนกลุ่มนี้

2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งเอกสารที่ให้ความรู้พื้นฐานในการกำหนดหัวข้องานวิจัย และเอกสารที่ใช้เป็นหลักในงานวิจัยโดยตรง รวมทั้งการสัมภาษณ์จากบุคคลเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย

3. คัดตอบบุคลากร

ในการวิจัยครั้งนี้ได้คัดตอบบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ในท้องถิ่น เพื่อขอความอนุเคราะห์ในเรื่องความสะดวกในการติดต่อผู้บอกภาษา ตลอดจนการเดินทาง บุคลากรเหล่านี้ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ครูใหญ่ ครู อาจารย์ และบุคคลสำคัญในท้องถิ่น

4. สัมภาษณ์เบื้องต้น

ในระหว่างวันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2528 ถึง วันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2528 ผู้วิจัยได้เดินทางไปจังหวัดพัทลุงเพื่อสัมภาษณ์เบื้องต้นเกี่ยวกับการใช้ภาษาพูดในท้องที่อำเภอและกิ่งอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดพัทลุง พร้อมทั้งทดสอบระบบเสียงวรรณยุกต์ประกอบเพื่อใช้กำหนดแหล่งข้อมูล และกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย

เมื่อรวบรวมและศึกษาเรื่องต่าง ๆ มีความเข้าใจตลอดจนสำรวจพื้นที่และทดสอบเสียงวรรณยุกต์เบื้องต้นจนแน่ใจแล้ว จึงกำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ใน 4 ประเด็นต่อไปนี้

1. แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล
4. วิธีจัดกระทำกับข้อมูล

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

1. แหล่งข้อมูล

จากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับจังหวัดพัทลุงและจากการสำรวจพื้นที่และสภาพภูมิศาสตร์พบว่า จังหวัดพัทลุงมีเนื้อที่ประมาณ 3,787 ตารางกิโลเมตร ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบสูง ซึ่งก่อกำเนิดมาทางทิศตะวันตกของจังหวัด ทำให้พื้นที่ส่วนใหญ่เป็น ป่าไม้ ภูเขา และที่ราบสูง ซึ่งก่อกำเนิดมาทางทิศตะวันออกจนจรดทะเลสาบสงขลา ผู้วิจัยจึงได้พิจารณาวิเคราะห์การกำหนดแหล่งข้อมูลเพื่อใช้เป็นตัวแทนของภาษาไทยถิ่นพัทลุงให้ครอบคลุมทุกเขตพื้นที่ของจังหวัด โดยอาศัยเกณฑ์ต่อไปนี้

1.1 พิจารณาลักษณะร่วมของภาษา เช่น มีระบบเสียงวรรณยุกต์ร่วมกัน ซึ่งได้จากการทดสอบเสียงวรรณยุกต์เป็นสำคัญ

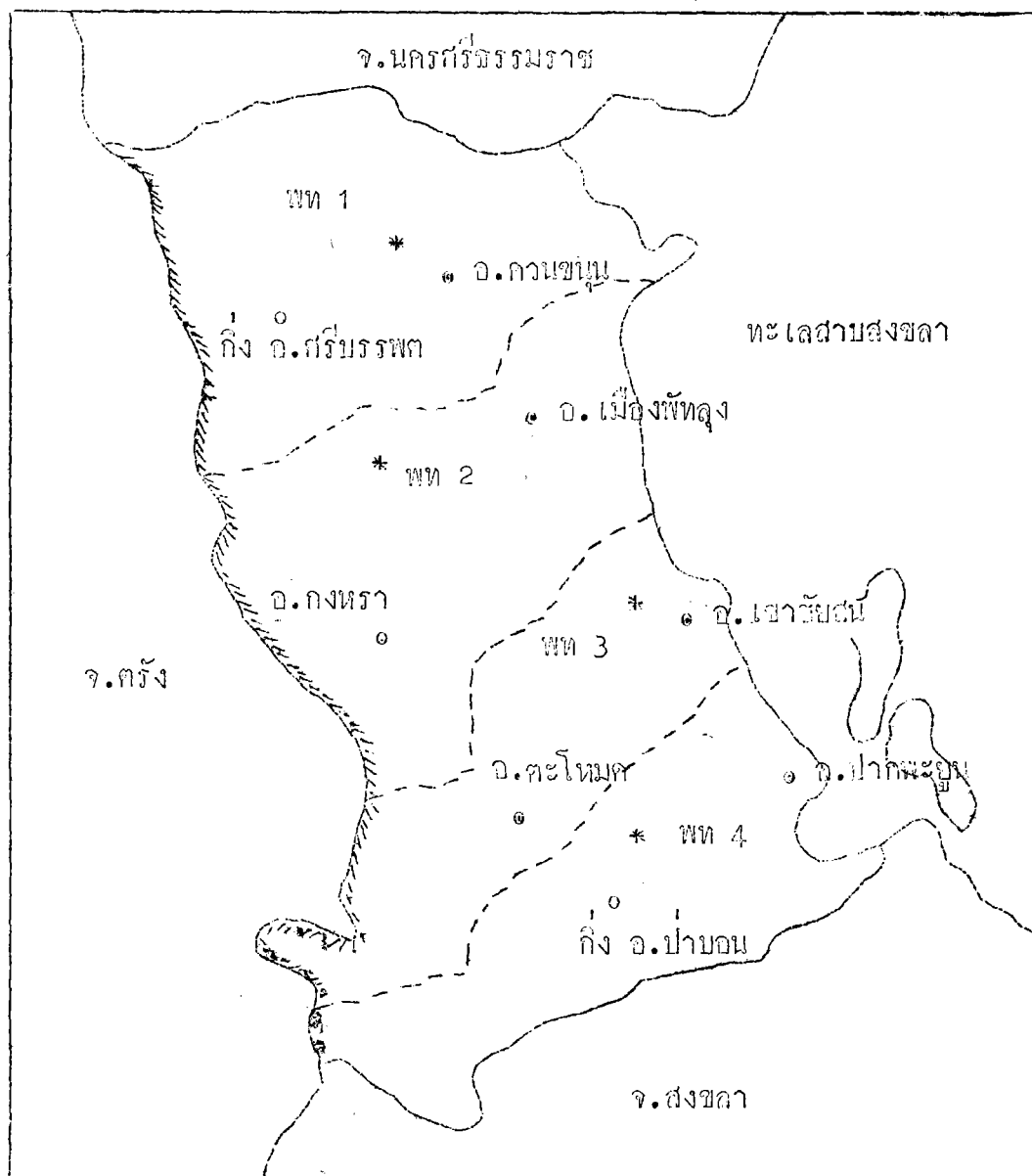
1.2 พิจารณาจากแหล่งชุมชน เช่น อำเภอควนขนุนและกิ่งอำเภอศรีบรรพต เป็นชุมชนที่มีการติดต่อใกล้ชิดกับชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช อำเภอเมืองและอำเภอกงหราเป็นชุมชนที่หนาแน่นมากที่สุดและเป็นแหล่งเศรษฐกิจ เป็นกัน

1.3 พิจารณาจากความเป็นมาเกี่ยวกับเขตการปกครองในอดีต คือ กิ่งอำเภอศรีบรรพตเดิมขึ้นอยู่กับอำเภอควนขนุน อำเภอกงหราเดิมขึ้นอยู่กับอำเภอเมือง อำเภอตะโหมดเดิมขึ้นอยู่กับอำเภอเขาชัยสน และกิ่งอำเภอบ้านอเดิมขึ้นอยู่กับอำเภอปากพะยูน

เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ดังกล่าวประกอบกับการสอบถามจากบุคคลที่เชื่อถือได้ ผู้วิจัยจึงสามารถแบ่งเขตของการวิจัยออกเป็น 4 เขต ดังนี้

แผนที่ 2 แสดงการแบ่งเขตภาษาถิ่นย่อย และจุดเก็บข้อมูล

* จุดเก็บข้อมูล

1. พท 1 ไก่แก้ว เขตพื้นที่ของอำเภอควนขนุนและกิ่งอำเภอรือรืบรรพต ซึ่งเป็นกิ่งอำเภอที่ขึ้นกับอำเภอควนขนุน เขต พท 1 นี้เป็นพื้นที่ทางตอนเหนือของจังหวัดและเป็นที่ติดต่อกับจังหวัดนครศรีธรรมราช ทางทิศตะวันตกติดกับจังหวัดตรัง โดยมีเทือกเขาบรรทัดเป็นพรมแดน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเนินสูงสลับที่ราบ มีลำน้ำที่สำคัญ คือ คลองควนขนุนหรือคลองท่าแนะ ซึ่งเป็นลำคลองที่ไหลผ่านกิ่งอำเภอรือรืบรรพต ตำบลชะมวง ตำบลคอนทราย ตำบลมะกอกใต้ แก่เดิมลำคลองนี้เป็นเส้นทางการค้าขายของชาวตำบลชะมวงและตำบลใกล้เคียง โดยมีพ่อค้าจากสติงพระ ระโนด มารับซื้อสินค้าจำพวกของป่าต่าง ๆ¹ ผู้วิจัยได้กำหนดจุดเก็บข้อมูลที่บ้านชายคลอง ตำบลชะมวง อำเภอควนขนุน เพราะเป็นชุมชนเก่าใกล้ลำคลองควนขนุนมีประชากรหนาแน่น คือ 6,224 คน² มีวัดเก่าแก่ประจำหมู่บ้าน คือ วัดพิณทอง

2. พท 2 ไก่แก้ว เขตพื้นที่ของอำเภอเมืองพัทลุง และอำเภอกงหรา ซึ่งเป็นอำเภอที่เคยอยู่ในความปกครองของอำเภอเมืองพัทลุงมาก่อน เขต พท 2 นี้เป็นพื้นที่ตอนกลางของจังหวัดทางทิศตะวันตกของเขตนี้ติดต่อกับจังหวัดตรังได้โดยทางรถยนต์ โดยผ่านตำบลบ้านนาเข้าเขตอำเภอเมืองตรัง ลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบกว้างใหญ่เหมาะแก่การเพาะปลูก นอกจากนี้เขตนี้อย่างเป็นย่านธุรกิจ มีความเจริญมากกว่าเขตอื่น ๆ ในทุก ๆ ด้าน ผู้วิจัยกำหนดจุดเก็บข้อมูลที่บ้านนา ตำบลบ้านนา อำเภอเมืองพัทลุง เนื่องจากเป็นชุมชนเก่า ห่างไกลจากชุมชนเมืองมาก ทั้งยังมีประชากรหนาแน่น คือ 6,087 คน³ มีวัดเก่าแก่ประจำหมู่บ้าน คือ วัดบ้านนา

¹ กล่อม ฐุกา อธิการใหญ่โรงเรียนท่าแค เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ จระพันธ์ แก้วชนะ เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านชายคลอง ตำบลชะมวง อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง เมื่อวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2529

² สวัสดิ์ พูลไช้ กำนันตำบลชะมวง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ จระพันธ์ แก้วชนะ เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่ทำการตำบลชะมวง เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2528

³ กระจำจ ธีระมูล กำนันตำบลบ้านนา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ พงษ์ศักดิ์ แก้วชนะ เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านนา ตำบลบ้านนา เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2528

3. พท 3 ไค่แก๋ เขตพื้นที่ของอำเภอเขาชัยสนและอำเภอละม่อม ซึ่งเป็นอำเภอที่ขึ้นกับอำเภอเขาชัยสน เขต พท 3 นี้ ทางทิศตะวันตกติดต่อกับจังหวัดศรีสะเกษ และมีเทือกเขาบรรทัดเป็นพรมแดน ทางทิศตะวันออกติดต่อกับจังหวัดสงขลา และมีทะเลสาบกันกลาง ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบสูงแล้วค่อยลาดต่ำลงมาทางทิศตะวันออก ลำคลองที่สำคัญ คือ คลองบางแก้ว หรือคลองท่ามะเค็ด ซึ่งเป็นแหล่งที่กักขุมชนโบราณ¹ วัดกะเชียนบางแก้ว เป็นโบราณสถานที่สำคัญของเขตนี้ ผู้วิจัยกำหนดจุดเก็บข้อมูลที่บ้านท่ามะเค็ด ตำบลท่ามะเค็ด อำเภอเขาชัยสน เพราะเป็นชุมชนเก่าแก่ มีอาณาเขตติดต่อกันกับชุมชนโบราณบางแก้ว มีประชากรหนาแน่น คือ 6,840 คน²

4. พท 4 ไค่แก๋ เขตพื้นที่ของอำเภอปากพะยูนและกิ่งอำเภอป่าบอน ซึ่งเป็นกิ่งอำเภอที่ขึ้นกับอำเภอปากพะยูน เขต พท 4 นี้เป็นเขตพื้นที่ทางตอนใต้สุดของจังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดสงขลา ลักษณะพื้นที่แตกต่างไปจากเขตอื่น ๆ คือ มีทั้งส่วนที่เป็นที่ราบสลับเนินเขาและส่วนที่เป็นเกาะอีก 2 เกาะ คือ เกาะนางคำและเกาะหมาก ทั้ง 2 เกาะนี้ฐานะเป็นตำบล ขึ้นกับอำเภอปากพะยูน จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นทางภาษาพบว่า ภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในเกาะนางคำและเกาะหมาก ไม่มีความแตกต่างกับภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในอำเภอปากพะยูนและกิ่งอำเภอป่าบอนแต่ประการใด ดังนั้น ผู้วิจัยกำหนดจุดเก็บข้อมูลที่บ้านป่าบอนตำบลป่าบอน กิ่งอำเภอป่าบอน เนื่องจากเป็นชุมชนเก่าตั้งอยู่ใกล้กับคลองพระเกิดหรือคลองป่าบอน อันเป็นลำคลองที่เป็นหัวใจของการเพาะปลูกและเป็นที่ตั้งแหล่งชุมชนมาแต่โบราณ³ ชุมชนนี้มีประชากรหนาแน่น คือ จำนวน 11,300 คน⁴ มี

¹ประทุม ชุ่มเพ็งพันธ์ "สภาพการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมของถิ่นแถบรอบทะเลสาบสงขลา ใน ประวัติศาสตร์และโบราณคดีภาคสมุทรสงคราม" หน้า 54

²พราก สารธารณ์ กำนันตำบลท่ามะเค็ด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ จระพันธ์ แก้วชนะ เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่ทำการกำนันตำบลท่ามะเค็ด เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2528

³ประทุม ชุ่มเพ็งพันธ์ น.ค.

⁴เฟื่อง อ่อนสง กำนันตำบลป่าบอน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ จระพันธ์ แก้วชนะ เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 14 เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. 2528

วัดเก่าแก่ประจำหมู่บ้าน คือ วัดป่าบอนคำ

2. กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้บอกภาษาจากทั้ง 4 เขต โดยการใช้เกณฑ์ต่อไปนี้

2.1 จำนวนผู้บอกภาษา ในแต่ละเขตพื้นที่ใช้ผู้บอกภาษาจำนวน 3 คน

2.2 เพศของผู้บอกภาษา ในแต่ละเขตพื้นที่ใช้ผู้บอกภาษาเป็นเพศหญิง 2 คน และเพศชายจำนวน 1 คน เหตุผลที่เลือกผู้บอกภาษาทั้งสองเพศ เนื่องจากผู้วิจัยพิจารณาว่าการใช้ภาษาในสังคมอาจแตกต่างกันไปโดยมีเพศเป็นตัวกำหนด เช่น มีคำอยู่หลายคำที่ใช้เฉพาะเพศหญิง และในทำนองเดียวกันมีคำอยู่จำนวนหนึ่งที่ใช้เฉพาะเพศชาย

2.3 คุณสมบัติของผู้บอกภาษา ผู้วิจัยได้กาเลือกหลักเกณฑ์จากงานวิจัยของ ฉันทัส ทองช่วย เรื่อง ภาษาไทยที่ใช้ในรัฐกลันตัน ไทรบุรี และปะลิส¹ เป็นแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

2.3.1 เป็นคนที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นนั้นมาแต่กำเนิด ไม่เคยอพยพโยกย้าย

2.3.2 มีบรรพบุรุษอาศัยอยู่ในท้องถิ่นนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่า 3ชั่วอายุคน

2.3.3 ไม่ได้รับการศึกษาจากโรงเรียนเลยหรือมีการศึกษาคำ ทั้งนี้ เพื่อให้แน่ใจว่าผู้บอกภาษาไม่ได้รับอิทธิพลจากภาษาเขียนหรือภาษาอื่น หรือไม่ได้รับอิทธิพลจากภาษาอื่นน้อยที่สุด

2.3.4 ผู้บอกภาษาต้องมีอายุระหว่าง 45 – 60 ปี เนื่องจากผู้บอกภาษาในวัยนี้เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทางภาษามากพอสมควร มีความรู้ทั้งภาษาเก่าและภาษาปัจจุบัน และส่วนมากมักเคยชินกับการพูดภาษาถิ่นของตน ส่วนผู้บอกภาษาที่มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป มักมีสุขภาพไม่ค่อยดี เหนื่อยง่าย อวัยวะที่ใช้ในการออกเสียงไม่ค่อยสมบูรณ์

¹ ฉันทัส ทองช่วย ภาษาไทยที่ใช้ในปัจจุบันในรัฐกลันตัน ไทรบุรี และปะลิส

2.3.5 ผู้บอกภาษานั้นในชีวิตประจำวัน และสามารถพูดได้ มีอวัยวะที่ใช้ในการออกเสียงครบถ้วน มีสภาพปกติ ออกเสียงได้ชัดเจน สุนัขภาพทั่ว ๆ ไป

2.3.6 สามารถฟังสำเนียงภาษาถิ่นกรุงเทพฯ ได้เข้าใจ

2.3.7 เป็นคนคล่องแคล่ว เสียสละ มีความรอบคอบ มีความรับผิดชอบสูง จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว ประกอบกับการสัมภาษณ์บุคคลในท้องถิ่นแต่ละถิ่นของแหล่งข้อมูล ผู้วิจัยจึงพิจารณาคัดเลือกผู้บอกภาษามาเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อใช้เป็นหลักในการบอกภาษากันนี้

พท 1 ผู้บอกภาษา ไค้แก

1. นางลาก ค่วงเกตุ อายุ 51 ปี อยู่บ้านเลขที่ 35 ตำบลชะมวง อำเภอควนขนุน อาชีพเกษตรกร ระดับการศึกษา จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. นางแปลก พูลไช้ อายุ 53 ปี อยู่บ้านเลขที่ 32/1 หมู่ 1 ตำบลชะมวง อำเภอควนขนุน อาชีพทำนา ระดับการศึกษา จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
3. นายเฟื่อง เขียวทอง อายุ 54 ปี อยู่บ้านเลขที่ 15 หมู่ที่ 1 ตำบลชะมวง อำเภอควนขนุน อาชีพทำนา ระดับการศึกษา จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

พท 2 ผู้บอกภาษา ไค้แก

1. นางเพียบ ธีระมุล อายุ 53 ปี อยู่บ้านเลขที่ 74 หมู่ 3 ตำบลบ้านนา อำเภอเมือง อาชีพทำนา ระดับการศึกษา จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. นางหนูกลั่น แสงมิ่ง อายุ 50 ปี อยู่บ้านเลขที่ 95 หมู่ 3 ตำบลบ้านนา อำเภอเมือง อาชีพทำนา ระดับการศึกษา จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
3. นายเอียน อันขาว อายุ 42 ปี อยู่บ้านเลขที่ 51/1 หมู่ 3 ตำบลบ้านนา อำเภอเมือง อาชีพทำนา ระดับการศึกษา จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

พท 3 ผู้บอกภาษา ไค้แก

1. นางละม่อม ไชยชนะ อายุ 59 ปี อยู่บ้านเลขที่ 63 หมู่ 4 ตำบลท่ามะเค็ด อำเภอเขาชัยสน อาชีพทำนา ระดับการศึกษา จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. นางเต็ม จวนสว่าง อายุ 52 ปี อยู่บ้านเลขที่ 32 หมู่ 4 ตำบลท่ามะเค็ด อำเภอเขาชัยสน อาชีพทำนา ระดับการศึกษา จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

3. นายกรีก เกิดฉิม อายุ 49 ปี อยู่บ้านเลขที่ 3 หมู่ 4 ตำบลท่ามะเค็ด อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง ระดับการศึกษา จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พท 4 ผู้บอกภาษา ไค้แก

1. นางจวง เสวนาพร อายุ 59 ปี อยู่บ้านเลขที่ 54 หมู่ 14 ตำบลปายอน กิ่งอำเภอปายอน อำเภอท่าลี่ ระดับการศึกษา จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2. นางขาว อ่อนสง อายุ 54 ปี อยู่บ้านเลขที่ 156 หมู่ 14 ตำบลปายอน กิ่งอำเภอปายอน อำเภอท่าลี่ ระดับการศึกษา จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

3. นายคล่อง บุญราม อายุ 46 ปี อยู่บ้านเลขที่ 107 หมู่ 14 ตำบลปายอน กิ่งอำเภอปายอน อำเภอท่าลี่ ระดับการศึกษา จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ผู้บอกภาษาที่กล่าวมานี้ เป็นผู้บอกภาษาที่ใช้เป็นหลักในการรวบรวมข้อมูล นอก-จากนี้ผู้วิจัยยังอาศัยการสอบถามผู้บอกภาษาคนอื่น ๆ ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ประกอบด้วย ทั้งนี้ เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลที่จะได้รับเป็นสำคัญ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิจัยครั้งนี้ กำหนดเครื่องมือที่สำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ 6 ประเภท คือ

1. รายการคำสำหรับศึกษาระบบเสียง
2. รายการข้อมูลที่ใช้ตรวจสอบโครงสร้างของคำ การสร้างคำ และหมวดคำบางหมวดที่น่าสนใจ
3. รายการข้อมูลที่ใช้ตรวจสอบการเรียงลำดับของคำ
4. รายการคำสำหรับตรวจสอบความหมายของคำ
5. เครื่องหมาย อักษรย่อ และศัพท์บัญญัติ
6. เครื่องบันทึกเสียง

ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. รายการคำสำหรับศึกษาระบบเสียง

รายการคำที่สร้างขึ้นเพื่อนำไปสอบถามผู้บอกภาษา ผู้วิจัยได้แนวทฤษฎีจาก

แบบสอบถามสำหรับสำรวจเสียงและระบบเสียงในภาษาไทยถิ่นใต้ของ วีระพันธ์ ล.ทองคำ¹ และงานวิจัยของ ฉันทัส ทองช่วย² เรื่อง ภาษาไทยที่ใช้ในปัจจุบันในรัฐกลันตัน ไทรบุรี ประลิส โกลยเลือกคำพื้นฐานซึ่งเก่าของภาษาจำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ คำประเภทต่าง ๆ ต่อไปนี้

คำเรียกชื่อส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย คน สัตว์ และพืช

คำเรียกเครือญาติและสรรพนาม

คำที่เกี่ยวกับจำนวนนับ

คำเรียกชื่อเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม และเครื่องประดับ

คำเรียกชื่อเครื่องมือ เครื่องใช้ และสิ่งของทั่วไป

คำเรียกชื่อคนฟ้าอากาศ ทิศทาง และกาลเวลา

คำเรียกชื่อพืชและสัตว์

คำเรียกชื่ออาหาร วิธีปรุงอาหาร และเครื่องดื่ม

คำที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ

คำที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ธรรมชาติ

คำเรียกชื่อโรค และอาการผิดปกติต่าง ๆ ในร่างกาย

คำที่เกี่ยวกับความเชื่อ ศาสนา และพิธีกรรมต่าง ๆ

คำกริยา

คำลักษณนาม

คำวิเศษณ์

คำบุพบท

คำขยาย

คำเปิดเคล็ด

¹วีระพันธ์ ล.ทองคำ แบบสอบถามสำหรับสำรวจเสียงและระบบเสียงในภาษาไทยถิ่นใต้ หน้า 2-4

²ฉันทัส ทองช่วย ภาษาไทยที่ใช้ในปัจจุบันในรัฐกลันตัน ไทรบุรีและประลิส หน้า 11-12

คำพื้นฐานเหล่านี้ไม่ไ้แยกเป็นหมวด แต่ได้เรียงตามลำดับตัวอักษร ทั้งนี้เพื่อให้การรวบรวมข้อมูลในการปฏิบัติงานภาคสนามได้โดยตรงตามเป้าหมายที่ต้องการและเพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้แบ่งรายการคำออกเป็น 2 ชุด ดังนี้ คือ

1.1 รายการคำสำหรับทดสอบเสียงวรรณยุกต์

รายการคำสำหรับทดสอบเสียงวรรณยุกต์นี้ ผู้วิจัยได้แนวกติมาจากการรวบรวมเรื่อง คำสำหรับทดสอบเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นของ วีระพันธ์ ล. ทองคำ¹ ซึ่งแปลมาจากบทความเรื่อง *A Checklist For Determining Tones in Thai Dialects* ของ วิลเลียม เจ. เกกนี² และงานวิจัยเรื่อง ภาษาไทยที่ใช้ในปัจจุบันในรัฐกลันตัน ไทรบุรี และปะลิส ของ ฉันทส ทองช่วย³ โดยนำมาปรับและเพิ่มเติมรายการคำบางคำ เพื่อความเหมาะสมได้เป็นรายการคำสำหรับทดสอบเสียงวรรณยุกต์ 3 ชุด ชุดละ 20 คำ

1.2 รายการคำสำหรับทดสอบเสียงพยัญชนะและเสียงสระ

รายการคำชุดนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็นรายการคำสำหรับทดสอบเสียงพยัญชนะต้น เสียงพยัญชนะท้าย และเสียงสระ กับรายการคำสำหรับตรวจสอบเพื่อเปรียบเทียบเสียงพยัญชนะและเสียงสระระหว่างภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ กับภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดพัทลุง โดยรายการคำสำหรับทดสอบเสียงเหล่านี้ ผู้วิจัยได้แนวกติมาจากหนังสือ ระบบเสียงภาษาไทยของ กาญจนา นาคสกุล³ แบบสอบถามสำหรับสำรวจเสียงและระบบเสียงในภาษาไทยถิ่นใด ของ วีระพันธ์ ล. ทองคำ⁴

เพื่อความสะดวกในการนำแบบทดสอบไปใช้ ผู้วิจัยได้จัดเรียงลำดับรายการคำชุดนี้ตามลักษณะการออกเสียง คือ เสียงพยัญชนะต้น ประกอบด้วย เสียงสระเปิด เสียงกัก

¹วิลเลียม เจ. เกกนี คำสำหรับทดสอบเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่น แปลโดย วีระพันธ์ ล. ทองคำ หน้า 19

²ฉันทส ทองช่วย ภาษาไทยที่ใช้ในปัจจุบันในรัฐกลันตัน ไทรบุรีและปะลิส หน้า 13-15

³กาญจนา นาคสกุล ระบบเสียงภาษาไทย หน้า 23-96

⁴วีระพันธ์ ล. ทองคำ แบบสอบถามสำหรับสำรวจเสียงและระบบเสียงในภาษาไทยถิ่นใด หน้า 4-8

เสียงเสียดแทรก เสียงนาสิก เสียงรัว เสียงกึ่งสระ และเสียงพยัญชนะประสม

เสียงพยัญชนะท้ายหรือเสียงสะกด ประกอบด้วย เสียงกัก เสียงนาสิก และเสียงกึ่งสระ

เสียงสระ ประกอบด้วย เสียงสระ 3 ชนิด คือ สระหน้า สระกลาง และสระหลัง แต่ละชนิดแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับสูง กลาง และต่ำ

รายการคำสำหรับตรวจสอบเสียงพยัญชนะและเสียงสระ ระหว่างภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ กับภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดพัทลุง ผู้วิจัยได้ใช้คำตรวจสอบจากแบบสอบถามสำหรับสำรวจเสียงและระบบเสียงในภาษาไทยถิ่นใต้ของ วีระพันธ์ ล. ทองคำ และได้ปรับปรุงเพิ่มเติมรายการคำบางรายการตามความเหมาะสม

2. รายการข้อมูลที่ใช้ตรวจสอบโครงสร้างของคำ การสร้างคำ และหมวดคำบางหมวดที่น่าสนใจ

ผู้วิจัยได้สร้างรายการคำขึ้นมาชุดหนึ่ง มีจำนวน 3,000 คำ โดยอาศัยแนวความคิดจากงานวิจัยของ ฉันทส ทองช่วย เรื่อง ภาษาไทยที่ใช้ในปัจจุบันในรัฐกลันตัน ไทบุรี และปะลิส² คำเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นคำพื้นฐานในภาษา ส่วนหมวดคำบางหมวดพิจารณาจากแบบสำรวจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับระบบการเรียงคำประกอบด้วย

3. รายการข้อมูลที่ใช้ตรวจสอบการเรียงลำดับคำ

รายการข้อมูลที่ใช้ตรวจสอบการเรียงลำดับคำ ผู้วิจัยอาศัยเอกสารเรื่อง โครงสร้างภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์ ของ วิจินต์ ภาณุพงศ์³ เป็นหลัก ซึ่งแบบตรวจสอบประกอบด้วย วลี 225 วลี และประโยคทดสอบ 303 ประโยค

¹วีระพันธ์ ล. ทองคำ แบบสอบถามสำหรับสำรวจเสียงและระบบเสียงในภาษาไทยถิ่นใต้ หน้า 8-34

²ฉันทส ทองช่วย ภาษาไทยที่ใช้ในปัจจุบันในรัฐกลันตัน ไทบุรี และปะลิส หน้า 4-16

³วิจินต์ ภาณุพงศ์ โครงสร้างภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์ หน้า 13-96

4. รายการคำสำหรับตรวจสอบความหมายของคำ

ผู้วิจัยพิจารณาจากรายการคำ จำนวนประมาณ 3,000 คำ ถึงกล่าวได้ว่า

ในข้อ 2

5. เครื่องหมาย อักษรย่อ และสัญลักษณ์

5.1 เครื่องหมาย

/ / เป็นเครื่องหมายสำหรับกำกับหน่วยเสียง เช่น /p/

/3/ /:/ เป็นต้น

[] เป็นเครื่องหมายสำหรับกำกับเสียงหรือเสียงย่อย เช่น

[w] [a] เป็นต้น

< > เป็นเครื่องหมายสำหรับกำกับตัวอักษร เช่น <อ>

< ก > เป็นต้น

~ เป็นเครื่องหมายสำหรับแสดงการแปรอิสระ เช่น

[j ~ ʔj] เป็นต้น

↔ เป็นเครื่องหมายสำหรับแสดงว่า เป็นเสียงย่อยของหน่วยเสียงวรรณยุกต์เดียวกัน เช่น

[4] ↔ [44] เป็นต้น

5.2 อักษรย่อ

5.2.1 อักษรย่อที่ใช้แทนภาษาที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

กท - ภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ

พท - ภาษาไทยถิ่นพัทลุง

5.2.2 อักษรย่อที่ใช้บอกชนิดของคำ

น. - นาม

ก. - กริยา

ว. - วิเศษณ์

บ. - บุพบท

ส. - สรรพนาม

สัน – สันฉาน

อุ – อุทาน

สำ – สำนวน

5.2.3 อักษรย่อที่ใช้ในเรื่องโครงสร้างของพยางค์

C – พยัญชนะต้นเดี่ยว

CC – พยัญชนะประสม

V – สระเสียงสั้น

VV – สระเสียงยาวหรือสระประสม

II – พยัญชนะท้ายหรือพยัญชนะสะกดที่เป็นพยัญชนะนาสิก
และพยัญชนะกึ่งสระ

S – พยัญชนะที่เป็นพยัญชนะกัก

T – วรรณยุกต์

5.3 สัทสัญลักษณ์

5.3.1 สัทสัญลักษณ์แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์

/1/ แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1

/2/ แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2

/3/ แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3

/4/ แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4

/5/ แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5

/6/ แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6

/7/ แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 7

5.3.2 สัทสัญลักษณ์แทนหน่วยเสียงพยัญชนะ

/p/ แทนหน่วยเสียงพยัญชนะที่เป็นเสียงระเบิด ริมฝีปากไม่
กว้าง ไม่มีกลุ่มลม

/ph/ แทนหน่วยเสียงพยัญชนะที่เป็นเสียงระเบิด ริมฝีปากไม่
กว้าง มีกลุ่มลม

- / b / แทนหน่วยเสียงพยัญชนะที่เป็นเสียงระเบิด ริมฝีปาก ก้อง
- / t / แทนหน่วยเสียงพยัญชนะที่เป็นเสียงระเบิด ฟัน-ปุ่มเหงือก
ไม่ก้อง ไม่มีกลุ่มลม
- / ch / แทนหน่วยเสียงพยัญชนะที่เป็นเสียงระเบิด ฟัน-ปุ่มเหงือก
ไม่ก้อง มีกลุ่มลม
- / d / แทนหน่วยเสียงพยัญชนะที่เป็นเสียงระเบิด ฟัน-ปุ่มเหงือก ก้อง
- / k / แทนหน่วยเสียงพยัญชนะที่เป็นเสียงระเบิด เพดานอ่อน ไม่
ก้อง ไม่มีกลุ่มลม
- / kh / แทนหน่วยเสียงพยัญชนะที่เป็นเสียงระเบิด เพดานอ่อน ไม่
ก้อง มีกลุ่มลม
- / ʔ / แทนหน่วยเสียงพยัญชนะที่เป็นเสียงระเบิด ที่ช่องเสียง ไม่ก้อง
- / c / แทนหน่วยเสียงพยัญชนะที่เป็นเสียงระเบิด กัก-เสียดแทรก
เพดานแข็งก่อนไปทางปุ่มเหงือก ไม่ก้อง ไม่มีกลุ่มลม
- / ch / แทนหน่วยเสียงพยัญชนะที่เป็นเสียงกัก-แทรก เพดานแข็งก่อน
ไปทางปุ่มเหงือก ไม่ก้อง มีกลุ่มลม
- / f / แทนหน่วยเสียงพยัญชนะที่เป็นเสียงเสียดแทรก ริมฝีปากล่าง
กับฟันบน ไม่ก้อง
- / s / แทนหน่วยเสียงพยัญชนะที่เป็นเสียงเสียดแทรก ฟัน-ปุ่มเหงือก
ไม่ก้อง
- / h / แทนหน่วยเสียงพยัญชนะที่เป็นเสียงเสียดแทรกของเส้นเสียง
ไม่ก้อง
- / m / แทนหน่วยเสียงพยัญชนะที่เป็นเสียงนาสิก ริมฝีปาก ก้อง
- / n / แทนหน่วยเสียงพยัญชนะที่เป็นเสียงนาสิก ฟัน-ปุ่มเหงือก ก้อง
- / ñ / แทนหน่วยเสียงพยัญชนะที่เป็นเสียงนาสิก เพดานแข็ง ก้อง
- / ɲ / แทนหน่วยเสียงพยัญชนะที่เป็นเสียงนาสิก เพดานอ่อน ก้อง
- / ɳ / แทนหน่วยเสียงพยัญชนะที่เป็นเสียงข้างลิ้น ฟัน-ปุ่มเหงือกก้อง
- / ɹ / แทนหน่วยเสียงพยัญชนะที่เป็นเสียงร้ว ฟัน-ปุ่มเหงือก ก้อง

/ w / แทนหน่วยเสียงพยัญชนะที่เป็นเสียงกึ่งสระ ริมฝีปาก
เพดานอ่อน ก้อง

/ j / แทนหน่วยเสียงที่เป็นเสียงกึ่งสระ เพดานแข็ง ก้อง

/ ʋj / แทนหน่วยเสียงพยัญชนะที่เป็นเสียงเปิด¹ เพดาน
แข็ง ก้อง ซึ่งเริ่มต้นด้วยเสียงกักที่ช่องเส้นเสียง

5.3.3 สัทสัญลักษณ์แทนหน่วยเสียงสระ

/ i / แทนหน่วยเสียงสระที่เป็นสระสั้น หน้า สูง ริมฝีปาก
ไม่ห่อ

/ iː / แทนหน่วยเสียงสระที่เป็นสระยาว หน้า สูง ริมฝี
ปากไม่ห่อ

/ e / แทนหน่วยเสียงสระที่เป็นสระสั้น หน้า กลาง ริมฝี
ปากไม่ห่อ

/ eː / แทนหน่วยเสียงสระที่เป็นสระยาว หน้า กลาง ริม
ฝีปากไม่ห่อ

/ ɛ / แทนหน่วยเสียงสระที่เป็นสระสั้น หน้า ต่ำ ริมฝีปาก
ไม่ห่อ

¹ เสียงเปิด (approximants) ในการเปล่งเสียง เปิดลมออกจากปอดจะขึ้นไป
ที่ช่องจมูกหรือไม่ขึ้นก็ได้ และภายในช่องปากอวัยวะที่เกี่ยวข้องในการออกเสียงจะเคลื่อน
เข้าหากันไม่มากนัก ลมจากปอดจะสามารถผ่านช่องปากออกไปได้โดยสะดวก ไม่เกิดมีเสียง
เสียดแทรกขึ้นในการเปล่งเสียงชนิดนี้

เสียงเปิดนี้มีลักษณะทางคำณเสียงคล้ายเสียงสระ จนทำให้เกิดความลำบากในการ
จัดเสียงกลุ่มนี้ว่า เป็นเสียงสระหรือเสียงพยัญชนะ โดยเฉพาะเสียง [w] กับ [j] จึงมี
ชื่ออีกอย่างหนึ่งว่า เสียงกึ่งสระ (ดู กัลยา กิ่งศักดิ์ "เสียงในภาษาไทย" ใน เอกสาร
การสอนวิชาภาษาไทย 2 หน้า 94)

- /ɛ:/ แทนหน่วยเสียงสระที่เป็นสระยาว หน้า คำ ริมฝีปากไม่ห่อ
- /ɛ̃/ แทนหน่วยเสียงสระที่เป็นสระสั้น กลาง สูง ริมฝีปากไม่ห่อ
- /ɛ̃:/ แทนหน่วยเสียงสระที่เป็นสระยาว กลาง สูง ริมฝีปากไม่ห่อ
- /ə/ แทนหน่วยเสียงสระที่เป็นสระสั้น กลาง กลาง ริมฝีปากไม่ห่อ
- /o:/ แทนหน่วยเสียงสระที่เป็นสระยาว กลาง กลาง ริมฝีปากไม่ห่อ
- /a/ แทนหน่วยเสียงสระที่เป็นสระสั้น กลาง คำ ริมฝีปากไม่ห่อ
- /a:/ แทนหน่วยเสียงสระที่เป็นสระยาว กลาง คำ ริมฝีปากไม่ห่อ
- /u/ แทนหน่วยเสียงสระที่เป็นสระสั้น หลัง สูง ริมฝีปากห่อ
- /u:/ แทนหน่วยเสียงสระที่เป็นสระยาว หลัง สูง ริมฝีปากห่อ
- /o/ แทนหน่วยเสียงสระที่เป็นสระสั้น หลัง กลาง ริมฝีปากห่อ
- /o:/ แทนหน่วยเสียงสระที่เป็นสระยาว หลัง กลาง ริมฝีปากห่อ
- /ɔ/ แทนหน่วยเสียงสระที่เป็นสระสั้น หลัง คำ ริมฝีปากห่อ
- /ɔ:/ แทนหน่วยเสียงสระที่เป็นสระยาว หลัง คำ ริมฝีปากห่อ

- /ia / แพนหน่วยเสียงสระที่เป็นสระประสมเสียงยาว
ซึ่งเริ่มจาก /i:/ เลื่อนไปยัง /a:/
- /ɛa / แพนหน่วยเสียงสระที่เป็นสระประสมเสียงยาว
ซึ่งเริ่มจาก /ɛ:/ เลื่อนไปยัง /a:/
- /ua / แพนหน่วยเสียงสระที่เป็นสระประสมเสียงยาว
ซึ่งเริ่มจาก /u:/ เลื่อนไปยัง /a:/

6. เครื่องบันทึกเสียง

เครื่องบันทึกเสียงที่ใช้แบบใช้แถบบันทึกเสียงชนิดกลับ (Cassette) ซึ่งใช้
ได้กับทั้งไฟฟ้ากระแสตรงและกระแสสลับ

เครื่องมือที่กำหนดขึ้นมานี้ได้ผ่านการทดลองใช้มาแล้ว ในระหว่างวันที่ 13-19
เมษายน พ.ศ. 2528 โดยนำไปใช้ในการฝึกภาคสนามเรื่อง ภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน
จังหวัดภูเก็ต¹ ซึ่งผู้วิจัยได้มีส่วนร่วมในการวิจัยครั้งนี้ด้วย ผลการใช้เครื่องมือดังกล่าว
ปรากฏว่า ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

1. ระยะเวลาในการรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดการดำเนินการออกเป็น
4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ระหว่างวันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2528 ถึง วันที่ 11 กันยายน
พ.ศ. 2528 เป็นเวลา 10 วัน รวบรวมข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ ประวัติ-
ศาสตร์ วัฒนธรรม และความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในจังหวัดพังงา เพื่อเสนอ
ชื่อเรื่องและเค้าโครงละเอียดโครงงาน

¹ คณะนิเทศศาสตร์ วิทยาลัย วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา
ภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดภูเก็ต หน้า 168

ระยะที่ 2 ระหว่างวันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ. 2529 ถึง วันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2529 เป็นเวลา 57 วัน ออกปฏิบัติงานภาคสนามเพื่อรวบรวมข้อมูลทั้งหมดจากทุกเขต เพื่อใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 3 ระหว่างวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2529 ถึง วันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2529 เป็นเวลา 30 วัน เป็นระยะเวลาในการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 4 ระหว่างวันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2529 ถึง วันที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2529 เป็นเวลา 7 วัน สอบทานความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูล

2. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 นำรายการคำที่ได้เตรียมไว้ไปสอบถามผู้ออกเสียง เพื่อให้ได้ออกเสียงตาม สำเนียงภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดพัทลุง โดยให้มีความหมายใกล้เคียงกับข้อมูลที่กำหนดให้ หากข้อมูลใดมีปัญหาเนื่องจากผู้ออกเสียงไม่เข้าใจความหมาย ผู้วิจัยจะใช้วิธีการดังนี้ คือ ให้ออกเสียงจริง ของจำลอง ภาพประกอบ แสดงกิริยาประกอบ และให้กำนิยามหรือยกตัวอย่างประกอบ แล้วจึงให้ผู้ออกเสียงออกเสียง คำ วลี หรือประโยค ที่มี ความหมายตรงกับที่ผู้วิจัยต้องการ

2.2 จดบันทึกเสียงที่ได้ยินจากผู้ออกเสียง โดยใช้สัญลักษณ์

2.3 ฝึกออกเสียงคำ วลี หรือประโยค ตามรายการข้อมูลที่ต้องการวิจัย กับผู้ออกเสียงหลาย ๆ ครั้ง จนเกิดความมั่นใจว่าสามารถออกเสียงได้ตรงหรือใกล้เคียงกับสำเนียงของผู้ออกเสียงมากที่สุด

2.4 ใช้เครื่องบันทึกเสียงรายการข้อมูลไว้เป็นหลักฐาน เพื่อใช้สำหรับ วิเคราะห์และสอบทานข้อมูลต่อไป

2.5 บันทึกความหมายของคำข้อมูลที่แตกต่างไปจากภาษาไทยถิ่นกรู เทพา ทุกคำและทุกความหมาย

วิธีจักรกระทำกับข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้วก็นำข้อมูลนั้นมาจักรกระทำให้เป็นระบบและ วิเคราะห์ให้สอดคล้องตามต้องการ โดยจักรกระทำตามประเภทของข้อมูล ดังนี้

3. ข้อมูลประเภทดีและประโยชน์

จะพิจารณาเฉพาะลักษณะที่น่าสนใจบางประการของวลีและประโยคที่แตกต่างไปจากภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ เป็นสำคัญ

4. ความหมายของคำ

จะศึกษาความหมายของคำบางคำที่น่าสนใจในแต่ละเขต โดยพิจารณาจากความหมายของคำประมาณ 3,000 คำ ที่ปรากฏในแบบตรวจสอบข้อมูลเท่านั้น โดยนำมาจัดเป็นประเภทต่าง ๆ 3 ประเภท คือ

- 4.1 คำที่มีรูปเหมือนกันกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แต่ความหมายต่างกัน
- 4.2 คำที่มีรูปคำต่างกันกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แต่ความหมายเหมือนกัน
- 4.3 คำที่ได้รับอิทธิพลจากภาษาอื่น ๆ

บทที่ 4
ผลการศึกษาค้นคว้า

ในการเสนอผลการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดพัทลุง ผู้วิจัยจะเสนอเป็นตอน ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 ระบบเสียง แบ่งเป็น

1. ระบบเสียงวรรณยุกต์
2. ระบบเสียงพยัญชนะ
3. ระบบเสียงสระ
4. การแจกแจงของหน่วยเสียงพยัญชนะและสระ
5. โครงสร้างของพยางค์

ตอนที่ 2 ระบบไวยากรณ์ แบ่งเป็น

1. โครงสร้างของคำ
2. การสร้างคำ
3. หมวดคำ
4. การเรียงลำดับคำ

ตอนที่ 3 ความหมายของคำบางคำที่น่าสนใจ แบ่งเป็น

1. คำที่รูปคำเหมือนกันกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แต่ความหมายต่างกัน
2. คำที่มีรูปคำต่างกันกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แต่ความหมายเหมือน
3. คำที่ได้รับอิทธิพลจากภาษาอื่น

ตอนที่ 1 ระบบเสียง

1. ระบบเสียงวรรณยุกต์

ในการกล่าวถึงระบบเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดพัทลุง ผู้วิจัยจะกล่าวตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. คำอธิบายเกี่ยวกับระบบเสียงวรรณยุกต์
2. การทดสอบเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นที่วิจัย

3. หน่วยเสียงและสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นที่วิจัย

- 3.1 หน่วยเสียงและสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นย่อย เขตพท 1
- 3.2 หน่วยเสียงและสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นย่อย เขตพท 2
- 3.3 หน่วยเสียงและสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นย่อย เขตพท 3
- 3.4 หน่วยเสียงและสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นย่อย เขตพท 4

4. เปรียบเทียบวรรณยุกต์ระหว่างภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ กับภาษาไทยถิ่นที่วิจัย

5. เปรียบเทียบลักษณะการแยกเสียงวรรณยุกต์ระหว่างภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ

กับภาษาไทยถิ่นที่วิจัย

6. การเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นที่วิจัย

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. คำอธิบายเกี่ยวกับระบบเสียงวรรณยุกต์ในงานวิจัยนี้ มีดังนี้

- 1.1 สัญลักษณ์แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ จะใช้ตัวเลขอารบิกแทน ดังนี้คือ

/1/, /2/, /3/, /4/, /5/, /6/ และ /7/

- 1.2 สัญลักษณ์แทนระดับเสียง ใช้เส้นแสดงระดับเสียง 5 เส้น สำหรับ

บอกระดับ สูง – กลาง – ต่ำ ของเสียงวรรณยุกต์

เพื่อความสะดวกในการแสดงสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน
จึงหวัคพิทลุง งานวิจัยนี้ได้กำหนดเส้นแสดงระดับเสียง เพื่อใช้บอกระดับจุดเริ่มต้นของ
เสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นที่วิจัย ดังนี้

สูง	1	
กอนข้างสูง	2	
กลาง	3	
กอนข้างต่ำ	4	
ต่ำ	5	

เส้นที่ 1 บอกระดับเสียงต่ำ

เส้นที่ 2 บอกระดับเสียงกอนข้างต่ำ

เส้นที่ 3 บอกระดับเสียงกลาง

เส้นที่ 4 บอกระดับเสียงค่อนข้างสูง

เส้นที่ 5 บอกระดับเสียงสูง

1.3 วิธีแสดงสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
นี้มี 4 วิธี คือ

วิธีที่ 1 ใช้เส้นแสดงระดับเสียง 5 เส้น

วิธีที่ 2 ใช้อักษรวรรณยุกต์ (tone letter)

วิธีที่ 3 ใช้ตัวเลขแสดงระดับเสียง

วิธีที่ 4 ใช้การบรรยาย

1.4 สัญลักษณ์แทนโครงสร้างของพยางค์ มีดังนี้

- c แทนพยัญชนะต้นเดี่ยวในพยางค์ เช่น ชา ปี อาย อ่าน เป็นต้น
- cc แทนพยัญชนะประสมในพยางค์ เช่น เพลง เครื่อง ปราบ เป็นต้น
- v แทนสระเสียงสั้นในพยางค์ เช่น สัน คัด จุก เป็นต้น
- vv แทนสระเสียงยาวหรือสระประสมในพยางค์ เช่น กี่ กา เรือ เป็นต้น
- m แทนพยัญชนะท้ายหรือพยัญชนะสะกดที่เป็นพยัญชนะนาสิก /-m, -n, -ŋ/ เช่น
จิม นาง กลาน และพยางค์ที่มีพยัญชนะท้ายเป็นพยัญชนะกึ่งสระ /-w, -j/ เช่น
ขาว สาย เป็นต้น
- s แทนพยัญชนะท้ายที่เป็นพยัญชนะกัก /-p, -t, -k, -ʔ/ เช่น สิบ เบ็ด มาก
พระ เป็นต้น
- r แทนวรรณยุกต์ในพยางค์

2. การทดสอบเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นย่อยเขต พท 1 พท 2 พท 3
และ พท 4 ผู้วิจัยได้ใช้หลักการทดสอบเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่น ตามคำแนะนำของ
วิลเลียม เจ. เกดเนย์¹ ซึ่งจะช่วยให้หาจำนวนหน่วยเสียงในแต่ละภาษาได้ครบถ้วนและ

¹William J. Gedney "A Checklist for Determining Tones in Tai
Dialects" in Studies in Linguistics in Honor of George L. Trager
p. 425-437

สะดวกรวดเร็วโดยใช้กล่อง ทดสอบเสียงวรรณยุกต์ต่อไปนี้ คือ:

ตาราง 1 แสดงกล่องทดสอบเสียงวรรณยุกต์ตามทฤษฎีของ วิลเลียม เจ. เกคนี

	A	B	C	DL	DS
1					
2					
3					
4					

พยางค์เป็น
พยางค์ตาย

ตารางทดสอบเสียงวรรณยุกต์กับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นของคำ ซึ่งอาจจะแยกอธิบายได้เป็น 2 แนว คือ แนวตั้ง และ แนวนอน

1. แนวนอน

แถว A พยางค์เป็นหรือคำเป็น สังเกตได้จากคำซึ่งในระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐานไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ เช่น ข้า ปี อาย กา เป็นต้น

แถว B พยางค์เป็นหรือคำเป็น สังเกตได้จากคำซึ่งในระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐาน มีรูปวรรณยุกต์เอกกำกับ เช่น ข้า ปี อ่าน คำ เป็นต้น

แถว C พยางค์เป็นหรือคำเป็น สังเกตได้จากคำซึ่งในระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐาน มีรูปวรรณยุกต์โทกำกับ เช่น ข้า ป้า อ่าง คำ เป็นต้น

แถว DL พยางค์ตายหรือคำตายเสียงยาว เช่น ชาค ปาด อาบ ทาค เป็นต้น

แถว DS พยางค์ตายหรือคำตายเสียงสั้น เช่น ชัด ปัด อับ คัด เป็นต้น¹

¹A, B, C, D เป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยทั้งเดิม ที่นักภาษาศาสตร์เปรียบเทียบกัน

2. แนวนอน

แถว 1 คำที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นต่อไปนี้ คือ /ph, th, kh, ch, s, h, m, n, r, l, w, j / หน่วยเสียงเหล่านี้ตามระบบการเขียนในภาษาไทยมาตรฐาน อาจแทนได้ด้วยอักษร ผ, ถ, ข, ช, ฉ, ส, ห และ อักษรคำที่มี ห นำ คือ หม, ทน, หล, หร, หว, หย และ หญ

แถว 2 คำที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นต่อไปนี้ คือ /p, t, k, c / หน่วยเสียงเหล่านี้ตามระบบการเขียนในภาษาไทยมาตรฐาน อาจแทนได้ด้วยอักษรกลาง ป, ต, ก และ จ

แถว 3 คำที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นต่อไปนี้ คือ /b, d, ʔ/ หน่วยเสียงเหล่านี้ตามระบบการเขียนในภาษาไทยมาตรฐาน อาจแทนได้ด้วยอักษรกลาง บ, ด และ อ

แถว 4 คำที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นต่อไปนี้ คือ /ph, th, kh, ch, s, h, m, n, r, l, w, j / หน่วยเสียงเหล่านี้ตามระบบการเขียนในภาษาไทยมาตรฐาน อาจแทนได้ด้วยอักษรคำ ฟ, พ, ฝ, ท, ฐ, ถ, ฌ, ฌ, ฉ, ส, ม, น, ญ, ร, ล, ห, ว, ย และ ญ

การสร้างรายการคำสำหรับใช้ทดสอบเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ นั้น วิลเลียม เจ. เกคนี ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า "คำบางคำในบรรดาคำธรรมดา ที่ผู้วิจัยเตรียมไปสำหรับทดสอบเสียง อาจจะไม่ปรากฏในภาษาถิ่นที่กำลังศึกษาอยู่ ดังนั้น จึงต้องเตรียมคำสำหรับทดสอบเสียงวรรณยุกต์สองหรือสามคำในแต่ละช่วง"¹ และ "ถ้าเป็นไปได้จะเป็นการดียิ่งขึ้นถ้าใช้คำที่ลงท้ายด้วยเสียงสระกึ่งสระ หรือเสียงนาสิกซึ่งมีสระยาวนำหน้า ทั้งนี้ เพื่อว่าจะช่วยให้ได้ยินเสียงวรรณยุกต์ทั้งกึ่งที่และขึ้นลงได้อย่างชัดเจน"²

จากการอาศัยแนวความคิดพื้นฐานดังกล่าว ผู้วิจัยได้จัดรายการคำสำหรับใช้ทดสอบวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดพัทลุง โดยจะแสดงกัวยตารางต่อไปนี้

¹ วิลเลียม เจ. เกคนี คำสำหรับทดสอบเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่น แปลโดย ชีระพันธ์ ล. ทองคำ หน้า 9

² ก. หน้า 10

ตาราง 2 แสดงรายการคำที่ใช้ทดสอบเสียงวรรณยุกต์

	A	B	C	DL	DS
1	ชา ถาม หวาน	ชา ถาม หวาน	ชา ถาม หวาน	ชา ถาม หวาน	ชัก ตัก หัด
2	ปี กา ตอ	ปี แก ตอ	ปี กา ตอ	ปาด กาย ตอม	ปัด กัก ตบ
3	อาบ บิน คี่	อาบ บิน คี่	อาบ บิน คี่	อาบ บิน คี่	อับ บด คืบ
4	กา พอ ทอง	กา พอ ทอง	กา พอ ทอง	กา พอ ทอง	กัก พัค หัด

เมื่อได้รายการคำที่ใช้ทดสอบเสียงวรรณยุกต์ตามตาราง 2 ไปทดสอบเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดพังงา ปรากฏว่า รายการคำที่เตรียมไว้สามารถใช้ศึกษาเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นดังกล่าวได้ และเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเสียงวรรณยุกต์ที่ได้ยินรวมทั้ง เพื่อตรวจสอบลักษณะทางสัทศาสตร์ของหน่วยเสียงของภาษาไทยถิ่นนี้ ผู้วิจัยได้พิจารณาเลือกคำเทียบเสียงที่มีความแตกต่างทางสัทศาสตร์ของเสียงพยัญชนะและสระน้อยที่สุด จำนวน 20 คำ ทำแผนภาพคลื่นเสียง (Spectrograms) ดัง

¹ คำเทียบเสียงที่มีความแตกต่างทางสัทศาสตร์ของเสียงพยัญชนะและสระน้อยที่สุดในที่หมายถึง คำที่มีพยัญชนะต้นและสระตรงกัน ต่างกันเฉพาะเสียงวรรณยุกต์เท่านั้น เช่น ภา ช้า ช่า ชก เว้น กรณีที่หากคำที่มีคุณสมบัติดังกล่าวไม่พอจริง ๆ เนื่องจากในภาษาไทยถิ่นที่วิจัยไม่มีคำนั้นใช้ ก็จะเปลี่ยนเป็นคำอื่นตามความเหมาะสม เช่น คำว่า ภา ไม่ใช้ จึงใช้คำว่า ปี แทน เป็นต้น

จะได้นำแสดงรายการคำกึ่งกลางด้วยตารางต่อไปนี้

ตาราง 3 แสดงรายการคำที่ใช้ทำแผนภาพคลื่นเสียง

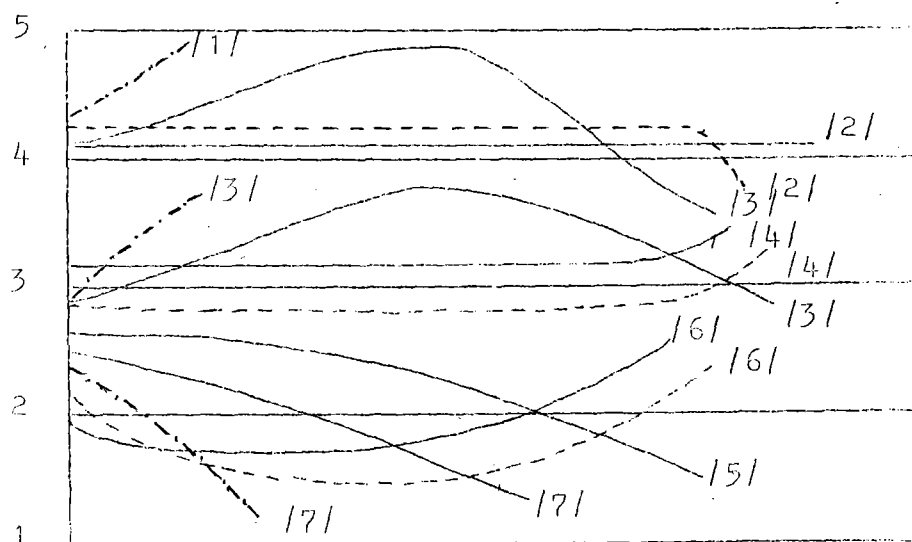
	A	B	C	DL	DS
1	ชา	ชา	ชา	ชาก	ชัก
2	ปี	ปี	ป้า	ปาก	ปัก
3	อ้าย	อ้าย	อ้าย	อ้าย	อ้าย
4	กา	กา	กา	กาก	กัก

3. หน่วยเสียงและสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นใต้

3.1 หน่วยเสียงและสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นบอย เขต

พท 1

แผนภูมิ 3 แสดงสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นย่อย เขต พท 1 (ดัดแปลงจากแผนภาพคลื่นเสียง)

————— พยางค์เป็น
 - - - - - พยางค์ตายเสียงยาว
 - . - . - พยางค์ตายเสียงสั้น

/1/ { สูง - ขึ้น - ตก	[453]	ชา ช่า หวาน
{ สูง - ขึ้น	[45]	ซัก หัก ตัก
/2/ { สูง - ระดับ	[44]	ช้า ห่า ถ่า
{ สูง - ระดับ (ตกตอนท้าย)	[443]	ซาก ส่า นาก
/3/ { กลาง - ขึ้น - ตก	[343]	ปี ปี อ้าย อ่าน
{ กลาง - ขึ้น	[34]	บัค อับ

/4/	กลาง - ะกั - ชั	[334]	ป้า ปาก อ้าง อาบ
/5/	กลาง - ตก	[32]	คา ทา ซา
/6/	ต่ำ - ตก - ชั	[212]	คา คาค ทาก
/7/	ต่ำ - ตก	[21]	ค้ำ คัค ทัก

ภาษาไทยถิ่นย่อย เขต พท 1 มีจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 7 หน่วยเสียง และมีสระลักษณะ ดังนี้

/1/ สูง - ชั - ตก [453] คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ประมาณเส้นแสดงระดับเสียงที่ 4 จากนั้นระดับเสียงจะสูงขึ้นในช่วงที่สอง ถึงประมาณเส้นแสดงระดับเสียงที่ 5 แล้วปลายเสียงจะเปลี่ยนระดับตกลงมาลงประมาณเส้นแสดงระดับเสียงที่ 3 หน่วยเสียงนี้มี 2 เสียงย่อย และเกิดในแบบสับหลัก 1¹ คือ

เสียงย่อยที่ 1 สูง - ชั - ตก [453] จะเกิดกับคำเป็นหรือพยางค์เป็น ซึ่งตามระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐานจะไม่มีรูปวรรณยุกต์ (A 1) และมีรูปวรรณยุกต์เอก (B 2) กำกับ มีพยัญชนะต้นดังต่อไปนี้ /ph, th, kh, ch, s, h, m, n, ñ, l, j/ พยัญชนะต้นเหล่านี้อาจแทนไวยากรณ์อักษรสูง ผ, ถ, ฐ, ช, ฉ, ถ, ษ, ส, ห และอักษรต่ำที่มี ห นำ คือ หม, มน, หร, หล, หว, หย, และ หญ ตามระบบการเขียนในภาษาไทยมาตรฐาน

ตัวอย่าง

kha: ¹	"ชา"
kha: ¹	"ชา"
wa:n ¹	"หวาน"
wa:n ¹	"หวาน"

¹การแจกแจงแบบสับหลัก หมายถึง เสียงสองเสียงที่มีความคล้ายกันทางพยางค์ แต่ไม่สามารถปรากฏในสิ่งแวดล้อมเดียวกันได้ (ดู จิมมี จี. แฮริส และ เรตัน วงศ์ไทย แบบฝึกหัดการวิเคราะห์เสียงในภาษาไทย หน้า 3-9)

เสียงย่อยที่ 2 สูง - ขึ้น [45] คือ เสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ประมาณเส้นแสดงระดับเสียงที่ 4 จากนั้นระดับเสียงจะสูงขึ้นถึงประมาณเส้นแสดงระดับเสียงที่ 5

เสียงวรรณยุกต์นี้จะเกิดกับคำตายหรือพยางค์ตายเสียงสั้น (DS 1) และมีพยัญชนะต้นคู่กับเสียงย่อยที่ 1 ที่มีพยัญชนะเสียงกัก /-k, -t, -p/ (แม่ กก กด กบ) เป็นพยัญชนะท้าย

ตัวอย่าง

khat ¹	"ซัก"
hak ¹	"หัก"
that ¹	"ดัก"
sap ¹	"สับ"

/2/ สูง - ระดับ [44] คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ประมาณเส้นแสดงระดับเสียงที่ 4 ปลายเสียงอาจจะลงระดับหรือตกลงเล็กน้อย หน่วยเสียงนี้มี 2 เสียงย่อย และเกิดในแบบสลับหลักกัน คือ

เสียงย่อยที่ 1 สูง - ระดับ [44] จะเกิดกับคำเป็นหรือพยางค์เป็น ซึ่งตามระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐานจะมีรูปวรรณยุกต์โทกำกับ (c 1) และมีพยัญชนะต้นกึ่งต่อไปนี้ คือ /ph, th, kh, ch, s, h, r, n, ñ, r, l, w, j / พยัญชนะต้นเหล่านี้อาจแทนไควยอักษรสูง น, ด, ร, ช, ฉ, ถ, ข, ส, ห และ อักษรต่ำที่มี ห นำ คือ หม, หน, หร, หล, หว, หย และ หญ ตามระบบการเขียนในภาษาไทยมาตรฐาน

ตัวอย่าง

kha: ²	"ชา"
ha: ²	"หา"
tha: ²	"ธา"

เสียงย่อยที่ 2 สูง - ระดับ (ตกตอนท้าย) [443] จะเกิดกับคำตายหรือพยางค์ตายเสียงยาว (DS 1) ซึ่งมีพยัญชนะเสียงกัก /-k, -t, -p, -ʔ / (แม่ กก กด กบ และ -ʔ ซึ่งเป็นพยัญชนะเสียงกักที่ขวางเส้นเสียง) เป็นพยัญชนะท้ายและมีพยัญชนะ

ต้นสุดเกี่ยวกับเสียงย่อยที่

ตัวอย่าง

kha:2

"ขาค"

sa:p2

"สาข"

pha:k2

"ผาก"

/3/ กลาง - ขึ้น - ตก [343] คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงในระดับกลาง ประมาณเส้นแสดงระดับเสียงที่ 3 จากนั้นระดับเสียงจะสูงขึ้นในจังหวะที่สองถึงประมาณใกล้เคียง ๆ เส้นแสดงระดับเสียงที่ 4 [34] แล้วปลายเสียงจะเปลี่ยนระดับลงมาถึงต่ำกว่าเส้นแสดงระดับเสียง 3 [343] หน่วยเสียงนี้มี 2 เสียงย่อยและเกิดในแบบสลับลดกัน คือ

เสียงย่อยที่ 1 กลาง - ขึ้น - ตก [343] จะเกิดกับคำเป็นหรือพยางค์เป็นเชิงตามระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐานจะไม่มีรูปวรรณยุกต์ (๕2; ๕3) และมีรูปวรรณยุกต์เอก (๕2, ๕3) กำกับ และมีพยัญชนะต้นทั้งต่อไปนี้คือ /p, t, d, k, c, b, ʔ, ʔj/ พยัญชนะต้นเหล่านี้อาจแทนได้กับอักษรกลาง ป, ต, ด, บ, ก, อ และอักษรกลางนำอักษรต่ำ

ตัวอย่าง

pi:3

"ปี"

pi:3

"ปี"

ʔa:j3

"อาข"

ʔja:3

<อย่า>

"ยา" (อักษรโท ชาติ)

เสียงย่อยที่ 2 กลาง - ขึ้น [34] จะเกิดกับคำตายหรือพยางค์ตายเสียงสั้น (๕2, ๕3) และมีพยัญชนะต้นสุดเกี่ยวกับเสียงย่อยที่ 1 ที่มีพยัญชนะ /-k, -t, -p/ (แม่ กก กข กค กฅ) เป็นพยัญชนะท้าย

ตัวอย่าง

pat3

"ปัก"

tak3

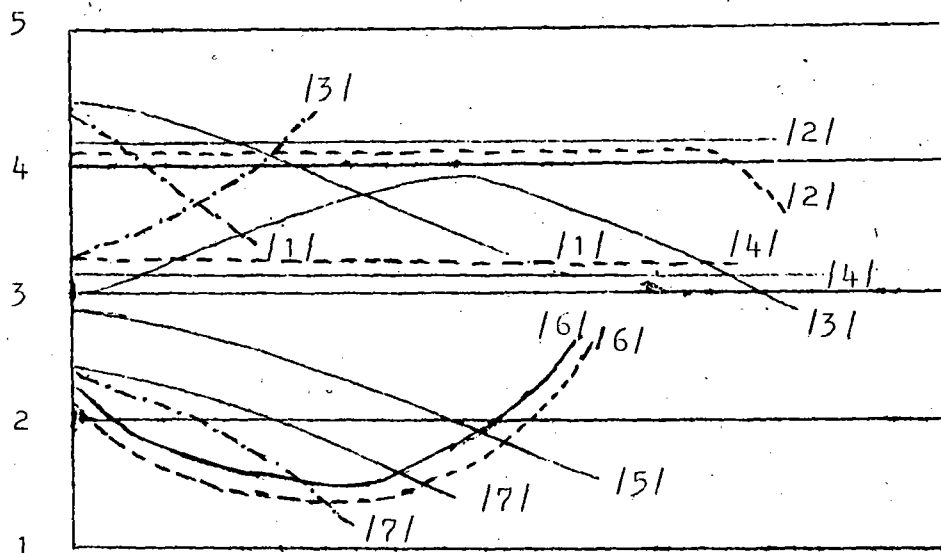
"ตัก"

ʔap3

"อัป"

3.2 หน่วยเสียงและสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นย่อยเขต พท 2

แผนภูมิ 4 แสดงสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นย่อยเขต พท 2 (ดัดแปลงจากแผนภาพคลื่นเสียง)

—————	พยางค์เป็น
-----	พยางค์ตายเสียงยาว
-.-.-.-.-	พยางค์ตายเสียงสั้น

/1/ สูง - ตก [43]

ชา ชา ชัก

/2/ สูง - ระดับ [44]

ชา หาม ถ้า

สูง - ระดับ (ตกตอนท้าย) [443]

ชาค หาบ ถาก

/3/ กลาง - ขึ้น - ตก [343]

ปี ปี อาย อ่าน

/4/ กลาง - ขึ้น [34]

บัค อับ ตัก

กลาง - ระดับ [33]

ป่า ปาด อ้าง อาบ

/5/ กลาง - ตก [32]

หา หา ชาน

/6/ ต่ำ - ตก - ขึ้น [212]

คำ คาค ทาก

/7/ คำ - ตก

[21]

คำ กัก

ภาษาไทยถิ่นน้อยเขต พท 2 มีจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 7 หน่วยเสียง ดังนั้น หน่วยเสียง /1/ จะเกิดกับคำเป็นหรือพยางค์เป็น ซึ่งตามระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐาน จะไม่มีรูปวรรณยุกต์เอก (A 1) และมีรูปวรรณยุกต์เอก (B 1) กำกับ และจะเกิดคำตายหรือพยางค์ตายเสียงสั้น (DS 1) ที่มีพยัญชนะเสียงกัก /-k, -t, -p/ (แม่ กก กค กบ) เป็นพยัญชนะท้ายและมีพยัญชนะต้นดังต่อไปนี้ คือ /ph, th, kh, ch, s, h, m, n, ñ, r, l, w, j/ พยัญชนะต้นเหล่านี้อาจแทนไควยอักษรสูง ผ, ถ, ฐ, ข, ฉ, ถ, ช, ส, ห และ อักษรคำที่มี ห นำ คือ หม, หน, หร, หล, หว, หย และ หญ ตามระบบการเขียนในภาษาไทยมาตรฐาน

ตัวอย่าง	kha: ¹	"ชา"
	kha: ¹	"ชา"
	khat ¹	"ชัก"
	sut ¹	"สุก"

/2/ สูง - ระดับ [44] คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ประมาณเส้นแสดงระดับเสียงที่ 4 ปลายเสียงอาจจะลงระดับหรือตกลงเล็กน้อย หน่วยเสียงนี้มี 2 เสียงย่อย และเกิดแบบสลับหลักกัน คือ

เสียงย่อยที่ 1 สูง - ระดับ [44] จะเกิดกับคำเป็นหรือพยางค์เป็นซึ่งตามระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐาน จะมีรูปวรรณยุกต์โทกำกับ (C 1) และมีพยัญชนะต้นดังต่อไปนี้ คือ /ph, th, kh, ch, s, h, m, n, ñ, r, l, w, j/ พยัญชนะต้นเหล่านี้ อาจแทนไควยอักษรสูง ผ, ถ, ฐ, ข, ฉ, ถ, ช, ส, ห และ อักษรคำที่มี ห นำ คือ หม, หน, หร, หล, หว, หย, และ หญ ตามระบบการเขียนในภาษาไทยมาตรฐาน

ตัวอย่าง

kha: ²	"ชา"
tha: ²	"ถา"
na: ²	"หนา"

เสียงย่อยที่ 2 สูง - ระเบิด (ตกตอนท้าย) [443] จะเกิดกับคำตายหรือพยางค์ตายเสียงยาว (DL 1) ซึ่งมีพยัญชนะเสียงกัก /-k, -t, -p, -ʔ/ (แม่ กก กค กข และ -ʔ ซึ่งเป็นพยัญชนะเสียงกักที่ขวางเส้นเสียง) เป็นพยัญชนะท้าย และมีพยัญชนะต้นซุกเกี่ยวกับเสียงย่อยที่ 1

ตัวอย่าง

kha:t ²	"ชาก"
kha:p ²	"หาบ"
sa:t ²	"สาก"
sa:ʔ ²	"สระ"

/3/ กลาง - ขึ้น - ตก [343] คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ในระดับกลางประมาณเส้นแสงระดับเสียงที่ 3 จากนั้นระดับเสียงจะสูงขึ้นในช่วงที่ 2 ถึงประมาณเส้นแสงระดับเสียงที่ 4 [34] แล้วปลายเสียงจะเปลี่ยนระดับต่ำลงมากกว่าเส้นแสงระดับเสียงที่ 3 เล็กน้อย หน่วยเสียงนี้มี 2 เสียงย่อย คือ

เสียงย่อยที่ 1 กลาง - ขึ้น - ตก [343] จะเกิดกับคำเป็นหรือพยางค์เป็น ซึ่งตามระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐานจะไม่มีรูปวรรณยุกต์ (A 2, A 3) และมีรูปวรรณยุกต์เอกกำกับ (B 2, B 3) และมีพยัญชนะต้นต่อไปนี้ คือ /p, t, c, k, b, ɲ, ʔ, ʔj/ พยัญชนะต้นเหล่านี้อาจแทนได้ด้วยอักษรกลาง ป, ต, ก, จ, บ, ค, อ และ อักษรกลางนำอักษรต่ำ อย ตามระบบการเขียนในภาษาไทยมาตรฐาน

ตัวอย่าง

pi: ³	"ปี"
ʔa:j ³	"อาย"
pi: ³	"ปี"
ʔa:n ³	"อ่าน"
ʔja:n ³	"ยาง" (ยางพารา)

เสียงย่อยที่ 2 กลาง - ขึ้น [34] จะเกิดกับคำตายหรือพยางค์ตายเสียงสั้น (DS 2, DS 3) ซึ่งมีพยัญชนะเสียงกัก /-k, -t, -p/ (แม่ กก กค กข) เป็น

พยัญชนะท้าย และมีพยัญชนะต้นชุดเกี่ยวกับเสียงยอยที่ 1

ตัวอย่าง

pat ³	"ปัก"
?ap ³	"อัป"
kap ³	"กัป"
tak ³	"คัก"

/4/ กลาง - ะคับ [33] คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ในระดับกลาง ประมาณเส้นแสดงระดับเสียงที่ 3 ระดับเสียงจะคงที่ตลอดจนจบพยางค์

หน่วยเสียง /4/ จะเกิดกับคำเป็นหรือพยางค์เป็น ซึ่งตามระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐานจะมีรูปวรรณยุกต์โทกำกับ (c 2, c 3) และจะเกิดกับคำตายหรือพยางค์ตายเสียงยาว (DL 2, DL 3) ซึ่งมีพยัญชนะเสียงกัก /-k, -t, -p, -ʔ/ (แม่ กก กก กบ และ -ʔ ซึ่งเป็นพยัญชนะเสียงกักที่ขวางเส้นเสียง) เป็นพยัญชนะท้ายและมีพยัญชนะต้น ดังต่อไปนี้ /p, t, k, c, b, d, ʔ, ʔj/ พยัญชนะต้นเหล่านี้อาจแทนไวยากรณ์กลาง ป, ต, ก, จ, บ, ค, อ และ อักษรกลางนำอักษรต่ำ อย ตามระบบการเขียนในภาษาไทยมาตรฐาน

ตัวอย่าง

pa: ⁴	"ปา"
?a: ⁴	"อ่าง"
?ja: ⁴	"ยาง"
pa:t ⁴	"ปาก"
?a:p ⁴	"อาบ"

/5/ กลาง - ตก [32] คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ในระดับกลาง ประมาณเส้นแสดงระดับเสียงที่ 3 จากนั้นปลายเสียงจะลดระดับต่ำลงมาประมาณเส้นแสดงระดับเสียงที่ 2 [32]

หน่วยเสียง /5/ จะเกิดกับคำเป็นหรือพยางค์เป็น ซึ่งตามระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐาน จะไม่มีรูปวรรณยุกต์ (A 4) และมีพยัญชนะต้นดังต่อไปนี้ คือ /ph, th, kh, ch, s, h, m, n, ñ, r, l, w, j/ พยัญชนะต้นเหล่านี้อาจแทนไควยอักษร คำ พ, ภ, ท, ธ, ฑ, ฒ, ก, ข, ช, ฉ, ฌ, ฮ, ม, น, ณ, ร, ล, พ, ว, ย และ ญ ตามระบบการเขียนในภาษาไทยมาตรฐาน

ตัวอย่าง

kha:5	"กา"
tha:5	"ทา"
cha:n ⁵	"ชา"
mi:5	"มิ"

/6/ คำ - ตก - ขึ้น [212] คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ในระดับก่อนข้างคำ ประมาณเส้นแสดงระดับเสียงที่ 2 จากนั้นระดับเสียงจะลดต่ำลงประมาณเส้นแสดงระดับเสียงที่ 1 แล้วปลายเสียงจะเปลี่ยนระดับสูงขึ้นกว่าจุดเริ่มต้นเล็กน้อย

หน่วยเสียง /6/ จะเกิดกับคำเป็นหรือพยางค์เป็น ซึ่งตามระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐานจะมีรูปวรรณยุกต์เอกกำกับ (B 4) และจะเกิดกับคำตายหรือพยางค์ตายเสียงยาว (Dx 4) ซึ่งมีพยัญชนะเสียงกัก /-k, -t, -p, -ʔ/ (แม่ กก กค กบ และ -ว ซึ่งเป็นพยัญชนะเสียงกักที่ช่วยเส้นเสียง) เป็นพยัญชนะท้าย และมีพยัญชนะต้นดังต่อไปนี้ คือ /ph, th, kh, ch, s, h, m, n, ñ, r, l, w, j/ พยัญชนะเหล่านี้อาจแทนไควยอักษร คำ พ, ภ, ท, ธ, ฑ, ฒ, ก, ข, ช, ฉ, ฌ, ฮ, ม, น, ณ, ร, ล, ฌ, ว, ย และ ญ

ตัวอย่าง

kha:6	"กา"
ma:k ⁶	"มาก"
lo:6	"ล"
lo:t ⁶	"ลอก"

/7/ คำ - ตก [21] คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ในระดับก่อนข้างต่ำ คือ ประมาณเส้นแสดงระดับเสียงที่ 2 จากนั้นระดับเสียงจะลดต่ำลงมาจนเกือบถึงเส้นแสดงระดับเสียงที่ 1

หน่วยเสียง /7/ จะเกิดกับคำเป็นหรือพยางค์เป็น ซึ่งตามระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐานจะมีรูปวรรณยุกต์โทกำกับ (c 4) และจะเกิดกับคำตายหรือพยางค์ตายเสียงสั้น (ds 4) ซึ่งมีพยัญชนะเสียงกัก /-k, -t, -p/ (แม่ กก กค กม) เป็นพยัญชนะท้ายและมีพยัญชนะต้นดังต่อไปนี้ คือ

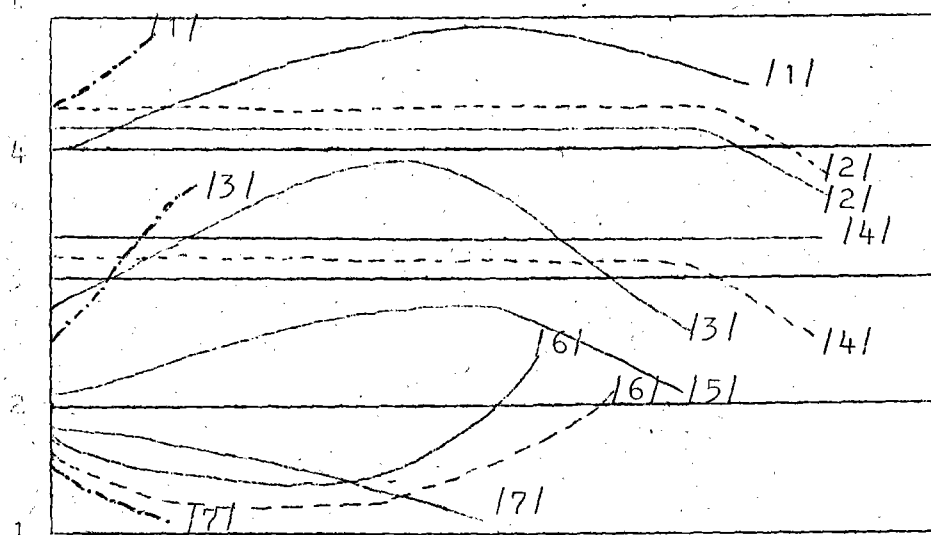
พยัญชนะต้นเหล่านี้อาจแทนไควยอักษรคำ พ, ภ, ท, ธ, ข, ฑ, ฒ, ก, จ, ฉ, ฟ, ช, ฮ, ม, น, ณ, ล, พ, ว, ย และ ณ ตามระบบการเขียนในภาษาไทยมาตรฐาน

ตัวอย่าง

kha:7	"กา"
na:7	"นา"
thak7	"ทัก"
khat7	"คัก"

3.3 หน่วยเสียงและสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นย่อย เขต พท 3

แผนภูมิ 5 แสดงสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นย่อย เขต พท 3 (ดัดแปลงจาก แผนภาพคลื่นเสียง)

————— พยางค์เป็น
 - - - - - พยางค์ตายเสียงยาว
 พยางค์ตายเสียงสั้น

11/	สูง - ขึ้น - ตก	[454]	ชา ชา หวาน
	สูง - ขึ้น	[45]	ชัก ฉัก หัก
12/	สูง - ะกั๊บ (ตกตอนท้าย)	[443]	ชาชาด
13/	กลาง - ขึ้น - ตก	[343]	ปี ปี อาย
	กลาง - ขึ้น	[34]	บัค อับ คัค
14/	กลาง - ะกั๊บ	[33]	ป้า อ้าง ก้าน
	กลาง - ะกั๊บ (ตกตอนท้าย)	[332]	ปาก อาบ ตาก
15/	ต่ำ - ขึ้น - ตก	[232]	กา ทอ แพ

/6/	คำ - ตก - ขึ้น	[212]	คำ กาค นาก
/7/	คำ - ตก	[21]	คำ คัก มัค

ภาษาไทยถิ่นย่อย เขต พท 3 มีจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 7 หน่วยเสียง ดังนี้
 /1/ สูง - ขึ้น - ตก [454] คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ในระดับก่อนข้างสูง ประมาณเส้นแสดงระดับเสียงที่ 4 จากนั้นระดับเสียงจะสูงขึ้นในช่วงที่สองถึงประมาณเส้นแสดงระดับเสียงที่ 5 แล้วปลายเสียงจะเปลี่ยนระดับตกลงถึงประมาณเส้นแสดงระดับเสียงที่ 4 หน่วยเสียงนี้มี 2 เสียงย่อย และเกิดในแบบสลับหลักกัน

เสียงย่อยที่ 1 สูง - ขึ้น - ตก [454] จะเกิดกับคำเป็นหรือพยางค์เป็น ซึ่งตามระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐานจะไม่มีรูปวรรณยุกต์ (A 1) และมีรูปวรรณยุกต์เอกกำกับ (อ 1) และมีพยัญชนะต้นดังต่อไปนี้ คือ /ph, th, kh, ch, s, h, m, h, n, ñ, r, l, w, j/ พยัญชนะต้นเหล่านี้อาจแทนได้ด้วยอักษรสูง ผ, ภ, ฐ, ช, ฉ, ฌ, ษ, ฌ, และ อักษรคำที่มี ห นำ คือ หม, หน, หล, หว, หย และ หญ ตามระบบการเขียนในภาษาไทยมาตรฐาน

ตัวอย่าง

kha: ¹	"ชา"
kha: ¹	"ชา"
wa:n ¹	"หวาน"
wa:n ¹	"หวาน"
tha:r ¹	"ถาม"

เสียงย่อยที่ 2 สูง - ขึ้น [45] คือ เสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ในระดับสูงประมาณเสียงที่ 4 จากนั้นระดับเสียงจะสูงขึ้นถึงประมาณระดับเสียงที่ 5

เสียงวรรณยุกต์นี้จะเกิดกับคำตายหรือพยางค์ตายสั้น (DS 1) และมีพยัญชนะต้นทุกเกี่ยวกับเสียงย่อยที่ 1 ที่มีพยัญชนะเสียงกัก /-k, -t, -p/ (แม่ กก กค กบ) เป็นพยัญชนะท้าย

ตัวอย่าง

khat ¹	"ซัก"
phak ¹	"ปลัก"
sut ¹	"สุค"

/2/ สูง - ระดับ [44] คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ในระดับก่อนข้างสูง ประมาณเส้นแสดงระดับเสียงที่ 4 ปลายเสียงอาจจะลงระดับหรือตกลงเล็กน้อย หน่วยเสียงนี้มี 2 เสียงย่อย และเกิดแบบสลับหลักกัน คือ

เสียงย่อยที่ 1 สูง - ระดับ [44] จะเกิดคำเป็นหรือพยางค์เป็นซึ่งตามระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐาน จะมีรูปวรรณยุกต์โทกำกับ (c 1) และพยัญชนะต้นทั้งต่อไปนี้เป็น /ph, th, kh, ch, s, h, r, n, ญ, r, l, w, j/ พยัญชนะต้นเหล่านี้วางแทนไศฉายอักษรสูง ผ, ถ, ฐ, ช, ฉ, ถ, น, ส, ห และอักษรคำที่มี ห นำ คือ หน, หน, ทร, หล, หว, หย และ หญ ตามระบบการเขียนในภาษาไทยมาตรฐาน

ตัวอย่าง

kha: ²	"ข้า"
pha: ²	"ผา"
wa: ²	"หา"

เสียงย่อยที่ 2 สูง - ระดับ (ตกตอนท้าย) [443] จะเกิดกับคำท้ายหรือพยางค์ท้ายเสียงยาว (DL 1) ซึ่งมีพยัญชนะเสียงกัก /-k, -t, -p, -ʔ/ (แม้ กก กข และ -ʔ ซึ่งเป็นพยัญชนะเสียงกักที่ของเส้นเสียง) เป็นพยัญชนะท้าย และมีพยัญชนะกั้นจุดเกี่ยวกับเสียงย่อยที่ 1

ตัวอย่าง

kha:t ²	"ซาก"
kha:p ²	"ซาบ"
ha:t ²	"หาค"
sa:ʔ ²	"สระ"

/3/ กลาง - ขึ้น - ตก [343] คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ในระดับกลาง ประมาณเส้นแสดงระดับเสียงที่ 3 จากนั้นระดับเสียงจะสูงขึ้นในช่วงที่สอง ถึงประมาณเส้นแสดงระดับเสียงที่ 4 แล้วปลายเสียงจะเปลี่ยนระดับตกลงมาเล็กน้อย หน่วยเสียงนี้มี 2 เสียงย่อย และเกิดในแบบสลับหลักกัน คือ

เสียงย่อยที่ 1 กลาง - ขึ้น - ตก [343] จะเกิดกับคำเป็นหรือพยางค์เป็น ซึ่งตามระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐานจะไม่มีรูปวรรณยุกต์ (A 2, A 3) และมีรูปวรรณยุกต์เอก (B 2, B 3) กำกับ และมีพยัญชนะต้นต่อไปนี้ คือ /p, t, k, c, b, d, ʔ, ʔj/ พยัญชนะต้นเหล่านี้ อาจแทนได้กับพยัญชนะกลาง ป, ต, ก, จ, บ, ด, อ และ อักษรกลางนำอักษรต่ำ อย ตามระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐาน

ตัวอย่าง

pi: ³	"ปี"
pi: ³	"ปี"
ʔa:j ³	"อาย"
ʔa:n ³	"อาน"
ʔjw:n ³	"หยอน"

เสียงย่อยที่ 2 กลาง - ขึ้น [34] จะเกิดกับคำตายหรือพยางค์ตายเสียงสั้น (AS 2, DS 3) และมีพยัญชนะต้นชุดเดียวกับเสียงย่อยที่ 1 ที่มีพยัญชนะเสียงกัก /-k, -t, -p/ (แม่ กก กข กย) เป็นพยัญชนะท้าย

ตัวอย่าง

pat ³	"ปัก"
pɛt ³	"เบ็ค"
ʔap ³	"อับ"

/4/ กลาง - ระดับ [33] คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ในระดับกลาง ประมาณเส้นแสดงระดับเสียงที่ 3 จากนั้นระดับเสียงจะคงที่ตลอดจนจบพยางค์

หน่วยเสียง /4/ จะเกิดกับคำเป็นหรือพยางค์เป็น ซึ่งตามระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐานจะมีรูปวรรณยุกต์โทกำกับ (c 2, c 3) และจะเกิดกับคำตายหรือพยางค์ตายเสียงยาว (DL 2, DL 3) ซึ่งมีพยัญชนะเสียงกัก /-k, -t, -p, -ʔ/ (แม่ กก กค กข และ -ʔ ซึ่งเป็นพยัญชนะเสียงกักที่ของเส้นเสียง) เป็นพยัญชนะท้าย และมีพยัญชนะต้นดังต่อไปนี้ คือ /p, t, k, c, b, d, ʔ, ʔj/ พยัญชนะต้นเหล่านี้อาจแทนไควยอักษรกลาง ป, ต, ก, จ, ด, อ และอักษรกลางนำอักษรต่ำ อย ตามระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐาน

ตัวอย่าง

pa: ⁴	"ป่า"
ʔa: ⁴	"อ่าง"
pa:t ⁴	"ปาก"
ʔa:p ⁴	"อาบ"

/5/ คำ - ขึ้น - ตก [232] คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ คือ ประมาณเส้นแสดงระดับเสียงที่ 2 จากนั้นระดับเสียงจะสูงขึ้นในช่วงที่สองถึงประมาณใกล้ ๆ เส้นแสดงระดับเสียงที่ 3 แล้วปลายเสียงจะเปลี่ยนระดับตกลงมาต่ำกว่าระดับที่ 2 เล็กน้อย

หน่วยเสียง /5/ จะเกิดกับคำเป็นหรือพยางค์เป็น ซึ่งตามระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐานจะไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ (A 4) และมีพยัญชนะต้นดังต่อไปนี้ คือ /ph, th, kh, ch, s, h, f, n, ɲ, l, w, j/ พยัญชนะต้นเหล่านี้อาจแทนไควยอักษรต่ำ พ, ภ, ท, ฐ, ฬ, ก, ฆ, ช, ฉ, ฌ, ญ, ม, น, ณ, ร, ล, ว, ย และ ญ ตามระบบการเขียนในภาษาไทยมาตรฐาน

ตัวอย่าง

kha: ⁵	"กา"
na:j ⁵	"นาย"
lɔ: ⁵	"ลอย"
chɔ: ⁵	"เชิง"

ตัวอย่าง

ldia:⁷

nɔ:n⁷

khet⁷

mat⁷

"ลา"

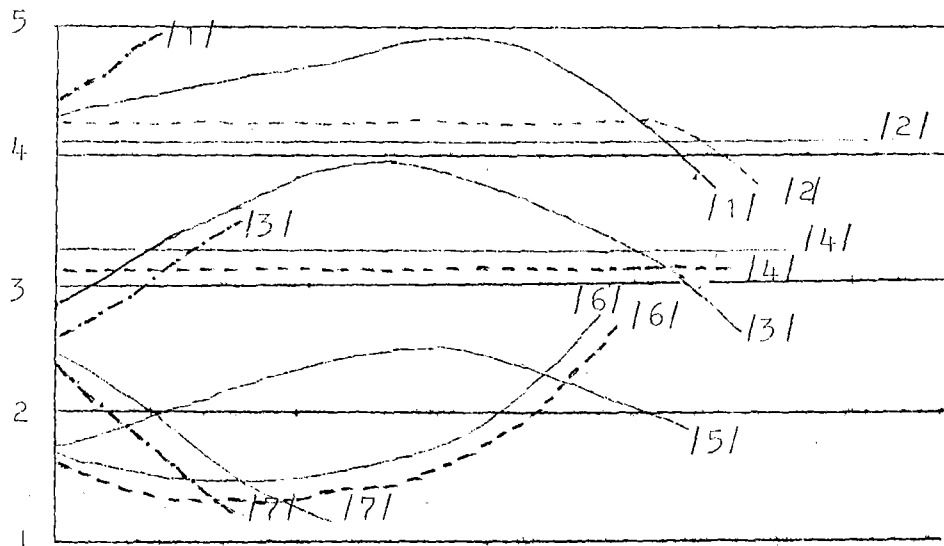
"นอง"

"คัก"

"มัท"

3.4 หน่วยเสียงและสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นย่อย เขต พท 4

แผนภูมิ 6 แสดงสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นย่อย เขต พท 4 (คัดแปลงจาก
แผนภาพคลื่นเสียง)

————— พยางค์เป็น
- - - - - พยางค์ตายเสียงยาว
- . - . - . - พยางค์ตายเสียงสั้น

/1/	สูง - ขึ้น - ตก	[454]	ชา ข่า ห่าง
	สูง - ขึ้น	[45]	ซัก หลัก สับ
/2/	สูง - ระดับ	[44]	ข้า หาม ข่าง
	สูง - ระดับ (ตกตอนท้าย)	[443]	ซาก สาบ หาด
/3/	กลาง - ขึ้น - ตก	[343]	ปี ปี อาย
	กลาง - ขึ้น	[34]	ปัก อับ คัก
/4/	กลาง - ระดับ	[33]	ป่า อ่าง ปาก
/5/	ต่ำ - ขึ้น - ตก	[232]	คา พา ทาง

/6/ คำ – ตก – ขึ้น [212] คำ คาค มาก

/7/ คำ – ตก [21] คำ คัก พัก

ภาษาไทยถิ่นย่อย เขต พท 4 มีจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 7 หน่วยเสียง ดังนี้

/1/ สูง – ขึ้น – ตก [454] คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ประมาณเส้นแสดงระดับเสียงที่ 4 จากนั้นระดับเสียงจะสูงขึ้นในช่วงที่สองถึงประมาณเส้นแสดงระดับเสียงที่ 5 แล้วปลายเสียงจะเปลี่ยนระดับเสียงตกลงมาถึงประมาณเส้นแสดงระดับเสียงที่ 4 หน่วยเสียงนี้มี 2 เสียงย่อย และเกิดในแบบ สั้นหลักกัน คือ

เสียงย่อยที่ 1 สูง – ขึ้น – ตก [454] จะเกิดกับคำเป็นหรือพยางค์เป็น ซึ่งตามระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐานจะไม่มีรูปวรรณยุกต์ (A 1) และมีรูปวรรณยุกต์เอก (B 1) กำกับ มีพยัญชนะต้นดังต่อไปนี้คือ /ph, th, kh, ch, s, h, m, n, ŋ, r, l, w, j/ พยัญชนะต้นเหล่านี้อาจแทนได้ด้วยอักษรสูง ผ, ถ, ฐ, จ, ฉ, ฌ, ช, ฌ และ อักษรต่ำที่มี ห นำ คือ หม, ทน, หร, หล, หว, หย และ ฅญ ตามระบบการเขียนในภาษาไทยมาตรฐาน

ตัวอย่าง

kha: ¹	"ชา"
kha: ¹	"ชา"
ha: ¹	"หาง"
ha: ¹	"หาง"

เสียงย่อยที่ 2 สูง – ขึ้น [45] คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงในระดับสูง ประมาณเสียงที่ 4 จากนั้นระดับเสียงจะสูงขึ้นประมาณระดับเสียงที่ 5

เสียงวรรณยุกต์นี้จะเกิดกับคำตายหรือพยางค์ตายสั้น (DS 1) และมีพยัญชนะต้นทุกเกี่ยวกับเสียงย่อยที่ 1 ที่มีพยัญชนะกัก /-k, -t, -p/ (แม่ กก กค กข) เป็น พยัญชนะท้าย

ตัวอย่าง

khat ¹	"ซัก"
phak ¹	"ผัก"
hat ¹	"หัก"
sap ¹	"สับ"

/2/ สูง - ระเบิด (ตกตอนท้าย) [443] คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงในระดับก่อนข้างสูง ประมาณเส้นแสดงระดับเสียงที่ 4 จากนั้นระดับของเสียงจะคงที่ [44] อยู่ระยะหนึ่ง แล้วปลายเสียงจะตกลงกว่าจุดเริ่มต้นเล็กน้อย

หน่วยเสียง /2/ จะเกิดกับคำเป็นหรือพยางค์เป็น ซึ่งตามระบบการเขียนภาษาไทยจะมีรูปวรรณยุกต์โทกำกับ (c 1) และจะเกิดกับคำตายหรือพยางค์ตายเสียงยาว (D. 1) ซึ่งมีพยัญชนะท้ายเสียงกัก /-k, -t, -p, -ʔ/ (แม่ กก กค กข และ -ʔ ซึ่งเป็นพยัญชนะเสียงกักที่ของเส้นเสียง) เป็นพยัญชนะท้ายและมีพยัญชนะต้นดังต่อไปนี้ คือ /ph, th, kh, ch, s, h, n, n̄, r, l, w, j / พยัญชนะต้นเหล่านี้อาจแทนด้วยอักษรสูง ผ, ฝ, ฐ, ช, ฉ, ถ, ฐ, ส, ห และ อักษรต่ำที่มี ห นำ คือ ทม, ทน, ทร, ทล, ทว, ทข และ ทญ ตามระบบการเขียนในภาษาไทยมาตรฐาน

ตัวอย่าง

kha: ²	"ชา"
pha: ²	"ผา"
kha:t ²	"ชาค"
cha:p ²	"ฉาบ"

/3/ กลาง - ขึ้น - ตก [343] คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ในระดับกลาง ประมาณเส้นแสดงระดับเสียงที่ 3 จากนั้นระดับเสียงจะสูงขึ้นในช่วงที่สองถึง ประมาณใกล้ ๆ เส้นแสดงระดับเสียงที่ 4 [34] แล้วปลายเสียงจะเปลี่ยนระดับตกลงมา ถึงต่ำกว่าเส้นแสดงระดับเสียงที่ 3 [343] หน่วยเสียงนี้มี 2 เสียงย่อยและเกิดในแบบสลับหลักกัน คือ

เสียงย่อยที่ 1 กลาง - ขึ้น - ตก [343] จะเกิดกับคำเป็นหรือพยางค์เป็น ซึ่งตามระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐานจะไม่มีรูปวรรณยุกต์ (๕ 2, ๕ 3) และมีรูปวรรณยุกต์เอกกำกับ (๖ 2, ๖ 3) และมีพยัญชนะต้นต่อไปนี้ คือ /p, t, k, c, b, d, ʔ, ʔj/ พยัญชนะต้นเหล่านี้อาจแทนได้ด้วยอักษรกลาง ป, ต, ก, จ, บ, ด, อ และ อักษรกลางนำอักษรต่ำ อย ตามระบบการเขียนในภาษาไทยมาตรฐาน

ตัวอย่าง

pi: ³	"ปี"
pi: ³	"ปี"
ʔa:j ³	"อาย"
ʔa:n ³	"อ่าน"
ʔja: ³	< อยา > "หย่า"

เสียงย่อยที่ 2 กลาง - ขึ้น [34] จะเกิดกับคำตายหรือพยางค์ตายเสียงสั้น (๑๕ 2, ๑๕ 3) ซึ่งมีพยัญชนะเสียงกัก /-k, -t, -p/ (แม่ กก กค กข) เป็นพยัญชนะท้าย และมีพยัญชนะต้นคู่กับเสียงย่อยที่ 1

ตัวอย่าง

pat ³	"ปัก"
ʔap ³	"อัป"
bat ³	"บัต"

/4/ กลาง - ระดับ [33] คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ในระดับกลาง ประมาณเส้นแสดงระดับเสียงที่ 3 ปลายเสียงอาจจะลงระดับหรือตกลงเล็กน้อย หน่วยเสียงนี้มี 2 เสียงย่อย และเกิดในแบบสลับหลักกัน คือ

เสียงย่อยที่ 1 กลาง - ระดับ [33] จะเกิดกับคำเป็นหรือพยางค์เป็น ซึ่งตามระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐาน จะมีรูปวรรณยุกต์โทกำกับ (๗ 2, ๗ 3) และมีพยัญชนะต้นดังต่อไปนี้คือ /p, t, k, c, b, d, ʔ, ʔj/ พยัญชนะเหล่านี้อาจแทนได้ด้วยอักษรกลาง ป, ต, ก, จ, บ, ด, อ และอักษรกลางนำอักษรต่ำ อย ตามระบบการเขียนในภาษาไทยมาตรฐาน

ตาราง 4 แสดงการเปรียบเทียบสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ของคำที่ใช้ทดสอบเสียงวรรณยุกต์ 20 คำ

รายการคำ	กท	พท 1	พท 2	พท 3	พท 4
ข่า 1	 ข่า-ขึ้น [24]	 ข่า-ขึ้น-ตก [453]	 ข่า-ตก [43]	 ข่า-ขึ้น-ตก [454]	 ข่า-ขึ้น-ตก [454]
ข่า 2	 ข่า-ระดับ [22]	 ข่า-ขึ้น-ตก [453]	 ข่า-ตก [43]	 ข่า-ขึ้น-ตก [454]	 ข่า-ขึ้น-ตก [454]
ข่า 3	 ข่า-ตก [41]	 ข่า-ระดับ [44]	 ข่า-ระดับ [44]	 ข่า-ระดับ-ตกตอนท้าย [443]	 ข่า-ระดับ [44]
ข่า 4	 ข่า-ระดับ [22]	 ข่า-ระดับ(ตกตอนท้าย) [443]	 ข่า-ระดับ(ตกตอนท้าย) [443]	 ข่า-ระดับ-ตกตอนท้าย [443]	 ข่า-ระดับ(ตกตอนท้าย) [443]
ข่า 5	 ข่า-ระดับ [22]	 ข่า-ขึ้น [45]	 ข่า-ตก [43]	 ข่า-ขึ้น [45]	 ข่า-ขึ้น [45]

รายการคำ	กท	พท 1	พท 2	พท 3	พท 4
ปี 4 2	กลาง-ระดับ [33]	กลาง-ขึ้น-ตก [343]	กลาง-ขึ้น-ตก [343]	กลาง-ขึ้น-ตก [343]	กลาง-ขึ้น-ตก [343]
ปี ๒ 2	ต่ำ-ระดับ [22]	กลาง-ขึ้น-ตก [343]	กลาง-ขึ้น-ตก [343]	กลาง-ขึ้น-ตก [343]	กลาง-ขึ้น-ตก [343]
ปี ๐ 2	สูง-ตก [41]	กลาง-ระดับ-ขึ้น [334]	กลาง-ระดับ [33]	กลาง-ระดับ [33]	กลาง-ระดับ [33]
ปาด ๐๐ 2	ต่ำ-ระดับ [22]	กลาง-ระดับ-ขึ้น [334]	กลาง-ระดับ [33]	กลาง-ระดับ [33]	กลาง-ระดับ [33]
ปัด ๐๑ 2	ต่ำ-ระดับ [22]	กลาง-ขึ้น [34]	กลาง-ขึ้น [34]	กลาง-ขึ้น [34]	กลาง-ขึ้น [34]
วาย 4 1	กลาง-ระดับ [33]	กลาง-ขึ้น-ตก [343]	กลาง-ขึ้น-ตก [343]	กลาง-ขึ้น-ตก [343]	กลาง-ขึ้น-ตก [343]

รายการคำ	บท	พท 1	พท 2	พท 3	พท 4
๑. ฉาน ๖ 3	คำ-ระดับ [22]	กลาง-ขึ้น-ตก [343]	กลาง-ขึ้น-ตก [343]	กลาง-ขึ้น-ตก [343]	กลาง-ขึ้น-ตก [343]
๒. ฉาง ๐ 3	สูง-ตก [41]	กลาง-ระดับ-ขึ้น [334]	กลาง-ระดับ [33]	กลาง-ระดับ [33]	กลาง-ระดับ [33]
๓. ฉาบ ๐ ๕ 3	คำ-ระดับ [22]	กลาง-ระดับ-ขึ้น [334]	กลาง-ระดับ [33]	กลาง-ระดับ [33]	กลาง-ระดับ [33]
๔. ฉับ ๐ ๑ 3	คำ-ระดับ [22]	กลาง-ขึ้น [34]	กลาง-ขึ้น [34]	กลาง-ขึ้น [34]	กลาง-ขึ้น [34]
๕. ฉา ๔ 4	กลาง-ระดับ [33]	กลาง-ตก [32]	กลาง-ตก [32]	คำ-ขึ้น-ตก [232]	คำ-ขึ้น-ตก [232]

รายการคำ	บท	บท 1	บท 2	บท 3	บท 4
คำ ๓ 4	สูง-ตก [41]	ต่ำ-ตก-ขึ้น [212]	ต่ำ-ตก-ขึ้น [212]	ต่ำ-ตก-ขึ้น [212]	ต่ำ-ตก-ขึ้น [212]
คำ ๔ 4	สูง-ระกัับ [55]	ต่ำ-ตก [21]	ต่ำ-ตก [21]	ต่ำ-ตก [21]	ต่ำ-ตก [21]
คำ ๕ 4	สูง-ตก [41]	ต่ำ-ตก-ขึ้น [212]	ต่ำ-ตก-ขึ้น [212]	ต่ำ-ตก-ขึ้น [212]	ต่ำ-ตก-ขึ้น [212]
คำ ๖ 4	สูง-ระกัับ [55]	ต่ำ-ตก [21]	ต่ำ-ตก [21]	ต่ำ-ตก [21]	ต่ำ-ตก [21]

การเปรียบเทียบวรรณยุกต์ระหว่างภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ กับภาษาไทยถิ่นพัทลุง ทั้ง 4 เขต ดังได้แสดงไว้ในตาราง 4 นี้ ผู้วิจัยต้องการแสดงให้เห็นถึงลักษณะของวรรณยุกต์ของคำที่ใช้ทดสอบเสียงวรรณยุกต์ 20 คำ ที่ปรากฏในกล่องทดสอบเสียงทั้ง 20 ช่อง เพื่อให้ได้เห็นแนวความคล้ายและความแตกต่างระหว่างเสียง

แนวการพิจารณาให้ดูจากตารางตามแนวนอนหรือดูจากซ้ายไปขวา ตัวอย่างเช่น ลักษณะของคำว่า "ปี" จะเป็นเสียง คำ – ขึ้น [24] ในภาษาถิ่นกรุงเทพฯ เป็นเสียง กลาง – ขึ้น – ตก [343] ในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต ดังนี้เป็นต้น

ข. การเปรียบเทียบหน่วยเสียงวรรณยุกต์ระหว่างภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ กับภาษาไทยถิ่นที่วิจัยทั้ง 4 เขต

การเปรียบเทียบในที่นี้จะถือเอาหน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ เป็นหลัก แล้วจะพิจารณาเปรียบเทียบว่าหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แต่ละหน่วยจะเป็นหน่วยเสียงใดได้บ้าง ในภาษาไทยถิ่นที่วิจัย 4 เขต ดังนี้

1. หน่วยเสียง คำ – ขึ้น [24] (จัตวา) ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ เช่น "ชา" เป็นหน่วยเสียงต่าง ๆ ในภาษาไทยถิ่นแต่ละเขต ดังนี้

พท 1 เป็น สูง – ขึ้น – ตก [453] เช่น [kha:¹] "ชา"

พท 2 เป็น สูง – ตก [43] เช่น [kha:¹] "ชา"

พท 3 เป็น สูง – ขึ้น – ตก [454] เช่น [kha:¹] "ชา"

พท 4 เป็น สูง – ขึ้น – ตก [454] เช่น [kha:¹] "ชา"

2. หน่วยเสียง คำ – ระดับ [22] (เอก) ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ เช่น ชา, ปี, อาน, ชาก, ปาก, อาน, ชัก, ปัก, อับ จะเป็นวรรณยุกต์ต่าง ๆ ในภาษาไทยถิ่นแต่ละเขต ดังนี้

พท 1

ก. สูง – ขึ้น – ตก [453] ซึ่งมี 2 เสียงย่อย คือ

1. สูง – ขึ้น – ตก [453] เช่น

ก. กลาง - ขึ้น - ตก [343] ซึ่งมี 2 เสียงย่อย คือ

1. กลาง - ขึ้น - ตก [343] เช่น

pi:³ "ปี"

ʔa:n³ "อ่าน"

2. กลาง - ขึ้น [34] เช่น

pat³ "ปัก"

ʔap³ "อัป"

ง. กลาง - รั้ง [33] เช่น

pa:t⁴ "ปาก"

ʔa:p⁴ "อาบ"

พท 3

ก. สูง - ขึ้น - ตก [454] ซึ่งมี 2 เสียงย่อย คือ

1. สูง - ขึ้น - ตก [454] เช่น

kha:¹ "ชา"

wa:n¹ "หวาน"

2. สูง - ตก [43] เช่น

khat¹ "ชัก"

that¹ "ถัก"

ข. สูง - รั้ง (ตกตอนท้าย) [443] เช่น

kha:t² "ชาค"

tha:k² "ถาค"

ค. กลาง - สูง - ตก [343] ซึ่งมี 2 เสียงย่อย คือ

1. กลาง - ขึ้น - ตก [343] เช่น

pi:³ "ปี"

ʔa:n³ "อ่าน"

2. กลาง - ขึ้น [34] เชน
 pat³ "ปัก"
 ʔap³ "อัป"

- ง. กลาง - ะกัับ [33] เชน
 pa:t⁴ "ปาก"
 ʔa:p⁴ "อาบ"

พท 4

- ก. สูง - ขึ้น - ตก [454] ซึ่งมี 2 เสียงย่อย คือ

1. สูง - ขึ้น - ตก [454] เชน
 kha:¹ "ชา"
 wa:n¹ "หวาน"

2. สูง - ขึ้น [45] เชน
 khat¹ "ชัก"
 sap¹ "อัป"

- ข. สูง - ะกัับ (ตกตอนท้าย) [443] เชน
 kha:t² "ชาค"
 ha:p² "หาบ"

- ก. กลาง - ขึ้น - ตก [343] ซึ่งมี 2 เสียงย่อย คือ

1. กลาง - ขึ้น - ตก [343] เชน
 pi:³ "ปี"
 ʔa:n³ "อ่าน"

2. กลาง - ขึ้น [34] เชน
 pat³ "ปัก"
 ʔap³ "อัป"

- ง. กลาง – ะกัับ [33] เช่น
 pa:t⁴ "ปาก"
 ʔa:p⁴ "อาบ"

3. หน่วยเสียง กลาง – ะกัับ [33] (สามัญ) ในภาษาไทยถิ่น-
 กรุงเทพฯ เช่น ปี่ อาย คา จะเป็นเสียงวรรณยุกต์ต่าง ๆ ในภาษาไทยถิ่นพัทลุง ซึ่งมี
 ลักษณะที่ตรงกันในเขต พท 1 พท 3 และ พท 4

พท 1, พท 2

- ก. กลาง – ขึ้น – ตก [343] เช่น
 pi:³ "ปี่"
 ʔa:j³ "อาย"

- ข. กลาง – ตก [32] เช่น
 kha:⁵ "คา"

พท 3, พท 4

- ก. กลาง – ขึ้น – ตก [343] เช่น
 pi:³ "ปี่"
 ʔa:j³ "อาย"

- ข. คำ – ขึ้น – ตก [232] เช่น
 kha:⁵ "กา"

4. หน่วยเสียง สูง – ตก [41] (โท) ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ เช่น
 ข้า กา ป้า อ่าง กาด จะเป็นเสียงวรรณยุกต์ต่าง ๆ ในภาษาไทยถิ่นพัทลุง ซึ่งมีสัทลักษณะ
 ตรงกัน 2 เขต คือ พท 3 พท 4 ดังนี้

พท 1

- ก. สูง – ะกัับ [44] เช่น
 kha:² "ข้า"
 ข. กลาง – ะกัับ – ขึ้น [334] เช่น

	pa: ⁴	"ป้า"
	ʔa:ŋ ⁴	"อ่าง"
ก.	คำ - ตก - ขึ้น [21]	เช่น
	kha: ⁶	"กา"
	kha:t ⁶	"คาก"

พท 2 และ พท 4

ก.	สูง - รั้ง [44]	เช่น
	kha: ²	"ชา"
ข.	กลาง - รั้ง [33]	เช่น
	pa: ⁴	"ป้า"
	ʔa:ŋ ⁴	"อ่าง"
ค.	คำ - ตก - ขึ้น [212]	เช่น
	kha: ⁶	"กา"
	kha:t ⁶	"คาก"

พท 3

ก.	สูง - รั้ง (ตกตอนท้าย) [413]	เช่น
	kha: ²	"ชา"
ข.	กลาง - รั้ง [33]	เช่น
	pa: ⁴	"ป้า"
	ʔa:ŋ ⁴	"อ่าง"
ค.	คำ - ตก - ขึ้น [212]	เช่น
	kha: ⁶	"กา"
	kha:t ⁶	"คาก"

5. หน่วยเสียง สูง - รั้ง [55] (ตรี) ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ
เช่น คำ คัก จะเป็นเสียงวรรณยุกต์เดียวกันในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต คือ

คำ - กก	[21]	เช่น
kha:7		"กา"
khat ⁷		"กัก"

5. เปรียบเทียบลักษณะการแยกเสียงวรรณยุกต์ (Tone split) ระหว่างภาษา
ไทยถิ่นกรุงเทพฯ กับภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต

แผนภูมิ 7 แสดงการเปรียบเทียบระบบการแยกเสียงวรรณยุกต์ระหว่างภาษาไทยถิ่น
กรุงเทพฯ กับภาษาไทยถิ่นพัทลุง ทั้ง 4 เขต

	A	B	C	DL	DS
	/ 1 / [24]				
		/ 2 / [22]	/ 3 / [41]	/ 2 / [22]	
	/ 4 / [33]				
			/ 5 / [55]		/ 5 / [55]

	A	B	C	DL	DS
1	/1/ [453]	/2/ [44]	/1/ [443]	/1/ [45]	
2	/3/ [343]	/4/ [334]	/3/ [34]		
3	/5/ [22]	/6/ [212]	/7/ [21]	/6/ [212]	/7/ [21]

พท 1

	A	B	C	DL	DS
1	/1/ [43]	/2/ [44]	/1/ [443]	/1/ [43]	
2	/3/ [343]	/4/ [33]	/3/ [34]		
3	/5/ [32]	/6/ [212]	/7/ [21]	/6/ [212]	/7/ [21]

พท 2

	A	B	C	DL	DS
1	/1/ [454]	/2/ [443]	/1/ [45]		
2	/3/ [343]	/4/ [33]	/3/ [332]	/3/ [34]	
3	/5/ [232]	/6/ [212]	/7/ [21]	/6/ [212]	/7/ [21]

พท 3

	A	B	C	DL	DS
1	/1/ [43]	/2/ [44]	/1/ [443]	/1/ [43]	
2	/3/ [343]	/4/ [33]	/3/ [34]		
3	/5/ [232]	/6/ [212]	/7/ [21]	/6/ [212]	/7/ [21]

พท 4

หมายเหตุ เครื่องหมาย - - - - - ใช้แสดงว่าเป็นเสียงย่อยของหน่วยเสียงวรรณยุกต์เดียวกัน

เมื่อพิจารณาระบบการแยกเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ จากแผนภูมิ ทำให้เห็นทั้งลักษณะรวมและลักษณะแตกต่างของการแยกเสียงเป็นวรรณยุกต์ ดังนี้

1. เสียงวรรณยุกต์ในแถว A

ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ มีการแยกเพียงแห่งเดียว ระหว่าง A 1 กับ A 2 ส่วนในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต มีการแยก 2 แห่งตรงกัน คือ ระหว่าง A 1 กับ A 2 และแยกระหว่าง A 3 กับ A 4 ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แนบภูมิ 8 แสดงระบบการแยกเสียงวรรณยุกต์แถว ๙ ของภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ และ
ภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง ๔ เขต

กท	พท 1	พท 2	พท 3	พท 4
๙	๙	๙	๙	๙
1: 1/1/ [24]	1 1/1/ [453]	1 1/1/ [43]	1 1/1/ [454]	1 1/1/ [454]
2 1/4/ [33]	2 1/3/ [343]	2 1/3/ [343]	2 1/3/ [343]	2 1/3/ [343]
3	3	3	3	3
4 1/5/	4 1/5/	4 1/5/	4 1/5/	4 1/5/
	[32]	[32]	[232]	[232]

2. เสียงวรรณยุกต์ในแถว B

ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ มีการแยกเสียงเสียงแห่งเดียวระหว่าง B 3 กับ B 4 ส่วนในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต มีการแยก 2 แห่ง ตรงกัน คือ B 1 กับ B 2 และ B 3 กับ B 4 ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิ 9 แสดงระบบการแยกเสียงวรรณยุกต์ แถว B ของภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ และภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต

กท	พท 1	พท 2	พท 3	พท 4
B	B	B	B	B
1 /1/ [22]	1 /1/ [453]	1 /1/ [43]	1 /1/ [454]	1 /1/ [454]
2 /3/ [343]	2 /3/ [343]	2 /3/ [343]	2 /3/ [343]	2 /3/ [343]
3 /3/ [41]	3 /6/ [212]	3 /6/ [212]	3 /6/ [212]	3 /6/ [212]
4 /3/ [41]	4 /6/ [212]	4 /6/ [212]	4 /6/ [212]	4 /6/ [212]

3. เสียงวรรณยุกต์ในแถว c

ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ มีการแยกเสียงเพียงแห่งเดียวระหว่าง c 3 กับ c 4 ส่วนในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต มีการแยก 2 แห่ง ตรงกัน คือ c 1 กับ c 2 และ c 3 กับ c 4 ดังแผนภูมิ ต่อไปนี้

แผนภูมิ 10 แสดงระบบการแยกเสียงวรรณยุกต์แถว c ของภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ และ
ภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต

กท	พท 1	พท 2	พท 3	พท 4
c	c	c	c	c
1	1	1	1	1
/3/	/2/	/2/	/2/	/2/
[41]	[44]	[44]	[44]	[44]
2	2	2	2	2
/4/	/4/	/4/	/4/	/4/
3	3	3	3	3
[334]	[33]	[33]	[33]	[33]
4	4	4	4	4
/7/	/7/	/7/	/7/	/7/
[21]	[21]	[21]	[21]	[21]

4. เสียงวรรณยุกต์ในแถว DL

ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ มีการแยกเพียงแห่งเดียว คือ แยกระหว่าง DL 3 กับ DL 4 ส่วนในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต มีการแยก 2 แห่ง ตรงกัน คือ แยกระหว่าง DL 1 กับ DL 2 และ DL 3 กับ DL 4 ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิ 11 แสดงระบบการแยกเสียงวรรณยุกต์ในแถว DL ของภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ และภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต

กท	พท 1	พท 2	พท 3	พท 4
DL	DL	DL	DL	DL
1	1	1	1	1
/2/	/2/	/2/	/2/	/2/
[22]	[443]	[443]	[443]	[443]
2	2	2	2	2
/4/	/4/	/4/	/4/	/4/
[334]	[33]	[332]	[33]	[33]
3	3	3	3	3
/6/	/6/	/6/	/6/	/6/
4	4	4	4	4
[212]	[212]	[212]	[212]	[212]

5. เชื้อยงวรรณยุกต์ในแถว DS

ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ มีการแยกเชื้อยงวรรณยุกต์ DS เพียงแห่งเดียว คือ DS 3 กับ DS 4 ส่วนภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต มีการแยก 2 แห่งตรงกัน คือ ระหว่าง DS 1 กับ DS 2 และ DS 3 กับ DS 4 ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิ 12 แสดงระบบการแยกเชื้อยงวรรณยุกต์ DS ของภาษาไทยกรุงเทพฯ กับภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต

กท	พท 1	พท 2	พท 3	พท 4
DS	DS	DS	DS	DS
1	1	1	1	1
2	2	2	2	2
3	3	3	3	3
4	4	4	4	4

1	1	1	1	1
2	2	2	2	2
3	3	3	3	3
4	4	4	4	4

1	1	1	1	1
2	2	2	2	2
3	3	3	3	3
4	4	4	4	4

1	1	1	1	1
2	2	2	2	2
3	3	3	3	3
4	4	4	4	4

1	1	1	1	1
2	2	2	2	2
3	3	3	3	3
4	4	4	4	4

ตามแผนภูมิ 8 – 12 ทำให้เห็นลักษณะการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่น
กรุงเทพฯ และภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต ว่ามีลักษณะที่แตกต่างกันในแต่ละแถวดังนี้

1. เสียงวรรณยุกต์ แถว A ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ มีการแยกเสียงเพียง
หนึ่งเสียงระหว่าง A 1 กับ A 2 ส่วนในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต มีการแยก 2 แห่ง
คือ ระหว่าง A 1 กับ A 2 และ A 3 กับ A 4

2. เสียงวรรณยุกต์ แถว B ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ มีการแยกเสียงเพียง
หนึ่งเสียงระหว่าง B 3 กับ B 4 ส่วนในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต มีการแยก 2 แห่ง
คือ ระหว่าง B 1 กับ B 2 และ B 3 กับ B 4

3. เสียงวรรณยุกต์ แถว C ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ มีการแยกเสียงเพียง
หนึ่งเสียงระหว่าง C 3 กับ C 4 ส่วนในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต มีการแยก 2 แห่ง คือ
ระหว่าง C 1 กับ C 2 และ C 3 กับ C 4

4. เสียงวรรณยุกต์ แถว DL ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ มีการแยกเสียงเพียง
หนึ่งเสียงคือ ระหว่าง DL 3 กับ DL 4 ส่วนในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต มีการ
แยก 2 แห่ง ตรงกัน คือ ระหว่าง DL 1 กับ DL 2 และ DL 3 กับ DL 4

5. เสียงวรรณยุกต์ แถว DS ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ มีการแยกเสียงเพียง
หนึ่งเสียงคือ ระหว่าง DS 3 กับ DS 4 ส่วนในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต มีการแยก 2
แห่ง ตรงกัน คือ ระหว่าง DS 1 กับ DS 2 และ DS 3 กับ DS 4

6. การเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์

การเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ หมายถึง การที่หน่วยเสียงวรรณยุกต์หนึ่งเปลี่ยนเป็น
อีกหน่วยเสียงวรรณยุกต์หนึ่ง ซึ่งมาจากอิทธิพลของเสียงวรรณยุกต์ในหน่วยคำที่ตามมา การ
เปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ดังกล่าว เรียกว่า วรรณยุกต์สนธิ (Tone Sandhi)

งานวิจัยนี้ถือว่า วรรณยุกต์สนธิ จะเกิดเฉพาะในกรณีต่อไปนี้เท่านั้น คือ

6.1 เกิดในพยางค์หน้าของคำประสม หรือกลุ่มคำ 2 พยางค์ ที่ผู้พูดออกเสียง
หนักตามปกติ

6.2 วรรณยุกต์ในหน่วยคำที่ตามมา จะต้องเป็นวรรณยุกต์ หน่วยใดหน่วยหนึ่งหรือ
บางหน่วยเท่านั้น

และถือว่าการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ในกรณีต่อไปนี้ เป็นการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ ซึ่งไม่ใช่วรรณยุกต์สนธิ คือ

1. เกิดในพยางค์หน้าของคำประสมหรือกลุ่มคำ 2 พยางค์ ที่ผู้พูดออกเสียงเบา
2. วรรณยุกต์ในหน่วยคำที่ตามมาจะเป็นวรรณยุกต์หน่วยใดก็ได้¹

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต ผลปรากฏว่า การเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต ไม่มีการเปลี่ยนเสียงแบบวรรณยุกต์สนธิ แต่จะมีการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์เฉพาะที่ เรียกว่า ไม่ใช่วรรณยุกต์สนธิ เท่านั้น ดังนี้

การเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นพัทลุง

1. ในพยางค์แรกที่มีผู้พูดออกเสียงเป็นพยางค์เบาของเสียงวรรณยุกต์ /1/ คือ สูง - ขึ้น - ตก ๒ จะเปลี่ยนเป็นเสียงวรรณยุกต์ สูง - ตก อย่างรวดเร็ว ๒ ใน เขต พท 1, พท 3 และ พท 4 และ สูง - ตก ๒ จะเปลี่ยนเป็นเสียงวรรณยุกต์ สูง - ตก อย่างรวดเร็ว ๒ ใน เขต พท 2 เมื่ออยู่หน้าวรรณยุกต์อื่น ๆ

เสียงวรรณยุกต์นี้ต้นเสียงจะเริ่มจากระดับสูงพอ ๆ กันกับจุดเริ่มต้นของวรรณยุกต์ /1/ แล้วเสียงจะเปลี่ยนระดับตกลงอย่างรวดเร็ว จนเกือบถึงระดับต่ำ ในที่นี้จะใช้

[8] เขียนแทนวรรณยุกต์ดังกล่าว

ตัวอย่าง การเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ในเขต พท 1

๒ + ๒	→	๒	เช่น	san ¹ + lan ¹	→	san ⁸ lan ¹	"สันหลัง"
๒ + ๒	→	๒	เช่น	khwa: ¹ + ba: ²	→	khwa: ⁸ ba: ²	"ผ้าหม้อ"
๒ + ๒	→	๒	เช่น	ho:n ¹ + ka:j ³	→	ho:n ⁸ ka:j ³	"หงอนไก่"
๒ + ๒	→	๒	เช่น	ma: ¹ + ba: ⁴	→	ma: ¹ ba: ⁴	"หม่าบ้า"

¹ฉันทน์ ทองช่วย ภาษาไทยที่ใช้ในปัจจุบัน รัฐกลันตัน ไทรบุรี และปะลิส

ร	+	ก	→	ก	เช่น	lan ¹ +kha: ⁵	→	lan ¹ kha: ⁵	"หลังคา"
ร	+	ค	→	ค	เช่น	hua ¹ +kham ⁶	→	hua ⁸ kham ⁶	"หัวคำ"
ร	+	น	→	น	เช่น	khan ¹ +na: ⁷	→	khan ⁸ na: ⁷	"ขันน้ำ"

ตัวอย่าง การเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ในเขต พท 2

ร	+	ก	→	ก	เช่น	san ¹ +lan ¹	→	san ⁸ lan ¹	"สันหลัง"
ร	+	ค	→	ค	เช่น	khwa: ¹ +mɔ: ²	→	khwa: ⁸ mɔ: ²	"ฝ่าหม้อ"
ร	+	น	→	น	เช่น	hɔ:n ¹ +kaj ³	→	hɔ:n ¹ kaj ³	"หนองไก่อ"
ร	+	บ	→	บ	เช่น	ma: ¹ +ba: ⁴	→	ma: ⁸ ba: ⁴	"หมาบ้า"
ร	+	ก	→	ก	เช่น	lan ¹ +kha: ⁴	→	lan ⁸ kha: ⁵	"หลังคา"
ร	+	ค	→	ค	เช่น	hua ¹ +kham ⁶	→	hua ⁸ kham ⁶	"หัวคำ"
ร	+	น	→	น	เช่น	khan ¹ +na: ⁷	→	khan ⁸ na: ⁷	"ขันน้ำ"

ตัวอย่าง การเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ในเขต พท 3

ร	+	ก	→	ก	เช่น	san ¹ +lan ¹	→	san ⁸ lan ¹	"สันหลัง"
ร	+	ค	→	ค	เช่น	khwa: ¹ +mɔ: ²	→	khwa: ⁸ mɔ: ²	"ฝ่าหม้อ"
ร	+	น	→	น	เช่น	hɔ:n ¹ +kaj ³	→	hɔ:n ⁸ kaj ³	"หนองไก่อ"
ร	+	บ	→	บ	เช่น	ma: ¹ +ba: ⁴	→	ma: ⁸ ba: ⁴	"หมาบ้า"
ร	+	ก	→	ก	เช่น	lan ¹ +kha: ⁵	→	lan ⁸ kha: ⁵	"หลังคา"
ร	+	ค	→	ค	เช่น	hua ¹ +kham ⁶	→	hua ⁸ kham ⁶	"หัวคำ"
ร	+	น	→	น	เช่น	khan ¹ +na: ⁷	→	na: ⁷	"ขันน้ำ"

ตัวอย่าง การเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ในเขต พท 4

ร	+	ก	→	ก	เช่น	san ¹ +lan ¹	→	san ⁸ lan ¹	"สันหลัง"
ร	+	ค	→	ค	เช่น	khwa ¹ +mɔ: ²	→	khwa ⁸ mɔ: ²	"ฝ่าหม้อ"
ร	+	น	→	น	เช่น	hɔ:n ¹ +kaj ³	→	hɔ:n ⁸ kaj ³	"หนองไก่อ"
ร	+	บ	→	บ	เช่น	ma: ¹ +ba: ⁴	→	ma: ⁸ ba: ⁴	"หมาบ้า"
ร	+	ก	→	ก	เช่น	lan ¹ +kha: ⁵	→	lan ⁸ kha: ⁵	"หลังคา"

┌ + ┌ → ┌ เชน hua¹+kham⁶ → hua⁸ kham⁶ "หัวคำ"

┌ + ┌ → ┌ เชน khan¹+na:m⁷ → khan⁸ na:m⁷ "ขันน้ำ"

2. เสียงวรรณยุกต์ /3/ กลาง - ขึ้น - ตก จะเปลี่ยนเป็นเสียง
กลาง - ตก อย่างรวดเร็ว เมื่ออยู่หน้าเสียงวรรณยุกต์อื่น ๆ

เสียงของวรรณยุกต์บนเสียงจะเริ่มจากระดับกลางพอ ๆ กัน กับระดับเสียง
ของวรรณยุกต์ /3/ แล้วเสียงจะเปลี่ยนระดับตกลงอย่างรวดเร็ว จนเกือบถึงระดับต่ำในที
นี้จะใช้ [9] เขียนแทนเสียงวรรณยุกต์ดังกล่าว

ตัวอย่าง การเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ในเขต พท 1

┌ + ┌ → ┌ เชน din³+sɔ:¹ → din⁹ sɔ:¹ "คินสอ"
┌ + ┌ → ┌ เชน kɔ:³+ña:² → kɔ:⁹ ña:² "กอน้ำ"
┌ + ┌ → ┌ เชน pla:³+dip³ → pla:⁹ dip³ "ปลาดิบ"
┌ + ┌ → ┌ เชน kɛ:ŋ³+cɛ:t⁴ → kɛ:ŋ⁹ cɛ:t⁴ "แกงจืด"
┌ + ┌ → ┌ เชน kɛ:ŋ³+lian⁵ → kɛ:ŋ⁹ lian⁵ "แกงเลียง"
┌ + ┌ → ┌ เชน pen³+chɔ:⁶ → pen⁹ chɔ:⁶ "เป็นขอ"
┌ + ┌ → ┌ เชน taw³+ra:ŋ⁷ → taw⁹ ra:ŋ⁷ "เตาร่าง"

ตัวอย่าง การเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ในเขต พท 2

┌ + ┌ → ┌ เชน din³+sɔ:¹ → din⁹ sɔ:¹ "คินสอ"
┌ + ┌ → ┌ เชน kɔ:³+ña:² → kɔ:⁹ ña:² "กอน้ำ"
┌ + ┌ → ┌ เชน pla:³+dip³ → pla:⁹ dip³ "ปลาดิบ"
┌ + ┌ → ┌ เชน kɛ:ŋ³+cɛ:t⁴ → kɛ:ŋ⁹ cɛ:t⁴ "แกงจืด"
┌ + ┌ → ┌ เชน kɛ:ŋ³+lian⁵ → kɛ:ŋ⁹ lian⁵ "แกงเลียง"
┌ + ┌ → ┌ เชน pen³+chɔ:⁶ → pen⁹ chɔ:⁶ "เป็นขอ"
┌ + ┌ → ┌ เชน taw³+ra:ŋ⁷ → taw⁹ ra:ŋ⁷ "เตาร่าง"

ตัวอย่าง การเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ในเขต พท 3

┌ + ┌ → ┌ เชน din³+sɔ:¹ → din⁹ sɔ:¹ "คินสอ"
┌ + ┌ → ┌ เชน kɔ:³+ña:² → kɔ:⁹ ña:² "กอน้ำ"

ㅏ + ㅏ	→	ㅏ	เช่น	pla: ³ +dip ³	→	pla: ⁹ dip ³	"ปลาดิบ"
ㅏ + ㅓ	→	ㅏ	เช่น	kɛ: ³ +cɛ:t ⁴	→	kɛ: ⁹ cɛ:t ⁴	"แกงจืด"
ㅏ + ㅕ	→	ㅏ	เช่น	kɛ: ³ +lian ⁵	→	kɛ: ⁹ lian ⁵	"แกงเลียง"
ㅏ + ㅗ	→	ㅏ	เช่น	pen ³ +chɔ: ⁶	→	pen ⁹ chɔ: ⁶	"เป็นช่อ"
ㅏ + ㅛ	→	ㅏ	เช่น	taw ³ +ra:ŋ ⁷	→	taw ⁹ ra:ŋ ⁷	"เต้าร้าง"
ตัวอย่าง การเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ในเขต พท 4							
ㅏ + ㅏ	→	ㅏ	เช่น	din ³ +sɔ: ¹	→	din ⁹ sɔ: ¹	"กินสอ"
ㅏ + ㅓ	→	ㅏ	เช่น	kɔ: ³ +ña: ²	→	kɔ: ⁹ ña: ²	"กอดู"
ㅏ + ㅕ	→	ㅏ	เช่น	pla: ³ +dip ³	→	pla: ⁹ dip ³	"ปลาดิบ"
ㅏ + ㅓ	→	ㅏ	เช่น	kɛ: ³ +cɛ:t ⁴	→	kɛ: ⁹ cɛ:t ⁴	"แกงจืด"
ㅏ + ㅕ	→	ㅏ	เช่น	kɛ: ³ +lian ⁵	→	kɛ: ⁹ lian ⁵	"แกงเลียง"
ㅏ + ㅗ	→	ㅏ	เช่น	pen ³ +chɔ: ⁶	→	pen ⁹ chɔ: ⁶	"เป็นช่อ"
ㅏ + ㅛ	→	ㅏ	เช่น	taw ³ +ra:ŋ ⁷	→	taw ⁹ ra:ŋ ⁷	"เต้าร้าง"

หมายเหตุ

เสียงวรรณยุกต์ 8, 9 ในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต เป็นเสียงวรรณยุกต์ที่เกิดกับพยางค์แรกของคำประสม หรือกลุ่มคำสองพยางค์ที่ผู้พูดออกเสียงเป็นพยางค์เบา ซึ่งถือว่าเป็นเสียงวรรณยุกต์ที่เกิดโดยมีเงื่อนไขพิเศษ ในงานวิจัยนี้จึงไม่ได้นับรวมกับหน่วยเสียงทั่วกระดานใดในท้องถิ่น ซึ่งเป็นวรรณยุกต์ของคำพยางค์เดี่ยวและในการออกเสียงตามปกติจะลงเสียงหนัก

2. ระบบเสียงพยัญชนะ

ต่อไปนี้จะกล่าวถึงระบบเสียงพยัญชนะในภาษาไทยถิ่นที่วิจัยทั้ง 4 เขต
เนื้อหาที่สำคัญประกอบด้วยหัวข้อต่อไปนี้

2.1 หน่วยเสียงพยัญชนะ

2.1.1 หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต

2.1.2 สัทลักษณะของหน่วยเสียงพยัญชนะ

2.1.3 ข้อสังเกตเกี่ยวกับหน่วยเสียงพยัญชนะบางหน่วย

2.2 พยัญชนะประสม

2.3 พยัญชนะท้าย

2.4 เปรียบเทียบพยัญชนะระหว่างภาษาไทยถิ่นที่วิจัยทั้ง 4 เขต กับ ภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ

2.4.1 พยัญชนะต้นเดี่ยว

2.4.2 พยัญชนะประสม

2.4.3 พยัญชนะท้าย

2.1 หน่วยเสียงพยัญชนะ

2.1.1 หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาไทยถิ่นพัทลุง

ภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต มีหน่วยเสียงพยัญชนะ 21 หน่วยเสียง
ตรงกันดังจะได้แสดงด้วยการร่างต่อไปนี้

ตาราง 5 แสดงสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงพยางค์ในภาษาไทยถิ่นใต้ทั้ง 4 เขต

ประเภทของเสียง	ที่ เกิด จุดสัมผัส ของเสียง	ริมฝีปาก ทั้งสอง	ฟันบน เหงือก	เพดาน แข็ง	เพดาน อ่อน	ช่องเส้น เสียง
เสียงระเบิด	ไม่ก้อง ไม่มีลม ไม่ก้อง มีลม ก้อง ไม่มีลม	p ph b	t th d		k kh	ʔ
กัก-เสียดแทรก	ไม่ก้อง ไม่มีลม ไม่ก้อง มีลม			c ch		
เสียดแทรก	ไม่ก้อง		s			h
นาสิก	ก้อง	ɱ	n	ɲ		
ข้างลิ้น	ก้อง		l			
รวิ	ก้อง		r			
เสียงเปิด	ไม่ก้อง ก้อง	w		ʔj j	(w)	

จากตาราง 5 จะเห็นได้ว่า หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต มี 21 หน่วยเสียงตรงกัน คือ /p, ph, b, t, th, d, k, kh, ʔ, c, ch, s, h, ɲ, n, ñ, l, r, w, ʔj, j/

ตัวอย่าง คำพูดเทียบเสียง ชุดที่ 1

/ p /	pen ³		"เป็น"
/ ʔj /	ʔjen ³		"เย็น"
/ ʔ /	ʔen ³		"เอ็น"
/ t /	ti: ³		"ที"
/ d /	di: ³		"ดี"
/ b /	bu:t ⁴		"บูด"
/ c /	cu:t ⁴		"จุก" (กระจุก)
/ k /	ku:t ⁴		"กุก" (ผัก -)
/ ph /	pha: ²		"ผา"
/ th /	tha: ²		"ธา"
/ ñ /	ña: ²		"หญา"
/ w /	wa: ²		"หวา"
/ m /	maw ⁵		"เมา"
/ n /	naw ⁵		"เนา"
/ j /	jaw ⁵	<เยา>	"ทำให้หลวม"
/ ch /	cha:n ⁵		"ชาน"
/ h /	ha:n ⁵	<ฮาน>	"งาน"
/ l /	la:n ⁵		"ลาน"
/ r /	ra:n ⁵		"ราน"
/ kh /	khat ⁷	<กัก>	"กั๊บ"
/ s /	sat ⁷		"ซัก"

ตัวอย่าง คำพูดเทียบเสียงชุดที่ 2

/ p /	pa:j ³		"ไป"
/ t /	ta:j ³		"โต"
/ d /	da:j ³	< ไค >	"เกยตัว"
/ ʔ /	?a:j ³		"โอ"
/ b /	ba:ŋ ³		"บอง" (กระ -)
/ k /	ka:ŋ ³		"กอง"
/ c /	ca:ŋ ³		"จง"
/ ʔj /	?ja:ŋ ³	< ยอง >	"นั่งยอง ๆ "
/ ph /	phaŋ ⁵		"พัง"
/ ñ /	ñaŋ ⁵		"ยัง"
/ l /	laŋ ⁵		"ล้ง"
/ r /	raŋ ⁵		"ร้ง"
/ w /	waŋ ⁵		"วัง"
/ th /	tha:t ¹		"ถัก"
/ s /	sa:t ¹		"สัตว์"
/ h /	ha:t ¹		"หัก"
/ m /	ma:t ¹		"หมัก"
/ kh /	khu:t ¹		"ชูก"
/ ch /	chu:t ¹		"ชุก"
/ n /	na:ŋ ⁵		"นาง"
/ j /	ja:ŋ ⁵		"ยาง"

จากตัวอย่าง คำพูดเทียบเสียงทั้ง 2 ชุด จะสังเกตได้ว่า หน่วยเสียงพยัญชนะ
ทั้งกล่าวสามารถปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วย และถือได้ว่าเป็นพยัญชนะต้นเดี่ยว

2.1.2 สัทลักษณะของหน่วยเสียงพยัญชนะ

หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต แบ่งตามวิธีการออกเสียงได้ 7 ประเภท คือ เสียงระเบิด เสียงกัก – เสียงคแทรก เสียงคแทรก นาสิก ข้างลิ้น รัว และเสียงเบิก¹

2.1.2.1 เสียงระเบิด มี 9 หน่วยเสียง คือ

/ p /	ระเบิด ริมฝีปาก ไม่ก้อง ไม่มีกลุ่มลม
/ ph /	ระเบิด ริมฝีปาก ไม่ก้อง มีกลุ่มลม
/ b /	ระเบิด ริมฝีปาก ไม่ก้อง
/ t /	ระเบิด ฟัน – ปุ่มเหงือก ไม่ก้อง ไม่มีกลุ่มลม
/ th /	ระเบิด ฟัน – ปุ่มเหงือก ไม่ก้อง ไม่มีกลุ่มลม
/ d /	ระเบิด ฟัน – ปุ่มเหงือก ก้อง
/ k /	ระเบิด เพดานอ่อน ไม่ก้อง ไม่มีกลุ่มลม
/ kh /	ระเบิด เพดานอ่อน ไม่ก้อง มีกลุ่มลม
/ ʔ /	ระเบิด ช่องเส้นเสียง ไม่ก้อง ไม่มีกลุ่มลม

2.1.2.2 เสียงกัก – เสียงคแทรก มี 2 หน่วย คือ

/ c /	กัก – เสียงคแทรก เพดานแข็งก่อนไปทางปุ่มเหงือก ไม่ก้อง ไม่มีกลุ่มลม
/ ch /	กัก – เสียงคแทรก เพดานแข็งก่อนไปทางปุ่มเหงือก ไม่ก้อง มีกลุ่มลม

2.1.2.3 เสียงเสียงคแทรก มี 2 หน่วยเสียง คือ

/ s /	เสียงคแทรก ฟัน – ปุ่มเหงือก ไม่ก้อง
/ h /	เสียงคแทรก ช่องเส้นเสียง ไม่ก้อง

2.1.2.4 เสียงนาสิก มี 3 หน่วยเสียง คือ

/ m /	นาสิก ริมฝีปาก ก้อง
/ n /	นาสิก ฟัน – ปุ่มเหงือก ก้อง
/ ñ /	นาสิก เพดานแข็ง ก้อง

¹ ดูคำอธิบายหน้า 48

- 2.1.2.5 เสียงข้างลิ้น มี 1 หน่วยเสียง คือ
 / l / ข้างลิ้น ฟัน - ปุ่มเหงือก ก้อง
- 2.1.2.6 เสียงร้าว มี 1 หน่วยเสียง คือ
 / r / ร้าว ฟัน - ปุ่มเหงือก ก้อง
- 2.1.2.7 เสียงเปิด มี 3 หน่วยเสียง คือ
 / w / เสียงเปิด เพดานอ่อน - ริมฝีปาก - ก้อง
 / ʋj / เสียงเปิด ช่องเส้นเสียง - เพดานแข็ง - ไม้ก้อง
 / j / เสียงเปิด เพดานแข็ง ก้อง

ข้อสังเกตเกี่ยวกับหน่วยเสียงพยัญชนะบางหน่วย

1. หน่วยเสียง / ph- /

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในเขต พท 1 และ พท 2 พบว่า การออกเสียง [ph] ในบางครั้งจะเป็น [p] ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงแบบแปรอิสระ คือ [ph ~ p] เห็นตามระบบการเขียนในภาษาไทยมาตรฐาน คือ [ผ, พ ~ ป]

ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
pat ⁷	pat ⁷	phat ⁷	phat ⁷	"หัก"
pa:t ⁷	pa:t ⁷	pha:t ⁷	pha:t ⁷	"พาด"
phɛŋ ²	phɛŋ ²	phɛŋ ²	phɛŋ ²	"ฝั่ง"
phɛ:n ¹	phɛ:n ¹	phɛ:n ¹	phɛ:n ¹	"เป็น"

2. หน่วยเสียง / th- /

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในเขต พท 1, 2, 3 พบว่า การออกเสียง th ในบางครั้งจะเป็น [t] ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงแบบแปรอิสระ คือ [th ~ t] เห็นตามระบบการเขียนในภาษาไทยมาตรฐาน คือ <ถ, ท ~ ต>

ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
<u>te</u> : ⁵	<u>te</u> : ⁵	the: ⁵	the: ⁵	"พี่"
<u>te</u> :n ⁵	<u>te</u> :n ⁵	tho:n ⁵	tho:n ⁵	"ทอง"
<u>tɛ</u> n ¹	<u>tɛ</u> n ¹	<u>tɛ</u> n ¹	thɛn ¹	"ถึง"
<u>te</u> :n ¹	<u>te</u> :n ¹	<u>te</u> :n ¹	tho:n ¹	"ถอน"

3. หน่วยเสียง / kh- /

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในเขต พท 1 และ พท 2 พบว่า การออกเสียง [kh] ในบางกรังจะเป็น [k] ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงแบบแปรอิสระ คือ [kh ~ k] เทียบตามระบบการเขียนในภาษาไทยมาตรฐาน คือ <ข, ก ~ ก>

ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
<u>kat</u> ⁷	<u>kat</u> ⁷	khat ⁷	khat ⁷	"กัก"
<u>ka</u> : ⁵	<u>ka</u> : ⁵	khɔ: ⁵	khɔ: ⁵	"กอ"
<u>kɛ</u> n ¹	<u>kɛ</u> n ¹	khɛn ¹	khɛn ¹	"ซึ่ง"
<u>kap</u> ¹	<u>kap</u> ¹	khɔp ¹	khɔp ¹	"ขบ"

4. หน่วยเสียง / ɔ /

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในเขต พท 1, 3, 4 พบว่า / ɔ / มี 2 เสียงย่อย คือ [ɔ] กับ [ɔ̃] ซึ่งเกิดแบบแปรอิสระ เป็น [ɔ ~ ɔ̃]

ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
<u>ɔ</u> : ³	<u>ɔ</u> : ³	<u>ɔ</u> : ³	<u>ɔ</u> : ³	"อ" (มารวมกันเป็นจำนวนมาก)
ɔ:n ³	ɔ:n ³	<u>ɔ</u> :n ³	ɔ:n ³	"ออน"
ɔɛ:n ³	ɔɛ:n ³	<u>ɔ</u> :n ³	<u>ɔ</u> :n ³	"แอน"

นอกจากนี้ในภาษาไทยถิ่นพัทลุง เขต พท 1 พบว่า [ʔ] อาจเป็นเสียงย่อยของ [h] ไค้ควย ซึ่งเกิดแบบแปรอิสระ [h ~ ʔ] เช่นเดียวกัน โดยสังเกตได้ว่าการออกเสียง [h] ซึ่งอาจจะกลายเป็น [ʔ] ไค้ นั้น จะเกิดเฉพาะในคำหรือพยางค์ที่มี [h] ซึ่งตามระบบการเขียนในภาษาไทยมาตรฐานอาจเขียนแทนไค้ควย <๓> เป็นเสียงพยัญชนะต้นเท่านั้น

ตัวอย่าง

พท 1		
hit ¹	}	"นิก"
ʔit ¹		
hi:p ¹	}	"หีบ"
ʔi:p ¹		
ha: ¹	}	"หา"
ʔa: ¹		
hup ¹	}	"หุบ"
ʔup ¹		

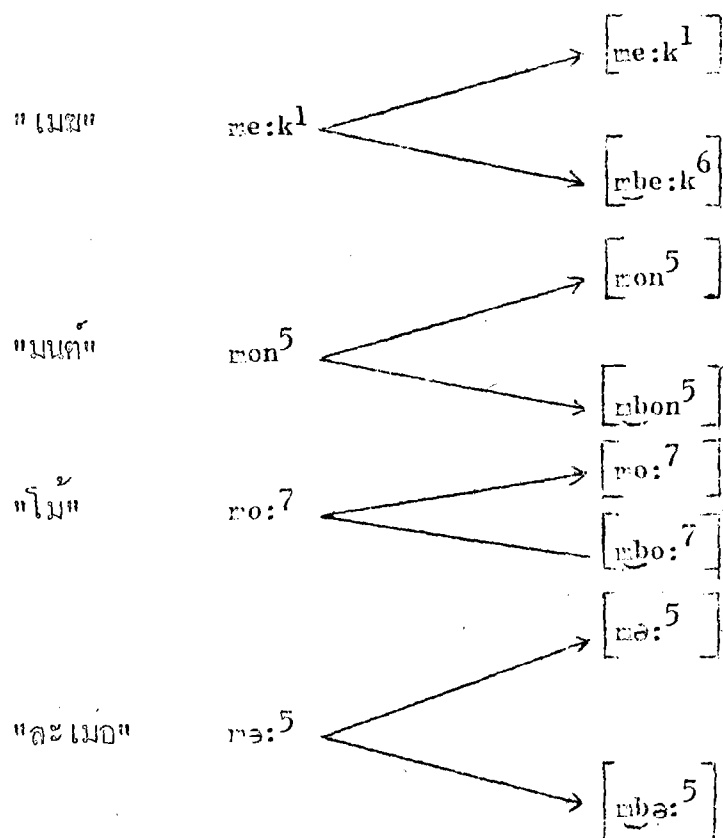
5. หน่วยเสียง / ch- /

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในเขต พท 2 พบว่า การออกเสียง [ch] ในบางครั้งจะเป็น [c] ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงแบบแปรอิสระ คือ [ch ~ c] เทียบตามระบบการเขียนในภาษาไทยมาตรฐาน คือ <๓> ~ <๔>

ตัวอย่าง

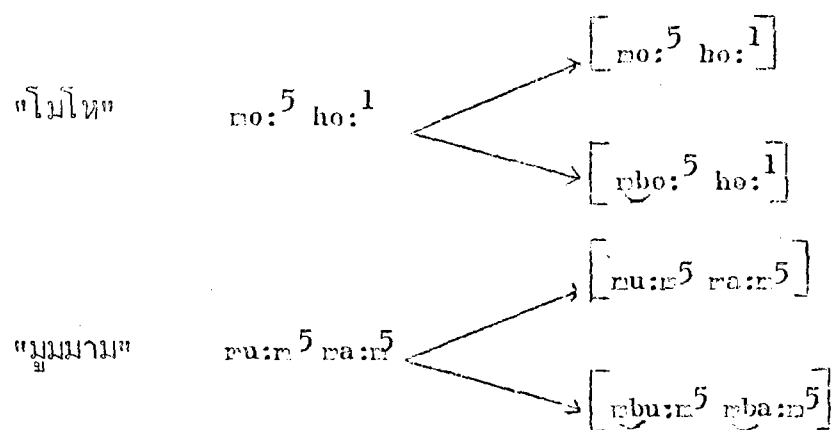
พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
cha: ⁵	<u>ca:</u> ⁵	cha: ⁵	cha: ⁵	"ชา"
chɛt ⁷	<u>cɛt</u> ⁷	chɛt ⁷	chɛt ⁷	"เช็ด"
chup ⁷	<u>cup</u> ⁷	chup ⁷	chup ⁷	"หุบ"

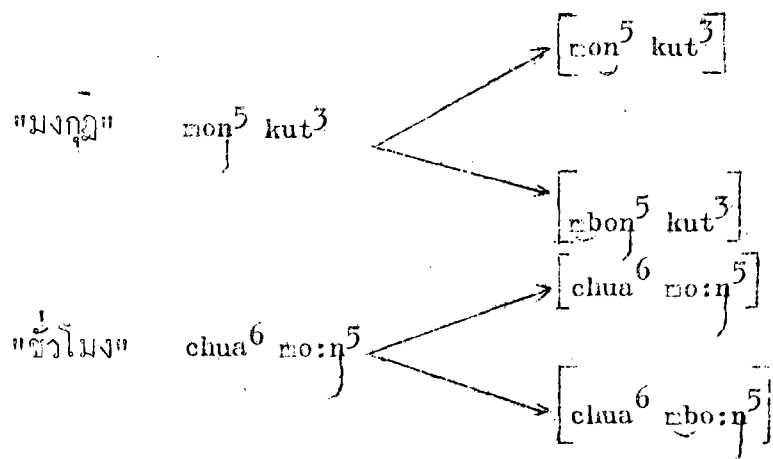
ตัวอย่าง

นอกจากจะเกิดกับคำพยางค์เดี่ยวแล้วจากการสำรวจพบว่า อาจเกิดการเปลี่ยนแปลงแบบแปรอิสระกับคำสองพยางค์ใดกวาง

ตัวอย่าง

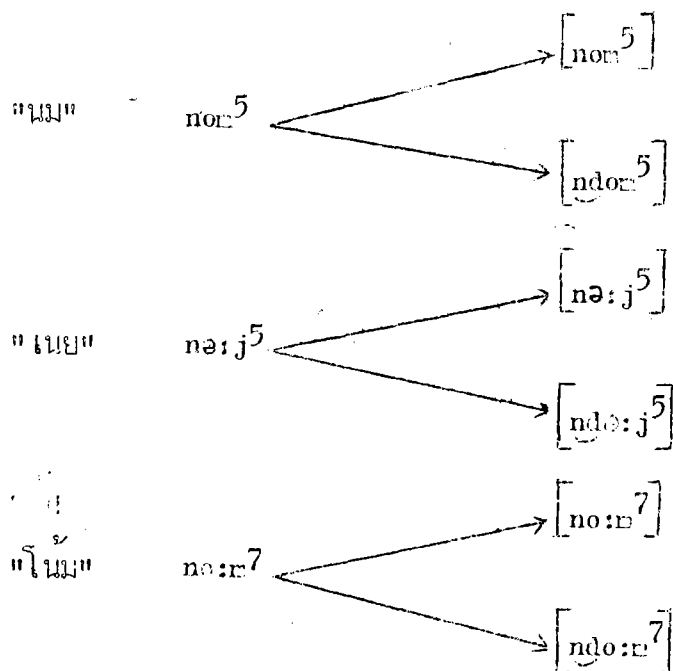

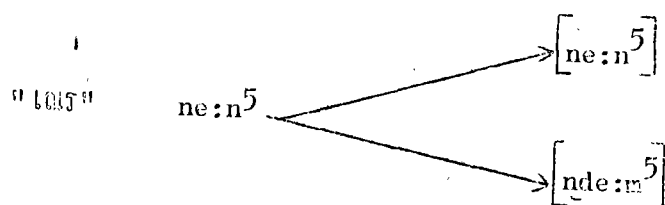

8. หน่วยเสียง / n- /

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต พบว่า การออกเสียง [n] ในบางครั้งจะเป็น [nd] ซึ่งเป็นการออกเสียงพร้อมกันของเสียง [n] กับ [d] จึงนับว่า [nd] เป็นเสียงย่อยของ [n] ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงแบบแปรอิสระ คือ [n ~ nd]

ตัวอย่าง

9. หน่วยเสียง / ʔj- /

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต พบว่า / ʔj- / ปรากฏเฉพาะในตำแหน่งพยัญชนะต้นเท่านั้น และจะเกิดกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่เป็นพวกเดียวกับ /p, t, k, c, b, d, ʔ/ ซึ่งตามระบบการเขียนในภาษาไทยมาตรฐานอาจแทนไวยากรณ์พยัญชนะกลุ่มอักษรกลาง <ป, ต, ก, จ, บ, ด, อ> ตามลำดับ ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
ʔja:³	ʔja:³	ʔja:³	ʔja:³	"ยารักษาโรค"
ʔja:ŋ³	ʔja:ŋ³	ʔja:ŋ³	ʔja:ŋ³	"ยางพารา"
ʔjen³	ʔjen³	ʔjen³	ʔjen³	"เย็น"
ʔjɔ:n³	ʔjɔ:n³	ʔjɔ:n³	ʔjɔ:n³	"หย่อน"
ʔjɔ:k⁴	ʔjɔ:k⁴	ʔjɔ:k⁴	ʔjɔ:k⁴	"หยอก"
ʔjɛ:n³	ʔjɛ:n³	ʔjɛ:n³	ʔjɛ:n³	"เย็น"
ʔja:ŋ⁴	ʔja:ŋ⁴	ʔja:ŋ⁴	ʔja:ŋ⁴	"ยาง"
ʔjuak⁴	ʔjuak⁴	ʔjuak⁴	ʔjuak⁴	"หยวก"

จากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต และโดยอาศัยประสบการณ์เกี่ยวกับการออกเสียงคำพูดในภาษาไทยถิ่นใต้ของผู้วิจัยเอง รวมทั้งการศึกษางานวิจัยของ ฉันทส ทองขวย¹ ทำให้ผู้วิจัยมั่นใจว่า / j / และ / ʔj / เป็นคนละหน่วยเสียง

¹ฉันทส ทองขวย ภาษาไทยที่ใ้ในปัจจุบันในรักรลันกัน ไทรบุรี และปะลิส

แต่เมื่อนำคำมาเทียบดูกัน พบว่า /j/ และ /ɲ/ เป็นเพียงคำคู่เทียบเสียงคล้ายเท่านั้น กล่าวคือ ไม่สามารถหาคำคู่แยกหน่วยเสียงที่แตกต่างกันเพียงประการเดียวได้

ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
{ ja:n ⁵ ʔja:n ³	{ ja:n ⁵ ʔja:n ³	{ ja:n ⁵ ʔja:n ³	{ ja:n ⁵ ʔja:n ³	"ยาง" (นกกะ -)
{ jan ⁵ ʔjan ³	{ jan ⁵ ʔjan ³	{ jan ⁵ ʔjan ³	{ jan ⁵ ʔjan ³	"ยาง" (ยางพารา)
{ jɲ:n ⁵ ʔjɲ:n ³	{ jɲ:n ⁵ ʔjɲ:n ³	{ jɲ:n ⁵ ʔjɲ:n ³	{ jɲ:n ⁵ ʔjɲ:n ³	"ยันต์"
				"ยัน" (กำ)
				"ยีน" (อายุยีน)
				"ยีน" (ยีนให้ตรง)

าลา

2.2 พยัญชนะประสม

พยัญชนะประสมในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต เกิดจากหน่วยเสียง พยัญชนะเดี่ยว 2 หน่วยเสียงเรียงกัน โดยไม่มีสระกั้นกลาง มีทั้งหมด 13 แบบ แต่ละแบบ จะเกิดจากการประสมกันของหน่วยเสียงพยัญชนะ 2 หน่วย คือ หน่วยแรกจะเป็นหน่วย เสียงพยัญชนะระเบิดต่อไปนี้ คือ /p, ph, t, k, kh/ และเป็นพยัญชนะนาสิก อีกหน่วยหนึ่ง ส่วนหน่วยที่สองเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะข้างลิ้น /-l/ หรือรัว /-r/ หรือ เสียงเปิด /-w/ หน่วยใดหน่วยหนึ่ง ก็จะได้แสดงกัวยตารางต่อไปนี้

ตาราง 6 แสดงพยัญชนะประสมในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต

เสียงที่ 1 \ เสียงที่ 2	l	r	w
p	pl	pr	-
ph	phl	phr	-
t	-	tr	-
k	kl	kr	kw
kh	kh1	klhr	khw
m	ml	mr	-

จากตาราง 6 จะเห็นว่า พยัญชนะประสมในภาษาไทยถิ่นพัทลุงมี 13 แบบ คือ
 [pl, pr, phl, phr, tr, kl, kr, kw, kh1, klhr, khw, ml, mr] พยัญชนะ
 เหล่านี้เกิดเฉพาะในตำแหน่งพยัญชนะต้นเท่านั้น

ตัวอย่าง คำพูดเทียบเสียงชุดที่ 1

[pr]	pra:n ³	"ปราง"
[kl]	kla:n ³	"กลาง"
[kw]	kwa:n ³	"กวาง"
[pl]	plon ³	"ปลง"
[kr]	kron ³	"กรง"
[tr]	tron ³	"ทรง"
[phl]	phla:j ⁵	"พลาย"
[kh1]	khla:j ⁵	"คล้าย"

[khw]	khwa:j ⁵		"ควาย"
[phr]	phr=k ⁷		"พรก" (กะลา)
[khr]	khr>k ⁷		"กรก"
[ɾl]	ɾla:j ¹	<ไหมด>	"กำไล"
[ɾr]	ɾra:j ¹	<ไหมร>	"กำไร"

ตัวอย่าง คำพูดเทียบเสียงรูปที่ 2

[ɾl]	plak ³		"ปลัก"
[kw]	khwak ³		"กวัก"
[phr]	phraŋ ⁵		"พราง"
[khr]	khra:ŋ ⁵		"กราง"
[phl]	phla:ŋ ⁵		"พลาง"
[pr]	prɛ:ŋ ³		"แปรง"
[kr]	krɛ:ŋ ³		"แครง" (ตะแครง)
[tr]	trɛ:ŋ ³		"ตรอง"
[kl]	klɛ:ŋ ³		"กดอง"
[ɾl]	ɾlɛ:t ⁷	<แมดู้ก>	"เมล็ด"
[klw]	khwa:t ⁷	<แก้วก>	"ไมตรง"
[ɾr]	ɾruj ¹	<หมุย>	"ต้นไม้ชนิดหนึ่ง"
[khl]	khluj ¹		"ขลุ่ย"

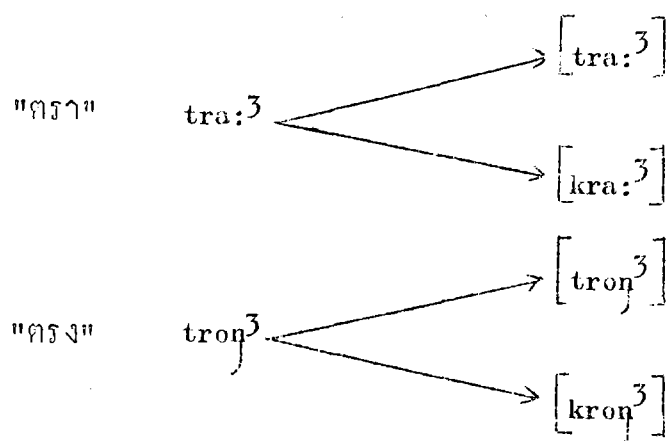
ข้อสังเกตเกี่ยวกับหน่วยเสียงพยัญชนะประสม

1. [tr] และ [kr]

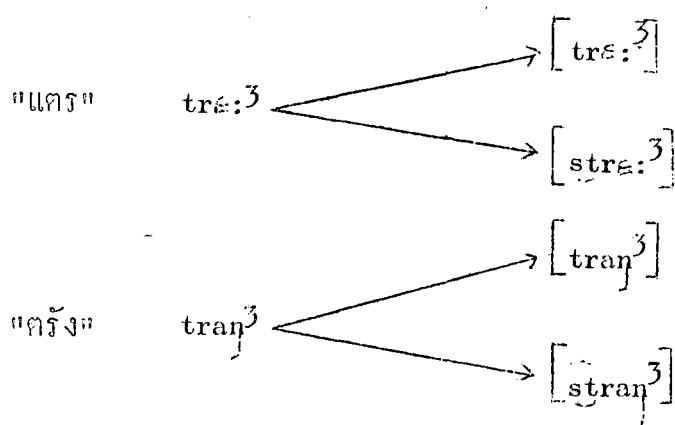
เป็นที่น่าสังเกตว่า [kr] บางครั้งจะออกเสียงเป็น kr และ [str] ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงเสียงแบบแปรอิสระ เนื่องจากมีได้ทำให้ความหมายของคำต่างกันแต่ประการใด

ตัวอย่าง

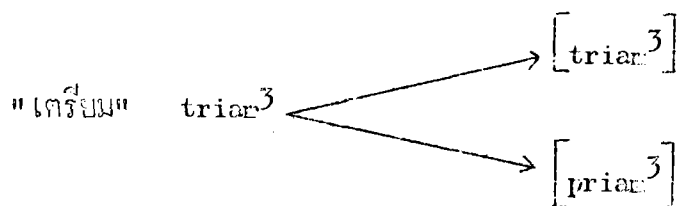
[tr ~ kr] พบในเขต พท 1 จำนวน 2 คำ คือ

[tr ~ str] พบในเขต พท 1 และ 2 คือ

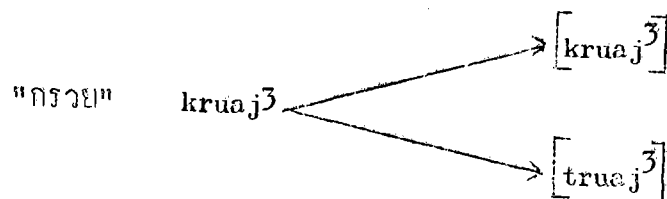

นอกจากนี้ [tr] ยังแปรอิสระเป็น [pr] ได้ในคำว่า "เตรียม" จากการสำรวจพบใน 3 เขต คือ พท 1 พท 3 และ พท 4 ดังนี้

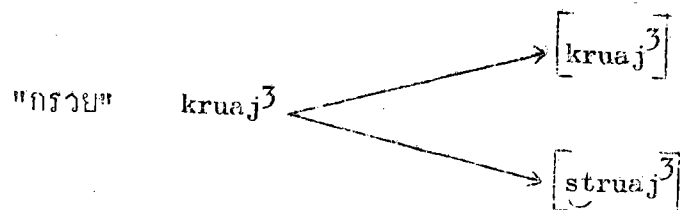

ในทางกลับกัน [kr] ก็ยังสามารถแปรอิสระเป็น [tr] และ [str] ได้โดย
ความหมายไม่ได้เปลี่ยนไปจากเดิมเช่นกัน ข้อมูลที่ปรากฏมีเพียง 1 คำ คือ "กรวย"

[kr ~ tr] (พบใน พท 3)

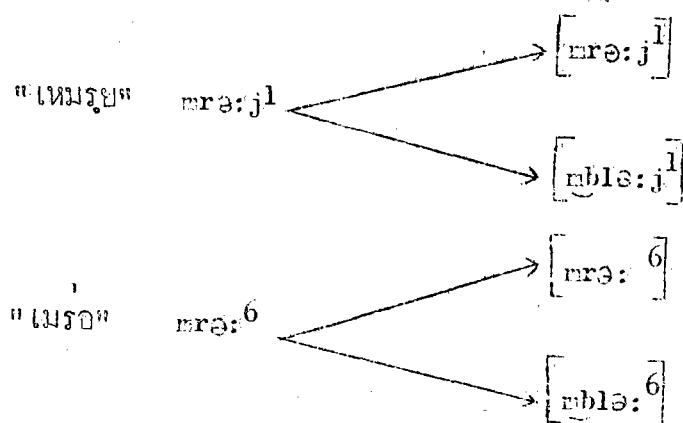

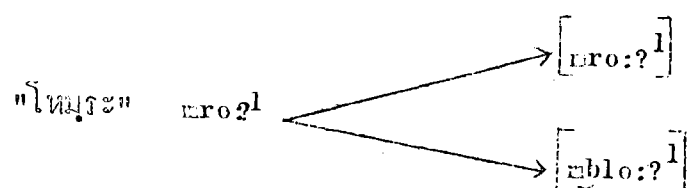
[kr ~ str] (พบใน พท 1, พท 2 และ พท 4)

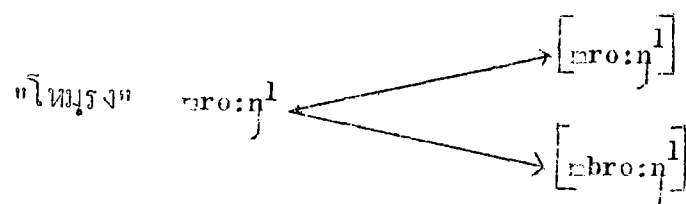
2. / nr /

จากการสำรวจข้อมูลพบว่า เสียงพยัญชนะประสม [nr] ในคำบางคำจะออก
เสียงเป็น [nbl] และ [nbr] ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงแบบแปรอิสระ [nr ~ nbl]
พบในเขต พท 1 และ พท 4 จำนวน 3 คำ คือ

$[\text{mr} \sim \text{mbr}]$ พบในเขต พท 2 และ พท 4 จำนวน 1 คำ คือ

2.3 พยัญชนะท้าย

พยัญชนะท้ายในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต มีเฉพาะพยัญชนะเดี่ยว 9 เสียงตรงกัน ดังจะได้แสดงด้วยตารางต่อไปนี้

ตาราง 7 แสดงพยัญชนะท้ายในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต

ประเภท หน่วยเสียง ที่เกิด	ริมฝีปาก ทั้งสอง	ปุ่มเหงือก	เพดาน แข็ง	เพดาน อ่อน	ช่องเส้นเสียง
1. กัก	-p	-t		-k	-ʔ
2. นาสึก	-ɾ	-n		-ŋ	
3. เสียงเปิด	-w		-j		

ตามตาราง 6 จะเห็นได้ว่า พยัญชนะท้ายในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต สามารถแบ่งออกได้ตามลักษณะของเสียงได้เป็น 3 ประเภท ดังต่อไปนี้ คือ

2.3.1 เสียงกัก มี 4 เสียง คือ /-p, -t, -k, -ʔ/¹ เสียงพยัญชนะท้ายทั้งกล่าวนี มีฐานที่เกิดและคุณสมบัติของเสียงแตกต่างกัน ดังนี้

2.3.1.1 / -p / เกิดที่ริมฝีปากทั้งสอง ไม่ก้อง ไม่มีลม

ตัวอย่าง เช่น

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
li:p ⁶	li:p ⁶	li:p ⁶	li:p ⁶	"ลิป"
ʔa:p ⁴	ʔa:p ⁴	ʔa:p ⁴	ʔa:p ⁴	"อาป"
riap ⁶	riap ⁶	riap ⁶	riap ⁶	"เรียบ"

2.3.1.2 / -t / เกิดที่ปุ่มเหงือก ไม่ก้อง ไม่มีลม

ตัวอย่าง เช่น

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
khat ⁷	khat ⁷	khat ⁷	khat ⁷	"กัต"
cət ³	cət ³	cət ³	cət ³	"เจ็ก"
put ³	put ³	put ³	put ³	"ปุก"

2.3.1.3 / -k / เกิดที่เพดานอ่อน ไม่ก้อง ไม่มีลม

ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
nək ⁷	nək ⁷	nək ⁷	nək ⁷	"นกก"
ra:k ⁶	ra:k ⁶	ra:k ⁶	ra:k ⁶	"ราก"
tak ³	tak ³	tak ³	tak ³	"ตัก"

2.3.1.4 / -ʔ / เกิดที่ช่องระหว่างเส้นเสียง ไม่ก้อง

ไม่มีลม

¹ เสียงพยัญชนะเหล่านี้ถ้าเป็นพยัญชนะต้นจะเป็นเสียงระเบิด

ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
phɔːʔ ⁶	phɔːʔ ⁶	phɔːʔ ⁶	phɔːʔ ⁶	"เพาะ"
kɛːʔ ⁴	kɛːʔ ⁴	kɛːʔ ⁴	kɛːʔ ⁴	"แกะ"
khɔːʔ ⁶	khɔːʔ ⁶	khɔːʔ ⁶	khɔːʔ ⁶	"เคาะ"

2.3.2 เสียงนาสิก มี 3 เสียง คือ /-m, -n, -ŋ/ เสียงก้อง
กล่าวนี้มีฐานที่เกิดแตกต่างกัน แต่มีคุณสมบัติของเสียงตรงกัน ดังนี้

2.3.2.1 / -m / เกิดที่ริมฝีปากทั้งสอง ก้อง

ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
khum ⁵	khum ⁵	khum ⁵	khum ⁵	"คลุม"
ŋwːm ¹	ŋwːm ¹	ŋwːm ¹	ŋwːm ¹	"หมอม"
tuːm ³	tuːm ³	tuːm ³	tuːm ³	"ตุ้ม"

2.3.2.2 / -n / เกิดที่ปุ่มเหงือก ก้อง

ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
juːn ⁵	juːn ⁵	juːn ⁵	juːn ⁵	"ยูแหบ"
ʔjen ³	ʔjen ³	ʔjen ³	ʔjen ³	"เย็น"
wan ³	wan ³	wan ³	wan ³	"วัน"

2.3.2.3 / -ŋ / เกิดที่เพดานอ่อน ก้อง

ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
ceːŋ ⁴	ceːŋ ⁴	ceːŋ ⁴	ceːŋ ⁴	"แจ้ง"
khɪŋ ¹	khɪŋ ¹	khɪŋ ¹	khɪŋ ¹	"อิง"
mɪŋ ²	mɪŋ ²	mɪŋ ²	mɪŋ ²	"มิง"

2.3.3 เสียงกึ่งสระ มี 2 เสียง คือ /-w, -j/ เสียงทั้งสองนี้ มีฐานที่เกิดแตกต่างกัน แต่มีคุณสมบัติของเสียงตรงกับ กันนี้

2.3.3.1 / -w / เกิดที่ริมฝีปากทั้งสอง และที่เพดาน-
 อ่อนพร้อมกัน กอง
 ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
pliw ³	pliw ³	pliw ³	pliw ³	"ปลิว"
hiaw ¹	hiaw ¹	hiaw ¹	hiaw ¹	"เหียว"
ne:w ¹	ne:w ¹	ne:w ¹	ne:w ¹	"แนว"

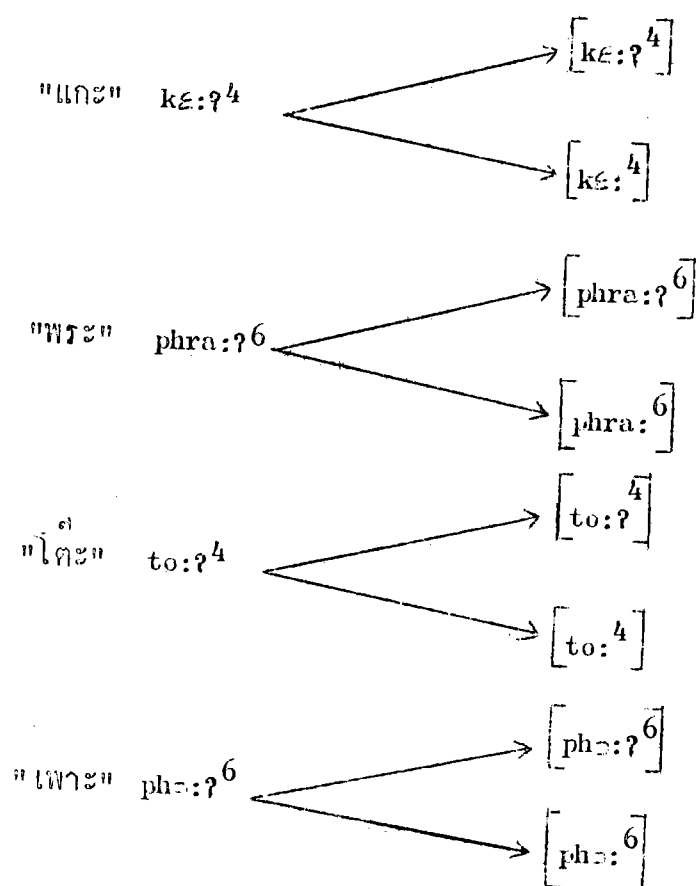
2.3.3.2 / -j / เกิดที่เพดานแข็ง กอง
 ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
?a:j ³	?a:j ³	?a:j ³	?a:j ³	"อาย"
chua:j ¹	chua:j ¹	chua:j ¹	chua:j ¹	"ฉวย"
lɛa:j ⁶	lɛa:j ⁶	lɛa:j ⁶	lɛa:j ⁶	"เลียด"

ข้อสังเกตเกี่ยวกับพยัญชนะท้าย /-ʔ/

เป็นที่น่าสังเกตว่า พยัญชนะท้าย /-ʔ/ ในเขต พท 1 บางครั้งจะไม่ปรากฏตามหลังคำที่สะกดด้วยสระ /e, a, o, ɔ/¹ ซึ่งตามระบบการเขียนในภาษาไทยมาตรฐาน คือ <แอะ, อะ, โอะ, เออะ> ฉะนั้น ในคำที่ประสมด้วยสระเหล่านี้จะออกเสียงเป็นสระยาว /ɛ:, ə:, ɔ:, ɔ:/ ซึ่งตามระบบการเขียนในภาษาไทยมาตรฐาน คือ <แอกา โอ และ ออ> ทั้งนี้ เป็นการปรากฏแบบแปรวิธะ เนื่องจากความหมายของคำไม่เปลี่ยนแปลง ผู้พูดและผู้ฟังยังเข้าใจตรงกัน เช่น

¹ ตามปกติสระสั้นเหล่านี้เมื่อปรากฏตามหลังพยัญชนะต้นจะเป็นเสียงสระยาว และมีพยัญชนะท้าย [-ʔ] ตามหลัง

2.4 เปรียบเทียบพินัยุทธนระหว่างภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต กับภาษา
ไทยถิ่นกรุงเทพฯ

2.4.1 พืชยูคนะต้นเดี่ยว

2.4.1.1 พยัญชนะต้นในแต่ละภาษาตรงกัน

ตัวอย่าง

WN 1 - WN 4

pak³

pit³

pu:3

กท

pak²

$$\text{pit}^2$$

pu: 1

“ឆ្នាំ”

“ปึก”

॥ १ ॥

พท 1 - พท 4		กท	
ph-	phɛ:n ¹	phɛ:n ⁵	"ฝัน"
	pha:t ⁵	pha:t ³	"พาค"
	phian ⁶	phian ³	"เพื่อน"
b-	bɔ: ³	bɔ: ²	"บอ"
	bo:k ⁴	bo:k ²	"บอก"
	bu:t ⁴	bu:t ²	"บูค"
t-	tɔ: ³	tɔ: ¹	"ตอ"
	tum ³	tum ²	"ตุ้ม"
	tɛ:k ⁴	tɛ:k ²	"แตก"
th-	the: ⁵	the: ¹	"เท"
	thup ⁷	thup ⁴	"ทูป"
	thuan ⁵	thuan ¹	"ทวง"
d-	din ³	din ¹	"ดิน"
	dan ³	dan ³	"ดั่ง"
	dɛ:k ⁴	dɛ:k ²	"คอก"
k-	kɛ:n ³	kɛ:n ¹	"แกง"
	kar ³	kar ³	"กำ"
	kɔ:n ⁴	kɔ:n ³	"กอน"
kh-	khi:t ¹	khi:t ²	"ชึก"
	kha: ⁷	kha: ⁴	"กา"
	khon ⁵	khon ¹	"คน"
?-	?ɛ:k ⁴	?ɛ:k ²	"แอก"
	?a:p ⁴	?a:p ²	"อาบ"

	พท 1 - พท 4	กท	
	ʔuat ⁴	ʔuat ²	"อวก"
c-	ci:t ⁴	ci:t ²	"จึก"
	cuk ³	cuk ²	"จก"
	cɔ:ʔ ⁴	cɔ:ʔ ²	"เจาะ"
ch-	chi: ⁵	chi: ¹	"ฉี"
	chu: ⁵	chu: ¹	"ชู"
	cho:k ⁶	cho:k ³	"โชค"
s-	sɔ:ŋ ¹	sɔ:ŋ ⁵	"สอง"
	sa:t ¹	sa:t ²	"สาท"
	suk ¹	suk ²	"สุก"
h-	hu: ¹	hu: ⁵	"หู"
	haj ¹	haj ⁵	"ไห"
	hua ¹	hua ⁵	"หัว"
m-	ma:k ¹	ma:k ²	"หมาก"
	mɔ: ¹	mɔ: ⁵	"หมอ"
	mian ⁵	mian ¹	"เมือง"
n-	niw ⁷	niw ⁴	"นิ้ว"
	ne: ⁶	ne: ³	"แน"
	no: ¹	no: ²	"หนอ"
l-	lin ⁷	lin ⁴	"ลีน"
	lə:j ⁵	lə:j ¹	"เลย"
	la:n ⁵	la:n ¹	"ลาน"

	พท 1 - พท 4	กท	
r-	ro:j ⁵	ro:j ¹	"โรย"
	run ⁷	run ⁴	"รุ่ง"
	ro:p ⁶	ro:p ⁴	"รอบ"
w-	wan ⁵	wan ¹	"วัน"
	wɔ:k ⁶	wɔ:k ³	"วอก"
	wian ⁵	wian ¹	"เวียน"
j-	ja:m ⁶	ja:m ³	"ยาม"
	jun ⁵	jun ¹	"ยุ่ง"
	jin ⁷	jin ⁴	"ยม"

2.4.1.2 พยัญชนะต้นในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขตตรงกัน

แต่ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แตกต่างออกไป

ตัวอย่าง

	พท 1 - พท 4	กท	
h - ɲ	ha: ⁵	na: ¹	"งา"
	hon ⁵	ɲen ¹	"เงิน"
	hɔ:k ⁶	ɲɔ:k ³	"งอก"
?j - j	?jɔ:n ³	jɔ:n ²	"หยอน"
	?jiap ⁴	jiap ²	"เหยียบ"
	?juak ⁴	juak ²	"หยวก"
j - r	jiak ⁶	riak ³	"เรือก"
? - j	?i:n ³	ji:n ¹	"ยม"
kh - f	khon ¹	fon ⁵	"ฝน"

	พท 1 - พท 4	กท	
ñ - j	na:²	ja:³	"หยา"
	na:p¹	ja:p²	"หยาบ"
	na:m¹	ja:m²	"หยอม"

2.4.1.3 พยัญชนะต้นเดี่ยวในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ จะเป็น
 พยัญชนะประสมในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต
 ตัวอย่าง

	พท 1 - พท 4	กท	
khw - f	khwik¹	fɛk²	"ฝีก"
	khwan⁵	fan¹	"ฟัน"
	khwa:t²	fa:t¹	"ฝาก"

2.4.2 พยัญชนะประสม

2.4.2.1 พยัญชนะประสมทุกแบบในแต่ละภาษาตรงกัน

	พท 1 - พท 4	กท	
pl-	plit³	plit²	"ปลิด"
	pli:³	pli:¹	"ปลี"
	pla:j³	pla:j¹	"ปลาย"
pr-	pra:p⁴	pra:p²	"ปราบ"
	prɛ:n³	prɛ:n¹	"แปรง"
	priaw⁴	priaw³	"เปรี้ยว"
phl-	phlik⁷	phlik⁴	"พลิก"
	phle:ŋ⁵	phle:ŋ¹	"เพลิง"
	phlu:⁵	phlu:¹	"พลู"
phr-	phrɛ:⁵	phrɛ:¹	"แพร่"
	phro:ŋ⁵	phro:ŋ¹	"โพรง"

WM 1 - WM 4		กท	
	phrɔ:n ⁷	phrɔ:n ⁴	"พร้อม"
tr-	trɛ: ³	trɛ: ¹	"เตร"
	tra: ³	tra: ¹	"ตรา"
	truat ⁴	truat ²	"ตรวจ"
kl-	klom ³	khom ¹	"กลม"
	klia ³	klia ¹	"เกล็ด"
	khua ³	khua ¹	"กลัว"
kr-	kro:t ⁴	kro:t ²	"โกรธ"
	krɔ:j ³	krɔ:j ²	"กรอญ"
	kre:n ³	kre:n ¹	"เกรง"
kw-	kwa:t ⁴	kwa:t ²	"กวาก"
	kwa:n ³	kwa:n ¹	"กวาง"
	kwian ³	kwian ¹	"เกวียน"
khl-	khlan ⁵	khlan ¹	"คลัง"
	khlu:n ⁵	khlu:n ¹	"คลุม"
	khlu: ⁵	khlu: ¹	"คลอ"
khr-	khra:n ⁶	khra:n ²	"ครึ่ง"
	khru: ⁵	khru: ¹	"ครู"
	khrua ⁵	khrua ¹	"ครัว"
khw-	khwan ⁵	khwan ¹	"คว้น"
	khwa:n ⁵	khwa:n ¹	"คววม"
	khwa:n ¹	khwa:n ⁵	"แขวน"

2.4.2.2 พยัญชนะประสมในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต
ตรงกัน แต่ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ เป็นพยัญชนะกันเดียว
ตัวอย่าง

	พท 1 - พท 4	กท	
ml - l	mlə:n ⁶	lɛ:n ³	"ลั่น"
	mlə:n ⁵ ta ³	lɛ:n ¹ ta ¹	"ลั่นตา"
	mlɛ:ak ⁶	mlɛ:ak ³	"เมือก"

นอกจากนี้ ml - l ยังปรากฏกับคำข้อมูลซึ่งในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ เป็นคำ
2 พยางค์
ตัวอย่าง

	พท 1 - พท 4	กท	
	mlɛ:n ¹	taɪ ¹ lɛ:n ¹	"คำลั่น"
	mlɛ:? ¹	chaɪ ¹ lɛ:? ²	"ชำแหละ"
	mlaj ¹	kaɪ ³ laj ¹	"กำไล"

2.4.2.3 พยัญชนะประสมในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต
เป็น mr ซึ่งปรากฏในคำพยางค์เดียว ส่วนในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ จะเป็น r ซึ่ง
ปรากฏในพยางค์หลังของคำ 2 พยางค์
ตัวอย่าง

	พท 1 - พท 4	กท	
mr - r	mrɔn ⁵	kaɪ ¹ rɔn ¹	"กำร่น"
	mrɛ:? ⁶	na:? ² ra:? ²	"มะระ"
	mrɔj ¹	kaɪ ³ rɔj ¹	"กำไร"

2.4.3 พยัญชนะท้าย

เสียงพยัญชนะท้ายในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต และ
ภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ มีจำนวนเท่ากันและไม่มีข้อแตกต่างอย่างมีลักษณะสำคัญ ยกเว้นบาง

ลักษณะที่แตกต่างกันอยู่บ้าง แต่นับได้ว่าข้อมูลที่ปรากฏน้อยมาก ดังนี้

2.4.3.1 ภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต ไร้พยัญชนะท้าย
/ -k / แต่ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แตกต่างออกไป คือ

พท 1 - พท 4	กท	
phuk ⁷	phu ¹	"ดู"

2.4.3.2 ภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต ไร้พยัญชนะท้าย
/ -t / แต่ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ไร้พยัญชนะท้าย / -p / คือ

พท 1 - พท 4	กท	
nɛt ¹	nep ²	"เหน็บ"
khat ⁷	khap ⁴	"คับ"

2.4.3.3 ภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต ไร้พยัญชนะท้าย
/ -p / แต่ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ไร้ / -t / คือ

พท 1 - พท 4	กท	
khwɛp ¹	fɛ:t ²	"แฝก"

2.4.3.4 ภาษาไทยถิ่นพัทลุงเขต พท 1 พท 3 และ
พท 4 ไร้พยัญชนะท้าย / -k / แต่ในภาษาไทยถิ่นพัทลุง เขต พท 2 และภาษาไทยถิ่น
กรุงเทพฯ ไร้ต่างออกไป คือ

พท 1, 3, 4	พท 2	กท	
lɛak ¹	lɛap ¹	lɛap ²	"เหลือบ" (ตา)

2.4.3.5 ภาษาไทยถิ่นพัทลุงเขต พท 3 และ พท 4 ไร้
พยัญชนะท้าย / -ŋ / แต่ภาษาไทยถิ่นพัทลุง เขต พท 1 และ พท 2 และภาษาไทยถิ่น
กรุงเทพฯ ไร้พยัญชนะท้าย / -t / ตรงกัน คือ

พท 3 - พท 4	พท 1 - พท 4	กท	
na:ŋ ²	na:t ¹	na:t ²	"นมาก"

2.4.3.6 ภาษาไทยถิ่นพัทลุง เขต พท 1 พท 2 พท 3
และภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ใช้ /-k/ ตรงกัน แต่ในภาษาไทยถิ่นพัทลุง เขต พท 4 ใช้
/-ŋ/ คือ

พท 1 – พท 3	กท	พท 4	
sw:k ⁶	sw:k ³	sw:ŋ ⁵	"ชอก"

2.4.3.7 ภาษาไทยถิ่นพัทลุง เขต พท 1 พท 2 พท 3
และ ภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ใช้ /-p/ ตรงกัน แต่ในภาษาไทยถิ่นที่วิจัย เขต พท 4 ใช้
/-k/ คือ

พท 1 – พท 3	กท	พท 4	
tho:p ⁶	thu:p ⁴	tho:k ⁶	"ชูป"

3. ระบบเสียงสระ

ระบบเสียงสระในภาษาไทยถิ่นพัทลุง ที่จะกล่าวถึงในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้แบ่ง
เนื้อหาออกเป็นหัวข้อสำคัญ ดังนี้

3.1 หน่วยเสียงสระเดี่ยว

3.2 หน่วยเสียงสระประสม

3.3 เปรียบเทียบหน่วยเสียงสระระหว่างภาษาไทยถิ่นพัทลุงกับภาษาไทยถิ่น
กรุงเทพฯ

3.3.1 หน่วยเสียงสระเดี่ยว

ผลการวิเคราะห์หน่วยเสียงสระเดี่ยวในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต
พบว่า มีหน่วยเสียงสระเดี่ยวตรงกัน และมีจำนวนเท่ากัน ดังจะได้แสดงด้วยตารางต่อไป
นี้

ตาราง 8 แสดงหน่วยเสียงสระเดี่ยวในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต

รูปริมฝีปาก	ไม่ห่อริมฝีปาก		ห่อริมฝีปาก
ส่วนของลิ้น ↙ ระดับของลิ้น	หน้า	กลาง	หลัง
สูง	i i:	ɨ ɨ:	u u:
กลาง	e e:	ə ə:	o o:
ต่ำ	ɛ ɛ:	a a:	ɔ ɔ:

จากตาราง 8 จะเห็นได้ว่า หน่วยเสียงสระเดี่ยวในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต มี 18 หน่วย เป็นหน่วยเสียงสระเดี่ยวเสียงสั้น 9 หน่วย คือ /i, e, ɛ, ɨ, ə, a, u, o, ɔ / และเป็นหน่วยเสียงสระเดี่ยวยาว 9 หน่วย คือ /i:, e:, ɛ:, ɨ:, ə:, a:, u:, o:, ɔ: / ถึงแม้จะเห็นได้จากตัวอย่างคำพูดเทียบเสียงต่อไปนี้

ตัวอย่างคำพูดเทียบเสียงสระ ชุดที่ 1

1. หน่วยเสียงสระเสียงสั้น

/ i /	rin ⁵		"ริน"
/ ɨ /	ren ⁵	เร็น	"เร็น"
/ o /	ron ⁵		"รณ" (คิ่น -)
/ ɛ /	cet ³		"เจ็ก"
/ a /	cat ³		"จัก"
/ e /	ter ³		"เก้ม"

/ u /	tun ³	"ตุน"
/ ɿ /	?ɿk ³	"อีก" (สะ -)
/ ɔ /	?ɔk ³	"อก"

2. หน่วยเสียงสระเสียงยาว

/ i: /	chi: ⁵	"ชี"
/ u: /	chu: ⁵	"ชู"
/ e: /	the: ⁵	"เท"
/ ɔ: /	the: ⁵	"โธ"
/ ɔ: /	tho: ⁵	"ทอ"
/ ɿ: /	lɿ: ⁵	"ลือ"
/ ɛ: /	lɛ: ⁵	"เล"
/ a: /	ja:m ⁵	"ยาม"
/ o: /	jo:m ⁵	"โยม"

ตัวอย่างคำพูดเพียบเสียงสระ ชุดที่ 2

1. หน่วยเสียงสระเสียงสั้น

/ i /	?in ³	"อิน"
/ e /	?en ³	"เอ็น"
/ ɛ /	sət ¹	"เซ็จ"
/ a /	sət ¹	"สัตัว"
/ ɔ /	sət ¹	"สก"
/ ɔ /	rən ⁵	"เร็น"
/ u /	run ⁵	"รุน" (เร็ญ)
/ o /	sorɪ ⁵	"ซม"
/ ɿ /	sɿm ⁵	"ชิม"

< เร็น >

2. หน่วยเสียงสระเสียงยาว

/ i: /	si:ʔ ¹		"สี่"
/ u: /	su: ¹		"ดู"
/ e: /	phle:n ⁵		"เพลง"
/ ɔ: /	phlo:n ⁵		"พลอง"
/ o: /	phlo:n ⁵		"โพล่ง"
/ ə: /	chɛ: ⁶	<เชอ>	"ชื่อ"
/ ɛ: /	chɛ: ⁶		"แะ"
/ ɛ̃: /	pɛ̃:n ³		"ปิ่น"
/ a: /	pa:n ³		"ปาน"

ลักษณะของหน่วยเสียงสระเดี่ยว

ลักษณะของหน่วยเสียงสระเดี่ยวในภาษาไทยถิ่นพัทลุงจำนวน 18 หน่วย เป็นดังนี้

1. / i / สั้น หน้า สูง ไม่ทอริมฝีปาก

ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
phiw ¹	phiw ¹	phiw ¹	phiw ¹	"ปิว"
chir ⁵	chir ⁵	chir ⁵	chir ⁵	"ฉิม"
jin ⁵	jin ⁵	jin ⁵	jin ⁵	"ยิง"

2. / i: / ยาว หน้า สูง ไม่ทอริมฝีปาก

ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
phi: ⁵	phi: ⁵	phi: ⁵	phi: ⁵	"ฟี่"
chi:k ¹	chi:k ¹	chi:k ¹	chi:k ¹	"ฉีก"
si:t ⁶	si:t ⁶	si:t ⁶	si:t ⁶	"ซึก"

3. / e / สั้น หน้า กลาง ไม่นอริมฝีปาก

ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
phen ⁵	phen ⁵	phen ⁵	phen ⁵	"เพ็ง"
khen ¹	khen ¹	khen ¹	khen ¹	"เขิ่น"
net ⁷	net ⁷	net ⁷	net ⁷	"เม็ค"

4. / e: / ยาว หน้า กลาง ไม่นอริมฝีปาก

ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
le:k ⁶	le:k ⁶	le:k ⁶	le:k ⁶	"เลฆ"
se:t ¹	se:t ¹	se:t ¹	se:t ¹	"เสย"
we:n ⁵	we:n ⁵	we:n ⁵	we:n ⁵	"เวร"

5. / ɛ / สั้น หน้า คำ ไม่นอริมฝีปาก

ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
bɛt ³	bɛt ³	bɛt ³	bɛt ³	"เบ็ค"
sɛn ¹	sɛn ¹	sɛn ¹	sɛn ¹	"เสน"
dɛŋ ⁴	dɛŋ ⁴	dɛŋ ⁴	dɛŋ ⁴	"เคง"

6. / ɛ: / ยาว หน้า คำ ไม่นอริมฝีปาก

ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
phɛ:n ⁵	phɛ:n ⁵	phɛ:n ⁵	phɛ:n ⁵	"แพง"
tɛ:k ⁴	tɛ:k ⁴	tɛ:k ⁴	tɛ:k ⁴	"แทก"
thɛ:n ¹	khɛ:n ¹	khɛ:n ¹	khɛ:n ¹	"แซน"

7. / ɛ̃ / สั้น กลาง สูง ไหมหอริมฝีปาก
ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
phɛ̃ŋ ²	phɛ̃ŋ ²	phɛ̃ŋ ²	phɛ̃ŋ ²	"ผึ้ง"
dɛ̃k ³	dɛ̃k ³	dɛ̃k ³	dɛ̃k ³	"คึก"
mɛ̃ŋ ²	mɛ̃ŋ ²	mɛ̃ŋ ²	mɛ̃ŋ ²	"มึ้ง"

8. / ɛ̃ː / ยาว กลาง สูง ไหมหอริมฝีปาก
ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
dɛ̃ː ⁴	dɛ̃ː ⁴	dɛ̃ː ⁴	dɛ̃ː ⁴	"คืด"
thɛ̃ː ¹	thɛ̃ː ¹	thɛ̃ː ¹	thɛ̃ː ¹	"ดื้อ"
cɛ̃ːt ⁴	cɛ̃ːt ⁴	chɛ̃ːt ⁴	chɛ̃ːt ⁴	"จืด"

9. / ɛ̃ / สั้น กลาง กลาง ไหมหอริมฝีปาก
ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
hɛ̃n ⁵	hɛ̃n ⁵	hɛ̃n ⁵	hɛ̃n ⁵	"เงิน"
rɛ̃n ⁵	rɛ̃n ⁵	rɛ̃n ⁵	rɛ̃n ⁵	"เร็น"

10. / ɛ̃ː / ยาว กลาง กลาง ไหมหอริมฝีปาก
ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
pɛ̃ːp ⁴	pɛ̃ːp ⁴	pɛ̃ːp ⁴	pɛ̃ːp ⁴	"เป๊ป"
chɛ̃ːj ¹	chɛ̃ːj ¹	chɛ̃ːj ¹	chɛ̃ːj ¹	"เฉย"
dɛ̃ːn ³	dɛ̃ːn ³	dɛ̃ːn ³	dɛ̃ːn ³	"เค็น"

11. / a / สั้น กลาง ต่ำ ไหมหอริมฝีปาก
ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
khan ¹	khan ¹	khan ¹	khan ¹	"ข้าง"
lap ⁷	lap ⁷	lap ⁷	lap ⁷	"ลับ"
wat ⁷	wat ⁷	wat ⁷	wat ⁷	"วัด"

12. / a: / ยาว กลาง คำ ไหมหอริมฝีปาก
ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
tha:n ¹	tha:n ¹	tha:n ¹	tha:n ¹	"ดาม"
kha:p ⁶	kha:p ⁶	kha:p ⁶	kha:p ⁶	"คาบ"
pa:n ³	pa:n ³	pa:n ³	pa:n ³	"ปาน"

13. / u / สั้น หลัง สูง ริมฝีปากห่อ
ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
cut ³	cut ³	cut ³	cut ³	"จุก"
hup ¹	hup ¹	hup ¹	hup ¹	"หุบ"
jun ⁵	jun ⁵	jun ⁵	jun ⁵	"bung"

14. / u: / ยาว หลัง สูง ริมฝีปากห่อ
ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
bu:t ⁴	bu:t ⁴	bu:t ⁴	bu:t ⁴	"บูท"
ku: ⁴	ku: ⁴	ku: ⁴	ku: ⁴	"กู"
hu: ¹	hu: ¹	hu: ¹	hu: ¹	"หู"

15. / o / สั้น หลัง กลาง ริมฝีปากห่อ
ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
thom ¹	thom ¹	thom ¹	thom ¹	"ถม"
con ³	con ³	con ³	con ³	"จน"
lon ⁵	lon ⁵	lon ⁵	lon ⁵	"ลง"

16. / o: / ยาว หลัง กลาง ริมฝีปากห่อ

ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
kho:n ¹	kho:n ¹	kho:n ¹	kho:n ¹	"โขน"
ho: ¹	ho: ¹	ho: ¹	ho: ¹	"โห"
ro:n ⁵	ro:n ⁵	ro:n ⁵	ro:n ⁵	"โรง"

17. / ɔ: / สั้น หลัง คำ ริมฝีปากห่อ

ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
bɔt ³	bɔt ³	bɔt ³	bɔt ³	"บถ"
nɔk ⁷	nɔk ⁷	nɔk ⁷	nɔk ⁷	"นถ"
ɔɔp ³	ɔɔp ³	ɔɔp ³	ɔɔp ³	"อบ"

18. / ɔ: / ยาว หลัง คำ ริมฝีปากห่อ

ตัวอย่าง

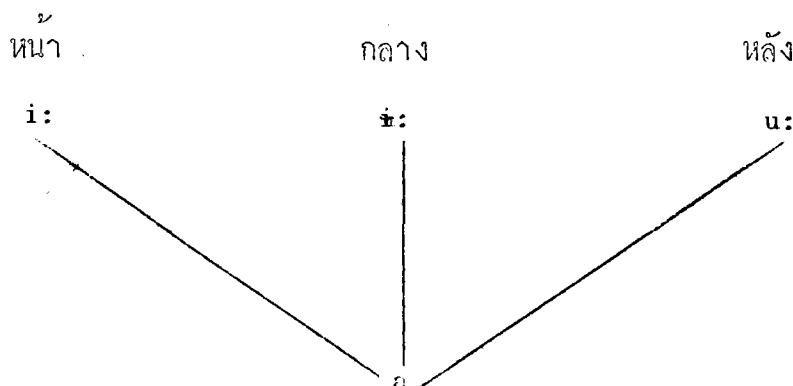
พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
bɔ:n ³	bɔ:n ³	bɔ:n ³	bɔ:n ³	"บอน"
hɔ:n ²	hɔ:n ²	hɔ:n ²	hɔ:n ²	"ห้อง"
jɔ:t ⁶	jɔ:t ⁶	jɔ:t ⁶	jɔ:t ⁶	"ยอก"

3.2 หน่วยเสียงสระประสม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต พบว่า หน่วยเสียงสระประสมมีเฉพาะหน่วยเสียงสระประสมเสียงยาวเท่านั้น และมีเพียง 3 หน่วยเสียงตรงกัน

/ ia /, /~~ia~~/ และ /ua/ ตามลำดับ

หน่วยเสียงสระประสมทั้ง 3 หน่วยนี้ เป็นสระประสมซึ่งมีลักษณะเป็นสระ
เลื่อนลง คือ เสียงสระที่เลื่อนจากสระสูงกว่าไปยังสระที่ต่ำกว่า ดังนี้

ลักษณะของหน่วยเสียงสระประสม

/ ia / แทนหน่วยเสียงสระประสมเสียงยาว โดยเริ่มจาก / i:/ ซึ่งเป็นสระ
หน้าสูง ริมฝีปากไม่ห่อ แล้วเลื่อนไปยัง / a / ซึ่งเป็นสระกลาง ต่ำ ริมฝีปากไม่ห่อ

/ ~~ia~~ / แทนหน่วยเสียงสระประสมเสียงยาว โดยเริ่มจาก / ɨ:/ ซึ่งเป็นสระ
กลาง สูง ริมฝีปากไม่ห่อ แล้วเลื่อนไปยัง / a / ซึ่งเป็นสระกลาง ต่ำ ริมฝีปากไม่ห่อ

/ ua / แทนหน่วยเสียงสระประสมเสียงยาว โดยเริ่มจาก / u:/ ซึ่งเป็นสระ
หลัง สูง ริมฝีปากห่อ แล้วเลื่อนไปยัง / a / ซึ่งเป็นสระกลาง ต่ำ ริมฝีปากไม่ห่อ

ตัวอย่างคำพูดเทียบเสียง

คำเทียบเสียงชุดที่ 1

	พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
/ ia /	liam ¹	liam ¹	liam ¹	liar ¹	"เหลียม"
/ ~~ia~~ /	liam ¹	liam ¹	liam ¹	liam ¹	"เหลียม" (งู-)
/ ua /	luam ¹	luam ¹	luam ¹	luar ¹	"หลวม"

คำเทียบเสียงชุดที่ 2

	พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
/ ia /	thian ⁵	thian ⁵	thian ⁵	thian ⁵	"เทียน"
/ iə /	thian ⁵	thian ⁵	thian ⁵	thian ⁵	"เทียน" (กระ -)
/ ua /	thuan	thuan ⁵	thuan ⁵	thuan ⁵	"ทวน"

3.3 เปรียบเทียบหน่วยเสียงสระ ระหว่างภาษาไทยถิ่นพัทลุง กับ ภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ

3.3.1 หน่วยเสียงสระเดี่ยว

3.3.1.1 หน่วยเสียงสระเดี่ยวทุกหน่วย ในแต่ละเขต
ตรงกันกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ

	พท 1 – พท 4	กท	
/ i /	bit ³	bit ²	"บิค"
	sip ¹	sip ²	"สิบ"
	lin ⁷	lin ⁴	"ลีน"
/ i: /	phi: ¹	phi: ⁵	"ฝี่"
	di: ³	di: ¹	"ดึ"
	mi: ⁵	mi: ¹	"มึ"
/ e /	per ³	per ⁵	"ปิ้น"
	ler ⁵	ler ¹	"เล็ม"
	hen ¹	hen ¹	"เห็น"
/ e: /	se: ⁵	se: ¹	"เซ"
	se:t ¹	se:t ²	"เซษ"
	le:k ⁶	le:k ³	"เลซ"

	พท 1 - พท	พท	
/ ɛː /	ce:k ⁴	ce:k ²	"แจก"
	ne: ⁶	ne: ³	"แม"
	se:n ¹	se:n ⁵	"แสง"
/ ɨː /	khɨ:n ¹	khɨ:n ⁵	"ขึ่ง"
	tɨk ³	tɨk ²	"ตึก"
	thɨ:n ¹	thɨ:n ⁵	"ดึ่ง"
/ ɪː /	khɪ:n ⁵	khɪ:n ¹	"คิน"
	ce:t ⁴	ce:t ²	"จิก"
	ne: ⁵	ne: ¹	"นือ"
/ ə /	hen ⁵	hen ¹	"เงิน"
/ əː /	bə:k ⁴	bə:k ²	"เบิก"
	kə:n ³	kə:n ¹	"เกิน"
	sə:n ¹	sə:n ⁵	"เสริน"
/ a /	phan ⁵	phan ¹	"พัง"
	tan ³	tan ¹	"ถ้น"
	lap ⁷	lap ⁷	"ลัป"
aː /	kha:n ⁵	kha:n ¹	"คาง"
	sa:n ¹	sa:n ⁵	"สาม"
	na:n ⁵	na:n ¹	"นาน"
/ u /	cut ³	cut ²	"จุก"
	lur ⁶	lur ³	"ดูม"
	run ⁶	run ³	"รุ่ง"

	พท 1 - พท 4	กท	
/ u: /	pu: ³	pu: ¹	"ปู"
	su: ²	su: ⁵	"ซู"
	ju:n ⁵	ju:n ¹	"ยุง"
/ o /	khon ⁵	khon ¹	"คน"
	con ³	con ¹	"จน"
	thon ⁵	thon ¹	"ทน"
/ o: /	tho:t ⁶	tho:t ³	"โทษ"
	ʔo:n ³	ʔo:n ¹	"โอน"
	ro:j ⁵	ro:j ¹	"โรย"
/ ɔ: /	ko:n ⁴	ko:n ³	"กอน"
	ho: ¹	ho: ⁵	"หอด"
	lo:t ⁶	lo:t ³	"ลอค"

3.3.1.2 หน่วยเสียงสระเดี่ยวในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขตตรงกัน แต่ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แตกต่างออกไป

ก. สระยาวเป็นสระสั้น

i: / - / i / ตัวอย่าง

	พท 1 - พท 4	กท	
/ e: / - / i /	khi:n ¹	khi:n ⁵	"ชิง"
	hi:n ¹	hin ⁵	"หีน"
	li:n ⁵	lin ¹	"ลิง"

พท 1 - พท 4	กท	
te:ʔ ⁴	tiʔ ²	"ติ"
the:ʔ ⁶	kathiʔ ⁴	"กะทิ"
ʔe:m ³	ʔim ²	"อิม"
/ ɛ: / - / ɛ / ตัวอย่าง		
พท 1 - พท 4	กท	
phɛ:ʔ ⁶	phɛʔ ⁴	"แพะ"
bɛ:ʔ ⁴	bɛʔ ²	"แบะ"
kɛ:ʔ ⁴	kɛʔ ²	"แกะ"
/ a: / - / a / ตัวอย่าง		
พท 1 - พท 4	กท	
pa:ʔ ⁴	paʔ ²	"ปะ"
phra:ʔ ⁶	phaʔ ⁴	"พระ"
ka:ʔ ⁴	kaʔ ²	"กะ"
/ u: / - / u / ตัวอย่าง		
พท 1 - พท 4	กท	
hu:ŋ ¹	hun ⁵	"หุง"
lu:ʔ ⁶	thaluʔ ⁴	"ทะลุ"
/ o: / - / o / ตัวอย่าง		
พท 1 - พท 4	กท	
po:ʔ ⁴	poʔ ²	"โปะ"
to:ʔ ⁴	toʔ ²	"โต๊ะ"

/ o: / - / u / ตัวอย่าง

พท 1 - พท 4

กท

phro:ʔ⁶

phruʔ⁴

"พรู"

do:n⁴

dun³

"ดุน"

ʔo:n⁴

ʔun³

"อุน"

/ ɔ: / - / ɔ / ตัวอย่าง

พท 1 - พท 4

กท

phɔ:ʔ⁶

phɔʔ⁴

"เพาะ"

kɔ:ʔ⁴

kɔʔ²

"เกาะ"

khɔ:ʔ⁶

khɔʔ²

"เกาะ"

ข. สระสั้น เป็น สระสั้นคนละเสียง

/ i / - / e / ตัวอย่าง

พท 1 - พท 4

กท

rin¹

ren⁵

"เหม็น"

/ ɛ / - / e / ตัวอย่าง

พท 1 - พท 4

กท

pɛt³

pet²

"เป็ก"

dɛk³

dek²

"เค็ก"

cɛp³

cep²

"เจ็บ"

/ i / - / ɿ / ตัวอย่าง

พท 1 - พท 4

กท

khlin⁵

khɿɿ¹

"กลิ้ง"

/ ɛ / - / i / ตัวอย่าง

พท 1 - พท 4

กท

mit⁷

mit⁴

"มิก"

/ u / - / o / ตัวอย่าง

พท 1 - พท 4

กท

dur³

dor¹

"ดอม"

/ ɔ / - / o / ตัวอย่าง

พท 1 - พท 4

กท

kor⁴

kor³

"กอม"

bot³

bot²

"บอม"

ʔop³

ʔop²

"อบ"

/ ɔ / - / u / ตัวอย่าง

พท 1 - พท 4

กท

chop⁷

chup⁴

"ชูป"

ค. สระยาว เป็น สระยาวกนละเสียง

/ i: / - / ɿ: / ตัวอย่าง

พท 1 - พท 4

กท

ʔi:ɿ³

jɿ:ɿ¹

"ยิม"

/ e: / - / i: / ตัวอย่าง

พท 1 - พท 4

กท

khe:¹

khi:²

"หือ"

khle:⁶

khli:³

"กลือ"

se:¹

si:²

"สือ"

/ ɔ: / - / ɛ: / ตัวอย่าง

พท 1 - พท 4

กท

cha:⁶

chɛ:³

"ชื่อ"

ta:n³

tɛ:n²

"ต้น"

ʔa:n³

ʔi:n²

"อื่น"

/ ɔ: / - / u: / ตัวอย่าง

พท 1 - พท 4

กท

po:³

pu:²

"ปู่"

pho:²

phu:³

"ผู้"

tho:k¹

thu:k²

"ลูก"

นอกจากนี้หน่วยเสียงสระในภาษาไทยถึงพยางค์เป็นสระเกี่ยวตรงกัน แต่ภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ เป็นเสียงสระประสม ดังนี้

/ i / - / ia /

พท 1 - พท 4

กท

jiw⁶

jiaw²

"เหี่ยว"

/ ɔ / - / ɛa /

พท 1 - พท 4

กท

ran⁵

rɛan¹

"เรื่อน"

/ u / - / ua /

พท 1 - พท 4

กท

jun⁵

juaj¹

"บวง"

/ ɔ: / - / ua /

พท 1 - พท 4

กท

pho:j⁶

phuaj⁵

"ผวย"

3.3.2 หน่วยเสียงสระประสม

3.3.2.1 หน่วยเสียงสระประสมทุกหน่วยในแต่ละภาษาตรง

กัน

ตัวอย่าง

	พท 1 - พท 4	กท	
/ ia /	khia ¹	khia ²	"เวีย"
	thian ¹	thian ⁵	"เตียง"
	pia ³	pia ¹	"เปีย"
/ ɛa /	phian ⁶	phian ³	"เฟียน"
	dɛaj ³	dɛaj ¹	"เคื้อย"
	liat ⁶	liat ³	"เลื้อก"
/ ua /	phuan ⁵	phuan ¹	"พวง"
	buat ⁴	buat ²	"บวฐ"
	thua ¹	thua ²	"ถัว"

3.3.2.2 เสียงสระประสมในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต

ตรงกันแต่ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ต่างออกไป

/ ia / - / ɛa / ตัวอย่าง

พท 1 - พท 4	กท	
chiak ⁶	chɛak ³	"เชื้อก"
chiat ⁶	chiat ³	"เชื้อก"

/ ɛa / - / ia / ตัวอย่าง

พท 1 - พท 4	กท	
ʔɛan ³	ʔian ¹	"เกียน"

3.3.2.3 ภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต เป็นเสียงสระ

ประสมตรงกัน แต่ภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ สระเดี่ยว

/ ia / - / ɛ: /

พท 1 - พท 4

กท

liam²

lɛ:r⁵

"แหลม"

ข้อสังเกตเกี่ยวกับหน่วยเสียงสระที่ปรากฏหน้าพยัญชนะกักที่ของเส้นเสียง [ʔ]

หน่วยเสียงสระที่ปรากฏหน้า [-ʔ] ในภาษาไทยถิ่นพัทลุง ผลการวิจัยพบว่า มีเฉพาะหน่วยเสียงสระยาวเท่านั้น คือ /i:, e:, ɛ:, a:, u:, o:, ɔ:, ia, ɪa/

ลักษณะดังกล่าวนี้เห็นว่าแตกต่างจากภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ซึ่ง [-ʔ] จะปรากฏ หลังหน่วยเสียงสระสั้น เท่านั้น

ตัวอย่าง

พท 1 - พท 4

กท

kɛ:ʔ⁴

kɛʔ²

"แกะ"

lu:ʔ⁶

thaluʔ⁴

"ทะเล"

bɔ:ʔ⁴

bɔʔ²

"เบาะ"

4. การแจกแจงหน่วยเสียงพยัญชนะและสระ

การแจกแจงของหน่วยเสียงเสียงต่าง ๆ ในภาษาไทยถิ่นพัทลุงจะกล่าวถึงการแจกแจงของหน่วยเสียงพยัญชนะและสระเท่านั้น ส่วนการแจกแจงหน่วยเสียงวรรณยุกต์จะกล่าวกันในข้อ 5.2

4.1 การแจกแจงของหน่วยเสียงพยัญชนะ

4.1.1 หน่วยเสียง / p /

หน่วยเสียงนี้ปรากฏได้ทั้งในตำแหน่งพยัญชนะต้น และในตำแหน่งพยัญชนะท้าย

ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
pu: ³	pu: ³	pu: ³	pu: ³	ปู ³
kɔp: ³	kɔp: ³	kɔp: ³	kɔp: ³	กบ ³

เสียง [p] ในตำแหน่งพยัญชนะต้นและตำแหน่งพยัญชนะท้ายนั้นต่างกัน ในตำแหน่งพยัญชนะต้นจะเป็นเสียงระเบิด แต่ในตำแหน่งพยัญชนะท้ายจะเป็นเสียงกัก

หน่วยเสียง [p-] ในตำแหน่งพยัญชนะต้น สามารถเกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ 20 หน่วย คือ /i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:, ɨ, ɨ:, ɐ:, a, a:, u, u:, o, ɔ:, ɔ:, ɔ:, ia, ɨa, ua/ และไม่เกิดกับหน่วยเสียงสระ/ə/ เพียงหน่วยเสียงเดี่ยวตรงกันทั้ง 4 เวท

ส่วนตำแหน่งพยัญชนะท้าย หน่วยเสียง -p สามารถเกิดตามหลังหน่วยเสียงสระได้ 18 หน่วยตรงกันทั้ง 4 เวท คือ /i, i:, e, ɛ, ɛ:, ɨ, ɨ:, ɐ:, a, a:, u, u:, ɔ:, ɔ:, ɔ:, ia, ɨa, ua/ และไม่เกิดกับหน่วยเสียง /e, ə, o/ ตรงกัน

หน่วยเสียง/p/ นี้ยังสามารถประสมกับหน่วยเสียงพยัญชนะข้างลิ้น /-l/ และพยัญชนะรัว /-r/ ทำให้เกิดเป็นพยัญชนะประสม pl- และ pr- ตามลำดับ พยัญชนะประสม pl- สามารถเกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ 15 หน่วยเสียง คือ /i, i:, ɛ:, ɐ:, a, a:, u, o, ɔ:, ɔ:, ɔ:, ia, ɨa, ua/ และไม่เกิดกับหน่วยเสียง /e, ɛ, ɨ, ɨ:, ɐ, u:/ ตรงกันทั้ง 4 เวท

ส่วนพยัญชนะประสม pr- สามารถเกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ 18 หน่วย คือ /i, i:, e, ɛ, ɛ:, ɨ, ɨ:, ɐ:, a, a:, u, u:, o, ɔ:, ɔ:, ɔ:, ia, ua/ และไม่เกิดกับหน่วยเสียงสระ /e, ə, ɨa/ ตรงกันทั้ง 4 เวท

4.1.2 หน่วยเสียง /ph/

หน่วยเสียงนี้ปรากฏเฉพาะในตำแหน่งพยัญชนะต้นเท่านั้น

ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
phi: ¹	phi: ¹	phi: ¹	phi: ¹	"ผี"
phat ⁷	phat ⁷	phat ⁷	phat ⁷	"พัด"

หน่วยเสียง /ph-/ สามารถเกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ 20 หน่วย คือ /i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:, ɨ, ɨ:, ə:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:, ia, ɪa, ua/ และไม่เกิดกับหน่วยเสียงสระ /ə/ ตรงกันทั้ง 4 เขต

ในภาษาไทยถิ่นทั้ง 4 เขต หน่วยเสียง/ph-/ สามารถประสมกับหน่วยเสียงพยัญชนะข้างลิ้น /-l/ และหน่วยเสียงพยัญชนะรัว /-r/ ทำให้เกิดเป็นพยัญชนะประสม phl- และ phr- ตามลำดับ

พยัญชนะประสม phl- สามารถเกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ 18 หน่วย คือ /i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:, ɨ, ɨ:, ə:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:, ia, ɪa, ua/ และไม่เกิดกับหน่วยเสียงสระ /e, ə, o/ ตรงกันทั้ง 4 เขต

พยัญชนะประสม phr- สามารถเกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ 17 หน่วย คือ /i, i:, ɛ, ɛ:, ɨ, ɨ:, ə:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:, ia, ɪa, ua / และไม่เกิดกับหน่วยเสียงสระ /e, e:, ə, o/ ตรงกันทั้ง 4 เขต

4.1.3 หน่วยเสียง /b/

หน่วยเสียงนี้ปรากฏเฉพาะในตำแหน่งพยัญชนะต้นเท่านั้น

ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
baj ³	baj ³	baj ³	baj ³	"ใบ"
bia ⁴	bia ⁴	bia ⁴	bia ⁴	"เบี้ย"

หน่วยเสียง /b-/ สามารถเกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ 19 หน่วย คือ /i, i:, ɨ, i:, ɛ, ɛ:, ɨ, ə:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:, ia, ɪa, ua / และไม่เกิดกับหน่วยเสียงสระ /ə, ɨ:/ ตรงกันทั้ง 4 เขต

4.1.4 หน่วยเสียง / t /

หน่วยเสียงนี้ปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้นและในตำแหน่งพยัญชนะท้าย

ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
tɔ:n ³	tɔ:n ³	tɔ:n ³	tɔ:n ³	"ตอน"
khɪt ⁵	khɪt ⁵	khɪt ⁵	khɪt ⁵	"คิด"

เสียง [t] ในตำแหน่งพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้ายไม่เหมือนกัน ในตำแหน่งพยัญชนะต้นจะเป็นเสียงระเบิด แต่ในตำแหน่งพยัญชนะท้ายจะเป็นเสียงกัก

หน่วยเสียง /t-/ ในตำแหน่งพยัญชนะต้นในภาษาไทยถิ่นสทลึงเซต พท 1 และ พท 2 สามารถเกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ 21 หน่วยกรบ คือ /i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:, ɨ, ɨ:, ə, ə:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:, ia, ɪa, ua/

ส่วนหน่วยเสียง/t-/ ในภาษาไทยถิ่น พท 3 และ พท 4 สามารถเกิดนำหน้าหน่วยเสียงได้ 20 หน่วย คือ /i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:, ɨ, ɨ:, ə, ə:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:, ia, ɪa, ua/ และไม่เกิดกับหน่วยเสียง /ə/

ในภาษาไทยถิ่นสทลึงเซตทั้ง 4 เขต หน่วยเสียง /t-/ สามารถประสมกับหน่วยเสียงพยัญชนะรัว /-r/ ทำให้เกิดพยัญชนะประสม tr-

หน่วยเสียง /tr-/ ในภาษาไทยถิ่นนี้ทั้ง 4 เขต สามารถเกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ 17 หน่วย คือ /i, i:, e:, ɛ, ɛ:, ɨ, ə:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:, ia, ua / และจะไม่เกิดกับสระ /e, ɨ, ə, ɪa/

หน่วยเสียง /-t / ในตำแหน่งพยัญชนะท้าย สามารถเกิดตามหน่วยเสียงสระได้ 18 หน่วย คือ /i, i:, e:, ɛ, ɛ:, ɨ, ɨ:, ə:, a:, a:, u, u:, o, ɔ, ɔ:, ia, ɪa, ua/ และไม่เกิดกับหน่วยเสียงสระ /e, ə, o/ ครบกันทั้ง 4 เขต

4.1.5 หน่วยเสียง / th /

หน่วยเสียงนี้ปรากฏเฉพาะในตำแหน่งพยัญชนะต้นเท่านั้น

ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
thi: ⁵	thi: ⁵	thi: ⁵	thi: ⁵	"ที"
thi: ¹	thi: ¹	thi: ¹	thi: ¹	"ถึ"

หน่วยเสียงนี้สามารถเกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ 19 หน่วย คือ /i, i:, e:, e:, ɛ, ɛ:, ɨ, ɨ:, ɘ, ɘ:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:, ia, ɨa, ua/ และไม่เกิดกับหน่วยเสียงสระ /e, ə/ ตรงกันทั้ง 4 เขต

4.1.6 หน่วยเสียง / d /

หน่วยเสียงนี้ปรากฏเฉพาะในตำแหน่งพยัญชนะต้น

ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
di: ³	di: ³	di: ³	di: ³	"ถึ"
dɔ:k ⁴	dɔ:k ⁴	dɔ:k ⁴	dɔ:k ⁴	"คอก"

หน่วยเสียง / d- / สามารถเกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ 20 หน่วย คือ /i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:, ɨ, ɨ:, ɘ, ɘ:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:, ia, ɨa, ua/ และจะไม่เกิดกับหน่วยเสียงสระ /ə/ เพียงหน่วยเสียงเดียว ตรงกันทั้ง 4 เขต

4.1.7 หน่วยเสียง / k /

หน่วยเสียงนี้ปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้น และในตำแหน่งพยัญชนะท้าย

ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
ku: ⁴	ku: ⁴	ku: ⁴	ku: ⁴	"กู"
bɔ:k ⁴	bɔ:k ⁴	bɔ:k ⁴	bɔ:k ⁴	"บอก"

เสียง [k] ในตำแหน่งพยัญชนะต้น และในตำแหน่งพยัญชนะท้ายไม่เหมือนกัน ในตำแหน่งพยัญชนะต้นจะเป็นเสียงระเบิด แต่ในตำแหน่งพยัญชนะท้ายจะเป็นเสียงกัก

หน่วยเสียง / k- / ในตำแหน่งพยัญชนะต้นสามารถเกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ 19 หน่วย คือ /i, i:, e:, ɛ, ɛ:, ɨ, ɨ:, ɘ, ɘ:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ,

๐:, ia, ɪa, ua/ และไม่เกิดกับหน่วยเสียงสระ /e, ɛ:, ə, u:, o/ ตรงกันทั้ง 4 เขต

หน่วยเสียง /k-/ สามารถประสมกับหน่วยเสียงพยัญชนะข้างลิ้น /-l/ พยัญชนะร้าว /-r/ และพยัญชนะกึ่งสระ /-w/ ทำให้เกิดเป็นพยัญชนะประสมตามลำดับ พยัญชนะประสม kl-สามารถเกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ 16 หน่วย คือ /i, i:, ɛ, ɛ:, ɪ, ɪ:, ə:, a, a:, o, o:, ɔ, ɔ:, ia, ɪa, ua/ และไม่เกิดกับหน่วยเสียงสระ /e, e:, ə, u, u:/ ตรงกันทั้ง 4 เขต

พยัญชนะประสม kr- เท่าที่สำรวจพบว่า สามารถเกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ 18 หน่วย คือ /i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:, ɪ, ɪ:, ə:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:, ia, ua/ และจะไม่เกิดกับหน่วยเสียงสระ /ɪ, ə, ɪə/ ตรงกันทั้ง 4 เขต

พยัญชนะประสม kw- สามารถเกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ 6 หน่วย เท่านั้น คือ /i:, e:, ɛ:, a, a:, ia/ และตรงกันทั้ง 4 เขต

4.1.8 หน่วยเสียง /kh/

หน่วยเสียงนี้ปรากฏเฉพาะในตำแหน่งพยัญชนะต้นเท่านั้น

ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
khu: ⁵	khu: ⁵	khu: ⁵	khu: ⁵	"กู"
kha:p ⁶	kha:p ⁶	kha:p ⁶	kha:p ⁶	"ก่าป"

หน่วยเสียง /kh-/ สามารถนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ 20 หน่วย คือ /i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:, ɪ, ɪ:, ə:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:, ia, ɪa, ua/ และจะไม่เกิดกับหน่วยเสียงสระ /ə/ ตรงกันทั้ง 4 เขต

ในภาษาไทยถิ่นพัทลุง หน่วยเสียง /kh-/ สามารถประสมกับหน่วยเสียงพยัญชนะข้างลิ้น /-l/ พยัญชนะร้าว /-r/ และพยัญชนะกึ่งสระ /-w/ ทำให้เกิดเป็นพยัญชนะประสม khɪ-, khɾ- และ khw- ตามลำดับ

พยัญชนะประสม khɪ- เท่าที่สำรวจได้พบว่า สามารถเกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ 16 หน่วย คือ /i, i:, e:, ɛ, ɛ:, ɪ, ə:, a, a:, u, o, o:, ɔ, ɔ:,

ia, ɛa/ และจะไม่เกิดกับหน่วยเสียงสระ /e, ɛ:, ə, u:, ua/ ตรงกันทั้ง 4 เขต

พยัญชนะประสม khr- สามารถเกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ 17 หน่วย คือ

/i:, e:, ɛ:, ɛ:, ɛ:, ɛ:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:, ia, ɛa, ua/

และจะไม่เกิดกับหน่วยเสียงสระ /i, e, ə, ə:/ ตรงกันทั้ง 4 เขต

พยัญชนะประสม khw- สามารถเกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ 15 หน่วย คือ /i,

i:, e:, ɛ:, ɛ:, ɛ:, ɛ:, a, a:, u, u:, ɔ, ɔ:, ɛa / และไม่เกิดกับหน่วย

เสียง /e, ə, o, o:/ ia, ua/ ตรงกันทั้ง 4 เขต

4.1.9 หน่วยเสียง / ʔ /

หน่วยเสียงนี้ปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้นและในตำแหน่งพยัญชนะท้าย

ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
ʔan ³	ʔan ³	ʔan ³	ʔan ³	"อัน"
phɛ:ʔ ⁶	phɛ:ʔ ⁶	phɛ:ʔ ⁶	phɛ:ʔ ⁶	"แพะ"

เสียง [ʔ] ในตำแหน่งพยัญชนะต้นและตำแหน่งพยัญชนะท้ายไม่เหมือนกันในตำแหน่งพยัญชนะต้น จะเป็นเสียงระเบิด แต่ในตำแหน่งพยัญชนะท้ายจะเป็น เสียงกัก

หน่วยเสียง / ʔ- / ในตำแหน่งพยัญชนะต้น พบว่า สามารถเกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ 20 หน่วย คือ /i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:, ɛ, ɛ:, a:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:, ia, ɛa, ua/ และไม่เกิดกับหน่วยเสียงสระ /ə / ตรงกันทั้ง

4 เขต

ส่วนในตำแหน่งพยัญชนะท้าย หน่วยเสียง / ʔ- / สามารถเกิดตามหน่วยเสียงสระยาวได้ 9 หน่วยเท่านั้น คือ /i:, e:, ɛ:, ə:, a:, u:, o:, ɔ:, ia/

4.1.10 หน่วยเสียง / c /

หน่วยเสียงนี้ปรากฏเฉพาะในตำแหน่งพยัญชนะต้นเท่านั้น

ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
cɛ:t ⁴	cɛ:t ⁴	cɛ:t ⁴	cɛ:t ⁴	"จึก"
cut ³	cut ³	cut ³	cut ³	"จุก"

หน่วยเสียงนี้พบว่า สามารถเกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ 19 หน่วย คือ /i, i:, e:, ɛ, ɛ:, ɛ̃, ɛ̃:, ɔ:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ̃, ɔ̃:, ia, ɛa, ua/ และไม่เกิดกับหน่วยเสียงสระ /e, ə/ ตรงกันทั้ง 4 เขต

4.1.11 หน่วยเสียง / ch /

หน่วยเสียงนี้ปรากฏเฉพาะในตำแหน่งพยัญชนะต้นเท่านั้น
ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
chɛ: ⁶	chɛ: ⁶	chɛ: ⁶	chɛ: ⁶	"แซ"
chak ⁷	chak ⁷	chak ⁷	chak ⁷	"ดัก"

หน่วยเสียง / ch- / เท่าที่สำรวจในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต สามารถเกิดนำหน้าเสียงสระได้ 19 หน่วย /i, i:, e:, ɛ, ɛ:, ɛ̃, ɛ̃:, ɔ:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ̃, ɔ̃:, ia, ɛa, ua/ และจะไม่เกิดกับหน่วยเสียงสระ

4.1.12 หน่วยเสียง / s /

หน่วยเสียงนี้ปรากฏเฉพาะในตำแหน่งพยัญชนะต้นเท่านั้น
ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
sip ¹	sip ¹	sip ¹	sip ¹	"สิป"
sa:r ¹	sa:r ¹	sa:r ¹	sa:r ¹	"สาม"

หน่วยเสียง / s- / ในภาษาไทยถิ่นนี้ สามารถเกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ 20 หน่วย คือ /i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:, ɛ̃, ɛ̃:, ɔ:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ̃, ɔ̃:, ia, ɛa, ua/ และจะไม่เกิดกับหน่วยเสียงเดี่ยวเท่านั้น คือ /ə/ ตรงกันทั้ง 4 เขต

4.1.13 หน่วยเสียง / h /

หน่วยเสียงนี้ปรากฏเฉพาะในตำแหน่งพยัญชนะต้นเท่านั้น

ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
hɛ: ¹	hɛ: ¹	hɛ: ¹	hɛ: ¹	"เห"
hat ¹	hat ¹	hat ¹	hat ¹	"หัก"

หน่วยเสียง / h / ในภาษาไทยถิ่นพัทลุง เท่าที่สำรวจพบว่า สามารถเกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ 21 หน่วยกรบ คือ /i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:, ɨ, ɨ:, ɔ, ɔ:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:, ia, ɨa, ua/

4.1.14 หน่วยเสียง / ɲ /

หน่วยเสียงนี้ปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้น และในตำแหน่งพยัญชนะท้าย

ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
ɲɛ: ¹	ɲɛ: ¹	ɲɛ: ¹	ɲɛ: ¹	"หนอ"
khom ⁵	khom ⁵	khom ⁵	khom ⁵	"กม"

หน่วยเสียง / ɲ- / ในภาษาไทยถิ่นนี้สามารถเกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ 19 หน่วย คือ /i, i:, e, ɛ, ɛ:, ɨ, ɨ:, ɔ:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:, ia, ɨa, ua / และไม่เกิดกับหน่วยเสียงสระ /e, ɛ/ ตรงกันทั้ง 4 เขต

หน่วยเสียง / ɲ- / นี้สามารถประสมกับหน่วยเสียงพยัญชนะข้างลิ้น / -l / และพยัญชนะรวิ / -r / ทำให้เกิดเป็นพยัญชนะประสม rɲl- และ rɲr- ตามลำดับ

พยัญชนะประสม rɲl- ในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต สามารถเกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้เพียง 10 หน่วย / e:, ɛ, ɛ:, ɨ, ɔ:, a, a: o: ɔ:, ɨa/

พยัญชนะประสม rɲr- ในภาษาไทยถิ่นพัทลุงพบว่า พท 1 และ พท 2 สามารถเกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้เพียง 12 หน่วย คือ /e:, ɛ, ɛ:, ɔ:, a, a: u, o; o:, ɔ, ɔ:, ua/

ส่วนพยัญชนะประสม *nr-* ในเขต พท 3 และ พท 4 สามารถเกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ 11 หน่วยเท่านั้น คือ /e:, ɛ, ɛ:, ɔ:, a, a:, u, o, o:, ɔ, ɔ:/

หน่วยเสียง /-r/ ในตำแหน่งพยัญชนะท้ายพบว่า สามารถเกิดตามหลังหน่วยเสียงสระได้ 17 หน่วย คือ /i, i:, e, e:, ɛ:, ɛ:, ɔ:, a, a:, o, o:, u, u:, ɔ, ia, ɛa, ua/ และจะไม่เกิดกับหน่วยเสียงสระ /ɛ, ɛ, ɔ, ɔ/ ตรงกันทั้ง 4 เขต

4.1.15 หน่วยเสียง / n /

หน่วยเสียงปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้น และในตำแหน่งพยัญชนะท้าย ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
nu: ¹	nu: ¹	nu: ¹	nu: ¹	"หนู"
na:n ⁵	na:n ⁵	na:n ⁵	na:n ⁵	"นอน"

ในภาษาไทยถิ่นพัทลุง หน่วยเสียง / n- / สามารถเกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ 19 หน่วย คือ /i, i:, e:, ɛ, ɛ:, ɛ:, ɛ:, ɔ:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:, ia, ɛa, ua/ และจะไม่เกิดกับหน่วยเสียงสระ / e, ɔ / ตรงกันทั้ง 4 เขต

ในตำแหน่งพยัญชนะท้าย หน่วยเสียง / -n / สามารถเกิดตามหลังหน่วยเสียงสระได้ทั้ง 21 หน่วย ตรงกันทั้ง 4 เขต

4.1.16 หน่วยเสียง / ñ /

หน่วยเสียงนี้ปรากฏเฉพาะในตำแหน่งพยัญชนะต้นเท่านั้น ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
ña: ²	ña: ²	ña: ²	ña: ²	"หญ่า"
ñin ¹	ñin ¹	ñin ¹	ñin ¹	"หญิง"

หน่วยเสียง / ñ- / เท่าที่สำรวจพบในภาษาไทยถิ่นนี้ สามารถเกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ 12 หน่วย คือ /i, i:, e:, a, a:, u, u:, ɔ, ɔ:, ia, ɛa, ua/

ตรงกันทั้ง 4 เขต

4.1.17 หน่วยเสียง / l- /

หน่วยเสียงนี้ปรากฏเฉพาะในตำแหน่งพยัญชนะต้นเท่านั้น

ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
lin ⁷	lin ⁷	lin ⁷	lin ⁷	"ลีน"
luat ⁶	luat ⁶	luat ⁶	luat ⁶	"ลูก"

หน่วยเสียง / l- / สามารถเกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ 20 หน่วย คือ

/i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:, ɨ, ɨ:, ɘ, ɘ:, a, a:, u, u:, ɔ, ɔ:, ɔ̃, ɔ̃:, ia, ɨa, ua / และไม่เกิดกับหน่วยเสียง / ɔ / เพียงหน่วยเดียว ตรงกันทั้ง 4 เขต

นอกจากนี้หน่วยเสียง / -l / สามารถประสมกับหน่วยเสียงพยัญชนะต่อไปนี้ คือ /p, ph, k, kh, ɕ / ทำให้เกิดเป็นพยัญชนะประสม pl-, phl-, kl-, khl-, ɕl- ตามลำดับ และตรงกันทั้ง 4 เขต

4.1.18 หน่วยเสียง / r- /

หน่วยเสียงนี้ปรากฏเฉพาะในตำแหน่งพยัญชนะต้นเท่านั้น

ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
rin ⁵	rin ⁵	rin ⁵	rin ⁵	"ริน"
ra:k ⁶	ra:k ⁶	ra:k ⁶	ra:k ⁶	"ราก"

หน่วยเสียง / r- / สามารถเกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ 21 หน่วย คือ

/i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:, ɨ, ɨ:, ɘ, ɘ:, a, a:, u, u:, ɔ, ɔ:, ɔ̃, ɔ̃:, ia, ɨa, ua/

4.1.19 หน่วยเสียง / w- /

หน่วยเสียงนี้สามารถปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้าย

ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
wun ⁷	wun ⁷	wun ⁷	wun ⁷	"วุ่น"
wa:w ⁶	wa:w ⁶	wa:w ⁶	wa:w ⁶	"ว่าว"

หน่วยเสียง / w- / สามารถเกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ 17 หน่วย คือ /i, i:, e:, ɛ, ɛ:, ɛ:, ɔ:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:, ia, ua/ จะไม่เกิดกับหน่วยเสียงสระ /e, ɛ, ɔ, ɔ:/ ตรงกันทั้ง 4 เขต

นอกจากนี้หน่วยเสียง / -w / ยังสามารถปรากฏร่วมกับหน่วยเสียงพยัญชนะ / k- / และ / kh / ทำให้เกิดเป็นพยัญชนะประสม kw และ khw- ตามลำดับและตรงกันทั้ง 4 เขต

ส่วนในตำแหน่งพยัญชนะท้าย หน่วยเสียง / -w / สามารถเกิดตามหน่วยเสียงสระได้เพียง 6 หน่วย คือ /i, e:, ɛ:, a, a:, ia/

4.1.20 หน่วยเสียง / ʔj /

หน่วยเสียงนี้ปรากฏได้เฉพาะในตำแหน่งพยัญชนะต้นเท่านั้น

ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
ʔja:3	ʔja:3	ʔja:3	ʔja:3	"ยา"
ʔjen ³	ʔjen ³	ʔjen ³	ʔjen ³	"เย็น"

หน่วยเสียง / ʔj- / เท่าที่สำรวจพบในภาษาไทยถิ่นนี้ สามารถปรากฏนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ 13 หน่วย คือ /i, i:, e, ɛ, ɛ:, a, a:, u, u:, o:, ɔ:, ia, ua / ตรงกันทั้ง 4 เขต

4.1.21 หน่วยเสียง / j- /

หน่วยเสียงนี้ปรากฏได้ในตำแหน่งพยัญชนะ และในตำแหน่งพยัญชนะท้าย

ตัวอย่าง

พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	
jɔk ⁷	jɔk ⁷	jɔk ⁷	jɔk ⁷	"ยก"
la:j ⁵	la:j ⁵	la:j ⁵	la:j ⁵	"ลาย"

หน่วยเสียง / j- / สามารถเกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ 19 หน่วย คือ /i, i:, e:, ɛ, ɛ:, ɨ, ɨ:, ɐ:, ə, ə:, u, u:, o, ɔ:, ɔ:, ɔ:, ia, ɪa, ua/ และไม่เกิดกับหน่วยเสียงสระ /e, ə/ ตรงกันทั้ง 4 เขต และหน่วยเสียง / -j / สามารถเกิดตามหลังหน่วยเสียงสระได้เพียง 8 หน่วย คือ / ɛ:, ə, ə:, u, ɔ:, ɔ:, ɪa, ua/ ตรงกันทั้ง 4 เขต

ตารางต่อไปนี้เป็นการแสดงให้เห็นการปรากฏร่วมกันไคของหน่วยเสียงพยัญชนะ-กันเดียว หน่วยเสียงพยัญชนะประสม และหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายกับหน่วยเสียงสระซึ่งจะทำให้มองเห็นการปรากฏร่วมกันไคชัดเจนยิ่งขึ้น โดยจะเสนอเป็น 2 เขต รวมกัน คือ เขต พท 1 กับ เขต พท 2 ซึ่งมีลักษณะที่เหมือนกัน และ เขต พท 3 กับ เขต พท 4 ซึ่งมีลักษณะการปรากฏที่เหมือนกัน ดังจะได้แสดงไว้ในตารางต่อไปนี้

ตาราง 9 แสดงการปรากฏร่วมกันได้ของหน่วยเสียงพยัญชนะเดียวกับพยัญชนะเสียงสระ ในภาษาไทยถิ่นพัทลุง เขต พท 1 และ พท 2

สระ พยัญชนะ คนเดียว	i	i:	e	e:	ɛ	ɛ:	ɨ	ɨ:	o	o:	ɔ	ɔ:	u	u:	o	o:	ɔ	ɔ:	ɨ	ɨ:	o
p-	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ph-	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
b-	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
t-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
th-	+	+		+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
d-	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
k-	+	+		+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
kh-	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ʔ-	+	+	+	+		+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
c-	+	+		+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ch-	+	+		+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
s-	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
h-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
m-	+	+		+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
n-	+	+		+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ɲ-	+	+				+					+	+	+	+			+	+	+	+	+
l-	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
r-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
w-	+	+		+	+	+		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ʔj-	+	+	+				+	+		+	+	+	+	+		+	+	+			+
j	+	+		+	+	+		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

หมายเหตุ + แสดงหน่วยเสียงที่ปรากฏ ช่องว่าง แสดงหน่วยเสียงที่ไม่ปรากฏ

ตารางที่ 11 แสดงการปรากฏร่วมกันได้ของหน่วยเสียงพยัญชนะประสมกับหน่วยเสียง
สระภาษาไทยถิ่นพัทลุงในเขต พท 1 และ พท 2

สระ พยัญชนะ ประสม	i	ɪ	e	ɛ	ɛ:	ɨ	ɨ:	ə	ə:	o	o:	u	u:	o	o:	ə	ɜ:	ia	ia	ua
pl-	+	+		+	+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
pr-	+	+		+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+		+
pbl-	+	+		+	+	+	+			+	+	+	+			+	+	+	+	+
phr-	+	+			+	+	+	+		+	+	+	+			+	+	+	+	+
tr-	+	+		+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+		+
kl-	+	+			+	+	+	+		+	+	+			+	+	+	+	+	+
kr-	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+		+
kw-		+		+		+					+	+						+		
khl-	+	+		+	+	+	+			+	+	+	+		+	+	+	+	+	
khr-		+		+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
kbw-	+	+		+	+	+	+	+		+	+	+	+	+		+	+		+	
ɛl-				+	+	+	+			+	+	+			+		+		+	
ɛr-				+	+	+				+	+	+	+		+	+	+			+

ตารางที่ 12 แสดงการปรากฏร่วมกันของหน่วยเสียงพยัญชนะประสมกับหน่วยเสียงสระในภาษาไทยถิ่นพัทลุงใน เขต พท 3 และ พท 4

สระ พยัญชนะ ประสม	i	i:	e	e:	ɛ	ɛ:	ɨ	ɨ:	ɔ	ɔ:	a	a:	u	u:	o	o:	ɜ	ɜ:	ia	ɨa	ua
pl-	+	+		+	+	+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
pr-	+	+		+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+		+
phl-	+	+		+	+	+	+	+			+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
phr-	+	+			+	+	+	+			+	+	+	+	+		+	+	+	+	+
tr-	+	+		+	+	+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+		+
kl-	+	+			+	+	+	+			+	+	+			+	+	+	+	+	+
kr-	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+		+
kw-		+		+		+					+	+							+		
khk-	+	+		+	+	+	+				+	+	+	+		+	+	+	+	+	
klar-		+		+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
khw-	+	+		+	+	+	+	+			+	+	+	+	+		+	+		+	
nl-				+	+	+	+				+	+	+			+		+		+	
nr-				+	+	+					+	+	+	+		+	+	+	+		

ตารางที่ 13 แสดงการปรากฏร่วมกันได้ของหน่วยเสียงสระกับพยัญชนะท้ายในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต

สระ \ พยัญชนะท้าย	-p	-t	-k	-ʔ	-ɾ	-n	-ŋ	-w	-j
i	+	+	+		+	+	+		+
i:	+	+	+	+	+	+	+		
e		+			+	+	+		
e:	+	+	+	+	+	+	+		+
ɛ	+	+	+			+	+		
ɛ:	+	+	+	+	+	+	+		+
ɨ	+	+	+			+	+		
ɨ:	+	+				+			
ə						+			
o:	+	+	+	+	+	+	+	+	
a	+	+	+		+	+	+	+	+
a:	+	+	+	+	+	+	+	+	+
u	+	+	+		+	+	+	+	
u:	+	+		+	+	+	+		
o					+	+	+		
o:	+	+	+	+	+	+	+	+	
ɔ	+	+	+			+			
ɔ:	+	+	+	+	+	+	+	+	
ia	+	+	+	+	+	+	+		+
ɨa	+	+	+		+	+	+	+	
ɨa	+	+	+		+	+	+	+	

4.2 การแจกแจงหน่วยเสียงสระ

กาญจนา นาคสกุล ได้กล่าวถึง การแจกแจงของหน่วยเสียงในภาษาไทยไว้ว่า เสียงสระเป็นเสียงก้องที่กระจายไปไกลไกลกว่าเสียงพยัญชนะ เสียงสระจึงเป็นแกนของพยางค์ซึ่งทำให้เสียงอื่น ๆ ในพยางค์นั้นไถ่ย่นไถ่ คำแห่งที่หน่วยเสียงสระจะเกิดได้ในพยางค์และคำภาษาไทย และความสัมพันธ์ที่หน่วยเสียงสระมีต่อหน่วยเสียงพยัญชนะต้นและต่อหน่วยเสียงพยัญชนะสะกด ในลักษณะที่จะปรากฏร่วมกันได้หรือไม่ได้อย่างไร อาจเรียกได้ว่า เป็นหน้าที่ของหน่วยเสียงสระในภาษาไทย¹

จากผลการศึกษาวเคราะห์การปรากฏร่วมกันไถ่ระหว่างหน่วยเสียงพยัญชนะกับหน่วยเสียงสระ ในภาษาไทยดัดพิทตุงทั้ง 4 เซก (ดูตารางหน้า 169 - 173) ทำให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับการแจกแจงของหน่วยเสียงสระในภาษาไทยดัดพิทตุงนี้ คือ

4.2.1 หน่วยเสียง / i /

หน่วยเสียงนี้สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะต้นเดี่ยวไถ่ครบทั้ง 21 หน่วย /p, ph, b, t, th, d, k, kh, ʔ, c, ch, s, h, m, n, ñ, l, r, w, ʔj, j/ สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะประสมไถ่ 9 เสียง คือ [pl, pr, phl, phr, tr, kl, kr, khl, khw] โดยไถ่เกิดกับพยัญชนะประสม [kw, khr, ml, mr] และหน่วยเสียงนี้สามารถเกิดนำหน้าพยัญชนะท้ายไถ่ 7 หน่วย คือ /-p, -t, -k, -m, -n, -ŋ, -w/ โดยไถ่เกิดกับ /-ʔ, -j/ ตรงกันทั้ง 4 เซก

4.2.2 หน่วยเสียง / i: /

หน่วยเสียงนี้สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะต้นเดี่ยวไถ่ครบ 21 หน่วย คือ /p, ph, b, t, th, d, k, kh, ʔ, c, ch, s, h, m, n, ñ, l, r, w, ʔj, j/ สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะประสมไถ่ 11 เสียง คือ [pr, pr, phl, phr, tr, kl, kr, kw, khl, khr, khw] โดยไถ่เกิดกับพยัญชนะประสม [ml, mr] และสามารถเกิดนำหน้าพยัญชนะท้ายไถ่ 7 หน่วย คือ /-p, -t, -k, -ʔ, -m, -ŋ, -n/ โดยไถ่เกิดกับ /-w, -j/ ตรงกันทั้ง 4 เซก

¹กาญจนา นาคสกุล ระบบเสียงภาษาไทย หน้า 37

4.2.3 หน่วยเสียง / e /

หน่วยเสียงนี้สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะต้นเดี่ยวได้ 12 หน่วย คือ /p, ph, b, t, d, kh, ʔ, s, h, l, r, ʔj/ โดยไม่เกิดกับ /th, k, c, ch, m, n, ñ, w, j/ สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะประสม [kr] ได้เพียงเสียงเดี่ยว และสามารถเกิดนำหน้าพยัญชนะท้ายได้ 3 หน่วย คือ /-ɾ, -n, -ŋ/ ตรงกันทั้ง 4 เขต

4.2.4 หน่วยเสียง / e: /

หน่วยเสียงนี้สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะต้นเดี่ยวได้ 19 หน่วย คือ /p, ph, b, t, th, d, k, kh, ʔ, c, ch, s, h, m, n, l, r, w, j/ โดยไม่เกิดกับ /ñ, ʔj/ สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะประสมได้ 11 เสียง คือ [pl, pr, phl, tr, kr, kw, khl, khr, khw, ɾl, ɾr] โดยไม่เกิดกับ [phr, kl] และนอกจากนี้สามารถเกิดนำหน้าพยัญชนะท้ายได้ 7 หน่วย คือ /-t, -k, -ʔ, -ɾ, -n, -ŋ, -w/ โดยไม่เกิดกับ /-p, -j/ ตรงกันทั้ง 4 เขต

4.2.5 หน่วยเสียง / ɛ /

หน่วยเสียงนี้สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะต้นเดี่ยวได้ 19 หน่วย คือ /p, ph, b, t, th, d, k, kh, ʔ, c, ch, s, h, m, n, l, r, w, j/ โดยไม่เกิดกับ ñ, ʔj/ สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะประสมได้ 11 เสียง คือ [pr, phl, phr, tr, kl, kr, khl, khr, khw, ɾl, ɾr] โดยไม่เกิดกับ [pl, kw] และนอกจากนี้สามารถเกิดนำหน้าพยัญชนะท้ายได้ 5 หน่วย คือ /-p, -t, -k, -n, -ŋ/ โดยไม่เกิดกับ /-ɾ, -ɾ, -w, -j/ ตรงกันทั้ง 4 เขต

4.2.6 หน่วยเสียง / ɛ: /

หน่วยเสียงนี้สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะต้นเดี่ยวได้ 20 หน่วย คือ /p, ph, b, t, th, d, k, kh, ʔ, c, ch, s, h, m, n, ñ, l, r, w, j/ โดยไม่เกิดกับ / ʔj / สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะประสมได้ 12 เสียง คือ [pl, pr, phl, phr, tr, kl, kr, kw, khl, khr, khw, ɾl] และสามารถเกิดนำหน้าพยัญชนะท้ายได้ 8 หน่วย คือ /-p, -t, -k, -ʔ, -ɾ, -n, -ŋ, -w/ โดยไม่เกิดกับ / -j / ตรงกันทั้ง 4 เขต

4.2.7 หน่วยเสียง / ɛ̃ /

หน่วยเสียงนี้สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะต้นเดี่ยวได้ 19 หน่วย คือ /p, ph, b, t, th, d, k, kh, ʔ, c, ch, s, h, m, n, l, r, ʔj, j/ โดยไม่เกิดกับ /ŋ, w/ สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะประสมได้ 10 เสียง คือ [pr, phl, phr, tr, kl, kr, khil, khr, khw, ɛl] โดยไม่เกิดกับ [pl, kw, ɛr] และสามารถเกิดนำหน้าพยัญชนะท้ายได้ 5 หน่วย คือ /-p, -t, -k, -n, -ɲ/ โดยไม่เกิดกับ /-ʔ, -w, -j/ ตรงกันทั้ง 4 เขต

4.2.8 หน่วยเสียง / ɛ̃ː /

หน่วยเสียงนี้สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะต้นเดี่ยวได้ 19 หน่วย คือ /p, ph, t, th, d, k, kh, ʔ, c, ch, s, h, m, n, l, r, w, ʔj, j/ โดยไม่เกิดกับ /b, ŋ/ สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะประสมได้ 6 เสียง คือ [pr, phl, phr, kl, khr, khw] โดยไม่เกิดกับ [pl, tr, kr, kw, khil, ɛl, ɛr] และสามารถเกิดนำหน้าพยัญชนะท้ายได้ 4 หน่วย คือ /-p, -t, -n, -ɲ/ โดยไม่เกิดกับ /-k, -ʔ, -ɲ, -w, -j/ ตรงกันทั้ง 4 เขต

4.2.9 หน่วยเสียง / ɔ̃ /

หน่วยเสียงนี้สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะต้นเดี่ยวได้ 3 หน่วย ในเขต พท 1 พท 2 คือ /t, h, r/ ส่วนในเขต พท 3 พท 4 สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะต้นเดี่ยวได้ 2 หน่วยเท่านั้น คือ /h, r/ ไม่สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะประสมได้เลย นอกจากนั้นสามารถเกิดนำหน้าพยัญชนะท้ายได้เพียง 1 เสียงเท่านั้น คือ /-n/ โดยไม่เกิดกับ /-p, -t, -k, -ʔ, -r, -ɲ, -w, -j/ ตรงกันทั้ง 4 เขต

4.2.10 หน่วยเสียง / ɔ̃ː /

หน่วยเสียงนี้สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะต้นเดี่ยวได้ 19 หน่วย คือ /p, ph, b, t, th, d, k, kh, ʔ, c, ch, s, h, m, n, l, r, w, j/ โดยไม่เกิดกับ /ŋ, ʔj/ สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะประสมได้ 11 เสียง คือ [pl, pr, phl, phr, tr, kl, kr, khil, khw, ɛl, ɛr] โดยไม่เกิดกับ [kw, khr] และสามารถ

เกิดนำหน้าพยัญชนะท้ายได้ 7 หน่วย คือ /-p, -t, -k, -r, -n, -ŋ, -j/ โดยไม่
เกิดกับ /-ʔ, -w/ ตรงกันทั้ง 4 เขต

4.2.11 หน่วยเสียง / a /

หน่วยเสียงนี้สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะต้นเดี่ยวได้ทั้ง 21 หน่วย คือ /p, ph, b, t, th, d, k, kh, ʔ, c, ch, s, h, r, n, ñ, l, r, w, ʔj, j/ สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะประสมได้ครบทั้ง 13 เสียง คือ [pɪ, pr, phɪ, phr, tr, kɪ, kr, kw, khɪ, khr, khw, rɪ, rr] และสามารถนำหน้าพยัญชนะท้ายได้ 8 หน่วย คือ /-p, -t, -k, -r, -n, -ŋ, -w, -j/ โดยไม่เกิดกับ /-ʔ/ เพียงหน่วยเสียงเดี่ยวตรงกันทั้ง 4 เขต

4.2.12 หน่วยเสียง / a: /

หน่วยเสียงนี้สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะต้นเดี่ยวได้ทั้ง 21 หน่วย คือ /p, ph, b, t, th, d, k, kh, ʔ, c, ch, s, h, r, n, ñ, l, r, w, ʔj, j/ สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะประสมได้ครบทั้ง 13 เสียง คือ [pɪ, pr, phɪ, phr, tr, kɪ, kr, kw, khɪ, khr, khw, rɪ, rr] และสามารถเกิดนำหน้าพยัญชนะท้ายได้ครบทั้ง 9 หน่วย คือ /-p, -t, -k, -ʔ, -r, -n, -ŋ, -w, -j/ ตรงกันทั้ง 4 เขต

4.2.13 หน่วยเสียง / u /

หน่วยเสียงนี้สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะต้นเดี่ยวได้ทั้ง 21 หน่วย คือ /p, ph, b, t, th, d, k, kh, ʔ, c, ch, s, h, r, n, ñ, l, r, w, ʔj, j/ สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะประสมได้ 10 เสียง คือ [pɪ, pr, phɪ, phr, tr, kr, khɪ, khr, khw, rr] โดยไม่เกิดกับ [kɪ, kw, rɪ] และสามารถเกิดนำหน้าพยัญชนะท้ายได้ 7 หน่วย คือ /-p, -t, -k, -r, -n, -ŋ, -j/ โดยไม่เกิดกับ /-ʔ, -w/ ตรงกันทั้ง 4 เขต

4.2.14 หน่วยเสียง / u: /

หน่วยเสียงนี้สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะต้นเดี่ยวได้ครบ 21 หน่วย คือ

/p, ph, b, t, th, d, k, ʔ, c, ch, s, h, n, ñ, m, l, r, w, ʔj, j, kh/ สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะประสมได้ 7 เสียง คือ [pr, phl, phr, tr, kl, kr, khr] โดยไม่เกิดกับพยัญชนะประสม [pr, kw, khl, khr, r1, rr] สามารถเกิดนำหน้าพยัญชนะท้ายได้ 6 หน่วย คือ /-p, -t, -ʔ, -c, -n, -ŋ/ โดยไม่เกิดกับ /-k, -w, -j/ ตรงกันทั้ง 4 เขต

4.2.15 หน่วยเสียง / o /

หน่วยเสียงนี้สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะต้นเดี่ยวได้ 19 หน่วย คือ /p, ph, b, t, th, d, kh, k, ʔ, c, ch, s, h, r, n, l, r, w, j/ โดยไม่เกิดกับ /ñ, ʔ/ สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะประสมได้ 8 เสียง คือ [pl, pr, tr, kl, kh1, khr, rr, kr] โดยไม่เกิดกับพยัญชนะประสม [ph1, phr, kw, khw, r1] และสามารถเกิดนำหน้าพยัญชนะท้ายได้ 3 หน่วย คือ /-c, -n, -ŋ/ โดยไม่เกิดกับ /-p, -t, -k, -ʔ, -w, -j/ ตรงกันทั้ง 4 เขต

4.2.16 หน่วยเสียง / o: /

หน่วยเสียงนี้สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะต้นเดี่ยวได้ 20 หน่วย คือ /p, ph, b, t, th, d, k, kh, ʔ, ch, c, s, h, r, n, l, r, w, ʔj, j/ โดยไม่เกิดกับ / ñ / สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะประสมได้ 11 เสียง [pl, pr, ph1, phr, tr, kl, kr, kh1, khr, r1, rr] โดยไม่เกิดกับพยัญชนะประสม [khw, kw] เพียงหน่วยเดียวและสามารถเกิดนำหน้าพยัญชนะท้ายได้ 8 หน่วย คือ /-p, -t, -k, -ʔ, -c, -n, -ŋ, -j/ โดยไม่เกิดกับ /-w/ ตรงกันทั้ง 4 เขต

4.2.17 หน่วยเสียง / ɔ /

หน่วยเสียงนี้สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะต้นเดี่ยว 20 หน่วย คือ /p, ph, b, t, th, d, k, kh, ʔ, c, ch, s, h, r, n, ñ, l, r, w, j/ โดยไม่เกิดกับ / ʔj / สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะประสมได้ 11 เสียง [pl, pr, ph1, phr, tr, kl, kr, kh1, khr, khw, rr] โดยไม่เกิดกับพยัญชนะประสม [kw, r1] และสามารถเกิดนำหน้าพยัญชนะท้ายได้ 4 หน่วย คือ /-p, -t, -k, -n /

โดยไม่เกิดกับ /-ʔ, -m, -n, -w, -j/ ตรงกันทั้ง 4 เขต

4.2.18 หน่วยเสียง / ɔ:/

หน่วยเสียงนี้สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะต้นเดี่ยวครบทั้ง 21 หน่วย คือ /p, ph, b, t, th, d, k, kh, ʔ, c, ch, s, h, m, n, ñ, l, r, w, ʔj, j/ สามารถเกิดตามพยัญชนะประสมได้ 12 เสียง คือ [pl, pr, phl, phr, tr, kl, kr, khl, khr, khw, rɪ, ɛr] โดยไม่เกิดกับพยัญชนะประสม [kw] และสามารถเกิดนำหน้าพยัญชนะท้ายได้ 8 หน่วย คือ /-p, -t, -k, -ʔ, -m, -n, -ŋ, -j/ โดยไม่เกิดกับ /-w/ ตรงกันทั้ง 4 เขต

4.2.19 หน่วยเสียง / ia /

หน่วยเสียงนี้สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะต้นเดี่ยวได้ครบ 21 หน่วย คือ /p, ph, b, t, th, d, k, kh, ʔ, c, ch, s, h, m, n, ñ, l, r, w, ʔj, j/ เพียงหน่วยเดียว สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะประสมได้ 10 เสียง คือ [pl, pr, phl, phr, tr, kl, kr, kw, khl, khr] โดยไม่เกิดกับพยัญชนะประสม [khw, ɛl, ɛr] และสามารถเกิดนำหน้าพยัญชนะท้ายได้ 8 หน่วย คือ /-p, -t, -k, -ʔ, -m, -n, -ŋ, -w/ โดยไม่เกิดกับ /-j/ ตรงกันทั้ง 4 เขต

4.2.20 หน่วยเสียง / ɛa /

หน่วยเสียงนี้สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะต้นเดี่ยวได้ 19 หน่วย คือ /p, ph, b, t, th, d, k, kh, ʔ, c, ch, s, h, m, n, ñ, l, r, j/ โดยไม่เกิดกับ /w, ʔj/ สามารถเกิดนำหน้าพยัญชนะประสมได้ 8 เสียง คือ [pl, phl, phr, kl, khl, khr, khw, ɛl] โดยไม่เกิดกับพยัญชนะประสม [pr, tr, kr, kw, ɛr] และสามารถเกิดนำหน้าพยัญชนะท้ายได้ 7 หน่วย คือ /-p, -t, -k, -m, -n, -ŋ, -j/ โดยไม่เกิดกับ /-ʔ, -w/ ตรงกันทั้ง 4 เขต

4.2.21 หน่วยเสียง / ua /

หน่วยเสียงนี้สามารถเกิดตามหลังพยัญชนะต้นเดี่ยวได้ครบ 21 หน่วย คือ /p, ph, b, t, th, d, k, kh, ʔ, c, ch, s, h, m, n, ñ, l, r, w, ʔj, j/

สามารถเกิดนำพยัญชนะประสมได้ 9 เสียง คือ [p¹, pr, ph¹, phr, tr, kl, kr, khr, cr] โดยไม่เกิดกับ [kw, kh¹, khw, n¹] ในเขต พท 1, พท 2 ส่วนในเขต พท 3, พท 4 สามารถเกิดนำหน้าพยัญชนะประสมได้ 8 เสียง คือ [p¹, pr, ph¹, phr, tr, kl, kr, khr] โดยไม่เกิดกับ [kw, kh¹, khw, n¹] และสามารถเกิดนำหน้าพยัญชนะท้ายได้ 7 หน่วย คือ /-p, -t, -k, -r, -n, -ŋ, -j / โดยไม่เกิดกับ /-r, -w / ตรงกันทั้ง 4 เขต

5. โครงสร้างของพยางค์

ฉันทน์ ทองช่วย กล่าวถึงโครงสร้างของพยางค์ตอนหนึ่งว่า "พยางค์ในคำพูดภาษาไทยนั้น มีส่วนประกอบที่สำคัญ คือ หน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ส่วนประกอบดังกล่าวนี้มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ... พยางค์หนึ่ง ๆ ในภาษาไทยจะต้องประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้นอย่างน้อย 1 หน่วย ประกอบด้วยหน่วยเสียงสระ 1 หน่วย และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 1 หน่วย พยางค์จึงมีส่วนประกอบอย่างน้อย 3 หน่วยเสียง และในกรณีที่มีพยัญชนะต้นเป็นพยัญชนะประสม ก็อาจจะเพิ่มหน่วยเสียงพยัญชนะอีก 1 หน่วย หรืออาจจะไม่มีพยัญชนะท้ายอีก 1 หน่วย"¹

โครงสร้างของคำพยางค์เดี่ยวในภาษาไทยมี 5 แบบ² คือ

1. c(c)v^T
2. c(cc)v^T
3. c(c)vs^T
4. c(c)vv^T
5. c(c)vvs^T

¹ฉันทน์ ทองช่วย ภาษาไทยที่ใช้อยู่ในปัจจุบันในรักรลันกัน ไทรบุรี และปะลิส
หน้า 228

²กาญจนา นาคสกุล ระบบเสียงภาษาไทย หน้า 106

จากการวิเคราะห์ภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต ปรากฏว่า มีโครงสร้างของคำพยางค์เกี่ยวตรงกันกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ และต่อไปนี้จะกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างพยางค์แบบต่าง ๆ กับหน่วยเสียงวรรณยุกต์เป็นกรณีพิเศษ เพื่อให้เห็นถึงหน้าที่หรือความสามารถในการปรากฏไคของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในพยางค์แบบต่าง ๆ เป็นสำคัญ

โครงสร้างของพยางค์ในภาษาไทยถิ่นพัทลุง เขต พท 1

ถ้ากำหนดให้

- T 1 แผนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ สูง – ขึ้น – ตก และ สูง – ขึ้น
- T 2 แผนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ สูง – ระดับ และ สูง – ระดับ (ตกก่อนท้าย)
- T 3 แผนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ กลาง – ขึ้น – ตก และ กลาง – ขึ้น
- T 4 แผนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ กลาง – ระดับ – ขึ้น
- T 5 แผนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ กลาง – ตก
- T 6 แผนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ต่ำ – ตก – ขึ้น
- T 7 แผนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ต่ำ – ตก

การปรากฏของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในเขต พท 1 จะปรากฏในโครงสร้างของพยางค์แบบต่าง ๆ ดังในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 14 แสดงการปรากฏของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นพัทลุง เขต พท 1 ในโครงสร้างแบบต่าง ๆ

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ แบบโครงสร้าง	T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7
1. $c(c)vv^T$	+	+	+	+	+	+	+
2. $c(c)vn^T$	+	+	+	+	+	+	+
3. $c(cc)vn^T$	+	+	+	+	+	+	+
4. $c(c)vs^T$	+		+				+
5. $c(c)wvs^T$		+		+		+	

จากตารางที่ 14 สามารถอธิบายการแจกแจงของวรรณยุกต์ในพยางค์ที่มีโครงสร้างแบบต่าง ๆ ได้ดังนี้

โครงสร้างของคำพยางค์เดี่ยว แต่ละแบบในภาษาไทยถิ่นพัทลุง เขต พท 1 อาจจำแนกออกไปเป็นพยางค์ลักษณะต่าง ๆ ได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความสามารถในการปรากฏกับวรรณยุกต์และประเภทของพยัญชนะต้น ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ พยัญชนะเดี่ยว (c) กับพยัญชนะประสม (cc)

1. โครงสร้างพยางค์แบบ $c(c)vv^T$ พยางค์ที่มีโครงสร้างแบบนี้ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้น ซึ่งอาจเป็นพยัญชนะต้นเดี่ยว (c) หรือพยัญชนะประสม (cc) ก็ได้ ตามด้วยหน่วยเสียงสระเสียงยาวหรือหน่วยเสียงสระประสม (vv) และจะเกิดกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ T 1, T 2, T 3, T 4, T 5, T 6 หรือ T 7 หน่วยใดหน่วยหนึ่ง ตัวอย่าง

$cvv^T 1$

เรน

ha:¹

"หา"

ru:¹

"หนู"

CCVV ^T 1	เขน	khwa: ¹	"ขวา"
		khli: ¹	"ขล" (คนไม่หนักหนึ่ง)
CVV ^T 2	เขน	wa: ²	"หวา"
		sia ²	"เสื่อ"
CCVV ^T 2	เขน	phri: ²	"ฟรี" (รีเข้าไปหา)
		khwa: ²	"เฝ้า"
CVV ^T 3	เขน	pa: ³	"ปา"
		ti: ³	"ตี"
CCVV ^T 3	เขน	kle: ³	"เกลด"
		ple: ³	"แปล"
CVV ^T 4	เขน	ce: ⁴	"แจ" (ไก....)
		te: ⁴	"ตอ"
CCVV ^T 4	เขน	kla: ⁴	"กลา"
		ple: ⁴	"แปล"
CVV ^T 5	เขน	khu: ⁵	"กู"
		cha: ⁵	"ชา"
CCVV ^T 5	เขน	phre: ⁵	"เพร"
		khru: ⁵	"ครู"
CVV ^T 6	เขน	che: ⁶	"แช"
		pho: ⁶	"พอ"
CCVV ^T 6	เขน	phria ⁶	"เพรื่อ"
		khre: ⁶	"แกร"

CV ^{T7}	เช่น	na: ⁷	"น่า"
		rua ⁷	"รู้"
CCV ^{T7}	เช่น	phra: ⁷	"พรา"
		khwa: ⁷	"ควา"

2. โครงสร้างพยางค์แบบ C(C)VN^T โครงสร้างแบบนี้ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว (C) หรือพยัญชนะประสม (CC) ก็ได้ ตามด้วยหน่วยเสียงสระสั้น (V) มีพยัญชนะท้ายเป็นพยัญชนะนาสิกหรือพยัญชนะกึ่งสระ (N) และจะเกิดกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ T 1, T 2, T 3, T 4, T 5, T 6 หรือ T 7 หน่วยใดหน่วยหนึ่ง

ตัวอย่าง

CVN ^{T 1}	เช่น	hom ¹	"หม"
		nan ¹	"หนิง"
CCVN ^{T 1}	เช่น	khwan ¹	"ขวัญ"
		khluj ¹	"ขลุ่ย"
CVN ^{T 2}	เช่น	sin ²	"สิน"
		phin ²	"ผิง"
CCVN ^{T 2}	เช่น	phrin ²	"ผริง" (บางมาก)
		khwar ²	"ควา"
CVN ^{T 3}	เช่น	cin ³	"จริง"
		kin ³	"กิน"
CCVN ^{T 3}	เช่น	kron ³	"กรง"
		pran ³	"ปรัง"
CVN ^{T 4}	เช่น	kun ⁴	"กุง"
		pin ⁴	"ปิ้ง" (กระจับปิ้ง)

CCVN ^T 4	เซ่น	klin ⁴	"กลิ้ง"
		klur ⁴	"กลุม"
CVN ^T 4	เซ่น	khon ⁵	"คน"
		wan ⁵	"วัง"
CCVN ^T 5	เซ่น	khlɛn ⁵	"กลิ้ง"
		khwan ⁵	"กวัน"
CVN ^T 6	เซ่น	thun ⁶	"ทุม"
		run ⁶	"รุง"
CCVN ^T 6	เซ่น	phlun ⁶	"พลุง"
		khlɛn ⁶	"กรึง"
CVN ^T 7	เซ่น	lin ⁷	"ลิน"
		khuɟ ⁷	"กุย"
CCVN ^T 7	เซ่น	phlan ⁷	"พลึง"
		khlun ⁷	"กลึง"

3. โครงสร้างพยางค์แบบ c(c)vn^T โครงสร้างแบบนี้ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว (c) หรือพยัญชนะประสม (cc) ก็ได้ ตามด้วยหน่วยเสียงสระขาวหรือเสียงสระประสม (vv) มีพยัญชนะท้ายที่เป็นพยัญชนะนาสิกหรือกึ่งสระ (n) และจะเกิดกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ T 1, T 2, T 3, T 4, T 5, T 6 หรือ T 7 หน่วยใดหน่วยหนึ่ง

ตัวอย่าง

CVN ^T 1	เซ่น	kho:n ¹	"โชน"
		suaɟ ¹	"สวย"

CCVVNT ¹	๑	khwa:n ¹	"ขวาง"
		khwa:n ¹	"แขวง"
CVVNT ²	๒	sa:n ²	"สร้าง"
		sua:n ²	"สาม"
CCVVNT ²	๒	phle:n ²	"เพลิง"
		khwa:j ²	"ฝ้าย"
CVVNT ³	๓	ka:n ³	"แกง"
		ca:n ³	"จาน"
CCVVNT ³	๓	plɛ:n ³	"แปลง"
		klɔ:n ³	"กลอง"
CVVNT ⁴	๔	ka:n ⁴	"กาม"
		tsɛ:n ⁴ < เค้น >	"ค้น"
CCVVNT ⁴	๔	kle:n ⁴	"แกลม"
		klian ⁴	"เกลี้ยง"
CVVNT ⁴	๔	chan:n ⁵	"ชาน"
		thian ⁵	"เทียน"
CCVVNT ⁵	๕	khla:n ⁵	"กลาน"
		mlɛan ⁵ < เมล็ดอง >	"เป็นมัน"
CVVNT ⁶	๖	thiaw ⁶	"เที่ยว"
		kha:j ⁶	"กาย"
CCVVNT ⁶	๖	khri:an ⁶	"เครื่อง"
		khɛ:ɔ:n ⁶	"กลอง"

CVVn ^T 7	เซ่น	khiaw ⁷	"เกี้ยว"
		la:n ⁷	"ลาง"
CCVVn ^T 7	เซ่น	khla:n ⁷	"กลอง"
		khla:n ⁷	"กลอย"

4. โครงสร้างพยางค์แบบ c(c)vs^T โครงสร้างแบบนี้ประกอบด้วย หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว (c) หรือ พยัญชนะประสม (cc) ก็ได้ ตามด้วยหน่วยเสียงสระเสียงสั้น (v) มีพยัญชนะท้ายเป็นพยัญชนะเสียงกัก และจะเกิดกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ T 1, T 3 และ T 7 หน่วยใดหน่วยหนึ่ง ตัวอย่าง

CVS ^T 1	เซ่น	khat ¹	"ซัก"
		hak ¹	"หัก"
CCVS ^T 1	เซ่น	phlat ¹	"ปลัด"
		phlak ¹	"ปลัด"
CVS ^T 3	เซ่น	cep ³	"เจ็บ"
		kok ³	"กก"
CCVS ^T 3	เซ่น	prak ³	"ปรก"
		plit ³	"ปลิด"
CVS ^T 7	เซ่น	khat ⁷	"คัก"
		lak ⁷	"ลัก"
CCVS ^T 7	เซ่น	phrak ⁷	"พรก"
		phlat ⁷	"พลัด"

5. โครงสร้างขงขางกัแบบ $c(c)vvs^T$ โครงสร้างแบบนี้ประกอบด้วหน่วยเสียงพยัญชนะต้น ซึ่งอาจเป็นพยัญชนะต้นเดี่ยว (c) หรือพยัญชนะประสม (cc) ตามด้วยหน่วยเสียงสระยาวหรือเสียงสระประสม (vv) มีพยัญชนะท้ายเป็นพยัญชนะเสียงกักและจะเกิดกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ T2, T4 หรือ T6 หน่วยใดหน่วยหนึ่ง

ตัวอย่าง

CVVS ^{T 2}	เช่น	tha:k ²	"ตาก"
		sa:t ²	"สาด"
CVVS ^{T 4}	เช่น	ca:k ⁴	"แจก"
		pa:p ⁴	"อาบ"
CCVVS ^{T 4}	เช่น	kra:p ⁴	"กราบ"
		pluak ⁴	"ปลวก"
CVVS ^{T 6}	เช่น	puε:ʔ ⁶	"แพะ"
		thuat ⁶	"ทวก"
CCVVS ^{T 6}	เช่น	khɪɬap ⁶	"เกลือบ"
		phra:k ⁶	"พราก"

โครงสร้างของขงขางกัในภาษาไทถิ่นพัทลุง เขต พท 2

ดักำหนดให้

- T 1 แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ สูง - ตก
- T 2 แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ สูง - ะกัับ และ สูง - ะกัับ (ตกตอนท้าย)
- T 3 แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ กลาง - ขึ้น - ตก และ กลาง - ขึ้น
- T 4 แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ กลาง - ะกัับ
- T 5 แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ กลาง - ตก
- T 6 แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ค่ำ - ตก - ขึ้น
- T 7 แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ค่ำ - ตก

การปรากฏของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ใน เขต พท 2 จะปรากฏในโครงสร้างของ พยางค์แบบต่าง ๆ ดังในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 15 แสดงการปรากฏของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นพัทลุง เขต พท 2 ในโครงสร้างแบบต่าง ๆ

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ แบบโครงสร้างของพยางค์	T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7
1. $c(c)vv^T$	+	+	+	+	+	+	+
2. $c(c)vn^T$	+	+	+	+	+	+	+
3. $c(c)vvv^T$	+	+	+	+	+	+	+
4. $c(c)vs^T$	+		+				+
5. $c(c)vvs^T$		+		+		+	

จากตารางที่ 15 สามารถอธิบายการแจกแจงของวรรณยุกต์ในพยางค์ที่มีโครงสร้างแบบต่าง ๆ ได้ดังนี้

โครงสร้างของคำพยางค์เดี่ยว แต่ละแบบในภาษาไทยถิ่นพัทลุง เขต พท 2 อาจแบ่งออกไปเป็นพยางค์ลักษณะต่าง ๆ ได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความสามารถในการปรากฏกับวรรณยุกต์และประเภทพยัญชนะต้นที่จำแนกเป็น 2 ประเภท คือ พยัญชนะต้นเดี่ยว (c) กับพยัญชนะประสม (cc)

1. โครงสร้างพยางค์แบบ $c(c)vv^T$ พยางค์ที่มีโครงสร้างแบบนี้ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้น ซึ่งอาจเป็นพยัญชนะต้นเดี่ยว (c) หรือพยัญชนะประสม (cc) ก็ได้ตามด้วยหน่วยเสียงสระยาวหรือหน่วยเสียงสระประสม และจะเกิดกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ T 1, T 2, T 3, T 4, T 5, T 6 หรือ T 7 หน่วยใดหน่วยหนึ่ง ตัวอย่าง

CVV ^T 1	เสียง	si: ¹	"สี่"
		thu: ¹	"ดู"
CCVV ^T 1	เสียง	khwa: ¹	"ขวา"
		khwi: ¹	"ผี"
CVV ^T 2	เสียง	kha: ²	"ข้า"
		no: ²	"หมอ"
CCVV ^T 2	เสียง	phro: ²	"ผรุส" (บินปรอ) ⁺
		khwa: ²	"ผ่า"
CVV ^T 3	เสียง	co: ³	"จอ"
		pu: ³	"ปู"
CCVV ^T 3	เสียง	klia: ¹	"เกล็ด"
		pla: ³	"ปลา"
CVV ^T 4	เสียง	po: ⁴	"ป้า"
		to: ⁴	"โต"
CCVV ^T 4	เสียง	kla: ⁴	"กลา"
		krō: ⁴	"ทะกรอ"
CVV ^T 5	เสียง	pho: ⁵	"โพ"
		la: ⁵	"ลา"
CCVV ^T 5	เสียง	phlu: ⁵	"พลู"
		khrua: ⁵	"กรัว"
CVV ^T 6	เสียง	chi: ⁶	"ชี"
		kha: ⁶	"กา"

CCVV ^{T 6}	เช่น	khre:6	"แคร"
		phre:6	"แพร"
CVV ^{T 7}	เช่น	kha:7	"กา"
		chi:7	"ชี"
CCVV ^{T 7}	เช่น	phra:7	"พรา"
		kwa:7	"ควา"

2. โครงสร้างพยางค์แบบ C(c)VN^T พยางค์ที่มีโครงสร้างแบบนี้ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้น ซึ่งอาจเป็นพยัญชนะต้นเดี่ยว (c) หรือพยัญชนะประสม (cc) ก็ได้ตามด้วยหน่วยเสียงสระเดี่ยวเสียงสั้น (v) มีพยัญชนะท้ายเป็นพยัญชนะนาสิกหรือพยัญชนะกึ่งสระ (N) และจะเกิดขึ้นกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ T 1, T 2, T 3, T 4, T 5, T 6 หรือ T 7 หน่วยใดหน่วยหนึ่ง

ตัวอย่าง

CVN ^{T 1}	เช่น	phan ¹	"ปัน"
		mun ¹	"หมุน"
CCVN ^{T 1}	เช่น	khwan ¹	"ปัน"
		khre:6 ¹	"ขริ้ม"
CVN ^{T 2}	เช่น	hun ²	"ฮุน"
		min ²	"มิง"
CCVN ^{T 2}	เช่น	phluj ²	< หลุย > "หลู้ออกไปง่าย กาย"
		phrin ²	< ผริ้ง > "กำขยายประกอบ คำว่า บางเป็น บางผริ้ง แปลว่า บางมาก"

CVN ^T 3	เขน	din ³	"กิน"
		ʔin ³	"วิน"
CCVN ^T 3	เขน	kron ³	"กรน"
		klon ³	"กลน"
CVN ^T 4	เขน	pan ⁴	"ป็น"
		kan ⁴	"ก็น"
CCVN ^T 4	เขน	klur ⁴	"กุ่ม"
		kle:n ⁴	"แกลง"
CVN ^T 5	เขน	thon ⁵	"ทน"
		jun ⁵	"ยง"
CCVN ^T 5	เขน	khlur ⁵	"กุ่ม"
		phrun ⁵	"พรุน"
CVN ^T 6	เขน	chan ⁶	"ฉัง"
		thur ⁶	"ทุ"
CCVN ^T 6	เขน	khlan ⁶	"กลัง"
		khre:n ⁶	"เกรง"
CVN ^T 7	เขน	niw ⁷	"นิว"
		khiw ⁷	"กิว"
CCVN ^T 7	เขน	khlu:n ⁷	"กุ่ม"
		khwu:n ⁷	"ฟุง"

3. โครงสร้างพยางค์แบบ $c(c)vvn^T$ พยางค์ที่มีโครงสร้างแบบนี้ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้น ซึ่งเป็นพยัญชนะต้นเดี่ยว (c) หรือพยัญชนะประสม (cc) ก็ได้ ตามด้วยหน่วยเสียงสระเดี่ยวเสียงยาวหรือหน่วยเสียงสระประสม (vv) มีพยัญชนะท้ายที่เป็นพยัญชนะนาสิกหรือพยัญชนะกึ่งสระ (N) และจะเกิดกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ T 1, T 2, T 3, T 4, T 5, T 6 หรือ T 7 หน่วยใดหน่วยหนึ่ง

ตัวอย่าง

cvvn ^{T 1}	เซน	phɛ:n ¹		"ฝัน"
		khɛ:j ¹		"เขย"
ccvvn ^{T 1}	เซน	phla:n ¹		"ผลาญ"
		khwa:n ¹		"ขวาน"
cvvn ^{T 2}	เซน	sa:n ²		"สร้าง"
		hɛ:n ²		"แหง"
ccvvn ^T	เซน	phle:n ²	<แดง>	"ภาระไน่น้ำ"
		khwa:j ²		"ฝ้าย"
cvvn ^{T 3}	เซน	ka:n ³		"ถอน"
		ca:n ³		"จาม"
ccvvn ^{T 3}	เซน	kra:n ³		"กราม"
		pra:n ³		"ปราง"
cvvn ^{T 4}	เซน	ka:n ⁴		"กาน"
		to:n ⁴		"ทอง"
ccvvn ^{T 4}	เซน	kle:n ⁴		"แกล้ง"
		ple:n ⁴		"ปลอ้ง"

CVVN ^{T 5}	เช่น	kha:n ⁵	"กาง"
		pha:n ⁵	"พาน"
CCVVN ^{T 5}	เช่น	phla:n ⁶	"พลาบ"
		khwa:n ⁶	"ควาน"
CVVN ^{T 6}	เช่น	tha:w ⁶	"เถา"
		khə:n ⁶	"โกน"
CCVVN ^{T 6}	เช่น	khla:n ⁶	"กลั่น"
		phrə:n ⁶	"พรวง"
CVVN ^{T 7}	เช่น	thə:n ⁷	"ทอง"
		khə:n ⁷	"คอน"
CCVVN ^{T 7}	เช่น	khla:j ⁷	"คล้าย"
		khla:n ⁷	"คล่อง"

4. โครงสร้างพยางค์แบบ C(c)VS^T พยางค์ที่มีโครงสร้างแบบนี้ประกอบด้วย หน่วยเสียงพยัญชนะต้น ซึ่งอาจจะเป็นพยัญชนะต้นเดี่ยว (c) หรือพยัญชนะประสม (cc) ก็ได้ ตามด้วยหน่วยเสียงสระเดี่ยวเสียงสั้น (v) มีพยัญชนะท้ายเป็นพยัญชนะกัก และมีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ T 1, T 3 หรือ T 7 หน่วยใดหน่วยหนึ่ง

ตัวอย่าง

CVS ^{T 1}	เช่น	suk ¹	"สุก"
		sət ¹	"สก"
CCVS ^{T 1}	เช่น	phləp ¹	"แปดสิบ"
		phlat ¹	"นัลก"
CVS ^{T 3}	เช่น	cəp ³	"จบ"
		kaɿ ³	"กับ"

ccvs ^T 3	เซน	plak ³	"ปลัก"
		klak ³	"กลัก"
cvs ^T 7	เซน	thuk ⁷	"ทุก"
		nat ⁷	"นัค"
ccvs ^T 7	เซน	khuk ⁷	"กดูก"
		khruk ⁷	"กรูบ"

5. โครงสร้างพยางค์แบบ c(c)vvs^T พยางค์ที่มีโครงสร้างแบบนี้ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้น ซึ่งอาจจะเป็นพยัญชนะต้นเดี่ยว (c) หรือพยัญชนะประสม (cc) ก็ได้อีกตามด้วยหน่วยเสียงสระยาวหรือหน่วยเสียงสระประสม (vv) มีพยัญชนะท้ายเป็นพยัญชนะเสียงกักและจะเกิดกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ T 2, T 4 หรือ T 6 หน่วยใดหน่วยหนึ่ง

ตัวอย่าง

cvvs ^T 2	เซน	thi:p ²	"ถึบ"
		se:k ²	"เสก"
ccvvs ^T 2	เซน	khwa:t ²	"ฝาค"
		khwa:k ²	"ฝาก"
cvvs ^T 4	เซน	be:k ⁴	"แบก"
		pe:t ⁴	"ปอก"
ccvvs ^T 4	เซน	pra:t ⁴	"ปราก"
		kro:t ⁴	"โกรธ"
cvvs ^T 6	เซน	le:k ⁶	"แลก"
		li:p ⁶	"ลิบ"

ccvvs^{T 6}เซ่น khla:t⁶

"กลาค"

khra:p⁶

"กราบ"

โครงสร้างของพยางค์ในภาษาไทยถิ่นพัทลุง เขต พท 3 และ พท 4

จากการวิเคราะห์โครงสร้างของพยางค์ในภาษาไทยถิ่นพัทลุง เขต พท 3 และ พท 4 พบว่า มีลักษณะตรงกันเนื่องจากสัทลักษณะของวรรณยุกต์ตรงกัน จึงนำมาถวบรวมกันโดยกำหนดให้

- T 1 แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ สูง – ขึ้น – ตก และ สูง – ขึ้น
- T 2 แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ สูง – ะกั๊บ และ สูง – ะกั๊บ (ตกตอนท้าย)
- T 3 แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ กลาง – ขึ้น – ตก และ กลาง – ขึ้น
- T 4 แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ กลาง – ะกั๊บ
- T 5 แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ต่ำ – ขึ้น – ตก
- T 6 แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ต่ำ – ตก – ขึ้น
- T 7 แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ต่ำ – ตก

การปรากฏของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในเขต พท 3 และ พท 4 จะปรากฏในโครงสร้างของพยางค์แบบต่าง ๆ ดังในการาแสดงต่อไปนี้

ตารางที่ 16 แสดงการปรากฏของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นพัทลุง เขต พท 3 และ พท 4 ในโครงสร้างแบบต่าง ๆ

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ แบบโครงสร้างของพยางค์	หน่วยเสียงวรรณยุกต์						
	T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7
1. $c(c)vv^T$	+	+	+	+	+	+	+
2. $c(c)vh^T$	+	+	+	+	+	+	+
3. $c(c)vvh^T$	+	+	+	+	+	+	+
4. $c(c)vs^T$	+		+				+
5. $c(c)vvs^T$		+		+		+	

จากตารางที่ 16 สามารถอธิบายการแจกแจงของวรรณยุกต์ในพยางค์ที่มีโครงสร้างแบบต่าง ๆ ได้ดังนี้

โครงสร้างของคำพยางค์เดี่ยว แต่ละแบบในภาษาไทยถิ่นพัทลุง เขต พท 3 และ พท 4 อาจจำแนกออกไปเป็นพยางค์ลักษณะต่าง ๆ ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถในการปรากฏร่วมกับวรรณยุกต์และประเภทของพยัญชนะต้น ซึ่งอาจแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ พยัญชนะเดี่ยว (c) กับพยัญชนะประสม (cc)

1. โครงสร้างพยางค์แบบ $c(c)vv^T$ พยางค์ที่มีโครงสร้างแบบนี้ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้น ซึ่งอาจเป็นพยัญชนะเดี่ยว (c) หรือพยัญชนะประสม (cc) ก็ได้ ตามด้วยหน่วยเสียงสระยาวหรือหน่วยเสียงสระประสม (vv) และจะเกิดกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ T 1, T 2, T 3, T 4, T 5, T 6 หรือ T 7 หน่วยใดหน่วยหนึ่ง ตัวอย่าง

	พท 3	พท 4	
$cvv^T 1$	เซิน	sia ¹	"เสียง"
	thua ¹	thua ¹	"ถั่ว"

		พท 3	พท 4	
CCVV ^T 1	เอน	phlɔ: ¹	phlɔ: ¹	"เผลด"
		phlɛ: ¹	phlɛ: ¹	"แผลด"
CVV ^T 2	เอน	cho: ²	cho: ²	"ด"
		kho: ²	kho: ²	"ด"
CCVV ^T 2	เอน	khwa: ²	khwa: ²	"ผ้า"
		phro: ²	phro: ² <ผร>	"ป็นปร"
CVV ^T 3	เอน	ta: ³	ta: ³	"ดา"
		pa: ³	pa: ³	"ป"
CCVV ^T 3	เอน	klua: ³	klua: ³	"กลัว"
		pro: ³	pro: ³	"เปรด"
CVV ^T 4	เอน	ks: ⁴	ks: ⁴	"แก"
		ci: ⁴	ci: ⁴	"จ"
CCVV ^T 4	เอน	ple: ⁴	ple: ⁴	"แปล"
		kla: ⁴	kla: ⁴	"กลา"
CVV ^T 5	เอน	kha: ⁵	kha: ⁵	"กา"
		the: ⁵	the: ⁵	"เท"
CCVV ^T 5	เอน	khlo: ⁵	khlo: ⁵	"กลด"
		phlu: ⁵	phlu: ⁵	"พลู"
CVV ^T 6	เอน	kha: ⁶	kha: ⁶	"กา"
		phi: ⁶	phi: ⁶	"ผี"
CCVV ^T 6	เอน	khre: ⁶	khre: ⁶	"แกร"
		phria: ⁶	phria: ⁶	"เพร"

		พท 3	พท 4	
CVV ^T 7	เซ่น	kha:7	kha:7	"กา"
		the:7	the:7	"เท"
CCVV ^T 7	เซ่น	khwa:7	khwa:7	"ควา"
		phra:7	phra:7	"พรา"

2. โครงสร้าง c(c)vNT โครงสร้างแบบนี้ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว (c) หรือพยัญชนะประสม (cc) ก็ได้ ตามด้วยหน่วยเสียงสระสั้น (v) มีพยัญชนะท้ายที่เป็นพยัญชนะนาสิกหรือพยัญชนะกึ่งสระ (N) และจะเกิดกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ T 1, T 2, T 3, T 4, T 5, T 6 หรือ T 7 หน่วยใดหน่วยหนึ่ง

ตัวอย่าง

		พท 3	พท 4	
CVN ^T 1	เซ่น	saŋ ¹	saŋ ¹	"สัง"
		hoŋ ¹	hoŋ ¹	"หม"
CCVN ^T 1	เซ่น	khwaŋ ¹	khwaŋ ¹	"ฉัง"
		khluŋ ¹	khluŋ ¹	"ชลุบ"
CVN ^T 2	เซ่น	siŋ ¹	siŋ ¹	"สิง"
		thiŋ ¹	thiŋ ¹	"ถิง"
CCVN ^T 2	เซ่น	phriŋ ²	phriŋ ²	"ผริง" (บางมาก)
		khwaŋ ²	khwaŋ ²	"ควั่น"
CVN ^T 3	เซ่น	ʔaŋ ³	ʔaŋ ³	"อัน"
		baŋ ³	baŋ ³	"บค"
CCVN ^T 3	เซ่น	kroŋ ³	kroŋ ³	"กรง"
		plonŋ ³	plonŋ ³	"ปลง"
CVN ^T 4	เซ่น	kun ⁴	kun ⁴	"กุง"
		paŋ ⁴	paŋ ⁴	"ป็น"

		พท 3	พท 4	
CCVN ^T 4	เซม	plam ⁴	plam ⁴	"ปลำ"
		plon ⁴	plon ⁴	"ปลน"
CVN ^T 5	เซม	chan ⁵	chan ⁵	"ฉัน"
		phon ⁵	phon ⁵	"พล"
CCVN ^T 5	เซม	khwan ⁵	khwan ⁵	"ฟ้ง"
		khlar ⁵	khlar ⁵	"กลำ"
CVN ^T 6	เซม	lan ⁶	lan ⁶	"ลัน"
		pon ⁶	pon ⁶	"พน"
CCVN ^T 6	เซม	khran ⁶	khran ⁶	"ครัน"
		phlun ⁶	phlun ⁶	"พล้ง"
CVN ^T 7	เซม	khan ⁷	khan ⁷	"กั"
		khar ⁷	khar ⁷	"กำ"
CCVN ^T 7	เซม	khlan ⁷	khlan ⁷	"คร้ง"
		khwan ⁷	khwan ⁷	"ฟ้ง"

3. โครงสร้างพยางค์แบบ C(C)VVN^T โครงสร้างแบบนี้ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยว (C) หรือพยัญชนะประสม (CC) ก็ได้ ตามด้วยหน่วยเสียงสระยาว หรือหน่วยเสียงประสม (VV) มีพยัญชนะท้ายเป็นพยัญชนะนาสิกหรือพยัญชนะกึ่งสระ (N) และจะเกิดกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ T 1, T 2, T 3, T 4, T 5, T 6 หรือ T 7

หน่วยใดหน่วยหนึ่ง
ตัวอย่าง

		พท 3	พท 4	
CVVN ^T 1	เซม	suan ¹	suan ¹	"สวน"
		nua ¹	nua ¹	"หน่วย"

		VN 3	VN 4	
VVN ^T 1	เขม	phlɛ:ŋ ¹	phlɛ:ŋ ¹	"แดง"
		khwa:ŋ ¹	khwa:ŋ ¹	"ขาว"
VVN ^T 2	เขม	khiaw ²	khiaw ²	"เขียว"
VVN ^T 2	เขม	phwa:j ²	phwa:j ²	<น่าย> "แปลกออกไป"
		phle:ŋ ²	phle:ŋ ²	"แดง"
VN ^T 3	เขม	tɛ:n ³	tɛ:n ³	"แทน"
		kɔ:ŋ ³	kɔ:ŋ ³	"ทอง"
VVN ^T 3	เขม	klɔ:n ³	klɔ:n ³	"กลอน"
		plɔ:n ³	plɔ:n ³	"ปลอม"
VN ^T 4	เขม	kɔ:n ⁴	kɔ:n ⁴	"ถอน"
		pɔ:n ⁴	pɔ:n ⁴	"ป้อน"
VVN ^T 4	เขม	plɔ:ŋ ⁴	plɔ:ŋ ⁴	"ปล่อง"
		klɛ:m ⁴	klɛ:m ⁴	"แกลม"
T 5				
VN ^T 5	เขม	thɔ:ŋ ⁵	thɔ:ŋ ⁵	"ทอง"
		mɛ:w ⁵	mɛ:w ⁵	"แมว"
		khra:m ⁵	khra:m ⁵	"กร้าม"
		khwa:m ⁵	khwa:m ⁵	"คว้าม"
N ^T 6	เขม	wɛ:n ⁶	wɛ:n ⁶	"แว"
		sɔ:n ⁶	sɔ:n ⁶	"ซอน"
VN ^T 6	เขม	khɬɛan ⁶	khɬɛan ⁶	"เค็ดอน"
		khra:m ⁶	khra:m ⁶	"กรอม"
N ^T 7	เขม	lɛ:w ⁷	lɛ:w ⁷	"เลว"
		hɛ:ŋ ⁷	hɛ:ŋ ⁷	"เหิง"

	พท 3	พท 4	
ccvvn ^{T 7} เชน	phrɔːn ⁷	phrɔːn ⁷	"พร้อม"
	khɪɔːn ⁷	khɪɔːŋ ⁷	"คลอง"

4. โครงสร้างพยางค์แบบ c(c)v^T โครงสร้างแบบนี้ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว (c) หรือพยัญชนะประสม (cc) ก็ได้ ตามด้วยหน่วยเสียงสระสั้น (v) และจะเกิดกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ T 1, T 3 และ T 7 หน่วยใดหน่วยหนึ่ง ตัวอย่าง

	พท 3	พท 4	
cv ^{T 1} เชน	khat ¹	khat ¹	"ชัก"
	lop ¹	lop ¹	"หลบ"
ccv ^{T 1} เชน	khɪluk ¹	khɪluk ¹	"ขลุ่ย"
	phlat ¹	phlat ¹	"ผลึก"
cv ^{T 3} เชน	kɔt ³	kɔt ³	"กก"
	ʔap ³	ʔap ³	"อัป"
ccv ^{T 3} เชน	prap ³	prap ³	"ปรึบ"
	klat ³	klat ³	"กลัก"
cv ^{T 7} เชน	mɔt ⁷	mɔt ⁷	"มก"
	khɔp ⁷	khɔp ⁷	"กบ"
ccv ^{T 7} เชน	khɔp ⁷	khɔp ⁷	"กรบ"
	phlap ⁷	phlap ⁷	"พลับ"

5. โครงสร้างพยางค์แบบ c(c)vvs^T พยางค์ที่มีโครงสร้างแบบนี้ ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้นซึ่งอาจจะเป็นพยัญชนะต้นเดี่ยว (c) หรือพยัญชนะประสม (cc) ก็ได้ตามด้วยหน่วยเสียงสระเสียงยาวหรือหน่วยเสียงสระประสม (vv) มีพยัญชนะท้ายเป็นพยัญชนะกัก (s) และจะเกิดกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ T 2, T 4 หรือ T 6 หน่วยใด

หน่วยหนึ่ง
ตัวอย่าง

		พท 3	พท 4	
CVVS ^{T 2}	เช่น	khia ^{t 2}	khia ^{t 2}	"เขียก"
		ma:t ²	ma:t ²	"หมาก"
CCVVS ^{T 2}	เช่น	khwa:t ²	khwa:t ²	"ฝาค"
		khwa:k ²	khwa:k ²	"ฝาก"
CVVS ^{T 4}	เช่น	da:p ⁴	da:p ⁴	"ดาบ"
		ka:p ⁴	ka:p ⁴	"กอบ"
CCVVS ^{T 4}	เช่น	kle:p ⁴	kle:p ⁴	"เกลบ"
		kra:p ⁴	kra:p ⁴	"กราบ"
CVVS ^{T 6}	เช่น	kha:p ⁶	kha:p ⁶	"กาบ"
		thiak ⁶	thiak ⁶	"เทือก"
CCVVS ^{T 6}	เช่น	mliak ⁶	mliak ⁶	"เมือก"
		khra:p ⁶	khra:p ⁶	"กราบ"

จากผลวิจัยที่กล่าวมาแล้วพบว่า ภาษาไทยถิ่นพัทลุงมีโครงสร้างของพยางค์หลัก 5
แบบตรงกันทั้ง 4 เขต ดังนี้

1. c(c)v¹ - 7
2. c(c)v¹n - 7
3. c(c)v¹vn - 7
4. c(c)vs¹, 3, 7
5. c(c)vvs², 4, 6

5.2 การแจกแจงของพยัญชนะและวรรณยุกต์ในพยางค์ที่มีโครงสร้างแบบ ก่าง ๆ

ผลการวิจัยโครงสร้างของพยางค์ดังกล่าว หากแจกแจงความสามารถในการปรากฏร่วมกันไกระหว่างวรรณยุกต์กับพยัญชนะแล้วจะสามารถแจกแจงได้โดยพิจารณาพยัญชนะต้นทั้งที่เป็นพยัญชนะต้นเดี่ยวและพยัญชนะประสมรวมทั้งสิ้น 34 เสียง ซึ่งพยัญชนะเหล่านี้จะแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม แต่ละกลุ่มจะเกิดกับวรรณยุกต์บางหน่วยแตกต่างกัน คือ

1. กลุ่มที่ 1 (C 1) ประกอบด้วยพยัญชนะเดี่ยว 8 เสียง คือ /p, b, t, d, k, c, ʔ, ʔj/ ซึ่งตามระบบการเขียนในภาษาไทยมาตรฐานแทนด้วยอักษรต่อไปนี้ คือ <ป, บ, ต, ด, ก, ค, จ, ฉ> และพยัญชนะประสม 6 เสียง คือ [pr, pr̥, tr, kl, kr, kw] ซึ่งตามระบบการเขียนในภาษาไทยมาตรฐานอาจแทนด้วยพยัญชนะควบกล้ำต่อไปนี้ คือ <ปล, ปร, ตร, กล, กร, กว> พยัญชนะต้นเหล่านี้จะเกิดกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในโครงสร้างของพยางค์ทั้ง 5 แบบ คือ

$$1.1 \text{ c(c)vw}^3 - 4$$

$$1.2 \text{ c(c)v}^3 - 4$$

$$1.3 \text{ c(c)vv}^3 - 4$$

$$1.4 \text{ c(c)vs}^3$$

$$1.5 \text{ c(c)vvs}^4$$

การปรากฏของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในโครงสร้างทั้ง 5 แบบนี้ อาจจำแนกได้เป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. หน่วยเสียงวรรณยุกต์ 3 และ 4 หน่วยใดหน่วยหนึ่งจะเกิดกับโครงสร้างของพยางค์ 3-แบบ คือ

$$1.1 \text{ c(c)vw}$$

$$1.2 \text{ c(c)v}^3$$

$$1.3 \text{ c(c)vv}^3$$

2.1 c(c)v¹v¹ - 2, 5 - 7

2.2 c(c)v¹n¹ - 2, 5 - 7

2.3 c(c)v¹n¹v¹ - 2, 5 - 7

2.4 c(c)v¹s¹, 7

2.5 c(c)v²s², 6

การปรากฏตัวของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในโครงสร้างทั้ง 5 แบบนี้ อาจจำแนกได้เป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. หน่วยเสียงวรรณยุกต์ 1, 2, 5 และ 7 หน่วยใดหน่วยหนึ่งจะเกิดกับโครงสร้างของพยางค์ 3 แบบ คือ

1.1 c(c)v

1.2 c(c)v¹n

1.3 c(c)v¹n¹v

2. หน่วยเสียงวรรณยุกต์ 1 หรือ 7 หน่วยใดหน่วยหนึ่งจะเกิดกับโครงสร้างของพยางค์แบบ c(c)v¹s เท่านั้น

3. หน่วยเสียงวรรณยุกต์ 2 หรือ 6 หน่วยใดหน่วยหนึ่งจะเกิดกับโครงสร้างของพยางค์แบบ c(c)v²s เท่านั้น

ตัวอย่าง

hu: ¹	"หู"
sa:n ¹	"सान"
khu:t ¹	"ซูก"
khwa:n ¹	"ชวาน"
khlan ¹	"ซลิ่ง"
na: ²	"หนา"
kha:m ²	"ชาม"
khwa: ²	"ฉ่า"

la:n ⁵	"ลาน"
thw:ŋ ⁵	"ทอง"
phlɔ:ŋ ⁵	"พลอง"
ja:m ⁶	"ยาม"
lɔ:ŋ ⁶	"ลอง"
khlɔ:ŋ ⁶	"กลอง"
nat ⁷	"นัค"
khɔt ⁷	"คค"
khwak ⁷	"ฟัก"

จะเห็นว่า วรรณยุกต์ / 3, 4 / จะไม่เกิดกับพยัญชนะต้นกลุ่มนี้

สำหรับพยัญชนะท้ายซึ่งมีอยู่ทั้งหมด 9 เสียง อาจแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม เช่นกัน ซึ่งแต่ละกลุ่มจะเกิดกับวรรณยุกต์จำนวนไม่เท่ากันดังนี้

1. กลุ่มที่ 1 (N) ประกอบด้วยพยัญชนะท้าย 5 เสียง คือ /-ŋ, -n, -ŋ, -w, -j/ พยัญชนะท้ายเหล่านี้จะเกิดกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ทุกหน่วย

ตัวอย่าง

sa:n ¹	"सान"
phɛŋ ²	"นึ่ง"
tɛ:m ³	"ทอม"
pa:j ⁴	"ปาย"
ja:w ⁵	"ยาว"
nun ⁶	"นูน"
khiw ⁷	"กิว"

2. กลุ่มที่ 2 (S) ประกอบด้วยพยัญชนะท้าย 4 เสียง คือ /-p, -t, -k, -ʔ/ พยัญชนะท้ายเหล่านี้จะเกิดกับวรรณยุกต์ / 1, 2, 3, 4, 6, 7 / หน่วยใดหน่วยหนึ่ง โดยไม่เกิดกับ / 5 / เพียงหน่วยเดียว

ตัวอย่าง

khi:t¹

"ชก"

ha:p²

"หาย"

pa:ʔ³

"ปะ"

bu:t⁴

"บุค"

na:k⁶

"นาก"

chup⁷

" चुप"

ตอนที่ 2 ระบบไวยากรณ์

การวิจัยภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดพัทลุงนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับระบบไวยากรณ์ จะแบ่งเนื้อหาเป็น 4 ประเด็น ตามลำดับต่อไปนี้ คือ

1. โครงสร้างของคำ
2. การสร้างคำ
3. หมวดคำที่น่าสนใจบางหมวด
4. การเรียงลำดับของคำ

โดยมีรายละเอียดดังนี้

โครงสร้างของคำ

คำเป็นส่วนหนึ่งของระบบไวยากรณ์ มีโครงสร้างประกอบขึ้นด้วยหน่วยคำซึ่งเป็นหน่วยเล็กที่สุดที่มีความหมาย อาจเป็นคำหรือเป็นเพียงส่วนหนึ่งของคำก็ได้ ในเรื่องของหน่วยคำซึ่งเป็นโครงสร้างของคำนี้ วิจิตร ภาณุพงศ์ ได้อธิบายไว้ว่า

หน่วยคำมีหลายขนาด เกณฑ์ที่จะใช้ในการกำหนดว่าเป็นหน่วยคำหรือไม่ คือว่า เราจะแยกหน่วยคำออกเป็นส่วนที่เล็กกว่า และมีความหมายอีกไม่ได้แล้ว เช่น

นาฬิกา/ใน/ห้อง/นี้/ตี/หก/สิบ/ห้า/นาที/ที่เกี่ยว

นาฬิกา นาที ที่เกี่ยว ถือว่าเป็นคำที่มี 1 หน่วยคำ เพราะเราจะแบ่งออกให้เล็กกว่านี้ไม่ได้แล้ว สิบห้า ถือว่าเป็นคำที่มี 2 หน่วยคำ เพราะเราแยกออกได้อีกเป็น สิบ กับ ห้า หน่วยคำอาจแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. หน่วยคำอิสระ หมายถึง พวกที่ปรากฏตามลำพังเป็นคำได้ เช่น ยืน เดิน คน สบาย ถนน นาฬิกา สังกะสี ลักษณะพวกนี้ล้วนแต่เป็นคำด้วยกันทั้งนั้น

2. หน่วยคำไม่อิสระ หมายถึง พวกที่ต้องปรากฏส่วนกับหน่วยคำอื่นเท่านั้น เช่น

นัก – ในตัวอย่างว่า นักเรียน นักเขียน

ชาว – ในตัวอย่างว่า ชาวม้าน ชาวไทย

จะปรากฏตามลำดับไม่ได้ เช่น จะพูดว่า มีนักอยู่ 2 นัก มีชาวอยู่ 2 ชาว นักคนนี้ ชาวก่อนนี้ ไม่ได้ ฉะนั้น ถ้าพิจารณาตามหลักนี้ ชาว กับนักก็ไม่ใช่คำ เป็นเพียงหน่วยคำเท่านั้น และเป็นหน่วยคำประเภทไม้อิสระ¹

จากการวิเคราะห์หน่วยคำในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต ปรากฏมีหน่วยคำทั้ง 2 ประเภท คือ มีทั้งหน่วยคำอิสระและหน่วยคำไม้อิสระ เช่นเดียวกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ และผลการวิเคราะห์พบว่า หน่วยคำส่วนใหญ่ไม่แตกต่างจากภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ มีเพียงบางส่วนเท่านั้นที่แตกต่างกัน ซึ่งจะกล่าวถึงเฉพาะส่วนที่แตกต่างกัน ดังต่อไปนี้

1. คำสองพยางค์บางคำในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ จะเป็นคำพยางค์เดียวในภาษาไทยถิ่นพัทลุง
2. คำสองพยางค์บางคำในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ที่เป็นคำประสมหรือคำซ้อน จะเป็นคำพยางค์เดียวในภาษาไทยถิ่นพัทลุง
3. คำพยางค์เดียวบางคำในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ จะเป็นคำสองพยางค์ชนิดคำประสมหรือคำซ้อนในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต

1. คำสองพยางค์บางคำในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ จะเป็นคำพยางค์เดียวในภาษาไทยถิ่นพัทลุง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า คำพยางค์เดียวในภาษาไทยถิ่นพัทลุงเกิดจากการตัดคำสองพยางค์ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ
ตัวอย่าง

¹ วิจารณ์ ภาณุพงศ์ โครงสร้างภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์ หน้า 8-9

กท	พท 1 – พท 4
"กระบอก"	bək ⁴ บอก
"ตะขาน"	kha:p ² ขาน
"ถวายเป็น"	wa:j ¹ ถวาย
"ทุเรียน"	rian ⁵ เรียน
"กำไล"	mlaj ¹ ไหม

นอกจากการตัดคำสองพยางค์ให้เป็นคำพยางค์เดี่ยวแล้ว ผู้วิจัยยังพบว่า คำหลายพยางค์บางคำ เมื่อนำมาใช้เป็นคำพูดในภาษาไทยถิ่นพัทลุง จะถูกตัดคำให้เป็นคำที่มีพยางค์สั้นลง
ตัวอย่าง

กท	พท 1 – พท 4
"จำปาละ"	cam ³ da:ʔ ³ จำละ
"รามเกียรติ์"	ra:m ⁵ kian ³ รามเกียน
"รามาวะนา"	ram ⁵ na: ⁵ รำนาว
"วันพุทธศักราช"	wan ⁵ hat ¹ วันหัก

กท	พท 1 - พท 4
"สังกะสี"	san ² si: ¹
	สังสี

2. คำสองพยางค์ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ที่เป็นคำประสมหรือคำซ้อนจะเป็นคำพยางค์เดี่ยวในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต
ตัวอย่าง

กท	พท 1 - พท 4
"หมกเปลี่ยน"	plian ³
	เปลี่ยน
"ชูปนม"	ph:-m ¹
	นม
"ทักทาย"	thak ⁷
	ทัก
"บัวเห่า"	jua ⁶
	เห่า
"และเดิม"	lem ⁵
	เดิม

3. คำพยางค์เดี่ยวในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ จะเป็นคำสองพยางค์ชนิดคำประสมหรือคำซ้อนในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต
ตัวอย่าง

กท	พท 1 - พท 4
"เขียง"	da:n ³ chian ¹
	คานเขียง
"กลอน"	hak ⁷ hak ⁷
	ฮอกแฮ็ก

กท	พท 1 - พท 4
"ไค" (ทิศ -)	hua ¹ na:n ⁵
	หัวนอน
"ทื่อ" (มีด -)	maj ² kin ³
	ไม้กิน
"บ้าย" (เวลา -)	wan ¹ cha:j ⁷
	วันชัย

หมายเหตุ

คำสองพยางค์ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ จะเป็นคำสองพยางค์ในภาษาไทยถิ่นพัทลุง แต่เป็นคำชนิดคำประสม ซึ่งแตกต่างจากภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ

ตัวอย่าง

กท	พท 1 - พท 4
"ขมื่น"	khi: ² min ²
	ขี้มัน
"บุหรี"	su:p ¹ ɿja: ³
	สุบยา
"กระคาย" (- ชุกมะพร้าว)	lek ¹ khu:t ¹
	เหล็กชุก
"มะนาว"	lo:k ⁶ na:w ⁵
	โลกนาว
"กะทือ"	hua ¹ thi: ⁵
	หัวทือ

การสร้างคำ

การสร้างคำ เป็นกระบวนการเพื่อให้ได้คำในความหมายใหม่เกิดขึ้น โดยการนำคำมาเรียงกันตั้งแต่สองคำขึ้นไป การสร้างคำขึ้นใช้ในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต มีทั้งที่เหมือนกันและแตกต่างกันกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ และในที่นี้จะกล่าวถึงการสร้างคำขึ้นใช้เฉพาะที่วักอ คือ

1. การซ้ำคำ
 2. การซ้อนคำ
 3. การประสมคำ
- ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การซ้ำคำ

การซ้ำคำ คือ การออกเสียงคำใดคำหนึ่งซ้ำกัน เพื่อให้ผู้พูดได้สื่อความหมายในลักษณะต่าง ๆ ในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต มีการซ้ำคำเพื่อสื่อความหมายในลักษณะต่าง ๆ ทำนองเดียวกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ในงานวิจัยนี้จะเสนอตัวอย่างคำรวมกัน เช่น

1. แสดงจำนวนเป็นพหูพจน์ เช่น

กท น้อง ๆ หมายถึง มีน้องมากกว่า 1 คน

พท 1 – พท 4 nɔːŋ⁷ nɔːŋ⁷ น้อง ๆ

กท เพื่อน ๆ หมายถึง มีเพื่อนมากกว่า 1 คน

พท 1 – พท 4 phian⁶ phian⁶ เพื่อน ๆ

กท หลาน ๆ หมายถึง มีหลานมากกว่า 1 คน

พท 1 – พท 4 la:n¹ la:n¹ หลาน ๆ

2. แสดงอาการหรือการกระทำซ้ำ ๆ เช่น

2.1 คำซ้ำคู่เดียว

- กท ฐ ๆ หมายถึง ฐซ้ำแล้วซ้ำเล่า
 พท 1 – พท 4 *thu:1* *thu:1* ฐ ๆ
- กท คำ ๆ หมายถึง คำแล้วคำอีก
 พท 1 – พท 4 *thim2* *thim2* ถิม ๆ
- กท พุก ๆ หมายถึง พุกแล้วพุกอีก
 พท 1 – พท 4 *le:n1* *le:n1* แผลง ๆ
- 2.2 คำซ้ำ 2 ฐ
- กท กิน ๆ นอน ๆ
 พท 1 – พท 4 *kin3* *kin3* *no:n5* *no:n5* กิน ๆ นอน ๆ
- กท นุ่ม ๆ สาว ๆ
 พท 1 – พท 4 *ba:w3* *ba:w3* *sa:w1* *sa:w1* บาว ๆ สาว ๆ
- กท หนาว ๆ ร้อน ๆ
 พท 1 – พท 4 *?jen3* *?jen3* *ra:n7* *ra:n7* เย็น ๆ ร้อน ๆ
3. ซ้ำคำเพื่อขยายความเป็นการเน้นความหมายให้ชัดขึ้น เช่น
- กท แข็ง... คำที่เติมในช่องว่าง ขยายความให้ชัดขึ้นว่า
 แข็งจริง ๆ
 พท 1 – พท 4 *phɛk1* *phɛk1* แฉก ๆ
- กท อ่อน... คำที่เติมในช่องว่าง ขยายความให้ชัดว่า อ่อน-
 จริง ๆ (เช่น ผลไม้)
 พท 1 – พท 4 *dik3* *dik3* คิก ๆ
- กท เปียก... คำที่เติมในช่องว่าง ขยายความให้เห็นชัดว่า
 และมากหรือเปียกชุ่ม
 พท 1 – พท 4 *phlet7* *phlet7* แพล็ค ๆ

4. คำในความหมายที่ไม่ระบุแน่ชัด ซึ่ง ฉันทส ทองช่วย อธิบายการซ้ำคำ
 อย่างนี้ว่า "บางครั้งความไม่เจาะจง เพราะเมื่อกล่าวในลักษณะซ้ำคำจะทำให้หน้าหนักคำ
 ความหมายของคำตกลง เช่น เสื่อสแคง แสดงว่า แคงนไม่เป็นอื่น แต่ถ้ามกล่าวในลักษณะ
 ซ้ำคำว่า เสื่อสแคงง แสดงว่าไม่แคงที่เคียว แต่มีลักษณะไปทางแคง พอจะเรียกว่า แคงได้
 คำอื่น ๆ ก็มีความหมายทำนองเดียวกัน"¹ ตัวอย่างเช่น

กท	น้อย			
พท 1 - พท 4	hi:t ¹	hi:t ¹		หืด ๆ
กท	ใหญ่			
พท 1 - พท 4	tha:w ²	tha:w ²		เฮ่า ๆ
กท	แรง ๆ			
พท 1 - พท 4	nat ¹	nat ¹		หนัก ๆ

การซ้ำคำอีกประเภทหนึ่งที่มีลักษณะ เกินของภาษาไทยถิ่นใต้ และปรากฏในภาษา
 ไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต คือ การใช้คำลักษณนามซ้ำคำ ทำให้ได้ความหมายอีกลักษณะหนึ่ง
 ซึ่ง ฉันทส ทองช่วย กล่าวไว้ในงานวิจัยตอนหนึ่งว่า "การซ้ำคำลักษณนาม ซึ่งเพื่อซ้ำกัน
 แล้วจะทำให้มีความหมาย 2 อย่าง คือ มีความหมายว่า "แต่ละ" และมีความหมายเฉพาะ
 ลงไปว่า "แต่ละ...โต" หรือ "แต่ละ...เล็ก" ก็ได้ เช่นเดียวกับภาษาสงขลา ซึ่ง
 วิจิตร ณัฏฐวิบูลย์ ได้ศึกษากันกว่าเอาไว้"²

1. การซ้ำคำลักษณนามเพื่อให้ความหมายว่า "แต่ละ" เช่น

กท	มะพร้าวแต่ละ <u>ตุ</u> กโตมาก			
พท 1 - พท 4	phra:w ⁷	nua:j ¹	nua:j ¹	naj ¹
	พร้าว	ทนาย	ทนาย	ใหญ่

¹ ฉันทส ทองช่วย ภาษาไทยที่ใช้ในปัจจุบันในรัฐกลันตัน ไทรบุรี และปะลิส

กท	ข้าวแกละรวงใหญ่มาก			
พท 1 - พท 4	kha:w ²	ruaŋ ⁵	ruaŋ ⁵	tha:w ²
	ข้าว	<u>รวง</u>	<u>รวง</u>	เสา
กท	ไก่แกละตัวอ้วนมาก			
พท 1 - พท 4	kaj ³	tua ³	tua ³	ʔuan ⁴
	ไก่	<u>ตัว</u>	<u>ตัว</u>	อ้วน

2. การซ้ำคำลักษณนาม เพื่อให้มีความหมายเฉพาะลงไปว่า "แกละ...โต" หรือ "แกละ...เล็ก"

ลักษณะการซ้ำคำประเภทนี้ตรงกันกับที่ ฉันทส ทองช่วย ได้ศึกษากันคว้าเอาไว้และกล่าวไว้ว่า

การซ้ำคำลักษณนามในกรณีเป็นการซ้ำคำลักษณนามอย่างเกี่ยวเท่านั้น ไม่มีคำอื่น ๆ ตามหลัง ส่วนจะให้ความหมายว่า "...โต" หรือ "...เล็ก" นั้น ขึ้นอยู่กับสถานการณ์หรือสิ่งที่กล่าวว่ามีขนาด "โต" หรือ "เล็ก" เท่าที่สังเกตส่วนมากถ้ามีเจตนาจะชม มักใช้ในความหมายว่า "แกละ...โต" ในทางตรงกันข้ามจะใช้ในความหมายว่า "แกละ...เล็ก" เมื่อต้องการจะติ

1. เมื่อต้องการจะชมว่า "ข่างพาราแต่ละคันโต" หรือต้องการจะติว่า "ข่างพาราแต่ละคันเล็ก"

พท 1 - พท 4 ʔja:ŋ³ ni:² tɔn⁴ tɔn⁴

ข่างหนึ่คันหนึ่

2. เมื่อต้องการจะชมว่า "ข้าวแกละเมล็ดโต" หรือต้องการจะติว่า "ข้าวแกละเมล็ดเล็ก"

พท 1 - พท 4 kha:w² ni:² mlet⁷ mlet⁷

ข้าวหนึ่เมล็ดหนึ่เมล็ด

3. เมื่อต้องการจะชมว่า "สะตอแต่ละเม็ดโค" หรือต้องการจะติว่า "สะตอแต่ละเม็ดเล็ก"

พท 1 – พท 4 tɔ:3 ni:2 khwak1 khwak1

ตอหนัซวักซวัก

การซ้อนคำ

การซ้อนคำ เป็นวิธีการสร้างคำวิธีหนึ่งที่เรียกว่า คำซ้อน ซึ่ง บรรจบ พันธุเมธา ไคอชิบายไวว่า "คำซ้อน หมายถึง การนำคำพยางค์เดียว 2 คำ ที่มีความหมายเหมือนกันหรือคล้ายกันมารวมเป็นคำเดียวกัน ในแง่ของความหมาย คำซ้อน อาจมีความหมายใหม่ หรือความหมายยังคงเดิม แต่ลักษณะการใช้คำอาจต่างไปจากเดิม¹ เช่น โยกย้าย ถ่ายเท ผู้คน ซักขาง เป็นต้น

ผลการวิจัยภาษาไทยถิ่นใต้ทั้ง 4 เขต พบว่า มีการซ้อนคำในรูปแบบดังกล่าวดังนี้
ตัวอย่าง

กท	ผิวปาก	
พท 1 – พท 4	paw ³ phiw ¹	เป่าผิว
กท	พวงพอง	
พท 1 – พท 4	phak ⁷ pluak ⁶	พรกกพวก
กท	เคื่อกร่อน	
พท 1 – พท 4	dɛat ⁴ xɔ:n ⁷	เคื่อกร่อน
กท	ยกย่อง	
พท 1 – พท 4	jak ⁷ jɔ:n ⁶	ยกย่อง

¹ บรรจบ พันธุเมธา ลักษณะภาษาไทย หน้า 81

การประสมคำ

การประสมคำ เป็นวิธีการสร้างคำใหม่อีกรูปหนึ่ง ในภาษา เรียกว่า คำประสม เป็นการนำหน่วยคำอิสระที่มีความหมายต่างกันมารวมกัน เพื่อให้มีความหมายใหม่ แต่ยังคงความหมายเดิมอยู่ในเรื่องเดียวกัน

สำหรับคำประสมในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต ที่ได้ทำการวิจัยพบว่า มีทั้งที่เหมือนและแตกต่างจากคำประสมที่มีอยู่ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ซึ่งในงานวิจัยนี้จะกล่าวเฉพาะคำประสมที่มีลักษณะแตกต่างจากภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ เท่านั้น

1. คำประสมที่เรียงลำดับคำสับที่กับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ เช่น

กท	หลวงตา	
พท 1 – พท 4	ta: ³ luang ¹	ตาหลวง
กท	หลวงพ่	
พท 1 – พท 4	phɔ: ⁶ luang ¹	พ่อหลวง
กท	หลวงพี่	
พท 1 – พท 4	phi: ⁶ luang ¹	พี่หลวง
กท	ข้างคัง	
พท 1 – พท 4	daŋ ³ kha:w ²	คังข้าง
กท	คาลาย	
พท 1 – พท 4	la:j ³ ta: ³	ลายตา

2. คำประสมที่เรียงลำดับคำตรงกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แต่แตกต่างกันที่การใช้

หน้า

2.1 คำประสมที่ใช้ "แม่" นำหน้า เช่น

กท	ปลาตัวใหญ่	
พท 1 – พท 4	mɛ: ⁶ pla: ³	แม่ปลา

กท	เหาตัวโต ๆ	
พท 1, พท 2	mɛ: ⁶ jo: ⁶	แม่โย
พท 3, พท 4	mɛ: ⁶ jo:t ⁶	แม่โยค
กท	เสือตัวโต ๆ, เสือนอก	
พท 1 - พท 4	mɛ: ⁶ sia ²	แม่เสือ
กท	บาย	
พท 1 - พท 4	mɛ: ⁶ .kɛ: ³	แม่แก
2.2	คำประสมที่ใช้คำว่า "โลก" (ลูก) นำหน้า	เช่น
กท	กั้งหัน	
พท 1 - พท 4	lo:k ⁶ lom ⁵	โลกลม
กท	กุกแจ	
พท 1 - พท 4	lo:k ⁶ oɛ: ³	โลกแจ
กท	ตะกรร	
พท 1 - พท 4	lo:k ⁶ trɔ: ⁴	โลกกรร
กท	ระฆัง, กระคิง	
พท 1 - พท 4	lo:k ⁶ lɛaŋ ⁵	โลกขัง
2.3	คำประสมที่ใช้คำว่า "ขี้" นำหน้า	เช่น
กท	เมฆ	
พท 1 - พท 4	khi: ² ne:k ⁶	ขี้เมฆ
กท	เคียบาง	
พท 1 - พท 4	khi: ² ʔja:ŋ ³	ขี้ยาง
กท	ขมึน	
พท 1 - พท 4	khi: ² nin ²	ขี้มึน

กท	เกียจกราน ^๖	
พท 1 - พท 4	khi:2 khra:n7	ขี้กราน ^๖
2.4	คำประสมที่ใช้ "หัว" นำหน้า เช่น	
กท	หัวมึค ^๖	
พท 1 - พท 4	hua1 ruŋ6	หัวรุ่ง ^๖
กท	หัวถอก ^๖	
พท 1 - พท 4	hua1 sɔ:k1	หัวถอก
กท	หัวสน ^๖	
พท 1 - พท 4	hua1 son2	หัวสน
กท	หัวโน ^๖	
พท 1 - พท 4	hua1 no:n5	หัวนอน
2.5	คำประสมที่ใช้ "สาย" นำหน้า เช่น	
กท	สายกอ ^๖	
พท 1 - พท 4	sa:j1 xho:5	สายกอ
กท	สายข้อมือ ^๖	
พท 1 - พท 4	sa:j1 ni:5	สายมือ
กท	สายชัก ^๖	
พท 1 - พท 4	sa:j1 ʔe:w3	สายเอว
กท	สายผูกกรองเท้า ^๖	
พท 1 - พท 4	sa:j1 kiəw1	สายเกือก
2.6	คำประสมที่ใช้ "เหล็ก" นำหน้า	
กท	เหล็ก ^๖	
พท 1 - พท 4	lek1 lem:ɬ1	เหล็กชูด

กท	จิ้ง		
พท 1 - พท 4	lek ¹	chaj ⁵	เหล็กไซ
พท	คาบู่		
พท 1 - พท 4	lek ¹	khon ⁵	เหล็กโคน
กท	ไฟเร็ก		
พท 1 - พท 4	lek ¹	khvaj ⁵	เหล็กไฟ
2.7	คำประสมที่ใช้คำว่า "พุง..." นำหน้า เช่น		
กท	มีกรรภ		
พท 1 - พท 4	phung ⁵	ñaj ¹	พุงใหญ่
กท	ทองอึก		
พท 1 - พท 4	phung ⁵	khin ²	พุงขึ้น
กท	ทองรอง		
พท 1 - พท 4	phung ⁵	lan ⁶	พุงล้น
2.8	คำประสมที่ใช้คำว่า "เต็ม..." นำหน้า เช่น		
กท	เป็นสาว		
พท 1 - พท 4	tem ³	sa:w ¹	เต็มสาว
กท	เป็นหนุ่ม		
พท 1 - พท 4	tem ³	ba:w ³	เต็มบาว

หมวดคำที่นำสนใจบางหมวด

หมวดคำในที่นี้ คือ ชนิดของคำ นั้นเอง ซึ่งงานวิจัยนี้ยึดถือแนวการแบ่งชนิดของคำในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ตามที่ วิจิตรณ์ ภาณุพงศ์¹ ได้แบ่งไว้เป็นหมวดๆ รวม 26 หมวด คือ คำนาม คำกริยากรรม คำกริยากรรม คำกริยาวิกรรม คำกริยากรรมชอย คำช่วย-

¹ วิจิตรณ์ ภาณุพงศ์ โครงสร้างของภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์ หน้า 49-78

หน้ากริยา คำช่วยหลังกริยา คำปฏิเสธ คำหน้ากริยา คำหลังกริยา คำลงท้าย คำกริยา-
วิเศษณ์ คำพิเศษ คำสรรพนาม คำลักษณนาม คำจำนวนนับ คำลำดับที่ คำหน้าจำนวน คำ
หลังจำนวน คำบอกกำหนดเสียงตรีและจตุร คำบอกกำหนดเสียงโท คำบอกเวลาประเภท
ที่ 1 คำบอกเวลาประเภทที่ 2 คำบุพบท คำเชื่อมนาม และคำเชื่อมอนุพากย์

ผลการวิจัยและการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับหมวดคำต่าง ๆ ในภาษาไทยถิ่นพัทลุง
ทั้ง 4 เขต พบว่า ภาษาไทยถิ่นนี้ทั้ง 4 เขต สามารถจำแนกคำออกเป็นหมวดคำต่าง ๆ
ได้ครบทั้ง 26 หมวด เช่นเดียวกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ เพียงแต่รายละเอียดของคำแต่ละ
หมวดแตกต่างกันไปบ้าง ฉะนั้นงานวิจัยนี้จึงขอเสนอเฉพาะหมวดคำที่น่าสนใจ ซึ่งมีลักษณะ
แตกต่างจากภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ เป็นสำคัญ คือ หมวดคำนาม คำช่วยหน้ากริยา คำ-
ปฏิเสธ คำลงท้าย คำกริยาวิเศษณ์ คำสรรพนาม คำลักษณนาม คำบอกกำหนด และคำบอก-
เวลา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. คำนาม

คำนามเป็นคำสำหรับเรียก คน สัตว์ และสิ่งของต่าง ๆ ในงานวิจัยนี้จะกล่าว
ถึงเฉพาะคำนามที่น่าสนใจเท่านั้น ได้แก่ คำลำดับเครือญาติเท่านั้น โดยเปรียบเทียบกับ
ภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ดังนี้

คำลำดับเครือญาติ

กท	พท 1 – พท 4
ทวค	thuat ⁶
ปู่	po: ³
ย่า	ja: ⁶
ตา	pha: ⁶ kɛ: ³
ยาย	mɛ: ⁶ kɛ: ³
พ่อ	pha: ⁶
แม่	mɛ: ⁶

กท	พท 1 - พท 4
ลูก	lo:k ⁶
หลาน	la:n ¹
เหลน	lin ¹
โหลน	le:n ¹
ลุง	lu:n ⁵
ป้า	pa: ⁴
น้า	na: ⁷
อา	na: ⁷
พี่	phi: ⁶
น้อง	nɔ:n ⁷
พอลา	luan ¹ ta: ³
แมยาย	luan ¹ ja:j ⁵
ลูกเขย	lo:k ⁶ khə:j ¹
ลูกสะใภ้	lo:k ⁶ pha:j ⁷
อาเขย	na: ⁷ khə:j ¹
อาสะใภ้	na: ⁷ pha:j ⁷

ข้อสังเกต

การใช้คำเรียกลำดับญาติในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขตนี้ ไม่แตกต่างกันนัก สามารถกล่าวได้โดยสรุป ดังนี้

1. คำว่า "ตา" ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ จะใช้ว่า "พ่อแก่" ในภาษาไทยถิ่นพัทลุงเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นเขต พท 2 จะใช้ว่า "แก่ชาย" และในเขตพท 4 มีคำว่า "พ่อเฒ่า" ใช้ด้วย

2. คำว่า "ยาย" ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ จะใช้ว่า "แม่แก่" ในภาษาไทยถิ่นพัทลุง เป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นเขต พท 2 จะใช้ว่า "แกหญิง" และในเขต พท 4 มีคำว่า "แม่เฒ่า" ใช้ด้วย

3. คำว่า "เหลน" ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ จะใช้ว่า "หลิน" ในภาษาไทยถิ่นพัทลุง เขต พท 1, พท 2 และ พท 3 ส่วนเขต พท 4 ใช้เหมือนกันกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ

4. คำว่า "โหล่น" ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ จะใช้ว่า "เหลน" ในภาษาไทยถิ่นพัทลุง เขต พท 1, พท 2 และ พท 3 ส่วนเขต พท 4 ใช้คำว่า "หลิน"

5. คำว่า "น้ำ" ใช้ได้ทั้งญาติที่เป็นน้องของพ่อและน้องของแม่ ใน น้ำ ผู้ชายที่ยังหนุ่มและไม่ได้ผ่านการบวชนิยมเรียกว่า "น้ำขาว" และใช้คำว่า "น้ำหลวง" สำหรับผู้ที่ผ่านการบวชแล้ว

6. คำว่า "น้ำเซบ" ใช้เรียกสามีของน้ำหรือสามีของอาภักได้ และในทำนองเดียวกัน คำว่า "น้ำภาย" ก็ใช้เรียกภรรยาของน้ำหรืออาภักได้ แต่โดยทั่วไปจะนิยมเรียกว่า "น้ำ" โดยไม่เติมคำว่า "เซบ" หรือ "ภาย" ตามหลัง

7. คำว่า "พ่อตา" และ "แม่ยาย" ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ จะใช้คำว่า "หลวงตา" และ "หลวงยาย" ในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต

2. คำช่วยหน้ากริยา

คำช่วยหน้ากริยา เป็นคำที่อยู่ข้างหน้าคำกริยาเพื่อช่วยให้คำกริยาชัดเจนยิ่งขึ้น วิจิตรณ์ ภาดุงพงศ์ ได้กล่าวถึงภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ไว้ว่า "คำช่วยหน้ากริยามีอยู่ทั้งหมด 31 คำ อาจจะแบ่งย่อยออกเป็น 3 ชนิด โดยอาศัยคำว่า ไม่ เป็นเกณฑ์ ได้แก่ คำที่อยู่หน้าคำ ไม่ มี 23 คำ คำที่อยู่หลังคำว่า ไม่ มี 4 คำ และคำที่อยู่หน้าหรือหลัง ไม่ ก็ให้มี 4 คำ"¹ คำช่วยหน้ากริยา เช่น เกย กวร นา จะ พัก คง ชัก แทบ กำลัง เกิด มัก เป็นต้น

¹ วิจิตรณ์ ภาดุงพงศ์ โครงสร้างภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์ หน้า 57

สำหรับภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต มีคำช่วยหน้ากริยาที่น่าสนใจ ดังนี้

กท	พท 1 – พท 4
กง	sa: ¹
	สา
จวน	khε: ⁶
	แคะ
จะ	ʔi: ⁴
	อี่
หมายจะ	wa: ⁶ ʔi: ⁴
	ว่าอี่
เกย	hɔ:n ¹
	หอน
ท่อง	phak ⁷
	พัก
เฟิง	phɛŋ ²
	ฝิง

ข้อสังเกตการใช้

1. คำว่า "สา" ที่ใช้แทนคำว่า "กง" ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ นั้น หมายถึง การลากคะเนทั่วไปมักต่อกับคำว่า "ว่า" หรือ "อี่" เป็น "สาวา" หรือ "สาอี่" เช่น "แคง¹จะ¹ไม¹มา" จะใช้ว่า "แคง¹สา¹อี่¹ไม¹มา" ส่วนในเขต พท 3 และ พท 4 มีคำว่า "นา" และ "นาวา" ใช้ควบ เช่น แคง¹นาวา¹ไม¹มา

2. คำว่า "แก" ในภาษาไทยถิ่นนี้ทั้ง 4 เขต จะใช้แทนคำว่า "จวน" หรือ "เกือบ" ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ เช่น "ข้าวจวนจะสุกแล้ว" จะใช้ว่า "ข้าวแกสุกแล้ว" "เด็กแกเกือบหลับแล้ว" จะใช้ว่า "เด็กแกเกือบหลับแล้ว"

3. คำว่า "นอน" ในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขตนั้น จะใช้เฉพาะในประโยคปฏิเสธเท่านั้น แต่จะไม่ใช้ในประโยคตอบรับ ส่วนคำว่า "เคย" ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ นั้น สามารถใช้ปฏิเสธและตอบรับได้ครบ เช่น "คุณเคยไปเชียงใหม่ไหม" ถ้าจะตอบปฏิเสธก็ใช้ว่า "ไม่เคยไป" และตอบรับว่า "เคยไป" ส่วนในภาษาไทยถิ่นนี้จะปฏิเสธว่า "ไม่นอนไป" แต่จะไม่ตอบรับว่า "นอนไป" จะใช้คำอื่นแทน เช่น "ไปแล้ว" หรือ "ไปอยู่เหมือนกัน"

4. คำว่า "พัก" ในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต จะใช้หลังคำว่า "ไม่" อย่างเดียวเท่านั้น เช่น "คุณไม่คงไปแล้ว" จะใช้ว่า "คุณไม่พักไปแล้ว" ส่วนประโยคที่ว่า "คุณคงไปนะ" จะไม่ใช้ว่า "คุณพักไปนะ" แต่จะใช้คำอื่นแทน เช่น "ไปละ" หรือ "ไปตะหา"

3. คำปฏิเสธ

คำปฏิเสธในภาษาไทยถิ่นพัทลุงก็นิยมใช้คำว่า "ไม่" เมื่อทำอะไรไม่ได้ เช่นเดียวกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แต่มีส่วนแตกต่างอยู่เล็กน้อยใน เขต พท 1, พท 2 และ พท 3 คือ นอกจากจะใช้คำว่า "ไม่" เป็นคำปฏิเสธแล้ว พบว่า ในภาษาพูดทั้ง 3 เขตที่กล่าวมา ยังใช้คำว่า "หา" นำหน้าข้อความปฏิเสธ คือ หา กริยา ไม่ เช่น

ไม่รู้ไ้	ใช้เป็น	หาไม่รู้	[ha:1 ro:7 maj2]
ไม่กินหรรอก	ใช้เป็น	หากินไม่	[ha:1 kin3 maj2]
ไม่เห็นหรรอก	ใช้เป็น	หาเห็นไม่	[ha:1 hen1 maj2]
จำไม่ได้	ใช้เป็น	หาจำไม่	[ha:1 cam3 maj2]

กท "อย่างไร" เช่น "พูดอย่างไร"

พท 1 - พท 4 phan⁶ phrɛ:¹ (พันศรี)

le:ŋ¹ phan⁶ phrɛ:¹ (แหล่งพันศรี)

กท "เมื่อไร" เช่น "มาเมื่อไร"

พท 1 - พท 4 me:⁶ da:j³ ma:⁵ me:⁶ da:j³ (มาเมื่อใด)

กท "สักหน่อย" เช่น "กินอีกสักหน่อย"

พท 1 - พท 4 hi:t¹ le:j¹ kin³ hi:t¹ le:j¹ (กินหึ่กเหลย)

4.2 คำลงท้ายที่ใช้ในประโยคอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ประโยคคำถาม

คำลงท้ายในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต ใช้ประกอบคำทำให้เกิด
ความรู้สึกที่หนักแน่น ชัดเจน และไถ่อารมณ์ เช่น

พท 1 - พท 4

ta:ʔ³ (ตะ)

thi:ʔ⁷ (ถิ)

he:¹ (เหอ)

na:ʔ² (หนะ)

ha:¹ (หา)

le:ʔ¹ (เหละ)

ตัวอย่างเช่น

กท มาเถอะ

พท 1 - พท 4 ma:⁵ ta:ʔ³ (มาตะ)

กท หลีกหนอยชึ

พท 1 - พท 4 le:k¹ hi:t¹ thi:ʔ¹ (เหลกหึ่กถิ)

กท แม่จ๋า

พท 1 - พท 4 me:⁶ he:¹ (แม่เหอ)

กท สวยนะ

พท 1 – พท 4 sua¹ na:ʔ¹ (สวยนะ)

กท รุ¹รอก¹นา

พท 1 – พท 4 ro:ʔ⁷ lɛ:ʔ² ha:¹ (โร^๗เหล^๒หา)

4.3 คำลงท้ายที่ใช้เป็นคำสุภาพ

4.3.1 คำที่ใช้เป็นคำสุภาพ คำประเภทนี้จะมีบ้างก็เป็นคำที่ผู้น้อยใช้กับผู้ใหญ่ หรือการใช้ที่เป็นทางการ เท่าที่ปรากฏมี 2 คำ คือ

กท ขา

พท 1 – พท 4 kha:⁶ "กะ"

กท กรับ

พท 1 – พท 4 kha⁷ "กั"

4.3.2 คำลงท้ายที่ใช้ระหว่างเพื่อนฝูงที่สนิทสนม คำประเภทนี้ปรากฏตรงกันทั้ง 4 เขต คือ คำว่า "หะ" ในประโยคคำถามและเขต พท 2 ปรากฏคำว่า "ก้อ" ในประโยคคำถาม ตัวอย่าง

กท อะไรนะ

พท 1, 3, 4 ʔaj³ raj¹ wa:ʔ² "ไ้อไรหะ"

พท 2 ʔa:ʔ³ raj¹ kɔ:ʔ³ "อะไรก้อ"

ข้อสังเกต

การใช้ ta:ʔ³ (กะ) และ thi:ʔ⁷ ลงท้ายในประโยค อาจเปลี่ยนเป็นสรรพนามก่อนตามความต้องการของผู้ใช้ที่ต้องการจะเน้นความให้เด่นชัดมากขึ้น เช่น

ma:⁵ ta:ʔ³ (มาตะ) เป็น ma:⁵ ta:⁴ (มาตำ)

lɔ:n⁵ thi:ʔ⁷ (ลองถิ) เป็น lɔ:n⁵ thi:¹ (ลองถึ)

เป็นเช่นนี้ตรงกันทั้ง 4 เขต

5. คำกริยาวิเศษณ์

คำกริยาวิเศษณ์ คือ คำที่ปรากฏหลังคำกริยา เช่น เร็ว มาก เก่งจัง เป็นต้น คำประเภทนี้ในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต มีทั้งที่ตรงกันและแตกต่างกันกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ในที่นี้จะเสนอเฉพาะที่แตกต่างกัน ซึ่งส่วนมากมักแตกต่างกันในคนละรูปคำ เช่น

กท	ช้า <u>ว</u> และ <u>เหลือเกิน</u>	
พท 1 – พท 4	caŋ ³ hi: ¹	(จังหู่)
กท	เบา <u>ว</u> เร <u>ว</u> (น้อย, เสมอ)	
พท 1 --	phə: ⁷	(เพ่อ)
พท 2 – พท 4	jo:p ¹	(โยะ)
กท	เพื่อนมา <u>อีก</u>	
พท 1 – พท 4	la:w ⁶	(ลาว)
กท	กุด <u>ว</u> ยัง <u>ว</u> ใจ	
พท 1 – พท 4	phrɛ: ⁶	(พริ่อ)
กท	พิ <u>ว</u> าย <u>ว</u> หน <u>ว</u> อย	
พท 1, 3, 4	hi:t ¹	(หึค)
พท 2	maŋ ²	(มั้ง)
กท	เขา <u>ว</u> เ <u>ว</u> ระ <u>ว</u> เก <u>ว</u>	
พท 1 – พท 4	khɛ:ŋ ¹	(แขง)

6. คำสรรพนาม

คำสรรพนาม ซึ่งเป็นคำที่ใช้แทนตัวหรือแทนชื่อผู้พูด แทนตัวผู้ฟัง และแทนตัวผู้กล่าวถึง ในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต สามารถแยกได้ 3 ประเภทตรงกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ คือ

6.1 สรรพนามบุรุษที่ 1

6.2 สรรพนามบุรุษที่ 2

6.3 สรรพนามบุรุษที่ 3

ทั้งรายละเอียดต่อไปนี้

6.1 สรรพนามบุรุษที่ 1

กท

พท 1 – พท 4

ผม

phom¹

ผม

ฉัน

cha:n¹

ฉัน

กู

ku:⁴

๖

กู

เรา

raw⁶

๑

เรา

6.2 สรรพนามบุรุษที่ 2

กท

พท 1 – พท 4

มึง

min²

๖

มึง

สู

su:²

๖

สู

เธอ

ten⁴

๖

เธอ

คุณ

khun⁵

๖

คุณ

6.3 สรรพนามบุรุษที่ 3

กท	พท 1 – พท 4
เขา	khaw ² เขา
มัน	man ² มัน
แก	ke: ⁴ แก
ท่าน	tha:n ⁶ ท่าน

ข้อสังเกตการใช้

1. สรรพนาม ku:⁴ (กู) และ miŋ² (มึง) ในภาษาไทยถิ่นนี้เป็นคำสรรพนามที่ใช้กับคนที่สนิทสนมมากในหมู่เพื่อนฝูงและญาติสนิท หรือผู้ใหญ่ใช้กับผู้น้อย ไม่ถือว่าหยาบคายแกลอย่างใด
2. สรรพนาม su:² (สู้) และ raw⁶ (เร้า) ใช้ได้ทั้งเอกพจน์และพหูพจน์ และใช้เมื่อต้องการแบ่งความเป็นพรรคพวกในเชิงหยอกล้อกันอย่างสนิทสนม
3. สรรพนาม tɔŋ⁴ (เค็น) ในเขต พท 1 และ พท 2 มักจะใช้กับคนที่ไม่สนิทสนมมากนัก
4. สรรพนาม khun⁵ (คุณ) ใช้ในเมื่อต้องการให้สุภาพขึ้น โดยมากจะใช้ในหมู่สุภาพบุรุษที่ไม่ค่อยสนิทสนมกันนัก หรือในระหว่างหมู่พระสงฆ์ด้วยกัน
5. สรรพนาม tha:n⁶ (ท่าน) มักใช้แทนเจ้าอาวาส แต่จะใช้เรียกบุคคลที่สูงเกียรติมาก ๆ ก็ได้
6. สรรพนาม ke:⁴ (แก) มักใช้ในลักษณะการขบถของผู้น้อย เรียกว่าใหญ่ด้วยความรัก สนิทสนม

7. คำลักษณนาม

การใช้คำลักษณนามของภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต ส่วนมากไม่แตกต่างไปจากภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ มากนัก แต่มีอีกบางส่วนที่แปลกออกไป จะได้เสนอรายละเอียดดังนี้

กท	พท 1 - พท 4
พระสงฆ์ 5 รูป	ʔon ³ องค
ไข่ 3 ฟอง	nua.j ¹ หน่วย
ช้าง 4 เชือก	tua ³ ตัว
ไม้ซีก 3 ก้าน	dɜ:k ⁴ คอก
เลื่อย 1 ปั่น	sa:j ¹ สาย
กินสอ 3 แทง	lɜ:m ² แหลม
พัน 2 ชี	se: ² ไซ
ยักษ์ 3 คน	tua ³ ตัว
ไม้ซีก 1 กัด	ra:ɲ ⁵ ราง

8. คำบอกกำหนด

คำบอกกำหนดในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ วิจิตรณ์ ภาณุพงศ์ ได้แบ่งออกเป็น 2 หมวดย่อย คือ

8.1 หมวดคำบอกกำหนดเสียงตรี จัตวา เช่น นี่ นั้น โน้น ไหน นู่น

8.2 หมวดคำบอกกำหนดเสียงโท เช่น นี้ นั่น โน่น นู่น¹

คำบอกกำหนดในภาษาไทยถิ่นนี้ทั้ง 4 เขต ไม่อาจจะแบ่งตามหมวดดังกล่าวได้ เนื่องจากระบบเสียงต่างกัน แต่สามารถเทียบกันได้ที่ละชุดดังนี้

ชุดที่ 1

กท	พท 1	พท 2	พท 3	พท 4
นี้	ni: ²	ni: ²	ni: ²	ni: ²
	หนี	หนี	หนี	หนี
นั้น	nan ²	han ²	nan ²	nan ²
	หนั้น	ฮั้น	หนั้น	หนั้น
โน้น	do: ²	nu: ²	nu: ²	nu: ²
	โค ⁺	นู	นู	นู
นู่น	nu: ²	nu:? ¹	do: ³	nu: ²
	นู	หนุ	โค ⁺	นู

ชุดที่ 2

กท	พท 1	พท 2	พท 3	พท 4
ไหน	na.j ¹	na.j ¹	na.j ¹	na.j ¹
	ไหน	ไหน	ไหน	ไหน

¹วิจิตรณ์ ภาณุพงศ์ โครงสร้างภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์ หน้า 70-71

กท	พท 1	พท 2	พท 3	พท 4
นั่น	nan ⁶	han ²	nan ²	nan ²
	นั่น	ฮั่น	หนั่น	หนั่น
โน่น	do: ⁴	nu: ⁶	nu: ⁶	do: ³
	โก๋	นู๋	นู๋	โก๋
นู่น	nu: ⁶	nu: ²	nu: ²	do:m ³
	นู๋	นู๋	นู๋	โคม

นอกจากนี้คำ 4 คำ ที่สามารถปรากฏในตำแหน่งเดียวกับคำบอกกำหนดเสียงศรี และเสียงจัตวา ซึ่ง วิจิตร ภาณุพงศ์¹ ได้กำหนดไว้ด้วย คือ อื่น อื่น ๆ ไก่ ต่าง ๆ จากการวิจัยพบว่า ในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต มีคำเหล่านี้ใช้เช่นกัน แต่การออกเสียงของคำอาจแตกต่างกันไปตามระบบเสียง คือ

กท	พท 1 – พท 4'
อื่น	ʔɔ:n ³
	เอิน
อื่น ๆ	ʔɔ:n ³ ʔɔ:n ³
	เอิน ๆ
ไก	raj ¹
	ไทร
ต่าง ๆ	ta:n ³ ta:n ³
	ตาง ๆ

¹วิจิตร ภาณุพงศ์ โครงสร้างภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์ หน้า 71

9. คำบุพบท

คำบุพบท ในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต มีบางคำที่แตกต่างจากภาษาไทย
ถิ่นกรุงเทพฯ คือ

กท	พท 1 – พท 4
เหนือ	bon ³
	บน
กว่า	wa: ¹
	หว่า
ตรง	ton ³
	ตง
ไกล	khɛ: ⁶
	แก
จาก	tɛ: ³
	แต
แถว	thɛ:w ¹
	แถว

ข้อสังเกตการใช้

คำบุพบท "แถว" ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ พบว่า ตรงกันกับภาษาไทยถิ่น-
พัทลุง เขต พท 1, พท 3 และ พท 4 แต่ในเขต พท 2 นั้น จะใช้คำว่า "โสด" เช่น
"แถวบ้านนี้มีคนมาก" จะใช้ว่า "โสดบ้านนี้ยังคนดุย"

10. กำบอกเวลา

กำบอกเวลา หมายถึง คำซึ่งมีความหมายบ่งบอกเวลาและนำหน้าเป็นหน่วยเสริมบอกเวลาตามลำดับได้ โดยปรากฏต้นหรือท้ายพยางค์ก็ได้ หรือทำหน้าที่เป็นส่วนเสริมบอกเวลาตามลำดับไม่ได้ ซึ่งเรียกกำบอกเวลาเหล่านี้ว่า กำบอกเวลาประเภทที่ 1 และกำบอกเวลาประเภทที่ 2 ตามลำดับ¹

10.1 กำบอกเวลาประเภทที่ 1 เช่น กลางคืน กลางวัน เข้า ๆ ปีกลายแรก ๆ คอมา เพียง เป็นต้น งานวิจัยนี้จะเสนอกำบอกเวลาประเภทที่ 1 เฉพาะคำที่แตกต่างไปจากภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ดังนี้

กท	พท 1 – พท 4
คะก	lɛ:k ⁶ diaw ³
	แลกเคียว
บาย	wan ¹ cha:j ⁷
	วันชัย
ยัวมัน	wa:ŋ ¹ ni: ²
	หวางหนี
ปีกลาย	pi: ³ lɛ:w ⁷
	ปีแล้ว
มะเรื่อง	tr: ³ rɛan ⁶
	คอเรื่อง
เมื่อไหร่	tr: ³ da:j ³
	คอใด

¹ วิจิตร ภาณุพงศ์ โครงสร้างภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์ หน้า 72-73.

กท	พท 1 - พท 4
อุณ	du: ³ khon ¹
	อุณ
ย่ำ	hua ¹ run ⁶
	หวั
เมื่อวาน	rx:k ⁶ wa: ⁵
	แคว
วาน	wa: ⁵ si: ⁵
	วา
อคิด	rx:k ⁶ nu: ²
	แคว

10.2 คำบอกเวลาประเภทที่ 2 เช่น ก่อน ขณะ ข้างแรม คึก
แวก ระยะ ไบราต เป็นต้น คำบอกเวลาประเภทที่ 2 ในภาษาไทยถิ่นทั้ง 4 เขต ที่
แตกต่างจากภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ มีดังนี้

กท	พท 1 - พท 4
กราว	hon ¹
	พน
ปาน	pa: ¹ ni: ²
	ปาน
พรง	to: ³ cha:w ⁷
	คอ
โพ	mun ⁷ min ⁷
	มุง

การเรียงลำดับของคำ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล เรื่อง การเรียงลำดับของคำในภาษาไทยถิ่นใต้ทั้ง 4 เขต พบว่า มีความแตกต่างจากภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ในเรื่องของวลี ซึ่ง วิจิตร ภาณุพงศ์ ได้ให้ความหมายของวลีไว้ว่าเป็นคำคำเดียว หรือคำคำเดียวกับส่วนขยาย ซึ่งทำหน้าที่เป็นส่วนของประโยคชนิดใดชนิดหนึ่งใน 10 ชนิดได้¹ ในงานวิจัยนี้จะกล่าวถึงเฉพาะส่วนที่แตกต่างจากภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ² 2 เรื่อง คือ

1. นามวลีประเภทคำนามกับส่วนขยาย
 2. องค์ประกอบของนามวลีชนิดหน่วยจำนวน
- รายละเอียดดังนี้

1. นามวลีประเภทคำนามกับส่วนขยาย

นามวลีหมายถึง คำนามคำเดียว คำสรรพนามคำเดียว คำนามกับส่วนขยาย หรือคำสรรพนามกับส่วนขยาย ซึ่งทำหน้าที่เป็นส่วนของประโยคชนิดใดชนิดหนึ่งใน 4 ชนิด คือ หน่วยประธาน หน่วยกรรมตรง หน่วยกรรมรอง และนามเดี่ยว

นามวลีประเภทคำนามกับส่วนขยายที่พบในภาษาไทยถิ่นนี้ เป็นนามวลีบางชนิดที่มีการเรียงลำดับของคำสลับที่กัน คือ การเรียงลำดับของคำในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ เป็น นาม ส่วนขยาย ส่วนในภาษาไทยถิ่นนี้ทั้ง 4 เขต จะเป็นส่วนขยาย คำนาม ดังนี้

ตัวอย่าง

กท หลวงพ่อกำดังจำวัด

พท 1 – พท 4 pho:⁶ luang¹

(พอหลวง)

¹ วิจิตร ภาณุพงศ์ โครงสร้างภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์ หน้า 79

² น.ค.

กท	หลวง ^๒ นามา ^๒ แล้ว	
พท 1 - พท 4	na:7 luan ¹	(นำหลวง)
กท	น้อง ^๒ ชอบ ^๒ รับ ^๒ ประ ^๒ ทาน ^๒ ชาว ^๒ คัง ^๒ มาก	
พท 1 - พท 4	dan ³ kha:w ²	(คังข้าว)
กท	บาง ^๒ บาง ^๒ ชน ^๒ ิค ^๒ อาจ ^๒ ทำ ^๒ ให้ ^๒ เกิด ^๒ การ ^๒ แห่ง ^๒ ลูก ^๒ ไค	
พท 1 - พท 4	lo:k ⁶ luan ¹	(โลกหลวง)

2. องค์ประกอบของนามวลัสนิกหน่วยจำนวน

องค์ประกอบของนามวลัสนิกหน่วยจำนวน หมายถึง องค์ประกอบของนามวลัซึ่งอาจจะประกอบด้วยคำ 5 ชนิด คือ คำลักษณนาม คำจำนวนนับ คำลำดับที่ คำหน้าจำนวน และคำหลังจำนวน แต่จะต้องมีคำลักษณนามอยู่ด้วยอย่างน้อย 1 คำ¹

กขเรียงลำดับของคำประเภทนี้ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ จะเป็น คำนาม คำจำนวนนับ คำลักษณนาม เช่น ไบไม้ 2 ไบ, รถยนต์ 2 คัน เป็นต้น ในภาษาไทยถิ่นนี้จะเป็นคำจำนวนนับ คำลักษณนาม คำนาม ในสถานการณ์ที่ต้องการเน้นความหมายของสิ่งที่พูดถึง เช่น

กท	งาน ^๒ นี้เขา ^๒ จัก ^๒ ใหญ่ ^๒ โก ^๒ ต้อง ^๒ ใช้ ^๒ วัว ^๒ ถึง ^๒ 3 ^๒ ตัว ^๒ จึง ^๒ จะ ^๒ เลี้ยง ^๒ คน ^๒ ไค ^๒ ทั่ว ^๒ ถึง ^๒	
พท 1 - พท 4	sa:m tua ³ hua ⁵	(สามตัววัว)
กท	ข้าว ^๒ เปลือก ^๒ เหล่านี ^๒ เมื่อ ^๒ สี ^๒ แล้ว ^๒ จะ ^๒ ไค ^๒ ข้าว ^๒ สาร ^๒ 2 ^๒ ถึง ^๒	
พท 1 - พท 4	sa:n ¹ thang ² sa:n ¹	(สองถังสาร)
กท	ผ้า ^๒ จีน ^๒ นี้ ^๒ ซัก ^๒ เสีย ^๒ ไค ^๒ 2 ^๒ ตัว ^๒	
พท 1 - พท 4	sa:n ¹ tua ³ sin ²	(สองตัวเสื้อ)

¹ วิจิตร ณ ภาณุพงศ์ ไกรสร่างภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์ หน้า 83

กท กระจุกน้ําค้นเสื่อไ้ 3 ผืน

พท 1 - พท 4 sa:m³ phɛ:n¹ sa:t¹ (สามผืนสาต)

ตอนที่ 3 ความหมายของคำบางคำที่น่าสนใจ

ความหมายของคำบางคำที่น่าสนใจในงานวิจัยนี้ จะพิจารณาจากคำประมาณ 3,000 คำ ที่กล่าวถึงในเครื่องมือเก็บข้อมูลเท่านั้น ผลการวิเคราะห์การใช้คำของภาษาไทยถิ่น-พัทลุงทั้ง 4 เขต ปรากฏว่า ความหมายของคำที่ใช้ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างจากภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แต่ยังมีคำจำนวนหนึ่งซึ่งมีลักษณะที่น่าสนใจและจะได้กล่าวถึงในงานวิจัยต่อไปนี้

1. คำที่มีรูปคำเหมือนกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แต่ความหมายต่างกัน
2. คำที่มีรูปคำต่างกันกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แต่ความหมายเหมือนกัน
3. คำที่ได้รับอิทธิพลจากภาษาอื่น

คำที่มีรูปคำเหมือนกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แต่ความหมายต่างกัน

การพิจารณาภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดพัทลุง โดยเปรียบเทียบกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ในด้านความหมายประเภทนี้ ผู้วิจัยอาศัยความหมายจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 และพจนานุกรมภาษาถิ่นใต้ 2525 ของสถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา เป็นแนวเทียบเคียง ซึ่งมีคำบางคำที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

คำ	ความหมาย
กท การ พท การ , พท 1 - พท 4 ka:n ³	กท กิจ, งาน, ชุระ, หน้าที่ พท ใช้ในความหมายต่างไปจาก กท คือ ใช้ ในความหมายว่า งานพิธี หรืองานตาม ประเพณีต่าง ๆ เช่น งานบวช, แต่งงาน, ขึ้นบ้านใหม่ เป็นต้น
กท แกะ พท แกะ , พท 1 - พท 4 ke:p ⁴	กท สัตว์เลี้ยงในจำพวกเคี้ยวเคี้ยว, และออก พท ความหมายต่างไปจาก กท อีกประการ หนึ่ง คือ เครื่องมือสำหรับเคี้ยวข้าว
กท โกง พท โกง , พท 1 - พท 4 ko:n ³	กท กิดกด, น้อ, กด, ไม่ตรง พท ความหมายต่างไปจาก กท อีกประการ หนึ่ง คือ ใช้ในความหมายว่า หยิ่ง, จ่องทอง. ใจจืด
กท เข็ด พท เข็ด , พท 1 - พท 4 khet ¹	กท หลาย, คราม, กั่ว, ชยาก, เคียงเคียง และเป็นคำลักษณนามของไหมหลาย ๆ ใจ รวมกัน พท ความหมายต่างจาก กท คือ ใช้ในความ หมายว่า เมื่อย, ชักยอก

คำ	ความหมาย
กท คีน พท คีน พท 1 – พท 4 ti:n ³	กท อวัยวะที่ใช้เคี้ยว, ซาบ, เจริญ, ที่ตั้ง พท ใช้ในความหมายต่างไปจาก กท อีก ประการหนึ่ง คือ ใช้เรียกทิศเหนือว่า คีน หรือ ท่าคีน, ปราคีน
กท ทุม พท ทุม พท 1 – พท 4 thum ⁶	กท คี, หิ้งหับลง, หับลงไปมาก ๆ พท ใช้ในความหมายต่างไปจาก กท คือ ใช้ ในความหมายว่า เกิด, ร้างไป หรือ สุกกาลัง, สุกความสามารถ
กท เนย พท เนย พท 1 – พท 4 na:j ⁵	กท น้ำมันที่ทำจากน้ำมันสัตว์ มีทั้งขุ่นและแข็ง พท ใช้ในความหมายที่ต่างไปจาก กท คือ ใช้เรียก นมขุ่น, นมกระป๋อง และ ผลิตภัณฑ์นมทุกชนิด
กท บ่า พท บ่า พท 1 – พท 4 ba: ⁴	กท เสียจริต, สดักพันเพื่อน, หลงไหล พท ใช้ในความหมายต่างไปจาก กท อีก ประการหนึ่ง คือ ใช้ในความหมายว่า รัก, ชอบ, เกี้ยว, คึกพัน
กท ปาง พท ปาง พท 1 – พท 4 pa:n ³	กท กร้าง, คราว, เมื่อ, แพบ, จวน พท ใช้ในความหมายที่ต่างไปจาก กท คือ ใช้เรียก คากบ ง่าม ว่า ปาง

คำ	ความหมาย
กท ย่ำ พท ย่ำ , พท 1 - พท 4 jam ⁵	กท เกล้ากตะ, ปะปน, เกรพ พท ใช้ในความหมายต่างไปจาก กท อีก ประการหนึ่ง คือ หมายความว่า ยับเป็น, เสียหาย
กท ลุย พท ลุย , พท 1 - พท 4 luij ⁵	กท ฝ่า, บุกไป, เหยียบไป พท ใช้ในความหมายต่างไปจาก กท คือ จะ ใช้ในความหมายว่า มาก, มากมาย, คด

คำที่มีรูปคำต่างกันกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แต่ความหมายเหมือนกัน

คำประเภทนี้ในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต มีที่น่าสนใจ ดังนี้

กท	พท 1	พท 2	พท 3	พท 4
กะปี่	khə:j ⁵ เกย	khə:j ⁵ เกย	khə:j ⁵ เกย	khə:j ⁵ เกย
กะละมัง	kho:m ⁵ โคม	kho:m ⁵ โคม	kho:m ⁵ โคม	kho:m ⁵ โคม
กัณฑ์	lo:k ⁶ lom ⁵ โลกดม	lo:k ⁶ lom ⁵ โลกดม	lo:k ⁶ lom ⁵ โลกดม	lo:k ⁶ lom ⁵ โลกดม
กึ่งกา	phet ⁷ phəŋ ¹ ka: ³ เพ็ดผึ่งกา	phəŋ ¹ ka: ³ ผึ่งกา	phəŋ ¹ ka: ³ ผึ่งกา	phəŋ ¹ ka: ³ ผึ่งกา
กึ่งกือ	phəŋ ¹ ki: ³ ผึ่งกือ	phəŋ ¹ ki: ³ ผึ่งกือ	phəŋ ¹ ki: ³ ผึ่งกือ	phəŋ ¹ ki: ³ ผึ่งกือ
ไกว (-เปล)	we: ⁵ เว	we: ⁵ เว	we: ⁵ เว	we: ⁵ เว
ขับไล่	jik ⁷ ยิก	jik ⁷ ยิก	jik ⁷ ยิก	jik ⁷ ยิก
ชีเหว	mlo:ʔ ¹ โหมละ	mlo:ʔ ¹ โหมละ	mlo:ʔ ¹ โหมละ	mlo:ʔ ¹ โหมละ
เข็มชัก	sa:j ¹ ʔe:w ³ สายเอว	sa:j ¹ ʔe:w ³ สายเอว	sa:j ¹ ʔe:w ³ สายเอว	sa:j ¹ ʔe:w ³ สายเอว

กท	พท 1	พท 2	พท 3	พท 4
จาว (-มะพร้าว)	phuam ⁵ พวม	phuam ⁵ พวม	phuam ⁵ พวม	phuam ⁵ พวม
ชุมซอน	kw ¹ หยบ	lak ⁷ kw ¹ หยบ	kw ¹ หยบ	kw ¹ หยบ
คา (พอของแม่)	phw: ⁶ kɛ: ³ พอแก	phw: ⁶ kɛ: ³ พอแก	phw: ⁶ kɛ: ³ พอแก	phw: ⁶ kɛ: ³ พอแก
ตุกแก	tak ³ kɛ: ³ ตักแก	tak ³ kɛ: ³ ตักแก	tak ³ kɛ: ³ ตักแก	tak ³ kɛ: ³ ตักแก
ตุกแตน	tuk ³ tɛ:n ³ ตุกแตน	tuk ³ tɛ:n ³ ตุกแตน	tuk ³ tɛ:n ³ ตุกแตน	tuk ³ tɛ:n ³ ตุกแตน
พิไต้	plə: ⁴ hua ¹ nɔ:n ⁵ ปล้าหัวนอน	plə: ⁴ hua ¹ nɔ:n ⁵ ปล้าหัวนอน	plə: ⁴ hua ¹ nɔ:n ⁵ ปล้าหัวนอน	plə: ⁴ hua ¹ nɔ:n ⁵ ปล้าหัวนอน
น้ำตาล	na:m ⁷ phɛŋ ² น้ำผึ้ง	na:m ⁷ phɛŋ ² น้ำผึ้ง	na:m ⁷ phɛŋ ² น้ำผึ้ง	na:m ⁷ phɛŋ ² น้ำผึ้ง
บอระเพ็ด	cɛt ³ mu:n ¹ เจ๊กหมูน	cɛt ³ mu:n ¹ เจ๊กหมูน	cɛt ³ mu:n ¹ เจ๊กหมูน	cɛt ³ mu:n ¹ เจ๊กหมูน
บาย	wan ¹ cha:j ⁷ หวันชาย	wan ¹ cha:j ⁷ หวันชาย	wan ¹ cha:j ⁷ หวันชาย	wan ¹ cha:j ⁷ หวันชาย
บ้าจี้	la: ⁶ ta: ⁴ ลาตา	la: ⁶ ta: ⁴ ลาตา	la: ⁶ ta: ⁴ ลาตา	la: ⁶ ta: ⁴ ลาตา

กท	พท 1	พท 2	พท 3	พท 4
ปม	mo:ŋ ² โม่ง	mo:ŋ ² โม่ง	mo:ŋ ² โม่ง	mo:ŋ ² โม่ง
แมยาย	luan ¹ ja:j ⁵ หลวงยาย	luan ¹ ja:j ⁵ หลวงยาย	luan ¹ ja:j ⁵ หลวงยาย	luan ¹ ja:j ⁵ หลวงยาย
ยาย	mɛ: ⁶ kɛ: ³ แมแก	mɛ: ⁶ kɛ: ³ แมแก	mɛ: ⁶ kɛ: ³ แมแก	mɛ: ⁶ kɛ: ³ แมแก
รับ	khɛ:p ¹ แซบ	khɛ:p ¹ แซบ	khɛ:p ¹ แซบ	khɛ:p ¹ แซบ
เรือ	ʔɔ:j ³ เอย	ʔɔ:j ³ เอย	ʔɔ:j ³ เอย	ʔɔ:j ³ เอย
หูก	tut ³ ตุก	tut ³ ตุก	tut ³ ตุก	tut ³ ตุก

คำที่ได้รับอิทธิพลจากภาษาอื่น

คำที่ได้รับอิทธิพลจากภาษาอื่นที่จะกล่าวถึงในงานวิจัยนี้ หมายถึง ภาษาต่างประเทศที่เข้ามาปะปนในภาษาไทยถิ่นพัทลุงในรูปของคำยืม โดยมุ่งเปรียบเทียบความหมายกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ เป็นสำคัญ คำเหล่านี้รวบรวมได้จากการวิเคราะห์คำที่น่าสนใจจากคำประมาณ 3,000 คำ ในเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล ที่ว่าด้วยเรื่อง การสำรวจคำเท่านั้น

ในเรื่องการยืมคำนี้ สุชีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ ได้กล่าวไว้ว่า ภาษาทุกภาษาย่อมมีคำภาษาอื่น ๆ เข้าไปปะปน เพราะภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร สื่อความนึก และภาษาเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง การถ่ายทอดหยิบยืมกันไม่เป็นสิ่งเสียหายแต่ประการใด กลับจะทำให้ภาษามีค่าใช้มาก สะดวกในการสื่อความหมายกัน ทั้งทำให้ภาษาเจริญงอกงามขึ้น¹ คำยืมในภาษามอทั้ง บาลี สانسฤทธ เขมร จีน อังกฤษ ฝรั่งเศส โปรตุเกส ฝิ่น มลายู ฯลฯ แต่อิทธิพลที่เด่นชัดเป็นอิทธิพลที่มาจากภาษาจีน เขมร บาลี สانسฤทธ และอังกฤษ²

คำภาษาต่างประเทศหรือคำยืมในภาษาไทยถิ่นพัทลุงนี้จะกล่าวถึงเฉพาะ 6 ภาษา คือ ภาษามลายู ภาษาสันสกฤต ภาษาเขมร ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ ภาษามลายู เนื่องจากภาษาเหล่านี้มีค่าใช้ปะปนในภาษาพูดเป็นจำนวนมาก สามารถสังเกตได้ชัดเจนและมีแนวเพิ่มจากเอกสารอ้างอิงที่เชื่อถือได้

เอกสารที่ใช้อ้างอิงในการศึกษาค้นคว้า มีดังนี้

1. จันทวันคุณาถ, กรมพระ ปทานุกรม บาลี ไทย อังกฤษ สันสกฤต มหา-
มกุฎราชวิทยาลัย 2513, 902 หน้า
2. เฉลิม ขงบุญเกิด ภาษาไทย ภาษาจีน เทวบัณฑิตยสถาน กรมฝึกหัดครู
2516, 139 หน้า

¹สุชีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ หลักภาษาไทย หน้า 14

²จิไลวรรณ ขนิษฐานนท์ "อิทธิพลภาษาต่างประเทศในภาษาไทย" ใน รายงานการสัมมนาการใช้ภาษาไทย หน้า 169

3. บรรจบ พันธุเมธา พจนานุกรม เขมร - ไทย : ฉบับทศพรยาอนันต-
ราชชน รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์ 2528, 1,210 หน้า
4. ไทยวัฒนาพานิช พจนานุกรม อังกฤษ - ไทย ฉบับแก้ไขใหม่ ไทยวัฒนาพานิช
2515. 947 หน้า
5. ราชบัณฑิตยสถาน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 พิมพ์ครั้งที่ 3 อักษรเจริญทัศน์ 2530, 947 หน้า
6. Iskandar Teuku Kamus Dewan Kuala Lumpur Dewan Bahasa dan
Pustaka 1970, 1352 p.

งานวิจัยนี้จะยกตัวอย่างเฉพาะบางคำที่เห็นว่าน่าสนใจ โดยนำมาเปรียบเทียบกับ
ภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ดังนี้

ภาษามาลีและสันสกฤต

ภาษาไทยถิ่นทั้งหมดทั้ง 4 เขต จากการวิจัยปรากฏว่า ภาษามาลีสันสกฤตมีอยู่มาก
กว่าภาษาอื่น ๆ และส่วนมากใช้คำและความหมายตรงกัน กับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ซึ่งมีคำที่
น่าสนใจ ดังนี้

บาลี สันสกฤต	กท	พท
กนฺตาร (ป.)	กนฺตาร : ว. อัครัก, ฝักเคื่อง, ลำบาก, แห้งแล้ง กำนี้มักไค้แก เวลา ท้องที่ หรือ ดินที่มีลักษณะเช่นนั้น เช่น กนฺตารข้าว กนฺตารน้ำ คราวกนฺตาร ทางกนฺตาร ที่ กนฺตาร น. ป่าดง, ทางลำบาก	พท 3 : kanda:n³ : มีความหมายตรงกันกับ กท
โคตฺต (ป.) โคตฺร (ส.)	โคตฺร : น. วงศ์สกุล, เผ่าพันธุ์, ต้น สกุล เช่น โคตมโคตฺร . กำนี้บางทีก็นำ ไปใช้ในความหมายไม่สุภาพหรือเป็นคำคำ เช่น กิณโคตฺร	พท 2 : kho:t⁶ พท 3 : kho:t⁶ : มีความหมายตรงกันกับ กท
ฐป (ป., ส.)	ฐป : น. เครื่องหอมชนิดหนึ่งมีแกนทำ กล้วยก้านไม้ไผ่เล็ก ๆ เป็นต้น ย้อมสี แดง พอกด้วยผงไม้หอม มักจะใส่จุกอยู่กับ เทียน	พท 1 - 2 : tho:p⁶ พท 3 - 4 : tho:k⁶ : มีความหมายตรงกันกับ กท
นินฺทา (ป., ส.)	นินฺทา : น. คำติเตียนลับหลัง ก. ติเตียนลับหลัง	พท 1 - 4 : lin7 tha:5 : มีความหมายตรงกันกับ กท

สันสกฤต	กท	พท
(ป.) (ส.)	รักษา : ระวัง, ญแล, ป้องกัน, เยียวยา	พท 1 - 4 : rak ⁷ sa: ¹ : มีความหมายตรงกันกับ กท แดความหมายกว้าง กว่า เนื่องจากมีความ หมายว่า "เลี้ยง" (สัตว์) ควย เชน กท : เลี้ยงหมู พท : รักษาหมู
ส.)	จายี : ญี, นักบวช ผู้อยู่ในป่า, ชีพร	พท 1 - 2 : ru: ⁵ si: ¹ พท 3 - 4 : rɿ: ⁵ si: ¹ : มีความหมายตรงกันกับ กท
ปาท (ป.) ปาท. (ส.)	อุกกา บาท : น. มีพุ่งโต อุกลาบาท หรือ คาวตก	พท 1 : ɽuk ³ ka: ³ ba:t ⁴ พท 2 : truat ⁴ phi: ¹ พท 3, 4 : ɽuk ³ ka: ³ - ba:t ⁴ : มีความหมายตรงกันกับ กท

ภาษาเขมร

ภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต มีภาษาเขมรปะปนอยู่มาก และส่วนใหญ่ก็ใช้คำและความหมายตรงกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ถึงตัวอย่างคำที่น่าสนใจดังนี้

เขมร	กท	พท
กรวด	กรวด : น. ก้อนหินเล็ก ๆ เชื่อกันว่าเมื่อก ทราบ	พท 1 - 4 : lo:k ⁶ kruat ⁴ : มีความหมายตรงกันกับ กท
กำลัง	กำลัง : น. แรง, สิ่งที่ทำให้เกิดอำนาจ ความเข้มแข็ง	พท 1, 3 : kam ³ lan ⁵ พท 2, 4 : re:n ⁵ : มีความหมายตรงกันกับ กท
จิ้งจก	จิ้งจก : ชื่อสัตว์เลื้อยคลานขนาดเล็กใน วงศ์เดียวกับตุ๊กแก มีหลายชนิด เช่น จิ้งจกบ้าน, จิ้งจกกลางคืน- นอน, จิ้งจกบิน เป็นต้น	พท 1 - 4 : ti:n ³ cək ³ : มีความหมายตรงกันกับ กท
เจริญ	เจริญ : ก. เติบโต, งอกงาม, มากขึ้น, สมบูรณ์	พท 1 - 4 : ca:r ⁴ rə:n ⁵ : มีความหมายตรงกันกับ กท
กุรุจ	มะกุรุจ : ชื่อต้นไม้ชนิดหนึ่ง ผลขรุขระ รส เปรี้ยว ผิวและใบมีกลิ่นหอมฉุน ใช้แก้อาการท้องเสียและรสอาหาร ใช้ทำ ยา	พท 1 - 4 : kru:t ⁴ : มีความหมายตรงกันกับ กท

เขมร	กท	พท
นุ่น	ถนน : ถนนที่ทำขึ้น	พท 1 - 3 : non ¹ พท 4 : nun ¹ : มีความหมายตรงกันกับ กท
ฝูพาน	สะพาน : สิ่งปลูกสร้างที่ทำสำหรับข้าม แม่น้ำ ลำคลอง	พท 1 - 4 : pha:n ⁵ : มีความหมายตรงกันกับ กท

ภาษาจีน

ภาษาจีนที่เข้ามาปะปนในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต มีไม่มากนัก คำจีนเท่าที่ปรากฏก็เป็นคำพื้น ๆ ความหมายของคำส่วนใหญ่ตรงกันกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ทั้งในก้านคำและความหมาย เท่าที่ปรากฏส่วนใหญ่เป็นภาษาจีนแต้จิ๋ว ดังตัวอย่าง

จีน	กท	พท
เก้อ ^๕	เก้อ ^๕ : น. ที่สำหรับนั่ง มีชายก่ายไปได้ มี มากชนิดด้วยกัน โดยมากมี พนักพิง, ถ้ามีรูปยาวเรียกว่า เก้อ ^๕ นอน, ถ้าใช้โยกได้เรียกว่า เก้อ ^๕ โยก	พท 1 - 4 : ke:w ^๕ ʔe: ^๕ : มีความหมายตรงกันกับ กท
ทัว ^๕	ทัว ^๕ : บัตรบางอย่างที่แสดงถึงสิทธิของผู้ใช้ เช่น ทัว ^๕ รถ, ทัว ^๕ หนัง	พท 1 - 4 : tua ^๕ : มีความหมายตรงกันกับ กท
ตู ^๕	ตู ^๕ : เครื่องใช้สำหรับเก็บหรือใส่สิ่งของ มัก มีชั้น มีบานเปิดบานเปิดได้ โดยปริยาย หมายถึง สิ่งอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เช่น ตู้ ^๕ ยาม, รถ ^๕ ตู	พท 1 - 4 : to: ^๕ : มีความหมายตรงกันกับ กท
โต๊ะ ^๕	โต๊ะ ^๕ : น. สิ่งที่ทำด้วยไม้ พื้นราบ เป็นรูป ต่าง ๆ มีขาสำหรับเป็นที่เขียนหนังสือ ตั้งเครื่องบูชาหรือวางสิ่งของต่าง ๆ เรียกชื่อต่าง ๆ ตามวัตถุที่ทำ เช่น	พท 1, 4 : to: ^๕ พท 2, 3 : to:ʔ ^๕ : มีความหมายตรงกันกับ กท

จีน	กท	พท
	โตะดิน, โตะมุก, ตามรูปร่าง เช่น โตะกลม โตะสี่เหลี่ยม เป็นต้น	
โป๋	โป : เครื่องเล่นการพนันของจีน ทำด้วย ทองเหลือง สี่เหลี่ยม มีคันแขวนข้างใน ไขว้น	พท 1 - 4 : pɔː³ : มีความหมายตรงกันกับ กท
ปู้	ปู้ : สิ่งที่ทำรุ่งพันไม้ให้เจริญงอกงาม	พท 1 - 4 : puː³ : มีความหมายตรงกันกับ กท
ผวย	ผวย : น. เรียกผาหม่นนอนว่า ผาผวย	พท 1 - 4 : phoːj⁶ : มีความหมายตรงกันกับ กท

ภาษาอังกฤษ

ภาษาอังกฤษที่ปรากฏในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขตนี้ ส่วนใหญ่เป็นคำพื้น ๆ ที่มีใช้ในชีวิตประจำวัน และส่วนมากก็ใช้คำและความหมายตรงกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ดังตัวอย่างคำที่น่าสนใจ ต่อไปนี้ คือ

อังกฤษ	กท	พท
soda	โซดา : น. น้ำที่เจือด้วยโซเดียมไฮโดรเจนคาร์บอเนต, น้ำที่มีแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ละลาย และอัดไว้ในขวด เรียกว่า น้ำโซดา	พท 1 - 4 : so: ⁵ da: ³ : มีความหมายตรงกันกับ กท
number	เบอร์ : หมายถึงลำดับ ตัดมาจาก	พท 1 - 4 : bo: ³ : มีความหมายตรงกันกับ กท แต่มีความหมายกว้างกว่า คือ หมายถึง หวย
film	ฟิล์ม : น. แผ่นวัตถุบาง ประเภทพลาสติก ชนิดหนึ่งฉาบผิวด้วยสารเคมีที่ไวต่อแสง ใช้สำหรับถ่ายภาพ ภาพยนตร์	พท 1 - 4 : khwi: ⁵ : มีความหมายตรงกันกับ กท

อังกฤษ	กท	พท
fuse	ฟิวส์ : น. อุปกรณ์ไฟฟ้าชนิดหนึ่ง ลักษณะเป็นโลหะเจือที่มีลวดอมตัว คำ เช่น โลหะลัดถูกเจือตะกั่ว ไรต์ต่อเข้ากับวงจรไฟฟ้าเพื่อ ป้องกันมิให้กระแสไฟฟ้าที่มี ขนาดเกินกำหนดเคลื่อนที่เข้า วงจรไฟฟ้าได้	พท 1 - 4 : kɰwɨw⁵ : ความหมายตรงกันกับ กท
stamp	แสตมป์ : น. ดวงตราที่ใช้ปิดเป็นกา ธรรมเนียมที่คงเสีย สำหรับจดหมายหรือ ไปรษณีย์ภัณฑ์ส่งทาง ไปรษณีย์, ตราไปรษณียากร ก็เรียก	พท 1 - 4 : sa:ɣ² tɛ:m⁵ : มีความหมายตรงกันกับ กท
week	วิก : โรงภาพยนตร์	พท 1 - 4 : wik⁷ : มีความหมายตรงกันกับ กท

ภาษามลายู

ภาษามลายู ที่เข้ามาปะปนในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขตนี้ ทำให้การใช้คำแตกต่างจากภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ อันเนื่องมาจากภาษาไทยถิ่นนี้มีความเกี่ยวข้องกับภาษามลายู โดยความเกี่ยวข้องทางค่านิยม ศาสนา และการติดต่อทางค้าขายและอื่น ๆ จึงทำให้ภาษาไทยถิ่นนี้มีลักษณะ เฉพาะที่โดดเด่นต่างจากภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ผู้วิจัยจะได้ยกตัวอย่างคำที่น่าสนใจ ดังนี้

มลายู	กท	พท
kapak	กะปะ (งู) : ชื่องูพิษชนิดหนึ่ง	พท 1 - 4 : pa:ʔ ⁴ : ความหมายตรงกันกับ กท
kopi	กาแฟ : ชื่อเครื่องดื่มชนิดหนึ่งทำมาจากเมล็ดต้นกาแฟ	พท 1 - 2 : kɔ:ʔ ⁴ pi:ʔ ⁴ : ความหมายตรงกันกับ กท
jagung	: ชื่อไม้มูลงชนิดหนึ่ง ลำต้นคล้ายข้าวฟ่าง เมล็ดเรียงชิดกันแน่น เป็นฝักกลม ๆ มีเปลือกหุ้มหลายชั้น	พท 1 - 4 : khon ⁵ : ความหมายตรงกันกับ กท
beludak	: ชื่องูพิษที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก ชูคอ แม้มันเหยียด	พท 1 - 4 : bo:ŋ ³ la:ʔ ¹ : ความหมายตรงกันกับ กท
cempedak	จำปาตะ : ชื่อต้นไม้ขนาดกลางคล้ายต้นขนุน เยื่อหุ้มเมล็ดเนื้อเหลว กลิ่นฉุนกินได้	พท 1 - 4 : cam ³ da:ʔ ³ : ความหมายตรงกันกับ กท

มลายู	กท	พท
caping	จับปั้ง : เครื่องบิกที่ลัมของเค็กหญิงทำด้วย เงิน ทอง หรือ นาก เป็นต้น	พท 1 - 4 : pin ⁴ : ความหมายตรงกันกับ กท
latah	: อาการที่พูดหรือแสดงโดยขาดสติเมื่อ ถูกใจหรือทำให้ตกใจ	พท 1 - 4 : la: ⁶ ta: ⁴ : ความหมายตรงกันกับ กท
jaribu	: ชื่อไม้มันขนาดเล็กถึงขนาดกลาง ผล กินได้	พท 1 - 4 : chu: ⁶ pho: ⁶ : ความหมายตรงกันกับ กท
jadam	ยากำ : ผลัดกัณฑ์พืชในสกุล Aloe มีสี น้ำตาลเข้ม รสขม เป็นยาได้	พท 1 - 4 : ʔja: ³ da: ³ : ความหมายตรงกันกับ กท
nanas	: ชื่อไม้มันดูลักษณะเหมือนแตงโมมีตาโดย รอบ กินได้ รสเปรี้ยว ๆ หวาน ๆ	พท 1, 3, 4 : ja: ⁶ nat ² พท 2 : ja:n ⁶ hat ² : ความหมายตรงกันกับ กท

ผลการวิเคราะห์ความหมายของคำบางคำที่น่าสนใจดังกล่าวแล้ว อาจสรุปได้ 3 ประเด็น ดังนี้

1. คำที่มีรูปคำเหมือนกันกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แต่ความหมายต่างกัน พบว่า ความหมายของคำประเภทนี้ในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต ส่วนใหญ่มีความหมายกว้างกว่า ความหมายในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ
2. คำที่มีรูปคำต่างกันกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แต่ความหมายเหมือนกัน พบว่า คำประเภทนี้มีจำนวนมากกว่าประเภทอื่น
3. คำที่ได้รับอิทธิพลจากภาษาอื่น ซึ่งศึกษาไว้ 6 ภาษา คือ ภาษามลายู ภาษาสันสกฤต ภาษาเขมร ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ ภาษามลายู พบว่า ความหมายของคำประเภทนี้ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างจากภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ โดยเฉพาะภาษามลายูปบบางคำ มีใช้ในภาษาไทยถิ่นพัทลุงเท่านั้น ซึ่งถือได้ว่าเป็นลักษณะเฉพาะถิ่นของภาษาไทยถิ่นพัทลุงและภาษาไทยถิ่นใต้โดยทั่วไปด้วย

ความมุ่งหมายในการค้นคว้า

เพื่อศึกษาลักษณะเฉพาะของภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดพัทลุง โดยเปรียบเทียบกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ในเรื่องต่อไปนี้

1. ระบบเสียง ได้แก่ ระบบเสียงวรรณยุกต์ ระบบเสียงพยัญชนะ ระบบเสียงสระ และโครงสร้างของพยางค์
2. ระบบไวยากรณ์ ได้แก่ คำและการสร้างคำ โครงสร้างของคำ หมวดคำ และการเรียงลำดับของคำ
3. ความหมายของคำบางคำที่น่าสนใจ ได้แก่ คำที่มีรูปคำเหมือนกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แต่ความหมายต่างกัน คำที่มีรูปคำต่างกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แต่ความหมายเหมือนกัน และคำที่ได้รับอิทธิพลจากภาษาอื่น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ข้อมูลจากผู้ออกภาษาที่ได้อภิปรายและคัดเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยการออกเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม และถือว่าภาษาที่ใช้เป็นข้อมูลนี้ เป็นภาษาพูดของภาษาไทยถิ่นพัทลุงในช่วงปี พ.ศ. 2528 - 2529 ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาความรู้เกี่ยวกับจังหวัดพัทลุงจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสอบถามผู้รู้และบุคคลากรฝ่ายต่าง ๆ ในท้องถิ่น เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการติดต่อผู้ออกภาษา และการเดินทางเพื่อสำรวจข้อมูลเบื้องต้นในจังหวัดพัทลุง
2. การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดแบ่งเขตพื้นที่ทำการวิจัยออกเป็น 4 เขต คือ
 - 2.1 เขต พท 1 ได้แก่ เขตพื้นที่อำเภอควนขนุนและกิ่งอำเภอศรีบรรพต โดยศึกษาที่บ้านชายคลอง ตำบลชะมวง อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

2.2 เขต พท 2 ไค้แก๋ เขตพื้นที่อำเภอเมืองพัทลุงและอำเภอกงหรา โดยศึกษาที่บ้านนา ตำบลบ้านนา อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง

2.3 เขต พท 3 ไค้แก๋ เขตพื้นที่อำเภอเขาชัยสนและอำเภอตะโหมด โดยศึกษาที่ บ้านท่ามะเค็ด ตำบลท่ามะเค็ด อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง

2.4 เขต พท 4 ไค้แก๋ อำเภอปากพะยูนและกิ่งอำเภอป่าบอน โดยศึกษาที่ บ้านป่าบอนคำ ตำบลป่าบอน กิ่งอำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง

ในแต่ละเขตที่ทำการวิจัย ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้บอกภาษาที่ใช้เป็นหลักอย่างมีเกณฑ์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเขตละ 3 คน เป็นเพศหญิง 2 คน เพศชาย 1 คน และการเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ได้อาศัยเครื่องมือที่สำคัญ 6 ประเภท คือ (1) รายการคำสำหรับศึกษาระบบเสียง (2) รายการข้อมูลที่ใช้ตรวจสอบโครงสร้างของคำ การสร้างคำและหมวดคำบางหมวดที่น่าสนใจ (3) รายการข้อมูลที่ใช้ตรวจสอบการเรียงลำดับของคำ (4) รายการคำสำหรับตรวจสอบความหมายของคำ (5) เครื่องหมายอักษรย่อและสัญลักษณ์ และ (6) เครื่องบันทึกเสียง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ ผู้วิจัยได้นำรายการคำที่เตรียมไว้ในเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูลไปสอบถามผู้บอกภาษา โดยให้ผู้บอกภาษาออกเสียงตามสำเนียงตามสำเนียงภาษาไทยถิ่นพัทลุงให้มีความหมายตรง หรือใกล้เคียงกับข้อมูลที่กำหนดขึ้น แล้วจดบันทึกโดยใช้สัญลักษณ์ พร้อมทั้งใช้เครื่องบันทึกเสียงบันทึกเสียงรายการคำไว้ ทั้งนี้ ผู้วิจัยเองก็ได้ออกเสียงคำ วลีหรือประโยคเหล่านั้นให้ตรงหรือใกล้เคียงกับสำเนียงของผู้บอกภาษา ตลอดจนบันทึกความหมายของคำไว้ด้วย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลประเภทเสียง

1.1 นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบเสียงวรรณยุกต์ พยัญชนะ สระ มาวิเคราะห์หาหน่วยเสียงและเสียงย่อยโดยวิธีหาฏูเพียบเสียง ส่วนสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ จะใช้แผนภาพคลื่นเสียงประกอบการวิเคราะห์

1.2 ทำตารางแสดงสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงพยัญชนะและสระ ส่วนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ให้ทำแผนผังแสดงสัญลักษณ์ประกอบ

1.3 ทำตารางหาการแจกแจงของหน่วยเสียงต่าง ๆ ในพยางค์แต่ละพยางค์ โดยการจัดทำตารางและแสดงการปรากฏร่วมกันไของหน่วยเสียงประเภทต่าง ๆ

1.4 เปรียบเทียบระบบต่าง ๆ ระหว่างภาษาไทยถิ่นพัทลุงกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ

2. ข้อมูลประเภทคำ โดยจะพิจารณาเรื่องโครงสร้างของคำ การสร้างคำหมวดคำที่น่าสนใจบางหมวด โดยเปรียบเทียบกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ

3. ข้อมูลประเภทการเรียงลำดับของคำ จะพิจารณาเฉพาะลักษณะที่น่าสนใจบางประการของวลีและประโยคที่แตกต่างจากภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ เป็นสำคัญ

4. ความหมายของคำ จะศึกษาความหมายของคำบางคำที่น่าสนใจ โดยพิจารณาจากความหมายของคำประมาณ 3,000 คำ ที่ปรากฏในแบบตรวจสอบข้อมูลโดยนำมาพิจารณาเพียง 3 ประเภท คือ คำที่มีรูปคำเหมือนกันกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แต่ความหมายต่างกัน คำที่มีรูปคำต่างกันกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แต่ความหมายเหมือนกัน และคำที่ได้รับอิทธิพลจากภาษาอื่น ๆ

สรุปผลการค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าเรื่องภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดพัทลุง มีดังนี้

1. วรรณยุกต์

1.1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์

1.1.1 เขต พท 1 มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 7 หน่วยเสียง ดังนี้

/1/ มี 2 เสียงย่อย คือ

{ สูง - ขึ้น - ตก [453]

{ สูง - ขึ้น [45]

- /2/ มี 2 เสียงย่อย คือ
 { สูง - กระทบ [44]
 { สูง - กระทบ (ตกตอนท้าย) [443]

- /3/ มี 2 เสียงย่อย คือ
 { กลาง - ขึ้น - ตก [343]
 { กลาง - ขึ้น [34]

- /4/ กลาง - กระทบ - ขึ้น [334]

- /5/ กลาง - ตก [32]

- /6/ คำ - ตก - ขึ้น [212]

- /7/ คำ - ตก [21]

1.1.2 เขต พท 2 มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 7 หน่วย ดังนี้

- /1/ สูง - ตก [43]

- /2/ มี 2 เสียงย่อย คือ

- { สูง - กระทบ [44]
 { สูง - กระทบ (ตกตอนท้าย) [443]

- /3/ มี 2 เสียงย่อย คือ

- { กลาง - ขึ้น - ตก [343]
 { กลาง - ขึ้น [34]

- /4/ กลาง - กระทบ [33]

- /5/ กลาง - ตก [32]

- /6/ คำ - ตก - ขึ้น [212]

- /7/ คำ - ตก [21]

1.1.3 เขต พท 3 มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 7 หน่วย ดังนี้

- /1/ มี 2 เสียงย่อย คือ

- { สูง - ขึ้น - ตก [454]
 { สูง - ขึ้น [45]

/2/ สูง - รัศมี (ตกตอนท้าย) [443]

/3/ มี 2 เสียงย่อย คือ

{ กลาง - ขึ้น - ตก [343]
 { กลาง - ขึ้น [34]

/4/ มี 2 เสียงย่อย คือ

{ กลาง - รัศมี [33]
 { กลาง - รัศมี (ตกตอนท้าย) [332]

/5/ ต่ำ - ขึ้น - ตก [232]

/6/ ต่ำ - ตก - ขึ้น [212]

/7/ ต่ำ - ตก [21]

1.1.4 เขต พท 4 มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 7 หน่วย ดังนี้

/1/ มี 2 เสียงย่อย คือ

{ สูง - ขึ้น - ตก [454]
 { สูง - ขึ้น [45]

/2/ มี 2 เสียงย่อย คือ

{ สูง - รัศมี [44]
 { สูง - รัศมี (ตกตอนท้าย) [443]

/3/ มี 2 เสียงย่อย คือ

{ กลาง - ขึ้น - ตก [343]
 { กลาง - ขึ้น [34]

/4/ กลาง - รัศมี [33]

/5/ ต่ำ - ขึ้น - ตก [232]

/6/ ต่ำ - ตก - ขึ้น [212]

/7/ ต่ำ - ตก [21]

1.2 เปรียบเทียบหน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ กับภาษาไทย

ถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต

ตารางการเปรียบเทียบต่อไปนี้จะแสดงให้เห็นว่า หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แต่ละหน่วยจะเป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ใดบ้างในภาษาไทยถิ่นที่ถูกต้องทั้ง 4 เขต

กษ	พท 1	พท 2	พท 3	พท 4
1. คำ-ขึ้น [24] (จัตวา) เช่น ขา, ถาม, หวาน	สูง-ขึ้น-ตก [453] เช่น ขา, ถาม, หวาน	สูง-ตก [43] เช่น ขา, ถาม, หวาน	สูง-ขึ้น-ตก [454] เช่น ขา, ถาม, หวาน	สูง-ขึ้น-ตก [454] เช่น ขา, ถาม, หวาน
2. คำ-ระดับ [22] (เอก) เช่น ขา, ปา, ชัก, ขาด, ปาด, อับ	1. สูง-ขึ้น-ตก ซึ่งมี 2 ระดับ คือ 1.1 สูง-ขึ้น-ตก [453] เช่น ขา, หวาน 1.2 สูง-ขึ้น [45] เช่น ชัก, บุค 2. สูง-ระดับ (ตกตอน ท้าย) [443] เช่น ขาด, ถาก 3. กลาง-ขึ้น-ตก ซึ่งมี 2 ระดับ คือ	1. สูง - ตก [43] เช่น เช่น ขา, ชัก 2. สูง-ระดับ (ตกตอน ท้าย) [443] เช่น ขาด, ถาก 3. กลาง-ขึ้น-ตก ซึ่งมี 2 ระดับ คือ 3.1 กลาง-ขึ้น-ตก 343 เช่น ปา, เป้ 3.2 กลาง-ขึ้น [34] เช่น อับ, ปัด	1. สูง-ขึ้น-ตก ซึ่งมี 2 ระดับ คือ 1.1 สูง-ขึ้น-ตก [454] เช่น ขา, หวาน 1.2 สูง-ขึ้น [45] เช่น ชัก, บุค 2. สูง-ระดับ (ตกตอน ท้าย) [443] เช่น ขาด, ถาก 3. กลาง-ขึ้น-ตก ซึ่งมี 2 ระดับ คือ	1. สูง-ขึ้น-ตก ซึ่งมี 2 ระดับ คือ 1.1 สูง-ขึ้น-ตก 1.2 สูง-ขึ้น [45] เช่น ชัก, บุค 2. สูง-ระดับ (ตกตอน ท้าย) [443] เช่น ขาด, ถาก 3. กลาง-ขึ้น-ตก ซึ่งมี 2 ระดับ คือ

กต	พท 1	พท 2	พท 3	พท 4
	3.1 กลาง-ขึ้น-ตก [343] เช่น ป่า, ฝี่ 3.2 กลาง-ขึ้น [34] เช่น ปัก, ดับ 4. กลาง-ระดับ-ขึ้น [334] เช่น ปาก, อาม	4. กลาง-ระดับ [33] เช่น ปาก, อาม	3.1 กลาง-ขึ้น-ตก [343] เช่น ป่า, ฝี่ 3.2 กลาง-ขึ้น [34] เช่น ปัก, ดับ 4. กลาง-ระดับ [33] เช่น ปาก, อาม	3.1 กลาง-ขึ้น-ตก [343] เช่น ป่า, ฝี่ 3.2 กลาง-ขึ้น [34] เช่น ปัก, ดับ 4. กลาง-ระดับ [33] เช่น ปาก, อาม
3. กลาง-ระดับ [33] (อาม) เช่น ป่า, อาม, กา	1. กลาง-ขึ้น-ตก [343] เช่น ป่า, อาม 2. กลาง-ตก [32] เช่น กา	1. กลาง-ขึ้น-ตก [343] เช่น ป่า, อาม 2. กลาง-ตก [32] เช่น กา	1. กลาง-ขึ้น-ตก [343] เช่น ป่า, อาม 2. กลาง-ขึ้น-ตก [232] เช่น กา	1. กลาง-ขึ้น-ตก [343] เช่น ป่า, อาม 2. กลาง-ขึ้น-ตก [232] เช่น กา

กณ	พท 1	พท 2	พท 3	พท 4
4. สูง-ตก [41] (โศ) เซม ซา, ลา, อาง, ลาถ	1. สูง-ระกัม [44] เซม ซา 2. กลาง-ระกัม-ขึ้น [334] เซม อาง 3. คำ-ตก-ขึ้น [212] เซม ลา, ลาถ	1. สูง-ระกัม [44] เซม ซา 2. กลาง-ระกัม [33] เซม อาง 3. คำ-ตก-ขึ้น [212] เซม ลา, ลาถ	1. สูง-ระกัม-พอกอณ พาย [443] เซม ซา 2. กลาง-ระกัม [33] เซม อาง 3. คำ-ตก-ขึ้น [212] เซม ลา, ลาถ	1. สูง-ระกัม [44] เซม ซา 2. กลาง-ระกัม [33] เซม อาง 3. คำ-ตก-ขึ้น [212] เซม ลา, ลาถ
5. สูง-ระกัม [55] (กั) เซม ลา, กัถ	คำ-ตก [21] เซม ลา, กัถ	คำ-ตก [21] เซม ลา, กัถ	คำ-ตก [21] เซม ลา, กัถ	คำ-ตก [21] เซม ลา, กัถ

1.3 เปรียบเทียบระบบการแมกใช้เงวรรณยุกต์ระหว่างภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ
กับภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต

	A	B	C	DL	DS
1	/1/	←	→		
	[24]				
2		/2/	/3/	/2/	
		[22]	[41]	[22]	
3					
4	/4/		/5/	/5/	
	[33]		[55]	[55]	

กบ

	A	B	C	DL	DS
1	/1/			/2/	/1/
	[453]			[44]	[45]
2	/3/			/4/	/3/
	[343]			[33]	[34]
3	/5/	/6/	/7/	/6/	/7/
4	[32]	[212]	[21]	[212]	[21]

พท 1

	A	B	C	DL	DS
1	/1/	←	/2/	→	/1/
	[43]		[44]		[43]
2	/3/	←	/4/	→	/3/
	[343]		[33]		[34]
3	/5/	/6/	/7/	/6/	/7/
4	[32]	[212]	[21]	[212]	[21]

พท 2

	A	B	C	DL	DS
1	/1/			/2/	/1/
	[454]			[443]	[45]
2	/3/			/4/	/3/
	[343]			[33]	[34]
3	/5/	/6/	/7/	/6/	/7/
4	[232]	[212]	[21]	[212]	[21]

พท 3

	A	B	C	DL	DS
1	/1/	←	/2/	→	/1/
	[454]		[44]		[45]
2	/3/	←	/4/	→	/3/
	[343]		[33]		[34]
3	/5/	/6/	/7/	/6/	/7/
4	[232]	[212]	[21]	[212]	[21]

พท 4

ตามแผนผังแสดงการเปรียบเทียบการแยกเสียงวรรณยุกต์ข้างต้น ทำให้เห็นระบบการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต มีลักษณะการแยกเสียง 2 แห่ง คือ ระหว่างแถวที่ 1 กับแถวที่ 2 และระหว่างแถวที่ 3 กับแถวที่ 4 ดังนี้

1. เสียงวรรณยุกต์แถว A ระหว่าง A 1 กับ A 2 และ A 3 กับ A 4
2. เสียงวรรณยุกต์แถว B ระหว่าง B 1 กับ B 2 และ B 3 กับ B 4
3. เสียงวรรณยุกต์แถว C ระหว่าง C 1 กับ C 2 และ C 3 กับ C 4
4. เสียงวรรณยุกต์แถว DL ระหว่าง DL 1 กับ DL 2 และ DL 3 กับ DL 4
5. เสียงวรรณยุกต์แถว DS ระหว่าง DS 1 กับ DS 2 และ DS 3 กับ DS 4

1.4 การเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์

การเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต มีการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ที่เรียกว่า ไม่ไ้วรรณยุกต์สนธิ คือ

เขต พท 1, พท 3, พท 4

1. ในพยางค์แรกที่มีผู้กออกเสียงเป็นพยางค์เบาของเสียงวรรณยุกต์ /1/ คือ สูง - ขึ้น - ตก จะเปลี่ยนเป็นเสียงวรรณยุกต์ สูง - ตก อย่างรวดเร็ว เมื่ออยู่หน้าเสียงวรรณยุกต์อื่น

2. เสียงของวรรณยุกต์ /3/ ซึ่งเป็นเสียง กลาง - ขึ้น - ตก จะเปลี่ยนเป็นเสียง กลาง - ตก อย่างรวดเร็ว เมื่อนำหน้าเสียงของวรรณยุกต์อื่น ๆ

เขต พท 2

1. ในพยางค์แรกที่มีผู้กออกเสียงเป็นพยางค์เบาของเสียงวรรณยุกต์ /1/ คือ สูง - ตก จะเปลี่ยนเป็นเสียงวรรณยุกต์ สูง - ตก อย่างรวดเร็ว เมื่ออยู่หน้าวรรณยุกต์อื่น ๆ

2. เสียงของวรรณยุกต์ /3/ ซึ่งเป็นเสียง กลาง - ขึ้น - ตก จะเปลี่ยนเป็นเสียง กลาง - ตก อย่างรวดเร็ว เมื่อนำหน้าเสียงของวรรณยุกต์อื่น ๆ

2. พยัญชนะ

2.1 พยัญชนะเดี่ยว

ภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต มีหน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยว 21 หน่วยเสียง ตรงกัน คือ /p, ph, b, t, th, d, k, kh, ʔ, c, ch, s, h, ɲ, n, ñ, l, r, w, ʔj, j/ สามารถปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยและมีพยัญชนะท้าย 9 เสียง คือ /-p, -t, -k, -ʔ, -ɲ, -n, -ŋ, -w, -j/

เมื่อเปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะระหว่างภาษาไทยถิ่นพัทลุงกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แล้วปรากฏว่า

2.1.1 ภาษาไทยถิ่นพัทลุงไม่มี / f / และ / ɲ / โดยจะออกเสียงเป็น [khw] และ / h / ตามลำดับ

2.1.2 ภาษาไทยถิ่นพัทลุงมีหน่วยเสียงพยัญชนะที่ภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ไม่มี คือ / n / และ / ʔj /

2.2 พยัญชนะประสม

พยัญชนะประสมในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต มี 13 แบบ ตรงกัน คือ [pl, pr, phl, phr, kl, kr, kw, khl, khr, khw, tr, ɲl, ɲr] เมื่อเปรียบเทียบกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ พบว่า ภาษาไทยถิ่นพัทลุงมีมากกว่า ภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ 2 แบบ คือ มี [ɲl, ɲr] ซึ่งภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ไม่มี

2.3 พยัญชนะท้าย

พยัญชนะเดี่ยวในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต ที่สามารถปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะท้ายมี 9 เสียง ตรงกันทุกเขต คือ [-p, -t, -k, -ʔ, -ɲ, -n, -ŋ, -w, -j] โดยแบ่งเป็นพยัญชนะท้ายเสียงกัก 4 เสียง คือ [-p, -t, -k, -ʔ] เป็นพยัญชนะนาสิก 3 เสียง คือ [-ɲ, -n, -ŋ] เป็นพยัญชนะเสียงเปิด [-w, -j] เสียงพยัญชนะท้ายดังกล่าวนี้ตรงกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ทุกเสียง

2.4 เปรียบเทียบการเลือกใช้เสียงหรือหน่วยเสียงพยัญชนะที่แตกต่างกันในคำบางคำในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขตกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ

การเลือกใช้พยัญชนะที่แตกต่างกันลักษณะนี้อาจนำมาเปรียบเทียบกันได้ โดยการนำคำต่อไปนี้

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบการเลือกใส่เสียงหรือหน่วยเสียงพยัญชนะที่แตกต่าง
กันในภาษาไทยถิ่นพัทลุง กับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ

ตัวอย่างคำเฉพาะที่ปรากฏตาม ระบบการเขียนภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ	หน่วยเสียงพยัญชนะ				
	พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	กท
<u>พยัญชนะต้น เดี่ยว</u>					
ง	h-	h-	h-	h-	n-
หยอก	? j-	? j-	? j-	? j-	j-
เรียม	j-	j-	j-	j-	r-
ผน	kh-	kh-	kh-	kh-	f-
หญิง	ñ-	ñ-	ñ-	ñ-	j
ผาง	khw-	khw-	khw-	khw-	f-
<u>พยัญชนะประสม</u>					
ลุ่มตา	ml-	ml-	ml-	ml-	l-
เมือก	ml-	ml-	ml-	ml-	m-
กำรณ	mr-	mr-	mr-	mr-	r-
<u>พยัญชนะท้าย</u>					
ณ	-k	-k	-k	-k	-?
เห็น	-t	-t	-t	-t	-p
แผก	-p,	-p,	-p	-p	-t
<u>เหลือนตา</u>	-k	-k	-k	-k	-p

3. สระ

3.1 สระเสียงเดียว

หน่วยเสียงสระเดี่ยวในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต มี 10 หน่วย
ตรงกับ คือ เป็นหน่วยเสียงสระเสียงสั้น 9 หน่วย ได้แก่ /i, e, ɛ, a, ɤ, ə, u,
o, ɔ/ และเป็นหน่วยเสียงสระเสียงยาว 9 หน่วย ได้แก่ /i:, e:, ɛ:, a:, ɤ:, ə:,
o:, u:, ɔ:/ ซึ่งตรงกับกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ

3.2 สระประสม

หน่วยเสียงสระประสมในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต มี 3 หน่วย
เสียงตรงกับ คือ /ia, ɤa, ua/ หน่วยเสียงทั้ง 3 หน่วยนี้เป็นหน่วยเสียงสระประสม
เสียงยาว

3.3 หน่วยเสียงสระที่ปรากฏหน้า /-ʔ/ ในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต
พบว่า มีเฉพาะหน่วยเสียงสระยาวเท่านั้น คือ /i:, e:, ɛ:, a:, ɤ:, ə:, o:, u:, ɔ:,
ɔ:, ia, ɤa, ua/ ลักษณะดังกล่าวนี้ชี้ว่าแตกต่างจากภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบการเลือกใช้หน่วยเสียงสระที่แตกต่างกันในคำบางคำ
ในภาษาไทยถิ่นพัทลุง กับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ

ตัวอย่างคำเฉพาะที่ปรากฏตามระบบ การเขียนในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ	หน่วยเสียงสระ				
	พท. 1	พท. 2	พท. 3	พท. 4	กท
<u>สระเดี่ยว</u>					
หิน	i:	i:	i:	i:	i
กะทิ	e:	e:	e:	e:	i
แกะ	ɛ:	ɛ:	ɛ:	ɛ:	ɛ
พระ	a:	a:	a:	a:	a
หุง	u:	u:	u:	u:	u
โตะ	o:	o:	o:	o:	o
กุ่ม	o:	o:	o:	o:	u
เกาะ	ɔ:	ɔ:	ɔ:	ɔ:	ɔ
เข้มน	i	i	i	i	e
เก็ก	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	e
กลิ้ง	i	i	i	i	ɛ
มิก	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	i
กม	u	u	u	u	o
อบ	ɔ	ɔ	ɔ	ɔ	o
หุบ	ɔ	ɔ	ɔ	ɔ	u
ยืม	i:	i:	i:	i:	ɛ:
ก๊	e:	e:	e:	e:	i:
ช้อ	ə:	ə:	ə:	ə:	ɛ:
อูก	o:	o:	o:	o:	u:

ตัวอย่างคำเฉพาะที่ปรากฏตามระบบ เขียนในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ	หน่วยเสียงสระ				
	พท 1	พท 2	พท 3	พท 4	กท
เหยี่ยว	i	i	i	i	ia
เรือน	ə	ə	ə	ə	ɛa
ยวง	u	u	u	u	ua
ผานาย	o:	o:	o:	o:	ua
<u>สระประสม</u>					
เขือก	ia	ia	ia	ia	ɛa
เอียน	ɛa	ɛa	ɛa	ɛa	ia
แหลม	ia	ia	ia	ia	ɛ:

4. การแจกแจงของหน่วยเสียงพยัญชนะและสระ

4.1 การแจกแจงหน่วยเสียงพยัญชนะ

หน่วยเสียงพยัญชนะทุกหน่วยในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต สามารถปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้น แต่มีเพียง 9 หน่วยเสียงเท่านั้น ที่สามารถปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะท้าย คือ $[-p, -t, -k, -ʔ, -m, -n, -ŋ, -w, -j/$

นอกจากนี้หน่วยเสียงพยัญชนะบางหน่วยเท่านั้นที่สามารถนำและควบพยัญชนะอื่น ๆ บางหน่วยได้ เพื่อทำให้เกิดกลายเป็นพยัญชนะประสมในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต มีพยัญชนะที่สามารถปรากฏว่าหน้าพยัญชนะอื่น ๆ บางหน่วยได้ 6 หน่วย คือ $[p, ph, t, k, kh, m/$ ตรงกับ และมีพยัญชนะอื่นที่สามารถปรากฏตามหลังพยัญชนะอื่น ๆ บางหน่วยได้ 3 หน่วย คือ $[-r, -l, -w/$

4.2 การแจกแจงของหน่วยเสียงสระ

หน่วยเสียงสระทุกหน่วยอาจจะปรากฏตามหลังพยัญชนะต้นหรือหน้าหน้าพยัญชนะท้ายก็ได้ แต่อย่างไรก็ตาม หน่วยเสียงสระแต่ละหน่วยในภาษาไทยถิ่นพัทลุงก็ไม่สามารถปรากฏตามและนำพยัญชนะทุกหน่วยได้ จึงได้แสดงรายละเอียดไว้ในตาราง 9 - 12 (ดูงานวิจัยนี้ในบทที่ 4 หน้า 169 - 172)

5. พยางค์

เรื่องของพยางค์จะกล่าวถึงเนื้อหาที่สำคัญ 2 เรื่อง คือ โครงสร้างของพยางค์และการแจกแจงของพยัญชนะและวรรณยุกต์ในพยางค์ที่มีโครงสร้างแบบต่าง ๆ ซึ่งอาจกล่าวได้โดยสรุปดังนี้

5.1 โครงสร้างของพยางค์

โครงสร้างของคำพยางค์เดี่ยว ในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต มี 5 แบบ คือ

5.1.1 $c(c)vv^T$

5.1.2 $c(c)vn^T$

5.1.3 $c(c)vvn^T$ 5.1.4 $c(c)vs^T$ 5.1.5 $c(c)vvs^T$

โครงสร้างของพยางค์แต่ละแบบก็ อาจแบ่งออกไปเป็นลักษณะย่อยได้อีกตามจำนวนของวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นตงแต่ละเขต และตามการแบ่งประเภทของพยัญชนะต้น ซึ่งเป็นพยัญชนะต้นเดี่ยว (c) และพยัญชนะต้นประสม (cc) ดังนี้

พยางค์ที่มีโครงสร้างแบบ $c(c)vvn^T$

ในภาษาไทยถิ่นตงทั้ง 4 เขต แบ่งย่อยเป็น 14 ลักษณะตรงกัน คือ $cvv^T 1$, $ccvv^T 1$, $cvv^T 2$, $ccvv^T 2$, $cvv^T 3$, $ccvv^T 3$, $cvv^T 4$, $ccvv^T 4$, $cvv^T 5$, $ccvv^T 5$, $cvv^T 6$, $ccvv^T 6$, $cvv^T 7$, $ccvv^T 7$

พยางค์ที่มีโครงสร้างแบบ $c(c)vn^T$

ในภาษาไทยถิ่นตงทั้ง 4 เขต แบ่งย่อยเป็น 14 ลักษณะตรงกัน คือ $cvn^T 1$, $ccvn^T 1$, $cvn^T 2$, $ccvn^T 2$, $cvn^T 3$, $ccvn^T 3$, $cvn^T 4$, $ccvn^T 4$, $cvn^T 5$, $ccvn^T 5$, $cvn^T 6$, $ccvn^T 6$, $cvn^T 7$, $ccvn^T 7$

พยางค์ที่มีโครงสร้างแบบ $c(c)vvn^T$

ในภาษาไทยถิ่นตงทั้ง 4 เขต แบ่งย่อยเป็น 14 ลักษณะตรงกัน คือ $cvvn^T 1$, $ccvvn^T 1$, $cvvn^T 2$, $ccvvn^T 2$, $cvvn^T 3$, $ccvvn^T 3$, $cvvn^T 4$, $ccvvn^T 4$, $cvvn^T 5$, $ccvvn^T 5$, $cvvn^T 6$, $ccvvn^T 6$, $cvvn^T 7$, $ccvvn^T 7$

พยางค์ที่มีโครงสร้างแบบ $c(c)vs^T$

ในภาษาไทยถิ่นตงทั้ง 4 เขต แบ่งย่อยเป็น 6 ลักษณะ คือ $cvs^T 1$, $ccvs^T 1$, $cvs^T 3$, $ccvs^T 3$, $cvs^T 7$, $ccvs^T 7$

พยางค์ที่มีโครงสร้างแบบ $c(c)vvs^T$

ภาษาไทยถิ่นตงทั้ง 4 เขต แบ่งย่อยเป็น 6 ลักษณะตรงกัน คือ $cvvs^T 2$, $ccvvs^T 2$, $cvvs^T 4$, $ccvvs^T 4$, $cvvs^T 6$, $ccvvs^T 6$

5.2 การแจกแจงของพยัญชนะและวรรณยุกต์ในพยางค์ที่มีโครงสร้างแบบ
ต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

การปรากฏของหน่วยเสียงวรรณยุกต์กับพยัญชนะต้นในโครงสร้างของพยางค์
ทั้ง 5 แบบ คือ

5.2.1 $c(c)w^1 - 7$

5.2.2 $c(c)vn^1 - 7$

5.2.3 $c(c)vwn^1 - 7$

5.2.4 $c(c)vs^1, 3, 7$

5.2.5 $c(c)vvs^{2,4, 6}$

6. โครงสร้างของคำ

จากการวิเคราะห์โครงสร้างของคำภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต ปรากฏว่า
โครงสร้างของคำส่วนใหญ่ไม่แตกต่างจากภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่
แตกต่างออกไป คือ

6.1 คำสองพยางค์ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ บางคำมักจะเป็นคำพยางค์
เดียวในภาษาไทยถิ่นพัทลุง ซึ่งเกิดจากการตัดคำในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ตัวอย่าง เช่น

กท	พท	
ทะเล	เล	"ทะเล"
ทุเรียน	เรียน	"ทุเรียน"

6.2 คำสองพยางค์ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ที่เป็นคำประสมหรือคำซ้อน
มักจะเป็นคำพยางค์เดียวในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต เช่น

กท	พท	
ชูปนม	นม	"นม"
ข้าวเปีย	เปีย	"พูดบอกต่อให้ใคร"

6.3 คำพยางค์เดี่ยวในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ บางคำจะเป็นคำสองพยางค์ ชนิดคำประสมหรือคำซ้อนในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต เช่น

กต	พต	
เซียง	คาบเลียง	"เซียง"
บาย	หวั่นบาย	"เวลาบาย"

6.4 คำสองพยางค์ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ จะเป็นคำสองพยางค์ในภาษาไทยถิ่นพัทลุง แต่เป็นคำชนิดคำประสม

กต	พต	
ขมึน	ขมึน	"ขมึน"
ฟูเฒ่า	ยังชั่ว	"ก็ขึ้น"

7. การสร้างคำ

การสร้างคำในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต มีทั้งที่เหมือนกันและแตกต่างกัน กับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ โดยการซ้ำคำ การซ้อนคำ การประสมคำ ดังนี้

การซ้ำคำที่มีลักษณะเด่นในภาษาไทยถิ่นพัทลุง คือ การซ้ำคำลักษณะซ้ำ ซึ่งเมื่อซ้ำกันแล้วจะทำให้ได้ความหมาย 2 อย่าง คือ มีความหมายว่า "แก่ละ" และมีความหมายเฉพาะลงไปว่า "แก่ละ...โต" หรือ "แก่ละ...เล็ก" ก็ได้

การซ้อนคำ เป็นวิธีการสร้างคำโดยการนำคำที่มีความหมายคล้ายกันหรือเกี่ยวข้องกันมาซ้อนกัน โดยคำที่นำมาซ้อนกันนั้นอาจใช้คำซ้ำได้ ในเรื่องที่ไม่ได้ลักษณะเด่นต่างไปจากภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ นัก นอกจากการซ้ำคำที่เป็นคำที่เน้นเฉพาะดินเหนือนั้น เช่น เปาผิว พรอคพวก ยกย่อง เป็นต้น

การประสมคำมีทั้งเหมือนและแตกต่างจากคำประสมที่มีอยู่ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ลักษณะที่แตกต่างที่น่าสนใจดังนี้

1. คำประสมที่เรียงลำดับคำยืมที่กันกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ เช่น หลวงตา-ตาหลวง, ข้าวคัง - คังข้าว เป็นต้น

2. คำประสมที่ใช้คำบางคำนำหน้า เพื่อเน้นความหมายเฉพาะอีก เช่น

แม่	เขน	แม่เฒ่า	"เฒ่าตัวใหญ่"
ลูก	เขน	ลูกคร้อ	"ตะกร้อ"
ขี้	เขน	ขี้เฒ่า	"เฒ่า"
ตัว	เขน	ตัวถน	"ถนเทา"
สาย	เขน	สายมือ	"สายขมือ"
เหล็ก	เขน	เหล็กชูล	"กระต่ายชูลมะนาว"
สูง	เขน	สูงใหญ่	"ถึงทอง"
เก็บ	เขน	เก็บสาว	"เป็นสาว"

8. หมวดคำที่มาจากใจบางหมวด

คำที่ไว้กัอยู่ในภาษาไทยถิ่นตะวันออกในปัจจุบันนี้ สามารถจำแนกออกได้เป็นหมวดต่าง ๆ เช่นเดียวกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ นอกจากรายละเอียดของคำแต่ละหมวดแตกต่างกันไปบ้าง เช่น หมวดคำนาม คำชานหน้ากรวย คำปฏิเสธ คำลงท้าย คำกริยาวิเศษณ์ คำสรรพนาม คำลักษณนาม คำบอกกำหนด และคำบอกเวลา เป็นต้น

9. การเรียงลำดับของคำ

การเรียงลำดับในภาษาไทยถิ่นตะวันออกทั้ง 4 เขต พบว่า มีความแตกต่างจากภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ในเรื่องของวลี 2 วลี คือ นามวลีประเภทคำนามกับส่วนขยาย และองค์ประกอบของนามวลีชนิดหน่วยจำพวก

นามวลีประเภทคำนามกับส่วนขยายบางคำเป็นนามวลีที่มีการเรียงลำดับของคำที่สลับที่กัน เช่น หลวงน้ำ - น้ำหลวง, ขาวกั้ว - กั้วขาว เป็นต้น

องค์ประกอบของนามวลีชนิดหน่วยจำพวก การเรียงลำดับของคำประเภทนี้แตกต่างจากภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ เนื่องจากมีลักษณะระหว่างคำจำนวนนั้น คำลักษณนามและคำนาม เช่น ขาวสามกั้ว - สามตัวขาว, ขาวสามสองดัง - สองดังขาว

10. ความหมายของคำบางคำที่น่าสนใจ

ความหมายของคำบางคำที่น่าสนใจนี้ศึกษาใน 3 ประเด็น คือ คำที่มีรูปคำเหมือนกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แต่ความหมายต่างกัน คำที่มีรูปคำต่างกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แต่ความหมายเหมือนกัน และคำที่ได้รับอิทธิพลจากภาษาอื่น จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า คำที่มีรูปคำเหมือนกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แต่ความหมายต่างกันนี้ ในภาษาไทยถิ่นพัทลุงจะมีความหมายที่กว้างกว่าภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ คำที่มีรูปคำต่างกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แต่มีความหมายเหมือนกันนี้ จะมีคำปรากฏอยู่จำนวนมาก เนื่องจากเป็นภาษาต่างวัฒนธรรมกันนั่นเอง และคำที่ได้รับอิทธิพลจากภาษาอื่นเท่าที่ปรากฏชัดเจมี 6 ภาษา คือ ภาษาบาลีและสันสกฤต ภาษาเขมร ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ และภาษามลายู ความหมายของคำส่วนใหญ่ไม่แตกต่างจากภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ อิทธิพลของภาษาอื่นที่เด่นและแสดงความเป็นลักษณะเฉพาะของภาษาไทยถิ่นนี้ คือ ภาษามลายู ซึ่งเป็นภาษาที่มีความใกล้ชิดเกี่ยวข้องกับประชาชนในจังหวัดนี้มากที่สุด

อภิปรายผล

ผลการวิจัยภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดพัทลุง ครั้งนี้ทำให้ทราบถึงลักษณะเฉพาะบางประการของระบบเสียง ระบบไวยากรณ์ และความหมายของคำบางคำที่น่าสนใจ ภาษาไทยถิ่นนี้ทั้งลักษณะร่วมและลักษณะที่แตกต่างจากภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ และทราบถึงอิทธิพลจากภาษาอื่น ๆ ที่มีต่อภาษาไทยถิ่นพัทลุงด้วย การวิจัยครั้งนี้ยังมีความสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ทุกประการ

ผลการวิจัยครั้งนี้จึงมีความสำคัญในทางภาษาศาสตร์ มีประโยชน์ในด้านหลักฐานทางวัฒนธรรมกับภาษาไทยถิ่น จังหวัดพัทลุง และสามารถนำผลการวิจัยนี้เป็นประโยชน์สำหรับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้อาจใช้ผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางในการวิจัยภาษาไทยถิ่นอื่น ๆ ต่อไปได้อีกด้วย

อนึ่ง การศึกษาเรื่องความหมายของคำบางคำที่น่าสนใจ ซึ่งผู้วิจัยได้พิจารณาความหมายจากรายการคำที่สร้างขึ้นประมาณ 3,000 คำนั้น พบว่า หากเพิ่มจำนวนของ

คำบางประเภทให้มีจำนวนมากขึ้นก็จะเกิดประโยชน์ในด้านวัฒนธรรมทางภาษามากขึ้น เช่น คำที่ใช้เรียกชื่ออาชีพ และเครื่องมือในการประกอบอาชีพในท้องถิ่น คำเรียกชื่อวัฒนธรรม ประเพณีในท้องถิ่น และเครื่องยาและพืชสมุนไพรต่าง ๆ เป็นต้น

ต่อไปนี้ผู้วิจัยจะได้นำผลการวิจัยครั้งนี้มาพิจารณาเพื่อจัดกลุ่มภาษา ซึ่งสามารถจัด ได้ 2 ประเภท คือ

1. การจัดกลุ่มภาษาระหว่างภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต
2. การจัดกลุ่มภาษาไทยถิ่นพัทลุงกับภาษาไทยถิ่นใต้

การจัดกลุ่มภาษาระหว่างภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต

ผลการศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียง คำ การสร้างคำ การเรียงลำดับของคำ และความหมายของคำบางคำที่น่าสนใจของภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต พบว่า เรื่องของ คำ การสร้างคำ การเรียงลำดับของคำ และความหมายของคำบางคำที่น่าสนใจ ไม่แตกต่างกันมาก ยังคงจัดเป็นกลุ่มเดียวกันได้ แต่ในเรื่องของระบบเสียงวรรณยุกต์มีความแตกต่างกันและสามารถแยกกลุ่มได้ ดังนี้

จัดกลุ่มภาษาโดยพิจารณาจากความคล้ายคลึงทางสัทลักษณะของวรรณยุกต์

1. แบ่งตามสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ /1/ จะได้ 2 กลุ่ม
 - 1.1 กลุ่ม พท 1, พท 3 และ พท 4
 - 1.2 กลุ่ม พท 2
2. แบ่งตามสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ /2/ จะได้ 2 กลุ่ม คือ
 - 2.1 กลุ่ม พท 1, พท 2 และ พท 4
 - 2.2 กลุ่ม พท 3
3. แบ่งตามสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ /4/ จะได้ 2 กลุ่ม คือ
 - 3.1 กลุ่ม พท 1
 - 3.2 กลุ่ม พท 2, พท 3 และ พท 4

4. แบ่งตามลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ /5/ จะได้ 2 กลุ่ม คือ

4.1 กลุ่ม พท 1 และ พท 2

4.2 กลุ่ม พท 3 และ พท 4

การจัดกลุ่มภาษาไทยถิ่นพัทลุงกับภาษาไทยถิ่นใต้

การจัดกลุ่มภาษาที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้ เป็นการศึกษาดังความสัมพันธ์ระหว่างภาษาไทยถิ่นพัทลุงกับภาษาไทยถิ่นใต้กลุ่มอื่น ๆ โดยอาศัยงานวิจัยเกี่ยวกับภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีผู้วิจัยไว้แล้ว เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาเปรียบเทียบและจะใช้รูปแบบของการแบ่งเสียงวรรณยุกต์เป็นหลัก เนื่องจากสามารถพิจารณาความเหมือนกัน ความคล้ายกันหรือความแตกต่างกันได้อย่างเป็นระบบ ดังนี้

1. การจัดกลุ่มภาษาไทยถิ่นพัทลุงกับภาษาไทยถิ่นใต้ ตามงานวิจัยของ

เจ มาริน บรรานัน¹

บรรานัน ได้แบ่งกลุ่มภาษาไทยถิ่นใต้ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนครศรีธรรมราช และกลุ่มตากใบ

กลุ่มนครศรีธรรมราช แบ่งย่อยเป็น 2 ฝ่าย คือ ภาษาไชยา กับ ภาษานครศรีธรรมราช

ภาษาไชยา แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มย่อย คือ กลุ่มภาษามัทธุมพร กลุ่มภาษาไชยา และกลุ่มภาษาเกาะสมุย ภาษาทั้ง 3 กลุ่มนี้ ยังแบ่งเป็นกลุ่มได้อีก ชุมพร ระนอง ไชยา ตะกั่วป่า (พังงา) ภูเก็ต และเกาะสมุย (สุราษฎร์ธานี)

ภาษากลุ่มนครศรีธรรมราช แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มย่อย คือ กลุ่มนครศรีธรรมราช กับกลุ่มสงขลา ภาษาทั้ง 2 กลุ่มย่อยนี้ ยังแบ่งออกเป็นภาษาถิ่นย่อยได้อีก คือ กระบี่ นครศรีธรรมราช หุงสรง (นครศรีธรรมราช) ตรัง ควนขนุน (พัทลุง) ห้วยไร่ (นครศรีธรรมราช) สงขลา ระโนด (สงขลา) ยะลา และสตูล

¹ดูรายละเอียดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง บทที่ 2 หน้า 11

ภาษาตากใบ บรรานี้ได้แยกไว้เป็นภาษาดินย่อยไว้กลุ่มหนึ่งต่างหาก

1.1 กลุ่มภาษายกกระวีธรรมราช ถ้ามองภาษาไชยา ประกอบด้วย ภาษาไทยถิ่น
ชุมพร ภาษาไทยถิ่นระนอง ภาษาไทยถิ่นไชยา หลังสวน และสวี ภาษาไทยถิ่นตะกั่วป่า
และภาษาไทยถิ่นภูเก็จ มีรูปแบบของการแยกได้แบ่งวรรคบุคคั ดังนี้

แผนภูมิ 13 แสดงรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นใต้ตามนครเข็รธรรมราช
กลุ่มไชยา

(คัดลอกจาก บรรณานุกรม หน้า 117, 119, 121 และ 123)

	A	B	C	DL	DS
H	┌			┌	
M	┌		┌	┌	┌
L	┌	┌	┌	┌	┌

ขุนพร

	A	B	C	DL	DS
H	┌			┌	
M	┌		┌	┌	┌
L	┌	┌	┌	┌	┌

ไชยา, หลังสวนและสวี

	A	B	C	DL	DS
H	┌		┌	┌	┌
M	┌				┌
L	┌	┌	┌	┌	┌

ภูเก็ท

	A	B	C	DL	DS
H	┌			┌	┌
M	┌		┌	┌	┌
L		┌	┌	┌	┌

ระนอง

	A	B	C	DL	DS
H	┌			┌	┌
M	┌		┌	┌	┌
L	┌	┌	┌	┌	┌

ตะกั่วป่า

	A	B	C	DL	DS
H	┌		┌		┌
M	┌				┌
L	┌	┌	┌	┌	┌

เกาะสมุย

1.2 กลุ่มภาษานครศรีธรรมราช ภาษานครศรีธรรมราช ประกอบด้วย ภาษาไทยถิ่นกระบี่ ภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราช ภาษาไทยถิ่นทุ่งสง (นครศรีธรรมราช) ภาษาไทยถิ่นควนขนุน (พัทลุง) และภาษาไทยถิ่นหัวไทร (นครศรีธรรมราช) มีรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ ดังนี้

แผนภูมิ 14 แสดงรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นใต้ ภาษานครศรีธรรมราช กลุ่มภาษานครศรีธรรมราช
(ดัดแปลงจาก บรรานันท์ หน้า 126 - 128)

	A	B	C	DL	DS
E					
M					
L					

กระบี่

	A	B	C	DL	DS
H					
M					
L					

หัวไทร

	A	B	C	DL	DS
H					
M					
L					

กรัง, นครา, ทุ่งสง และควนขนุน

1.3 สายภาษานครศรีธรรมราช กลุ่มสงขลา ประกอบด้วย ภาษาไทยถิ่นสงขลา ภาษาไทยถิ่นระโนด ภาษาไทยถิ่นยะลา และภาษาไทยถิ่นสตูล มีรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ ดังนี้

แผนภูมิ 15 แสดงรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นใต้ สายภาษานครศรี-
ธรรมราช กลุ่มภาษาสงขลา

(ดัดแปลงจาก บรรานันท์ หน้า 130 - 137 และ 133 - 134)

	A	B	C	DL	DS
H	┌──┐	┌──┐		┌──┐	
M	┌──┐	┌──┐		┌──┐	┌──┐
L	┌──┐	┌──┐	┌──┐	┌──┐	┌──┐

สงขลา

	A	B	C	DL	DS
H	┌──┐	┌──┐		┌──┐	
M	┌──┐	┌──┐		┌──┐	┌──┐
L	┌──┐	┌──┐	┌──┐	┌──┐	┌──┐

ระโนด

	A	B	C	DL	DS
H	┌──┐			┌──┐	┌──┐
M	┌──┐		┌──┐	┌──┐	┌──┐
L	┌──┐	┌──┐	┌──┐	┌──┐	┌──┐

ยะลา

	A	B	C	DL	DS
H	┌──┐				┌──┐
M	┌──┐		┌──┐	┌──┐	┌──┐
L	┌──┐	┌──┐	┌──┐	┌──┐	┌──┐

สตูล

1.4 กลุ่มภาษาตากใบ

ภาษาไทยถิ่นใต้กลุ่มภาษาตากใบ มีรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ต่างจากภาษาไทยถิ่นใต้กลุ่มอื่น ๆ ดังนี้

แผนภูมิ 16 แสดงรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นใต้กลุ่มตากใบ
(คัดแปลงจาก บรรานันท์ หน้า 135)

	A	B	C	DL	DS
H					
M	h	f	h	f	k
L	L	f	h	h	f

2. รูปแบบการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาถิ่นย่อย ซึ่งพูดกันอยู่ใน 16 อำเภอของจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งแบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ¹

รูปแบบที่ 1 ได้แก่ ระบบวรรณยุกต์ของภาษาถิ่นย่อยในอำเภอชวสด ท่าเสา พรหมคีรี เมือง หัวไทร ปากพื้ง เข้ายใหญ่ สะอาด ร่อนพิบูลย์ ลานสะกา พังงงทุ่งใหญ่ ฉวาง พิปูน และกิ่งอำเภอนาบอน

รูปแบบที่ 2 ได้แก่ ระบบวรรณยุกต์ภาษาถิ่นย่อยในอำเภอนวม

ลักษณะการแยกเสียงวรรณยุกต์ทั้ง 2 รูปแบบ เป็นดังนี้

¹ จริยา สมนึก ระบบเสียงภาษาถิ่นย่อยจังหวัดนครศรีธรรมราช หน้า 50

แผนภูมิ 17 แสดงรูปแบบการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นย่อยของจังหวัดนครราชสีมา
(คัดแปลงจากงานวิจัยของ จริญญา สมป๊อก หน้า 50)

	A	B	C	DL	DS
1	ก	ข	ค	ด	ด
2	ก	ข	ค	ด	ด
3	ก	ข	ค	ด	ด
4	ก	ข	ค	ด	ด

รูปแบบที่ 1

	A	B	C	DL	DS
1	ก	ข	ค	ด	ด
2	ก	ข	ค	ด	ด
3	ก	ข	ค	ด	ด
4	ก	ข	ค	ด	ด

รูปแบบที่ 2

3. รูปแบบการแยกเสียงในภาษาไทยถิ่นสงขลา ตามงานวิจัยของ วิฑิตน์ ภาณุพงศ์
วิจินต์ ภาณุพงศ์ ได้วิเคราะห์วรรณยุกต์ของคำพูดที่เป็นพยางค์เดี่ยวและ
เป็นพยางค์หนักในภาษาสงขลา พบว่า ในภาษาไทยถิ่นสงขลา มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 7
หน่วย คือ

/1/ สูง - ขึ้น

/2/ สูง - ตก

/3/ กลาง - ระดับ

/4/ ต่ำ - ขึ้น

/5/ กลาง - ตก

/6/ ต่ำ - ระดับ

/7/ ต่ำ - ตก

วรรณยุกต์ทั้ง 7 หน่วยนี้ อาจจัดรูปแบบการแยกเสียงวรรณยุกต์ได้ ดังนี้

แผนภูมิ 18 แสดงรูปแบบการแบกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นสงขลา
(ดัดแปลงจากงานของ วิจิตรณ์ ภาณุพงศ์ หน้า 102)

	A	B	C	DL	DS
1	┐	┐			┐
2	┐		┐		┐
3					
4	┐	┐	┐	┐	┐

แผนภูมิ 19 แสดงรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต
(ดัดแปลงจากแผนภาพคลื่นเสียง)

	A	B	C	DL	DS
1	h		h		h
2	h		h		h
3					
4	h	h	h	h	h

WN 1

	A	B	C	DL	DS
1	h		h		h
2	h		h		h
3					
4	h	h	h	h	h

WN 2

	A	B	C	DL	DS
1	h		h		h
2	h		h		h
3					
4	h	h	h	h	h

WN 3

	A	B	C	DL	DS
1	h		h		h
2	h		h		h
3					
4	h	h	h	h	h

WN 4

ผลการเปรียบเทียบเพื่อจัดกลุ่มภาษาไทยถิ่นใต้กับภาษาไทยถิ่นใต้

จากการศึกษารูปแบบการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นใต้ทั้งกล่าว ทำให้สามารถจัดกลุ่มภาษาไทยถิ่นใต้ทั้งกับภาษาไทยถิ่นใต้กลุ่มต่าง ๆ ดังนี้

1. ภาษาไทยถิ่นใต้ทั้ง 4 เขต มีรูปแบบการแยกเสียงวรรณยุกต์คล้ายกับวรรณยุกต์กลุ่มภาษานครศรีธรรมราช สืบภาษานครศรีธรรมราช กลุ่มเกี่ยวกับภาษาไทยถิ่นย่อย กระบี่ หัวไทร ตรัง นครศรีธรรมราช พังงา และควนขนุน ความงานวิจัยของ บรรานัน

อนึ่ง รูปแบบการแยกเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นย่อยควนขนุน ความงานวิจัยของ บรรานัน นั้น ตรงกันและสอดคล้องกันกับการแยกวรรณยุกต์ในเขต ทบ 1 (ควนขนุน-ศรีบรรพต) ของงานวิจัยครั้งนี้

2. ภาษาไทยถิ่นใต้ทั้ง 4 เขต มีรูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์คล้ายกับการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นย่อย รูปแบบที่ 1 ซึ่งเป็นเสียงวรรณยุกต์ของภาษาพูดใน อำเภอสิชล ท่าศาลา พรหมคีรี เมือง หัวไทร ปากพัง เขียวใหญ่ ชะอวด ร่อนพิบูลย์ ลานสกา พังงา พังใหญ่ ฉวาง พิปูน และกิ่งอำเภอขนอน ความงานวิจัยของ จริยา สมนึก

3. ภาษาไทยถิ่นใต้ทั้ง 4 เขต มีรูปแบบการแยกเสียงวรรณยุกต์ตรงกับกับภาษาไทยถิ่นสงขลา ความงานวิจัยของ วชิรณีย์ ภาคพงศ์

ผลการเปรียบเทียบทั้งกล่าวอาจสรุปได้ว่า ภาษาไทยถิ่นใต้ทั้ง 4 เขต สามารถจัดให้อยู่กลุ่มเกี่ยวกับภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราช และสงขลา ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มภาคใต้ตอนกลางเขตพื้นที่ฝั่งทะเลตะวันออก (จากการแบ่งกลุ่มภาษาไทยถิ่นใต้ของ ฉัตรชัย ทองช่วย คูรายละเอียด บทที่ 2 หน้า 16)

ข้อเสนอแนะ

การนำผลการวิจัยไปใช้ในการเรียนการสอน

ผลการศึกษาเปรียบเทียบภาษาไทยถิ่นพัทลุงกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ทำให้ทราบข้อแตกต่างระหว่างภาษาทั้งสอง ส่วนของภาษาที่แตกต่างกัน คือ ส่วนที่เป็นปัญหาในการเรียนการสอนภาษาไทยมาตรฐาน ซึ่งครูผู้สอนควรฝึกฝนให้ผู้เรียนเป็นกรณีพิเศษ

สำหรับการสอนภาษาไทยมาตรฐานแก่ผู้ที่ใช้ภาษาไทยถิ่นพัทลุงเป็นภาษาแรก ผู้วิจัยเห็นว่าควรพิจารณาในเรื่องต่อไปนี้ คือ

1.1 ความแตกต่างของระบบวรรณยุกต์ระหว่างภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ กับภาษาไทยถิ่นพัทลุง (ดูเปรียบเทียบหน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ กับภาษาไทยถิ่นพัทลุง หน้า 37)

1.2 ความแตกต่างของระบบพยัญชนะ คือ ภาษาไทยถิ่นพัทลุงไม่มี / f / และ / ŋ / โดยออกเสียง [f] เป็น [khw] และ [ŋ] เป็น [h] นอกจากนี้ในภาษาไทยถิ่นพัทลุงยังมี / ɲ / ซึ่งในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ไม่มี โดยที่ภาษาไทยถิ่นพัทลุงจะออกเสียง / j / บางคำเป็น [ญ]

1.3 ความแตกต่างของการออกเสียงสระ หน่วยเสียงสระที่แตกต่างก็ระหว่างภาษาไทยถิ่นพัทลุงกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ได้แก่ [e] เป็น [-e] , [o] เป็น [-] , [i:] เป็น [e:] , [ɛ] เป็น [ɛ:] และ [u:] เป็น [ɔ:] (ดูรายละเอียดในบทที่ 4 หน้า 150)

1.4 ความแตกต่างในเรื่องของคำ โดยเฉพาะเรื่องของการตัดคำและคำที่มีรูปแบบร่างกันกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แต่ความหมายเหมือนกัน ก็อาจจะนำคำเหล่านี้ให้พูดเป็นสำเนียงภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ เช่น

กท	พท
ma ⁰ la ⁴ kw: ⁰ (มะละกอ)	la: ⁵ kw: ³ (ลอ กอ)
ta ⁰ kha:p ⁰ (ตะขาน)	kha:p ² (ชาน)

กท		พท	
cha: ⁴	(ชา)	chɛ: ⁵	(แซ)
ɛ:p ¹	(แอบ)	kwɔp ¹	(หุ่ยอบ)

ดังนั้น ในส่วนต่าง ๆ เหล่านี้ ครูผู้สอนควรพิจารณาให้มีการฝึกฝนเป็นพิเศษ เพราะวิชาภาษาไทยเป็นวิชาทักษะที่ต้องอาศัยการฝึกซ้ำซ้ำนั้น เด็กจึงจะมีความรู้และความชำนาญ ซึ่งอาจกระทำ เป็นขั้นก่อน ดังนี้

1. อธิบายเสียงที่แตกต่างกันและ เป็นปัญหา โดยอธิบายรายละเอียดของเสียงนั้น และออกเสียงให้ ซ้ำหลาย ๆ ครั้ง
 2. ฝึกให้นักเรียนได้รับรู้และบอกความแตกต่างของเสียงได้
 3. ฝึกออกเสียง¹
- ก่อนใช้เป็นตัวอย่างการฝึกใน เรื่องที่เป็นปัญหา

การสอนออกเสียงวรรณยุกต์

การสอนออกเสียงวรรณยุกต์ให้ผู้เรียนภาษาไทยถิ่นใต้สูงเป็นภาษาแรก ให้ผู้ออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ให้ถูกต้องอาจทำได้ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. อธิบายให้นักเรียนรับรู้และเข้าใจถึงความแตกต่างของถ้อยคำออกเสียงวรรณยุกต์ระหว่างภาษาไทยถิ่นใต้สูงกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ พร้อมยกตัวอย่างและออกเสียงให้ฟัง แล้วให้วาดตามความถูกต้องไป เช่น

	A	B	C	DL	DS
1	"ข่า"	"ข่า"	"ข่า"	"ขาค"	"ขัค"
พท	kha: ¹	kha: ¹	kha: ²	kha:t ²	khat ¹
กท	kha: ⁵	kha: ¹	kha: ²	kha:t ¹	khat ¹
2	"ปิ"	"ปิ"	"ป้า"	"ปาก"	"ปัด"
พท	pi: ³	pi: ³	pa: ⁴	pa:t ⁴	pat ³
กท	pi: ⁰	pi: ¹	pa: ³	pa:t ¹	pat ¹
3	"อาบ"	"อาบ"	"อาบ"	"อาบ"	"อับ"
พท	?a:j ³	?a:n ³	?a:ŋ ⁴	?a:p ⁴	?ap ³
กท	?a:j ⁰	?a:n ¹	?a:ŋ ³	?a:p ¹	?ap ¹
4	"กา"	"กา"	"กา"	"กาค"	"กัค"
พท	kha: ⁵	kha: ⁶	kha: ⁷	kha: ⁶	khat ⁷
กท	kha: ⁰	kha: ²	kha: ³	kha: ¹	khat ¹

(รายการคำตัวอย่างนี้เ้ามาจากคำทดสอบวรรณยุกต์)

2. ฝึกออกเสียง ซึ่งอาจทำได้ดังนี้

2.1 นำคำมาอ่านออกเสียงวรรณยุกต์เป็นภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ให้นักเรียน
ฟังแล้วทำตาม เชน

ครู :	[kha: ⁵]	นักเรียน :	[kha: ⁵]	"ข่า"
ครู :	[kha: ²]	นักเรียน :	[kha: ²]	"ขาค"
ครู :	[pi: ²]	นักเรียน :	[pi: ²]	"ปิ"

เป็นต้น

2.2 นำคำให้นักเรียนดู แล้วอ่านออกเสียงวรรณยุกต์เป็นภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง เช่น

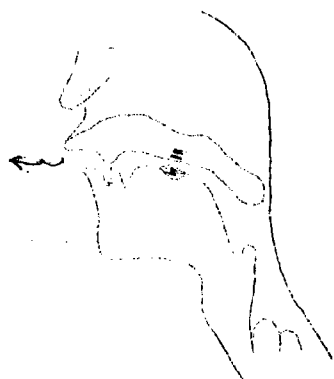
< คำ >	นักเรียน : [kha: ³]
< คำ >	นักเรียน : [kha: ⁴]
< คัก >	นักเรียน : [khat ⁴]

เป็นต้น

การออกเสียง / ɲ /

หน่วยเสียง / ɲ / ภาษาไทยถิ่นใต้จะออกเสียงเป็น [h]

1. ครูออกเสียง [ɲ] ให้นักเรียนฟังหลาย ๆ ครั้ง พร้อมอธิบายฐานที่เกิดของหน่วยเสียง / ɲ / (หน่วยเสียง / ɲ / เป็นเสียงนาสิก เทหาลิ้น ก้อง ซึ่งในระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐาน อาจแทนด้วย < ง >)

2. ครูออกเสียง [h] ให้นักเรียนฟังหลาย ๆ ครั้ง พร้อมอธิบายฐานที่เกิดของเสียง [h] (เสียง [h] เป็นเสียงที่เกิดจากช่องเส้นเสียง เสียงคนกรก ไม่ก้อง ในระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐาน อาจแทนด้วย < ห > และ < ฮ >)

3. ฟังเพื่อให้รับรู้เรื่องความแตกต่างของเสียง ซึ่งอาจทำได้ดังนี้

3.1 - แสดงความแตกต่างของเสียง [h] กับ [ɥ] โดยครูถาม
นักเรียนว่า เสียงสองเสียงนี้ต่างกันหรือเหมือนกัน เช่น

ครู :	[ɥ]	[h]	นักเรียน :	ต่างกัน
ครู :	[h]	[ɥ]	นักเรียน :	ต่างกัน
ครู :	[ɥ]	[ɥ]	นักเรียน :	เหมือนกัน

3.2 - ฝึกเช่นเดียวกับ 3.1 แต่ฝึกเสียง [h] และ [ɥ] ในคำที่
ไม่มีความหมาย เช่น

ครู :	[na:ɥ ⁵]	[na:ɥ ⁵]	นักเรียน :	เหมือนกัน
ครู :	[ha:ɥ ⁵]	[ha:ɥ ⁵]	นักเรียน :	เหมือนกัน
ครู :	[na:ɥ ⁵]	[ha:ɥ ⁵]	นักเรียน :	ต่างกัน

เป็นต้น

3.3 - ฝึกเช่นเดียวกับข้อ 3.1 และ 3.2 แต่ใช้เสียง [ɥ] กับ [h]
ในคำที่มีความหมาย เช่น

ครู :	[na: ⁵]	[na: ⁵]	นักเรียน :	เหมือนกัน
ครู :	[ha: ⁵]	[ha: ⁵]	นักเรียน :	เหมือนกัน
ครู :	[na: ⁵]	[ha: ⁵]	นักเรียน :	ต่างกัน

4. ฝึกออกเสียง อาจทำได้ดังนี้

4.1 - ครูออกเสียงให้นักเรียนออกเสียงตาม เช่น

ครู :	[h]	นักเรียน :	[h]
ครู :	[ɥ]	นักเรียน :	[ɥ]
ครู :	[ɥ]	นักเรียน :	[ɥ]

เป็นต้น

4.2 กรู้ออกเสียงหนึ่ง ให้นักเรียนออกเสียงตรงข้าม เช่น

ครู : [ɲ] นักเรียน : [h]

ครู : [h] นักเรียน : [ɲ]

ครู : [ɲ] นักเรียน : [h]

เป็นต้น

4.3 ฝึกตามข้อ 4.1 แต่ใช้คำที่มีความหมาย เช่น

ครู : [ɲu:¹] นักเรียน : [ɲu:¹] "งู"

ครู : [hu:⁵] นักเรียน : [hu:⁵] "หู"

ครู : [ɲen¹] นักเรียน : [ɲen¹] "เงิน"

เป็นต้น

4.4 ฝึกตามข้อ 4.2 แต่ใช้คำที่มีความหมาย เช่น

ครู : [ɲa:¹] "งา" นักเรียน : [ha:¹] "ฮา"

ครู : [ɲo:¹] "โง่" นักเรียน : [ho:¹] "โฮ"

ครู : [ɲɔ:n⁵] "งอน" นักเรียน : [hɔ:n⁵] "ฮอน"

เป็นต้น

การสอนออกเสียงสระ [e] และ [ɔ]

[e] และ [ɔ] ในพยางค์ตายของภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ จะเป็น [ɛ] และ [ɔ̄] ในภาษาไทยถิ่นพัทลุงตามลำดับ การสอนเพื่อแก้ไขการออกเสียงเหล่านี้ ต้องเน้นให้เด็กเห็นความแตกต่างระหว่าง [e] กับ [ɛ] และ [ɔ] กับ [ɔ̄] เป็นพิเศษ โดยใช้กลวิธีเช่นเดียวกับการสอนการออกหน่วยเสียง / ɲ / เปรียบแตกต่างกับคู่เทียบเสียงไว้ให้พร้อม

ตัวอย่าง คู่เทียบเสียงระหว่าง [e] กับ [ɛ]

กท	พท	
เผือก	[phɛt ¹]	<เผือก>
เหล็ก	[lɛk ¹]	<เหล็ก>
เบี้ย	[jɛp ⁷]	<เบี้ย>
	เป็นต้น	

ตัวอย่าง การเทียบเสียงระหว่าง [o] กับ [ɔ]

กท	พท	
กก	[kɔt ³]	< ก้อด >
ตก	[tɔk ³]	< ท้อด >
ทบ	[thɔp ⁷]	< ท้อบ >
	เป็นต้น	

การสอนเรื่องการใช้คำ

ผู้ที่ใช้ภาษาไทยถิ่นพัทลุงมักนำคำในภาษาไทยถิ่นไปใช้พูดเป็นสำเนียงภาษาไทยถิ่น
กรุงเทพฯ การสอนเพื่อแก้ไขในเรื่องนี้อาจกระทำได้ ดังนี้

1. อธิบายให้นักเรียนรับรู้และเข้าใจถึงความแตกต่างของการใช้คำในภาษาไทย
ถิ่นพัทลุงกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ เช่น การกล่าว คำที่มีรูปคำต่างกันแต่ความหมายเกี่ยว
กัน เป็นต้น

2. ยกตัวอย่างให้นักเรียนเห็น โดยอาศัยการเทียบคำ ดังตัวอย่างการตัดคำ
ต่อไปนี้

กท	พท	
กระถาง	[da:t ⁴]	< ถาก >
กระเภา	[pa:w ⁴]	< เภา >
คลอง	[lɔ:ŋ ¹]	< หลอง >

เป็นต้น

รูปคำต่างกันแต่ความหมายเหมือนกัน

กท	พท	
ได๋	[jik ⁷]	< ยัก >
กะละมัง	[kho:m ⁵]	< โคม >
น้ำตาล	[na:m ⁷ phɛ̃ŋ ²]	< น้ำผึ้ง >
ใส่กลอน	[khat ¹ lak ¹]	< ซักหลั๊ก >
เลี้ยง	[rak ⁷ sa: ¹]	< รักนา >

เป็นคำ

3. ให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างประกอบ และรวบรวมคำดังกล่าว

การเรียนการสอนในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับภาษาไทยถิ่นพัทลุง อาจแก้ไขได้โดยอาศัยข้อเสนอแนะและแนวตัวอย่างข้างต้นนี้ ขอให้ครูผู้สอนเตรียมและรวบรวมตัวอย่างไว้ให้มากที่สุด รู้จักพลิกแพลงวิธีสอน และจัดกิจกรรมให้เด็กเป็นหน่วย และควรตระหนักถึงตัวผู้เรียนเป็นสำคัญว่า จะสอนอย่างไร ผู้เรียนจึงจะเรียนได้ดีที่สุด จะอย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยคิดว่า การเรียนการสอนภาษาไทยมาตรฐานในจังหวัดนี้อาจทำได้ไม่ยาก นอกจากนั้นควรจัดให้มีการอบรมให้ครูผู้สอนภาษาไทยได้เข้าใจ และรับรู้ความแตกต่างของภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ กับภาษาไทยถิ่นพัทลุง เพื่อจะได้นำไปประยุกต์ใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. การศึกษาวิเคราะห์เรื่องความหมายของคำบางคำที่น่าสนใจ เป็นเพียงผลพลอยได้จากการศึกษาวิเคราะห์เรื่องคำเท่านั้น จึงขอเสนอแนะให้มีการศึกษาวิเคราะห์ความหมายของคำในภาษาไทยถิ่นพัทลุงอย่างละเอียดต่อไป

2. ควรศึกษาเปรียบเทียบภาษาไทยถิ่นพัทลุงกับภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ เพื่อจะได้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการแบ่งกลุ่มภาษาถิ่นได้อย่างมีเกณฑ์ต่อไป

3. การมี การศึกษา การแบ่งตามระดับของภาษาไทยถิ่นในแต่ละเขต อย่างละเอียด โดยอาศัยข้อมูลด้านระบบเสียง ระบบไวยากรณ์ และวงศัพท์

4. การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทยมาตรฐาน เป็น ภาษาที่สองแก่ผู้เรียนที่ใช้ภาษาไทยถิ่นพูดเป็นภาษาแรก เพื่อจะได้ใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการสร้างแบบเรียน และปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาไทยมาตรฐานให้เกิด ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กัลยา คิงคฤทัย "เสียงในภาษาไทย" ใน เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย 3 หน่วย
ที่ 2 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช หน้า 94. บริษัทพิมพ์-
พาณิชย์, 2525
- กาญจนา นาคสกุล ระบบเสียงในภาษาไทย พิมพ์ครั้งที่ 3 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2524, 136 หน้า
- เกณีย์, วิไลยม เจ. คำสำหรับทดสอบเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่น แปลโดย
ธีระพันธ์ อ. ทองคำ โครงการวิจัยทางภาษาไทยและภาษาพื้นเมืองต่าง ๆ สถาบัน
ภาษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521, 19 หน้า
- จริยา สมนึก ระบบเสียงภาษาไทยถิ่นย่อยของจังหวัดนครราชสีมา วิทยานิพนธ์ อ.ม.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525, 170 หน้า
- เจริญขวัญ ธรรมประดิษฐ์ การใช้ลักษณะทางสัทศาสตร์ของสระสูงในการแบ่งเขตภาษาถิ่น
ในจังหวัดตรัง กระบี่ พังงา และภูเก็ต วิทยานิพนธ์ อ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2523, 187 หน้า
- ฉันทส ทองช่วย "การแบ่งกลุ่มภาษาไทยถิ่นใต้" ใน วัฒนธรรมปากใต้ 27 หน้า
105 - 108 พิมพ์เนื่องในงานแสดงวัฒนธรรมปากใต้ 2527 วิทยาลัยครูสงขลา 2527
- "ภาษาไทยถิ่นพัทลุง" ใน 80 ปี โรงเรียนพัทลุง หน้า 110 - 131
ม.ป.ท. 2528
- ภาษาไทยที่ใช้ในปัจจุบันในภาคใต้ ไทรบุรี และปะลิส วิทยานิพนธ์ อ.ค.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525, 553 หน้า

ฉันทสิ ทองช่วย ระบบหน่วยเสียงภาษาชาวเลเกาะสีเเห่ อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต
 ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร 2519, 199 หน้า
 (อัสสัเนา)

เฉลิม มากนวล ภาษาสะกอม ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์
 และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี 2526, 172 หน้า

ชอนกลัน พิเศษสกลกิจ หน่วยเสียงภาษาอุบล่า เชียงใหม่ และสงขลา เทียบกับภาษา
กรุงเทพฯ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมฝึกหัดครู 2517, 210 หน้า

ชิตินา วิไลรัตน์ ถ้อยคำที่ใช้เป็นส่วนวนในภาษาพัตลุง วิทยานิพนธ์ อ.ม. จุฬาลงกรณ์-
 มหาวิทยาลัย 2526, 389 หน้า

ธีระพันธ์ ล. ทองคำ แบบสอบถามสำหรับสำรวจเสียงและระบบเสียงในภาษาไทยถิ่นใต้
โครงการวิจัยทางภาษาไทยและภาษาพื้นเมืองถิ่นต่าง ๆ สถาบันจุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย 2521, 40 หน้า

ธีระพันธ์ ล. ทองคำ และคณะ เสียงและระบบเสียงในภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดสุราษฎร์ธานี
16 อำเภอ โครงการวิจัยทางภาษาและภาษาพื้นเมืองถิ่นต่าง ๆ จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย 2521, 80 หน้า

สิริพันธ์พิทยาลัย วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, คณะ ภาษา
ไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดภูเก็ต ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา 2527, 170 หน้า

ชุม ชุมเพ็งพันธ์ "สภาพการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมของกินแคนรอบทะเลสาบสงขลา"
 ใน ประวัติศาสตร์และโบราณคดี คาบสมุทรสติงพระ หน้า 53 - 54 เอกสารประกอบ
 การสัมมนาทางวิชาการ สถาบันทักษิณคดีศึกษา สงขลา 5 - 11 สิงหาคม 2526

สิทธิ กาพย์กลอน การศึกษารายภาษาไทยตามแนวภาษาศาสตร์ สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
 จำกัด 2523, 237 หน้า

ประเสริฐ ๓ นคร และ สุประนีย์ นาคกรพรพ "เป้าประสงค์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการ
ภาษาไทยรวมทั้งภาษาถิ่นในระดับต่าง ๆ" ใน รายงานการสัมมนาเรื่อง นโยบายและ
การพัฒนาการสอนภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษา หน้า 57 - 59 มหาวิทยาลัย
ในมูลนิธิฟอร์คบริดจ์เกาน์ซิด 2522

พัทลุง. ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด โบราณวิทยาเมืองพัทลุง ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพัทลุง
โรงเรียนพัทลุง ผู้จัดพิมพ์ 2525, 268 หน้า

—————, สำนักงานจังหวัด บรรยายสรุปสถานการณ์จังหวัดพัทลุง 2527, 76 หน้า

————— สรุปสถานการณ์จังหวัดพัทลุง 2529, 61 หน้า

วิจิตร ศรีสุวัฒานนท์ หน่วยเสียงตกใบ ภาควิชาภาษาไทยคณะศึกษามหาวิทยาลัยศรีนคร
สังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูยะลา 2523, 56 หน้า

วิจินต์ จันทะวิบูลย์ ความแตกต่างระหว่างภาษากรุงเทพฯ และภาษาสงขลา วิทยานิพนธ์
อ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย-2499, 204 หน้า (อัดสำเนา)

วิจินต์ กาตุพงษ์ โครงสร้างภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2520, 109 หน้า

————— "ลักษณะการออกเสียงและคำพูดในภาษาสงขลา" ใน Tai Phonetics
and phonology p. 87-105 Bangkok Central Institute English Language,
1973

วิไลวรรณ คำรักษ์ ระบบหน่วยเสียงในภาษาถิ่นนครศรีธรรมราช วิทยานิพนธ์ อ.ม.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2513, 274 หน้า (อัดสำเนา)

สารูป ฤทธิชัย "สภาพการณ์เมืองพัทลุง พ.ศ. 2315 - 2439" ใน ศิลปวัฒนธรรม 3 : 96
มกราคม 2529

สุโขทัยบรรณานุกรม, มหาวิทยาลัย เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย 3 มหาวิทยาลัย

สุโขทัยบรรณานุกรม 2525, 417 หน้า

ไสว เรื่องวิเทศ ระบบหน่วยเสียงในภาษาถิ่นตำบลเพนบกตัญญี อำเภอดง จังหวัดภูเก็ต

ปริญญาโท กศ.ม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประถมมิตร 2520, 267 หน้า

(ฉบับสำเนา)

แบริส, จิมมี จี. และ ชีระภัทร วงศ์ไทย แบบฝึกหัดการวิเคราะห์เสียงในภาษา กรุงเทพฯ

2526, 187 หน้า

Brown, J. Marvin. From Ancient Thai to Modern Dialects Bangkok Thailand

1965, 180 p.

Diller, Anthony Van Nostrand. Toward a Model of Southern Thai Diglossic

Speech Variation Ph. D. Dissertation, Cornell University. 1976, 337 p

Harris Jimmy G. And Noss Richard B. Tai Phonetics and Phonology Central

Institutue of English Language Mahidol University 1972, 147 p.

Iskandar Teulku Kamus Dewan Kuala lumpur Dewan Bahase dan
pustaka 1970, 1352 p.

Samarin, William J. Field Linguistics New York, Holt Rinehart and
Winston, 1965, 246 p.

บทสัมภาษณ์

กล่อม ชูคำ อดีตครูใหญ่ โรงเรียนบ้านท่าแก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ จระพันธ์ แก้วชนะ
เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเขาบกลอง ตำบลชะมวง อำเภอกวนชุม จังหวัดพัทลุง เมื่อวันที่
2 เมษายน พ.ศ. 2529

กระจาง ศรีละมูล กำนันตำบลบ้านนา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ จระพันธ์ แก้วชนะ เป็น
ผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านนา ตำบลบ้านนา อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม
พ.ศ. 2528

พราก สารธารณ์ กำนันตำบลท่ามะเค็ด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ จระพันธ์ แก้วชนะ เป็น
ผู้สัมภาษณ์ ที่ทำการตำบลท่ามะเค็ด ตำบลท่ามะเค็ด อำเภอเขาชัยวัน จังหวัดพัทลุง
เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2528

เฟื่อง อ่อนสง กำนันตำบลป่าบอน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ จระพันธ์ แก้วชนะ เป็นผู้สัมภาษณ์
ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 14 ตำบลป่าบอนกิ่งอำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง เมื่อวันที่
11 ธันวาคม พ.ศ. 2528

สวัสดิ์ พูลไช้ กำนันตำบลชะมวง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ จระพันธ์ แก้วชนะ เป็นผู้สัมภาษณ์
ที่ทำการกำนันตำบลชะมวง อำเภอกวนชุม จังหวัดพัทลุง เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม
พ.ศ. 2528

ภาคผนวก ก

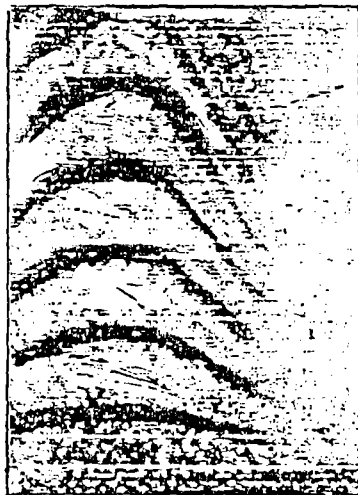
แผนภาพกลั่นเรียงของคำที่ไว้ทดสอบเสียงวรรณยุกต์
ในภาษาไทยถิ่นพัทลุงทั้ง 4 เขต

แผนภาพคลื่นเสียงคำที่ไร้ทกสอบเสียงวรรณยุกต์ เขต พท 1 ชุดที่ 1

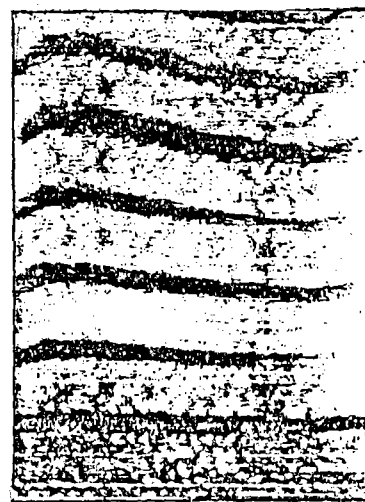
(ชา, ข่า, ข้า, ชาก, ชัก)

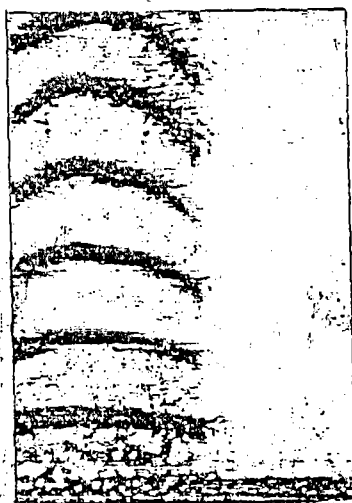
ชา

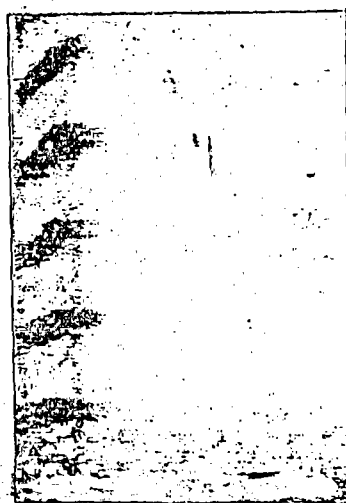
ข่า

ข้า

ชาก

ชัก

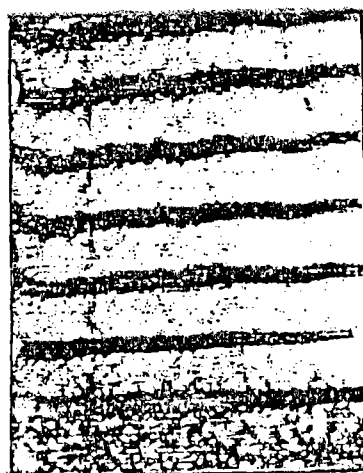
แผนภาพคลื่นเสียงคำที่ใช้ทดสอบเสียงวรรณยุกต์ เขต พท 1 ชุดที่ 2
(ปี, ปี, ป้า, ปาก, ปัก)

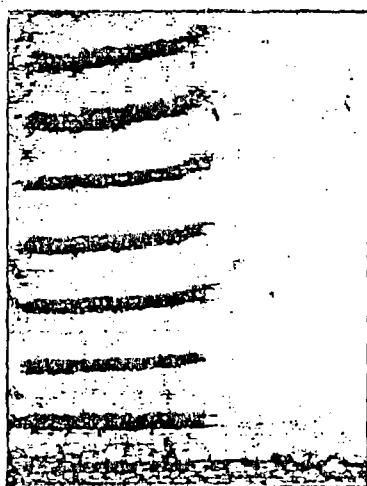
ปี

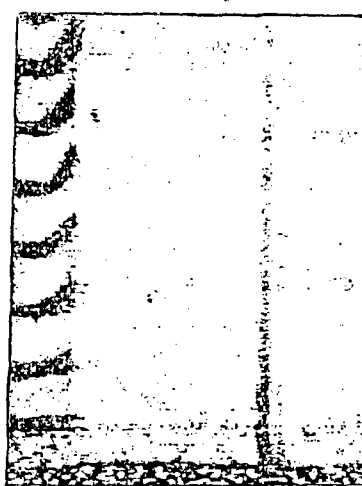
ปี

ป้า

ปาก

ปัก

แผนภาพคลื่นเสียงคำที่ใช้ทดสอบเสียงวรรณยุกต์ เขต พท 1 ชุดที่ 3

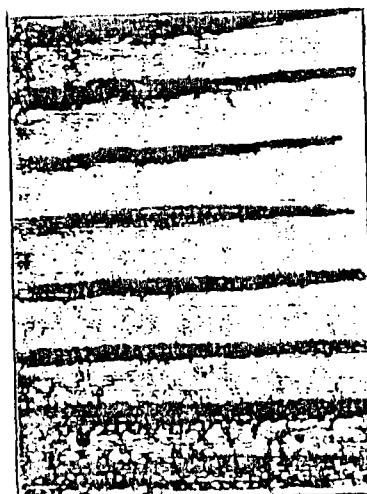
(อาย, อาน, อ่าง, อาบ, อับ)

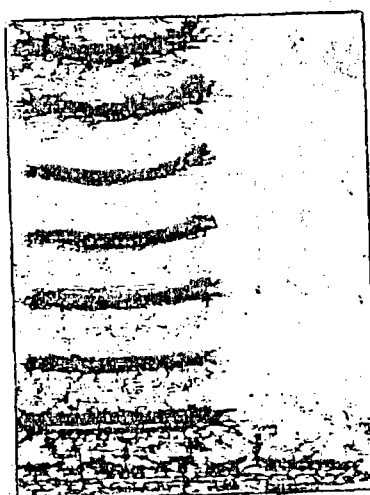
อาย

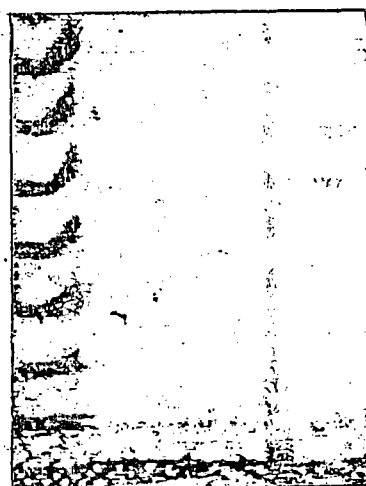
อาน

อ่าง

อาบ

อับ

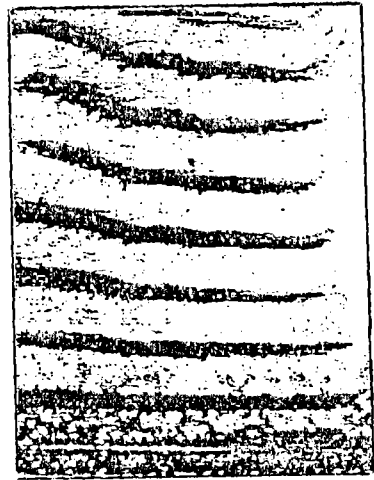
แผนภาพคลื่นเสียงคำที่ใช้ทดสอบเสียงวรรณยุกต์ เขต พท 1 ชุดที่ 4
(คา, ค่ำ, ค้า, คาก, คัก)

คา

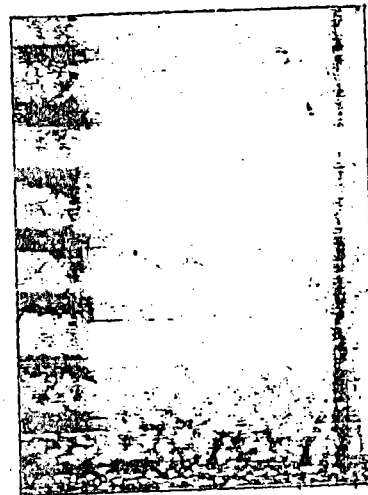
ค่ำ

ค้า

คาก

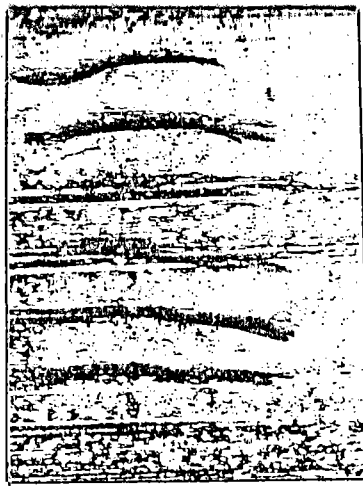
คัก

แผนภาพคลื่นเสียงคำที่ไ้ทดสอบเสียงวรรณยุกต์ เขต พท 2 ชุดที่ 1

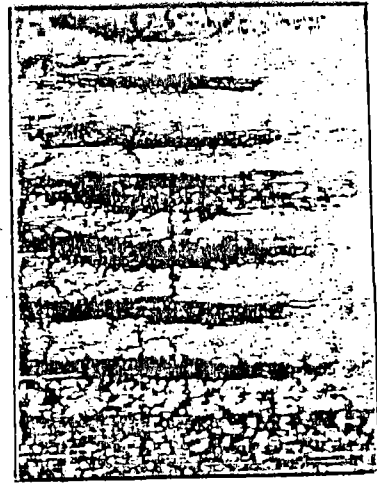
(ชา, ขา, ข้า, ขาค, ขัก)

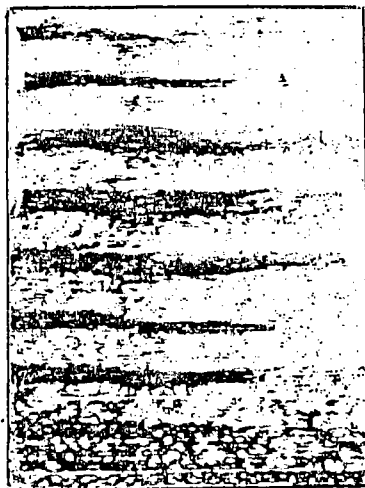
ชา

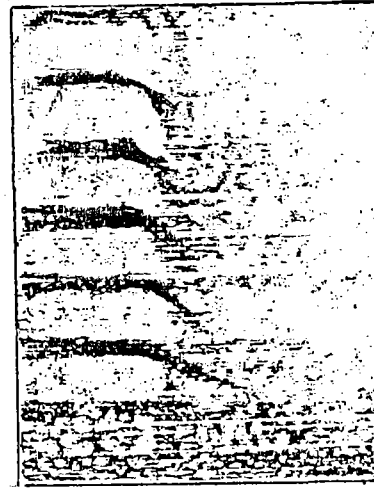
ขา

ข้า

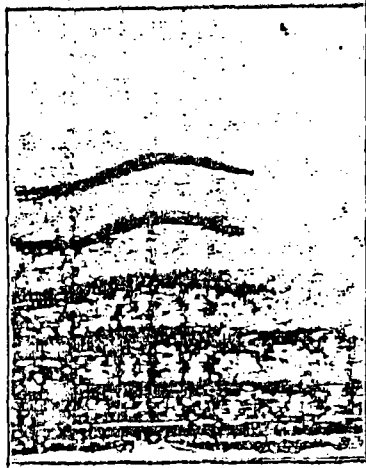

ขาค

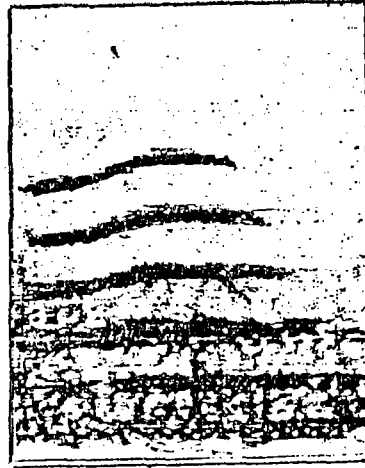

ขัก

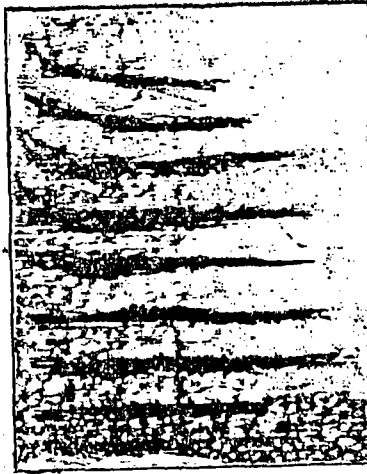
แผนภาพคลื่นเสียงคำที่โหลดสอบเสียงวรรณยุกต์ เขต พท 2 ชุดที่ 2
(ปี, ปี่, ป้ำ, ปาด, ปัก)

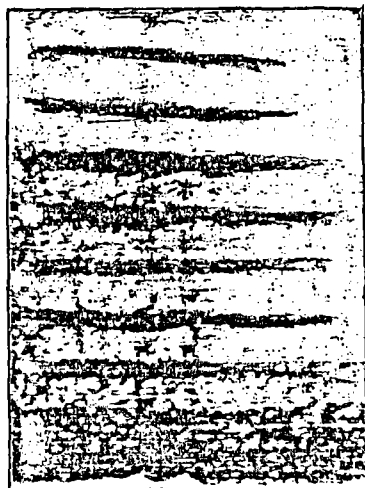
ปี

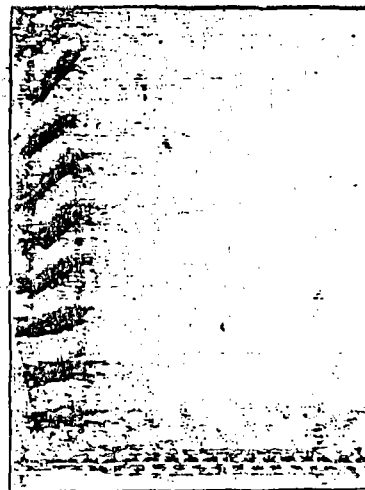
ปี่

ป้ำ

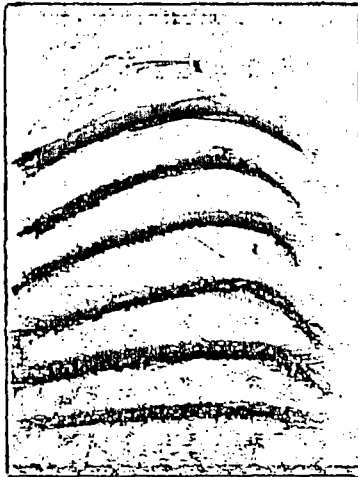

ปาด

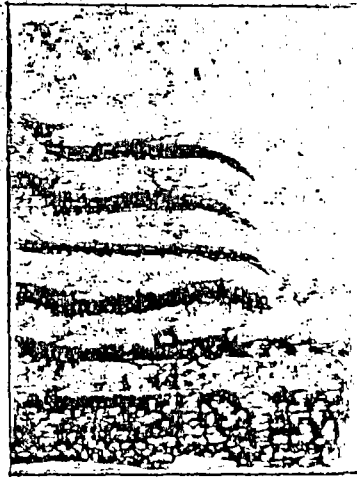

ปัก

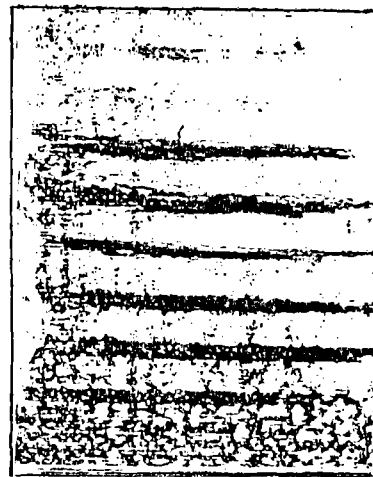
แผนภาพคลื่นเสียงคำที่ใช้ทดสอบเสียงวรรณยุกต์ เขต พท 2 ชุดที่ 3
(อาบ, อาน, อ่าง, อาบ, อับ)

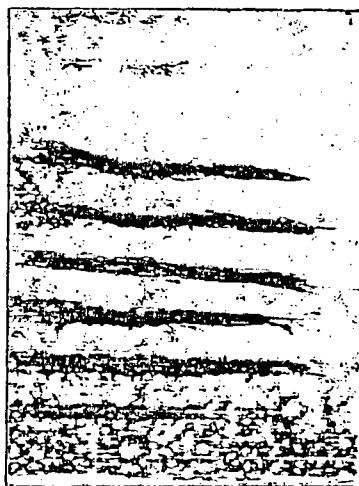
อาบ

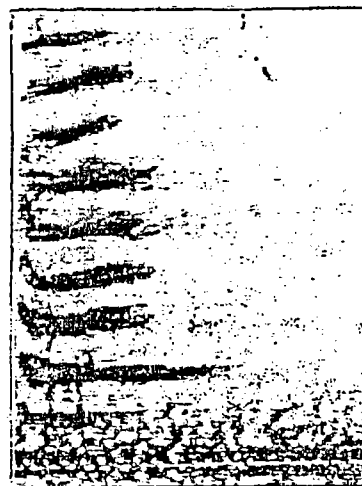
อาน

อ่าง

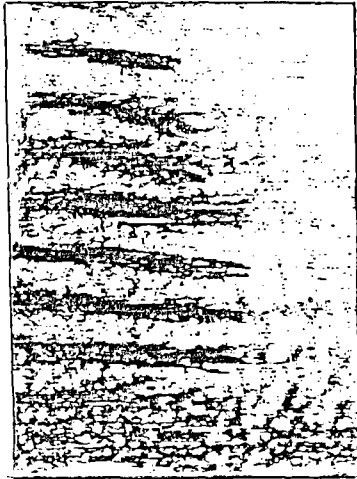
อาบ

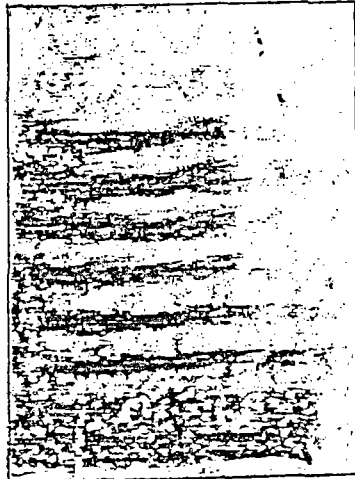
อับ

แผนภาพคลื่นเสียงคำที่ใช้ทดสอบเสียงวรรณยุกต์ เขต พท 2 ชุดที่ 4

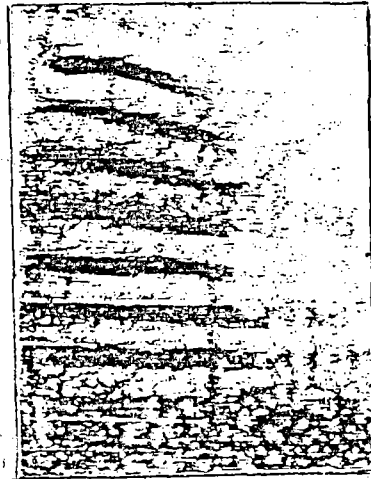
(กา, ค่ำ, ค้า, กาด, คัด)

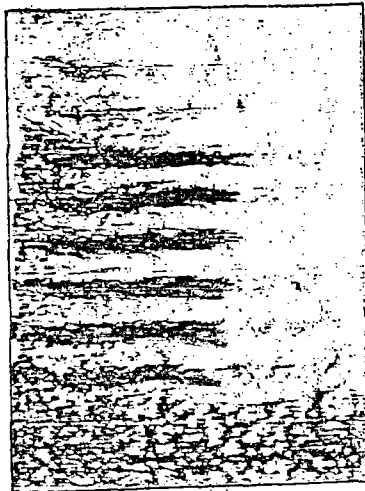
กา

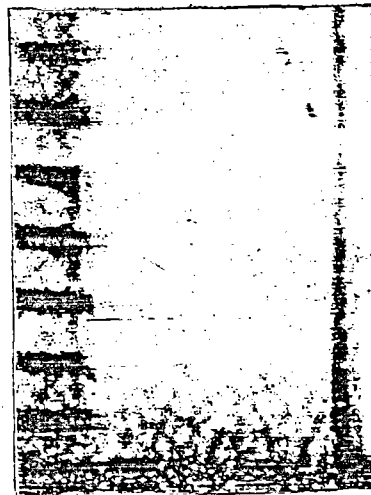
ค่ำ

ค้า

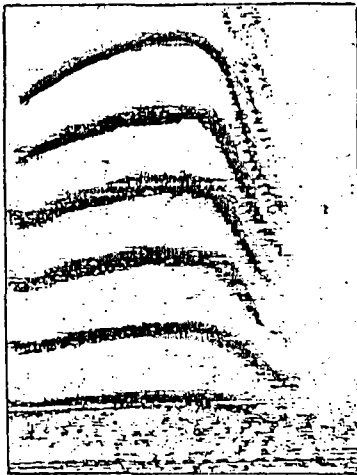

กาด

คัด

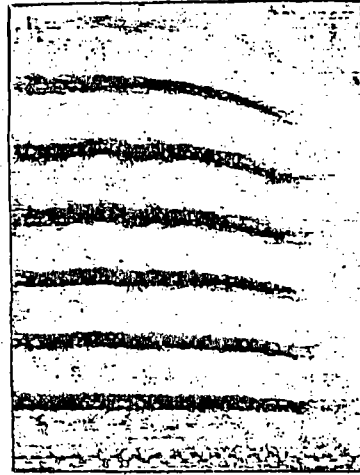
แผนภาพคลื่นเสียงคำที่ใช้ทดสอบเสียงวรรณยุกต์ เขต พท 3 ชุดที่ 1
(ชา, ช่า, ช้า, ชาก, ชัก)

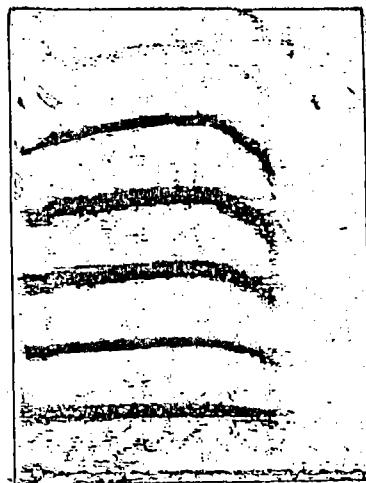
ชา

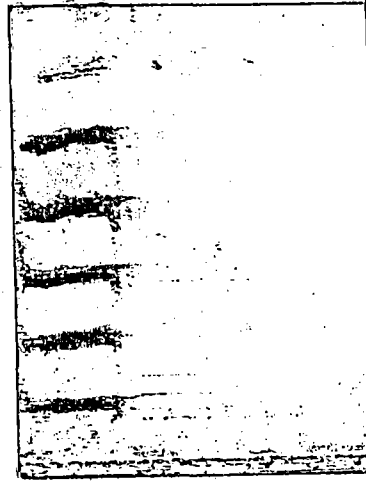
ช่า

ช้า

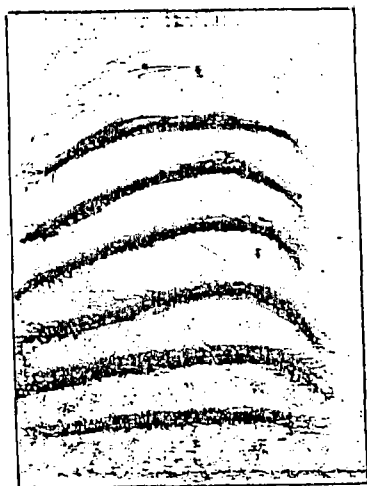

ชาก

ชัก

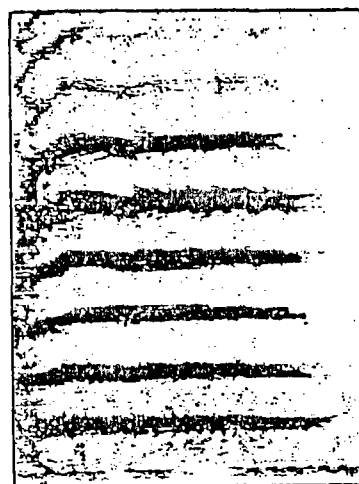
แผนภาพคลื่นเสียงคำที่ใช้ทดสอบเสียงวรรณยุกต์ เขต พท 3 ชุดที่ 2
(ปี, ปี่, ป้ำ, ปาก, บัก)

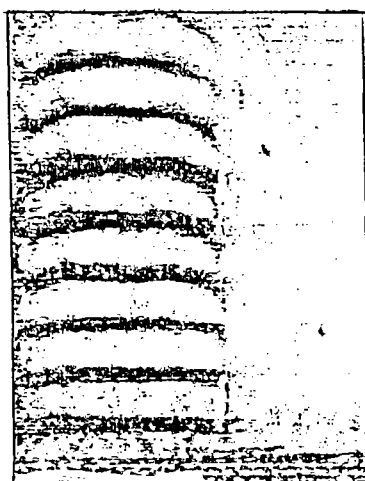
ปี

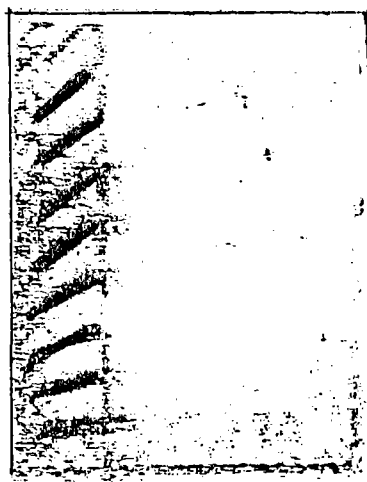
ปี่

ป้ำ

ปาก

บัก

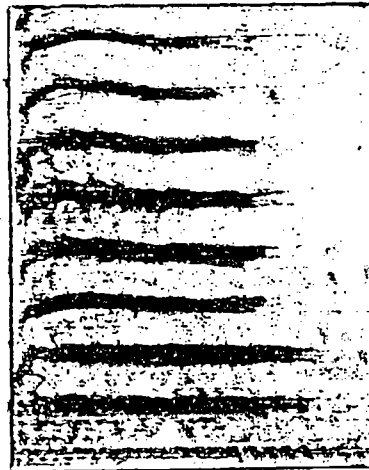
แผนภาพคลื่นเสียงคำที่ใช้ทดสอบเสียงวรรณยุกต์ เขต พท 3 ชุดที่ 3
(อาย, อาน, อ่าง, อาบ, อับ)

อาย

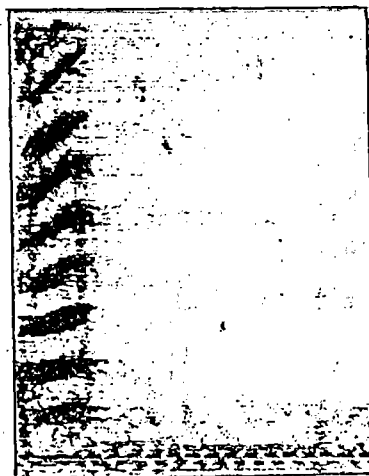
อาน

อ่าง

อาบ

อับ

แผนภาพคลื่นเสียงคำที่ใช้ทดสอบเสียงวรรณยุกต์ เขต พท 3 ชุดที่ 4

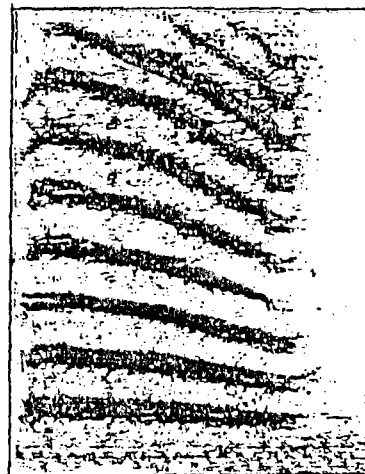
(คำ, คำ, คำ, คำค, คัก)

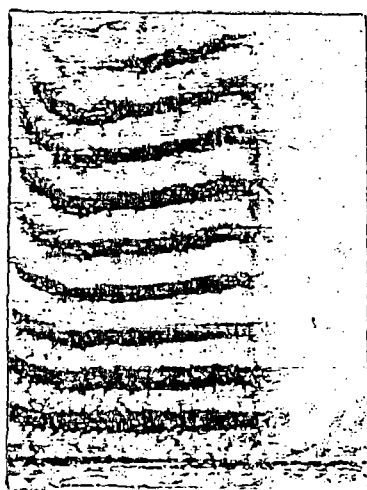
คำ

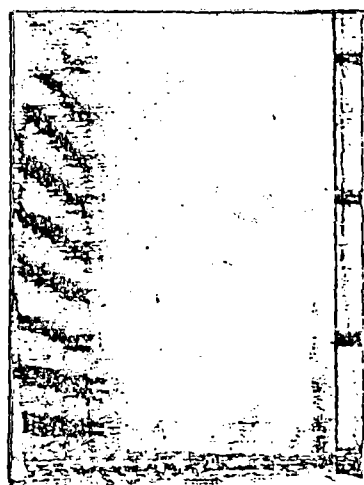
คำ

คำ

คำค

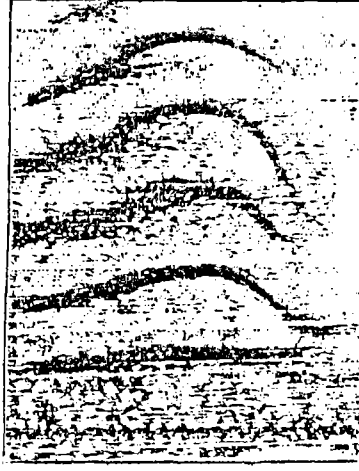

คัก

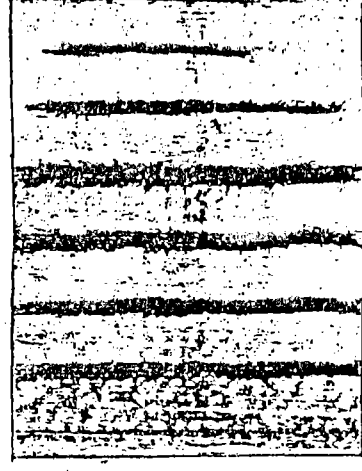
แผนภาพคลื่นเสียงกำลังไ้ทดสอบเสียงวรรณยุกต์ เขต พท 4 ชุดที่ 1
(ชา, ช่า, ช้า, ชาก, ชัก)

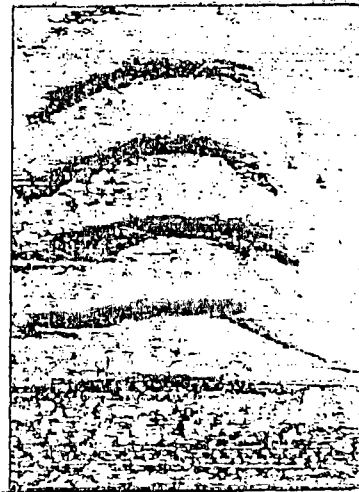
ชา

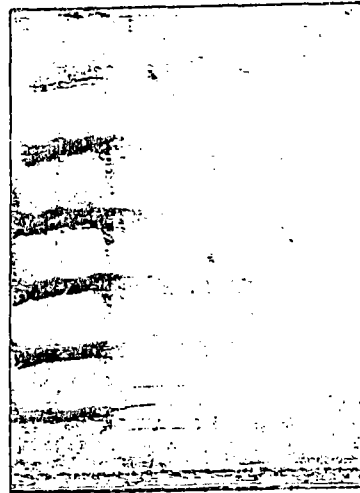
ช่า

ช้า

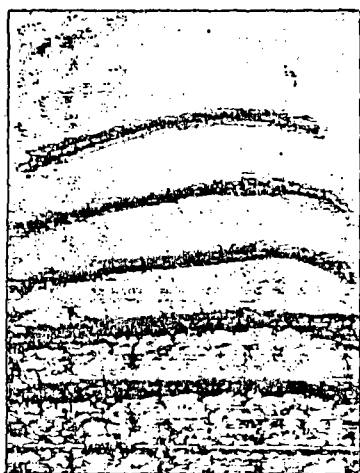

ชาก

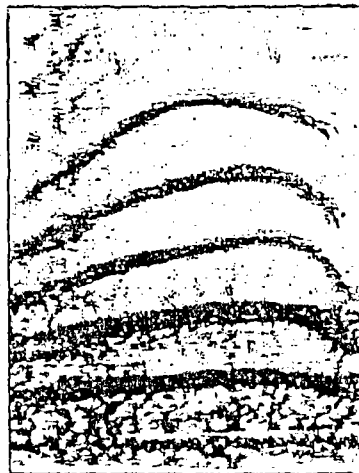

ชัก

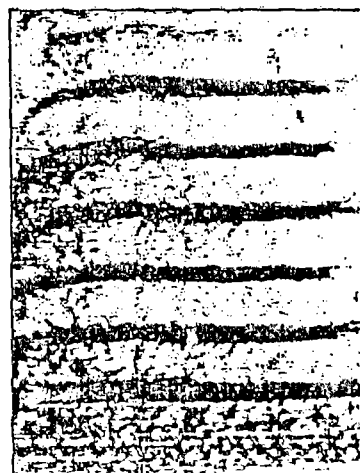
แผนภาพคลื่นเสียงคำที่ใช้ทดสอบเสียงวรรณยุกต์ เขต พท 4 ชุดที่ 2
(เปี, ปี, ป้า, ปาก, ปัก)

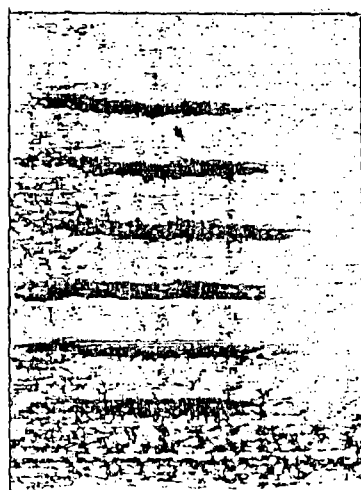
เปี

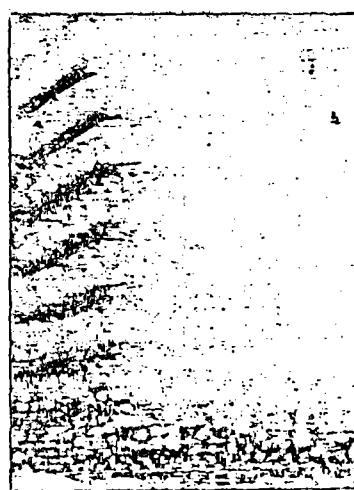
ปี่

ป้า

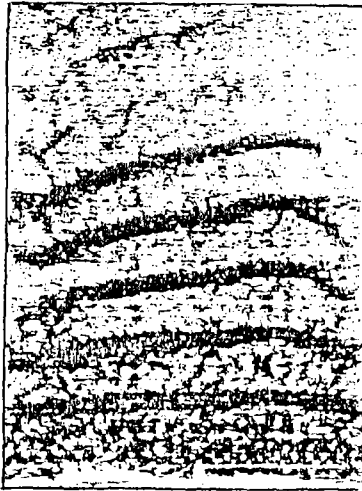

ปาก

ปัก

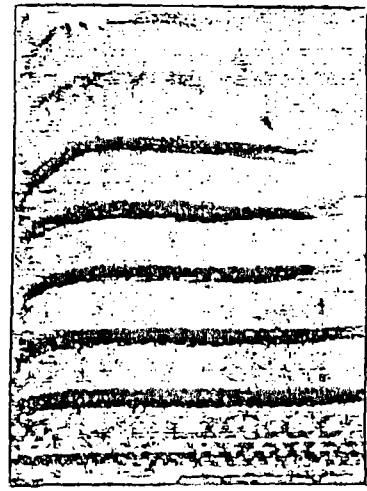
แผ่นภาพคลื่นเสียงคำที่ใช้ทดสอบเสียงวรรณยุกต์ เขต พท 4 ชุดที่ 3
(อาย, อาน, อ่าง, อาบ, อับ)

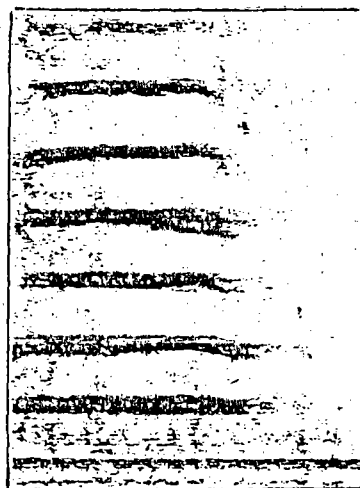
อาย

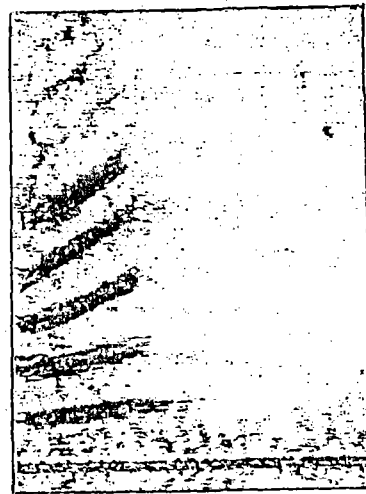
อาน

อ่าง

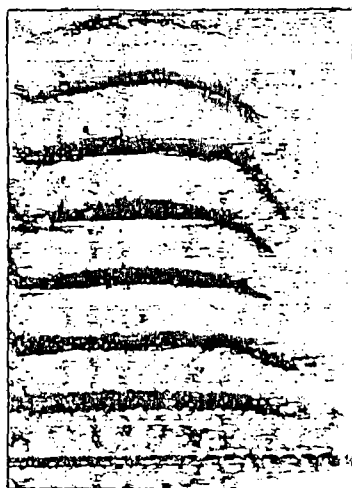

อาบ

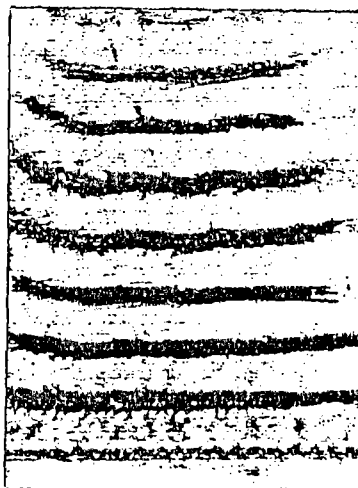

อับ

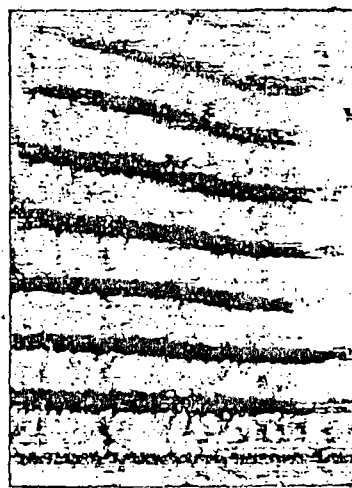
แผ่นภาพคลื่นเสียงคำที่ใช้ทดสอบเสียงวรรณยุกต์ เขต พท 4 ชุดที่ 4
(กา, ค่ำ, ค้า, คาก, คัก)

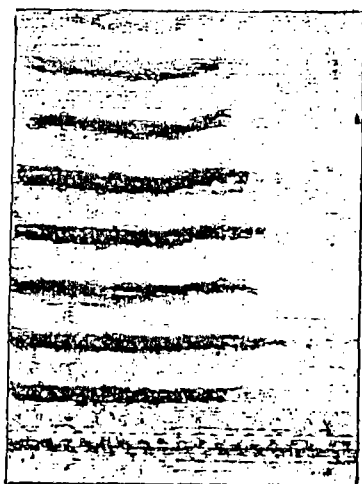
กา

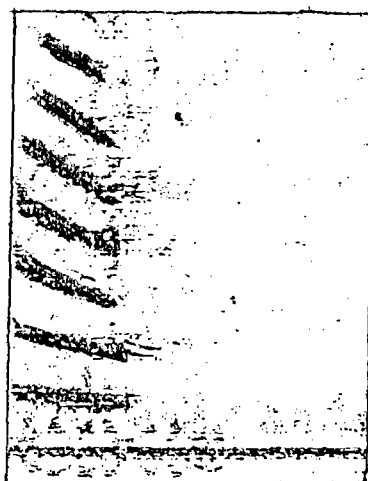
ค่ำ

ค้ำ

คาก

คัก

ភាគដំណក ៦

ប្លង់បកប្រែភាសាខ្មែរដែលបានកែសម្រួល

เชค พท 1

นางลาภ ก้างเกตุ อายุ 51 ปี
 อยู่บ้านเลขที่ 35 หมู่ 2 ตำบลชะมวง อำเภอควนขนุน
 จังหวัดพัทลุง อาชีพ ทำนา
 ระดับการศึกษา ป.4

เขต พท 2

นางเพียบ ศรีละมูล อายุ 53 ปี
 อยู่บ้านเลขที่ 74 หมู่ 3 ตำบลบ้านนา อำเภอเมือง
 จังหวัดพัทลุง อาชีพ ทำนา
 ระดับการศึกษา ป.4

เซต พท 3

นางละม่อม ไชยชนะ อายุ 60 ปี
อยู่บ้านเลขที่ 63 หมู่ 4 ตำบลท่ามะเกลือ อำเภอลำทะเมนชัย
จังหวัดพัทลุง อาชีพ ทำนา
ระดับการศึกษา ป.4

เขต พท 4

นางจาง เสวนาพร อายุ 60 ปี
 อยู่บ้านเลขที่ 54 หมู่ 14 ตำบลป่าบอน กิ่งอำเภอป่าบอน
 จังหวัดพัทลุง อาชีพ ทำนา
 ระับการฝึกฝน ป.4

ภาคผนวก ค

แผนที่แสดงอาณาเขตจังหวัดพัทลุง

ภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดพัทลุง

บทคัดย่อ

ของ

จระพันธ์ แก้วชนะ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

มกราคม 2531

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาลักษณะเฉพาะของภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดพังงา เปรียบเทียบกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ในด้านระบบเสียง ระบบไวยากรณ์ และความหมายของคำบางคำที่น่าสนใจ โดยเลือกแหล่งข้อมูลจากพื้นที่จังหวัดพังงา 4 เขต คือ เขต พท 1 ไก่แก้ว อำเภอควนขนุนและกิ่งอำเภอศรีบรรพต เขต พท 2 ไก่แก้ว อำเภอเมืองพังงาและอำเภอทรา เขต พท 3 ไก่แก้ว อำเภอเขาชัยสนและกิ่งอำเภอตะโหมด เขต พท 4 ไก่แก้ว อำเภอปากพะยูนและกิ่งอำเภอบ้านอน ในแต่ละเขตให้ผู้บอกภาษาที่คัดเลือกอย่างมีหลักการเขตละ 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย รายการคำสำหรับศึกษาระบบเสียง โครงสร้างของคำ ความหมายของคำ และรายการข้อมูลสำหรับตรวจสอบระบบไวยากรณ์ ส่วนการเก็บข้อมูลผู้วิจัยใช้วิธีสัมภาษณ์ผู้บอกภาษากับตนเอง และนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางภาษาศาสตร์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ด้านระบบเสียง หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นนี้ทั้ง 4 เขต มี 7 หน่วยเสียง เมื่อพิจารณาลักษณะและรูปแบบการแยกเสียงของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ดังกล่าวพบว่า มีความแตกต่างจากภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ทุกหน่วย หน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยวมี 21 หน่วยเสียง ทุกหน่วยเสียงปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้นได้ หน่วยเสียงที่แตกต่างจากภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ คือ มี / ฦ / และ / ฦง / แต่ไม่มี / f / และ / ฦ / พยัญชนะท้ายมี 9 เสียงตรงกันกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ พยัญชนะประสมมี 13 แบบตรงกันทั้ง 4 เขต รูปแบบที่แตกต่างจากภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ คือ มี [m] และ [ฦr] ในด้านระบบเสียงสระ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงสระเดี่ยวในภาษาไทยถิ่นนี้มี 18 หน่วยเสียง สระประสมมี 3 หน่วยเสียงตรงกันกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แตกต่างกับที่ภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ มีเสียงสระประสมเสียงสั้น ใ้ คือ [iaʔ] และ [uaʔ] ส่วนภาษาไทยถิ่นนี้ไม่มีใ้ รูปแบบของพยางค์หลักมี 5 รูปแบบตรงกันทุกเขต คือ $c(c)vv^T$, $c(c)vn^T$, $c(c)vvn^T$, $c(c)vs^T$ และ $c(c)vvs^T$ รูปแบบของพยางค์ย่อยที่ภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ไม่มีใ้ คือ $c(c)vvʔ^T$

ด้านระบบไวยากรณ์ ในภาษาไทยถิ่นนี้ทั้ง 4 เขต ส่วนใหญ่จะมีลักษณะตรงกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่แตกต่างกัน เช่น ด้านโครงสร้างของคำ คำสองพยางค์บางคำในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ มักเป็นคำพยางค์เดี่ยวในภาษาไทยถิ่นนี้ คำพยางค์เดี่ยวใน

ภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ บางคำจะเป็นคำสองพยางค์ในภาษาไทยถิ่นพัทลุง การสร้างคำมีทั้งที่เหมือนกันและแตกต่างกันกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ส่วนที่แตกต่างกัน คือ คำประสม บางคำจะเรียงลำดับคำสับที่กับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ คำนวมวลคำมีการใช้คำในบางหมวดต่างกันและการเรียงลำดับของคำ มีการเรียงลำดับของคำ มีการเรียงคำสับที่กันระหว่างคำจำนวนนับและคำลักษณนาม

คำความหมายของคำบางคำที่น่าสนใจ ปรากฏว่าคำที่มีรูปคำเหมือนกันกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แต่ความหมายต่างกัน ในภาษาไทยถิ่นพัทลุงจะมีความหมายกว้างกว่าภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ คำที่มีรูปคำต่างกันแต่ความหมายเหมือนกันจะมีคำปรากฏอยู่จำนวนมาก เนื่องจากเป็นภาษาต่างวัฒนธรรมกัน ทำให้คำที่ใช้ต่างกัน คำที่ได้รับอิทธิพลจากภาษาอื่น 6 ภาษา คือ ภาษาบาลีและสันสกฤต ภาษาเขมร ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ ภาษามลายู พบว่า ภาษามลายูทำให้ภาษาไทยถิ่นนี้มีลักษณะ เฉพาะที่แตกต่างจากภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ

เมื่อนำผลการวิจัยในภาษาไทยถิ่นพัทลุงมาเปรียบเทียบกับภาษาไทยถิ่นใต้อื่น ๆ ผู้วิจัยได้พบว่า โดยใช้รูปแบบการแยกเสียงวรรณยุกต์เป็นหลักพบว่า ภาษาไทยถิ่นพัทลุงอาจจัดอยู่ในกลุ่มเดียวกับภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชและสงขลา

ผลการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทย-มาตรฐานแก่ผู้เรียนที่พูดภาษาไทยถิ่นพัทลุงเป็นภาษาแรกไว้ด้วย

CURRENT THAI DIALECTS IN PLATTALUNG

AN ABSTRACT

BY

CHARAPHAN KDOCHANA

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
Songkhla Campus
January 1988

The purpose of this research was to compare some specific characteristics of current Thai dialects of Phatthalung (PT) province with the Bangkok (BKK) Thai dialect, in terms of phonological system, syntactic system, and certain lexemes of interest. The data sources selected were four areas of the province namely, PT 1 or Area 1 : Amphoe Khun Khanun and King Amphoe Si Banphot, PT 2 or Area 2 : Amphoe Muang Phatthalung and Amphoe Kong Ra, PT 3 or Area 3 : Amphoe Khao Chaison and King Amphoe Ta mot and PT 4 or Area 4 : Amphoe Pak Phayun and King Amphoe Paban. Each area was represented by 3 informants selected through a set of criteria. The data - gathering instrument consisted of a checklist of phonological system, word structure, and the meaning of words along with a list of data for verification of syntactic system. For the data - gathering, the informants were interviewed by the researcher and it was subjected to analysis in accordance with linguistic methodology. The findings are summarized below:

In terms of the phonological system of the four areas, there were 7 tonemes. In consideration of the characteristics and tone change of the dialects, it was found that every toneme varied from that of Bangkok. There were 21 single consonantal phonemes, all capable of syllable initial position. The tonemes that varied from the Bangkok Thai dialect were: the presence of / $\tilde{n}$ / and / $ʔj$ / but the absence of / f / and / η /. There were 9 consonantal phonemes appearing in syllable-final position, which were of the same sound as that of Bangkok dialect. Thirteen types of consonant clusters were common to all four areas. The forms that differed from the Bangkok dialect were: the presence of [ml] and [mr] .

In terms of vowel phonemes of the four areas, there were 18 single vowel phonemes and 3 diphthongs, which corresponded to the Bangkok dialect, but the Bangkok dialect had short diphthongs, namely [ia?] and [ua?] . The Phatthalung dialect had no short diphthongs. There were 5 syllable types common to all four areas: C(C)VV^T, C(C)VN^T, C(C)VVN^T, C(C)VS^T, and C(C)VYS^T. The Bangkok dialect had not an additional type: C(C)VV?^T.

Syntactically, it was found that in most cases the dialects of the four areas corresponded to the Bangkok dialect, but the difference was only a little in word structure. Some two-syllabled words in Bangkok dialect was often a one-syllabled word in these areas. And some one-syllabled words in Bangkok dialect would be a two-syllabled word in the Phatthalung dialects.

In terms of word formation, it was both similar and different from the Bangkok dialect. The difference was that some compound words would be put in reverse word order with the Bangkok dialect. In terms of word-classes, word application and word order in some word classes were different, namely the presence of word order and reverse word order between cardinal numbers and classifiers

Regarding lexemes of interest, it appeared that lexemes similar in form to those of the Bangkok dialect, but different in meaning in the Phatthalung dialects would possess a wider semantic range than those of Bangkok. There would be a lot of words different in form those of the Bangkok dialect but similar in meaning. Owing to the dialects of different culture, they were different in application. The lexemes influenced by 6 foreign languages were Pali, Sanskrit, Khmer, Chinese,

English and Malay. And it was found that the Malay language caused Thai dialects in these areas to be specific characteristics, and different from the Bangkok dialect.

The result of research of the Phatthalung dialect compared with the Thai dialects in the other southern areas analyzed by a researcher, mainly applying phonological classification, it was found that the Phatthalung dialects might be set in the same group as those of Nakhon Si Thammarat and Songkhla.

In conclusion, the researcher proposed approaches for applying these findings to the teaching standard Thai to native speakers of Phatthalung dialects, whose dialects are their mother-tongue.

ประวัติผู้วิจัย

นางจระพันธ์ แก้วชนะ เกิดเมื่อวันที่ 2 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2500 ที่ตำบลบ้านพรุ อำเภอนาคูใหญ่ จังหวัดสงขลา จบการศึกษาลัทธิสุตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง (วิชาเอกภาษาไทย) จากวิทยาลัยครูสงขลา เมื่อ พ.ศ. 2522 ได้รับปริญญาการศึกษาบัณฑิต (วิชาเอกภาษาไทย) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา เมื่อ ปี พ.ศ. 2524

รับราชการครั้งแรกในตำแหน่งครู 1 ระดับ 1 โรงเรียนบ้านคูหา อำเภอสระน่าย้อย จังหวัดสงขลา ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียนวัดแม่เปิบะ กิ่งอำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา
